

೧೪೦

ಸಂಪ.ದಕ
ಸುರೇಂದ್ರ ದಾನಿ

ಮಂಜೂಷಾ

ಪಾ. ವೆಂ ಆಚಾರ್ಯ

ಬೀದರ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯದ ಸ್ನಾತಕ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾನ(೧)

ಮಿಂಚಿನಬಳ್ಳಿ ಗ್ರಂಥಮಾಲೆಯ ೫೦ ನೆ ವರ್ಷದ ಮೂರನೆಯ ಕುಡಿ

ಮಂಜೂಷಾ

ಪಾ. ವೆಂ ಆಚಾರ್ಯ

ಬುರ್ಲಿ ಬಿಂಧುಮಾಧವ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾನ
ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ

ಬೆಲೆ : ೨೦ ರೂ.

MANJUSHA : A collection of thought provoking articles by Pa. Vem. Acharya. Published by Minchina Balli Granthamale of Bindumadhava Smaraka Pratisthana, Hubli-580 020. Editor ; SURENDRA DANI.

**Trustees : 1 Dr. M. M. Joshi
2 Shri Anant Tadas
3 Shri Surendra Dani**

All rights to the Author

First Published 1992

Price ; Rs. 20/-

Pages ; 122 + VIII

Printed at : Raghavendra Printery, Hotel Goan Tower Complex, Nehru Stadium Road, Hubli-580 020.

ಮೊದಲ ಮಾತು

ಈ ವರ್ಷದ ಮೂರನೆಯ ಮತ್ತು ಕೊನೆಯ ಕುಡಿಯಾಗಿ ಮಂಜೂಷಾ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ವಾಚಕರ ಕೈಯಲ್ಲಿಡಲು ಸಂತೋಷವಾಗುತ್ತದೆ. ಇದರೊಂದಿಗೆ ವರ್ಷಕ್ಕೆ ೫೦೦ ಪುಟಗಳನ್ನು ನೀಡುವ ನಮ್ಮ ವಚನ ಪೂರೈಸಿದಂತಾಗುತ್ತದೆ. ಮುಂದಿನ ವರ್ಷ ಹೊಸ ವರ್ಷದ ಮೊದಲ ಕುಡಿ. ವಾರ್ಷಿಕ ಚಂದಾದಾರರು ಇದನ್ನು ಗಮನಿಸಬೇಕು.

ಕನ್ನಡ 'ಕಸ್ತೂರಿ'ಯ ಪ್ರಥಮ ಸಂಪಾದಕ ಪಾ. ವೆಂ. ಆಚಾರ್ಯರು ಕನ್ನಡಿಗರಿಗೆ ಪರಿಚಿತರು. ಅಧ್ಯಯನಶೀಲ, ಪಾಂಡಿತ್ಯ ಪ್ರವೃತ್ತಿಯ, ಚಿಂತನದ ಒಲವಿನ ವಾಚಕರಿಗಂತೂ ಪಾ. ವೆಂ. ಕೃತಿಗಳು ಅನಿವಾರ್ಯವೆನಿಸಿವೆ. ಹಾಗೆಂದು ಅವರು ಶಾಸ್ತ್ರ ಸಿದ್ಧಾಂತಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ಬರೆದವರಲ್ಲ; ವಾಚಕರ ಸನಾತನ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ವಿಚಾರ ದೃಷ್ಟಿಯನ್ನು ಚುಚ್ಚಿ, ಬುದ್ಧಿಯನ್ನು ಕೆಣಕಿ, ಈ ವರೆಗೆ ನಾವು ಕಂಡಿರದ ಸತ್ಯ ಸೃಷ್ಟಿಯೊಂದನ್ನು ನಮ್ಮ ಮುಂದಿಡುವುದು ಆಚಾರ್ಯರ ಬರಹದ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯ. ಹಿಂದುಳಿದವರ ಬವಣೆಯೇ ಇರಲಿ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣರ ಅಹಮಹಮಿಕೆಯೇ ಇರಲಿ, ದಲಿತರ ಅರ್ಭಟವೇ ಇರಲಿ, ಅವುಗಳಿಗೆ ಆಚಾರ್ಯರು ನೀಡುವ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆಯನ್ನು ಓದಿದಾಗ ಹೌವೆಂದು ತಲೆಮೂಗುವಂತಾಗುತ್ತದೆ. ಯಾರನ್ನೂ ಯಾವದನ್ನೂ ಆಕ್ಷೇಪಿಸದೆ, ದೋಷಿಗೇ ದೋಷವನ್ನು ಎತ್ತಿ ತೋರಿಸುವ ಅವರ ಶೈಲಿ ಮೆಚ್ಚುವಂತ ಹುದು. ಇವರ ಹಾಸ್ಯ ಲೇಖನಗಳಲ್ಲಿ ಸಹ ಈ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯವನ್ನು ನಿಚ್ಚಳವಾಗಿ ಗುರುತಿಸಬಹುದು. ಈ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ಸಂಗ್ರಹಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಬಹುಪಾಲು ಲೇಖನಗಳು ಈ ಮೊದಲೇ ಬೇರೆಡೆ ಪ್ರಕಟವಾಗಿವೆ. ಹಾಗೆಂದು ಅವು ತಮ್ಮ ಹೊಸತನವನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡಿಲ್ಲ. ಇಂದಿಗೂ ಎಂದಿಗೂ ಅವು ನಮ್ಮ ತರ್ಕಬುದ್ಧಿಗೆ ಅವಶ್ಯಕ ಸಂಗಾತಿಗಳೆನಿಸಬಲ್ಲಂಥವುಗಳು. ಇಂಥ ಕೃತಿಯೊಂದನ್ನು ನಮ್ಮ ಗ್ರಂಥಮಾಲೆಗೆ ನೀಡಿ ಆಚಾರ್ಯರು ಉಪಕೃತರನ್ನಾಗಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಪುಸ್ತಕದ ಪ್ರಕಟಣೆಯೊಂದಿಗೆ ಮಿಂಚಿನಬಳ್ಳಿಯ ಮೂರು ಅವತಾರಗಳಲ್ಲೂ ತಮ್ಮ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ನೀಡಿ ಸಹಕರಿಸಿದ ಗೌರವಕ್ಕೆ ಅವರು ಪಾತ್ರರಾಗಿದ್ದಾರೆ.

ಈ ಪುಸ್ತಕದ ಮುದ್ರಣ ಆಗುತ್ತಿದ್ದಂತೆಯೇ ಆಚಾರ್ಯರಿಗೆ ಅವರ ಪತ್ರಿಕಾ ವೃತ್ತಿಯ ಸಾಧನೆಗಾಗಿ ಗೋಯೆಂಕಾ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಪ್ರಾಪ್ತವಾದುದು ಕಾಕತಾಲೀಯ ವಾದರೂ ಒಂದು ಶುಭ ಸಂಕೇತ. ಜ್ಞಾನಪೀಠ ಪ್ರಶಸ್ತಿಯೊಡನೆ ಸರಿದೂರೆಯೆನಿಸುವ ಈ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಕನ್ನಡದ ಬಾಗಿಲಿಗೆ ಬಂದದ್ದು ಪಾ. ವೆಂ. ಆಚಾರ್ಯರ ಮೂಲಕವೇ ಮೊದಲ ಸಲ ಎಂಬುದು ಕನ್ನಡಿಗರೆಲ್ಲ ಹೆಮ್ಮೆ ಪಡುವ ಸಂಗತಿ. ಇಂಥ ಸವಿ ಸಂತೋಷ ಸಂಭ್ರಮದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲೇ ಈ ಪುಸ್ತಕದ ಪ್ರಕಟಣೆಯ ಅವಕಾಶವನ್ನು ಒದಗಿಸಿಕೊಟ್ಟ ಆಚಾರ್ಯರಿಗೆ ಕೃತಜ್ಞ ತಾಪೂರ್ವಕ ಅಭಿನಂದನೆಗಳು.

—ಸಂಪಾದಕ

— ಮುಂದಿನ ಪ್ರಕಟಣೆ —

ವ್ಯಾಸ ಸೃಷ್ಟಿ-ಕುಮಾರವ್ಯಾಸ ದೃಷ್ಟಿ

ಕುಮಾರವ್ಯಾಸ ಭಾರತವನ್ನು ಕುರಿತ ಅಧ್ಯಯನಶೀಲ ಕೃತಿ

ಬರೆವವರು : ಸುರೇಂದ್ರ ದಾನಿ

ಲೇಖಕರ ನುಡಿ

“ ಮಿಂಚಿನಬಳ್ಳಿ ” ಮಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟವಾಗುತ್ತಿರುವ ನನ್ನ ಮೂರನೇ ಪುಸ್ತಕ ಇದು. ಇದು ಸಂತೋಷದ ಸಂಗತಿ. ಗ್ರಂಥ ರೂಪದ ನನ್ನ ಮೊದಲ ಬರವಣಿಗೆ “ ರಶಿಯದ ರಾಜ್ಯಕ್ರಾಂತಿ ” ಪ್ರಕಟವಾದದ್ದು ಈ ಮಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಎಂದೂ ನನೆದುಕೊಂಡು ಆ ಪುಣ್ಯ ಪುರುಷ ದಿವಂಗತ ಬುರ್ಲಿ ಬಿಂದುಮಾಧವಾಚಾರ್ಯರಿಗೆ ನನ್ನ ನಮನ ಸಲ್ಲಿಸುತ್ತೇನೆ.

“ ಮಂಜೂಷಾ ” ಎಂಬ ಹೆಸರಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲಿ ಶೇಖರವಾಗಿರುವ ಹನ್ನೆರಡು ಲೇಖನಗಳು ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಕಾಲಗಳಲ್ಲಿ ಬರೆದು ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಮ್ಯಾಗಜೀನುಗಳಲ್ಲಿ (ಮಾನವ ಪ್ರವೃತ್ತಿ ” ಹೊರತು) ಪ್ರಕಟವಾದವುಗಳು. ನಮ್ಮ ಸಾಮಾಜಿಕ ಹಾಗೂ ಇತರ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ನನ್ನ ಆಲೋಚನೆಗಳು ಹೆಚ್ಚಿನ ಲೇಖನಗಳ ವಿಷಯವಾಗಿವೆ. ಕೆಲವು ಲೇಖನಗಳು ಪ್ರಕೃತಿಯ ರೀತಿ ನೀತಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ ನನ್ನ ಊಹೆಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಸೋಜಿಗವನ್ನು ವರ್ಣಿಸುತ್ತವೆ. ಇಪ್ಪತ್ತು ಮೂವತ್ತು ಇಂಥ ಲೇಖನಗಳಿಂದ ಈ ಹನ್ನೆರಡನ್ನು ಆರಿಸಿಕೊಂಡವರು ಮಿಂಚಿನಬಳ್ಳಿ ಸಂಪಾದಕರಾದ ನನ್ನ ಮಿತ್ರ ಹಾಗೂ ಪ್ರವೃತ್ತಿ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ನನ್ನ ವ್ಯವಸಾಯಬಂಧುವಾಗಿದ್ದ ಶ್ರೀ ಸುರೇಂದ್ರ ದಾಸಿಯವರು.

ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಅರೆವಾಸಿ ಬರಹಗಳು ಅನಿವಾರ್ಯವಾಗಿ ವಿವಾದಾತ್ಮಕವಾಗಿವೆ. ಅವು ಮೊದಲು ಪ್ರಕಟವಾದಾಗ ಸಾಕಷ್ಟು ಅನುಕೂಲ, ಪ್ರತಿಕೂಲ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆಗಳನ್ನು ಎಬ್ಬಿಸಿವೆ. ವಿಶೇಷವಾಗಿ “ ಜಾತಿ ಪದ್ಧತಿ ” ಮತ್ತು “ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರೇನು ಮಾಡಬೇಕು ? ” ಎಂಬ ಲೇಖನಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಪುಟಗಟ್ಟಳೆ—ಮೂಲ ಬರಹದಷ್ಟೇ—ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆಗಳು ಆಯಾ ಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟವಾದವು.

ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಬದಲಿಸುವ ಅಗತ್ಯ ಎಲ್ಲ ವಿವಾದಗಳ ನಂತರವೂ ನನಗೆ ಅನಿಸುತ್ತಿಲ್ಲ.

ಉಳಿದ ಲೇಖನಗಳಲ್ಲಿ ಅಂಥ ಸುಡು ಸುಡು ಚರ್ಚೆ ಇಲ್ಲ. ಗತ ವೈಭವದ ದೋಣಿಯಲ್ಲಿ, ಹುಚ್ಚು ಬೆಳದಿಂಗಳಲ್ಲಿ, ತೇಲಬೇಕೆಂಬವರಿಗೆ, “ ಬುದ್ಧಿಜೀವಿ ” ಗಳ

ಮೇಲಿನ ಮತ್ತು ಗತಕಾಲದ ಗೀಳನ್ನು ಕುರಿತ ಲೇಖನಗಳು ಪಥ್ಯವಾಗಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ಗತಕಾಲ, ನಮ್ಮ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ನಾವು ಸಾಧಿಸುವಷ್ಟು ನಿರ್ದುಷ್ಟವಾಗಿಲ್ಲ. ನಾವು ಯಾವ ಕಾಲದಲ್ಲಿಯೂ ತತ್ಸಮಾನ ಸ್ಥಿತಿಗಳಲ್ಲಿ ಇತರ ಜನಾಂಗಗಳು ವರ್ತಿಸಿದ್ದಕ್ಕಿಂತ ಬಹಳ ಭಿನ್ನ ಅಥವಾ ಶ್ರೇಷ್ಠವಾಗಿ ವರ್ತಿಸಲಿಲ್ಲ—ಅಥವಾ ಇತರರಿಗಿಂತ ಕೆಟ್ಟವರೂ ಆಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಇದು ಇತಿಹಾಸದಲ್ಲಿ ನಾನು ಮಾಡಿದ ಅಷ್ಟಿಷ್ಟು ಓದಿನಿಂದ ನನಗೆ ಅನಿಸಿದ ವಸ್ತುಸ್ಥಿತಿ. ಅವಾಸ್ತವಗಳನ್ನು ತಬ್ಬಿಕೊಳ್ಳುವವರು ಬುರುಡೆಯನ್ನು ನಂಬಿ ಹೊಳೆಗೆ ಹಾರುತ್ತಾರೆ. ಉಪ್ಪು ದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಜನ ಹಗಲುಗನಸುಗಳಲ್ಲಿ ಸುಖ ಕಾಣುತ್ತಾರೆಂದು ಹೇಳಲಾಗಿದೆ. ಅದನ್ನು ಸತ್ಯ ಮಾಡಿ ಹೊಡಕ್ಕೆ ಬೀಳೋಣ ಬೇಡ. ಈ ದೇಶದ ಅತಿ ದೊಡ್ಡ ವೈಫಲ್ಯ, ಹಿಂದೆ ಮತ್ತು ಇಂದು ಕೂಡ, “ ಬುದ್ಧಿಜೀವಿ ” ಜನರ ವೈಫಲ್ಯ. ಅವರು ತಥ್ಯಕ್ಕೆ ಎದೆಗೊಡುವ ಕಟಕ ಭರಿತ ದಾರಿಯನ್ನು ಅಗತ್ಯ ಬಿದ್ದಾಗಲೂ ಆರಿಸಿಕೊಳ್ಳದೆ, “ ಉಪಾಯ ” ಗಳ ದಾರಿಯನ್ನು ಆರಿಸಿಕೊಂಡರು. “ ಸಮಾಜ ಕೋ ಬದಲ್ ಡಾಲೋ ” ಎನ್ನುವ ಈ ಘೋಷಣಾ ಯುಗದಲ್ಲಿಯೂ ನಾವು ಉಪಾಯ ಜಾಣತನದಲ್ಲೇ ವಿಹರಿಸುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ನಮ್ಮ ಗತವನ್ನು ಅರ್ಥ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳೋಣ; ಕೊಂಡು ಕೊನೆಯೋಣ ಬೇಡ.

“ ಮಾನವ ಪ್ರವೃತ್ತಿ ಮತ್ತು ಮೌಲ್ಯ ” ಗಳನ್ನು ಕುರಿತ ಲೇಖನ ನಾನು ಓದಿಕೊಂಡ ಜೀವಶಾಸ್ತ್ರ. ಪ್ರಾಣಶಾಸ್ತ್ರ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಬೆಳಕಿನಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಸಾಮಾಜಿಕ ಮೌಲ್ಯಗಳು ಹೇಗೆ ವಿಕಾಸಗೊಂಡಿರಬಹುದೆಂಬುದರ ಬಗ್ಗೆ ನಾನು ಮಾಡಿಕೊಂಡ ಕಲ್ಪನೆಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸುತ್ತದೆ “ ನನಗೆ ಆಶ್ಚರ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ ” ಮಾನವ ಇಂದ್ರಿಯ ವ್ಯಾಪಾರದ ಒಂದು ಭಾವನಾತ್ಮಕ ವಿಹಾರ. ಆಯಾ ಶಾಸ್ತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಪರಿಣತರಾದವರು ಆ ಬಗ್ಗೆ ಏನನ್ನು ತ್ತಾರೆನು ನಾನು ಕುತೂಹಲಿಯಾಗಿದ್ದೇನೆ.

ಈ ಲೇಖನಗಳಿಗೆ ಮೊದಲು ಆಸ್ಪದವಿತ್ತ ಕಸ್ತೂರಿ, ಶರಂಗ, ತಾಯಿನುಡಿ. ಸುಧಾ, ಉದಯವಾಣಿ. ಮತ್ತು ಸಂಕ್ರಮಣ ಪತ್ರಿಕಾ ಸಂಪಾದಕರಿಗೂ ಪ್ರಕಟನಾ ಲಯಗಳಿಗೂ ನನ್ನ ಕೃತಜ್ಞತೆಗಳು.

“ ಮಿಂಚಿನಬಳ್ಳಿ ” ಸಂಪಾದಕರಿಗೂ ಪ್ರಕಾಶನಕ್ಕೂ ಧನ್ಯವಾದಗಳು. ತಬ್ಬಿಲ್ಲ ದಂತೆ ಮುದ್ರಿಸಿದ ಶ್ರೀ ರಾಘವೇಂದ್ರ ಪ್ರಿಂಟರಿಯ ಕಾರ್ಯಕರ್ತರಿಗೆ ನಾನು ಯಣ.

- ಪರಿವಿಡಿ -

ಮೊದಲ ಮಾತು

ಲೇಖಕರ ನುಡಿ

ಜಾತಿ ಪದ್ಧತಿ : ಒಂದು ಐತಿಹಾಸಿಕ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ (೧೯೭೮)	೧
ಹರಿಜನರ ಸಮಸ್ಯೆ—ಕೆಲ ಅನಿಷ್ಟ ಲಕ್ಷಣಗಳು (೧೯೭೩)	೧೪
ಬ್ರಾಹ್ಮಣರೇನು ಮಾಡಬೇಕು ? (೧೯೮೦)	೨೩
ಮಾನವ ಪ್ರವೃತ್ತಿ ಮತ್ತು ಮೌಲ್ಯಗಳು (೧೯೮೦)	೩೪
ಬುದ್ಧಿಜೀವಿ, ಸಮಾಜ ಮತ್ತು ಸಾಹಿತ್ಯ	೫೪
ಬತ್ತಲೆ : ಮಂತ್ರದಲ್ಲಿ, ಮಾಟದಲ್ಲಿ, ಭಕ್ತಿಯಲ್ಲಿ (೧೯೮೬)	೬೪
ಬತ್ತಲೆ, ಬಟ್ಟೆ ಮತ್ತು ದಲಿತ ಪ್ರಜ್ಞೆ (೧೯೮೬)	೭೩
ಅಂತಃಪುರದ ಅಂತರಂಗದಲ್ಲಿ (೧೯೮೩)	೮೧
ಗತಕಾಲದ ಗೀಳು, ಹಾದಿಗೊಂದು ಮುಳ್ಳು (೧೯೮೫)	೯೦
ಕಾಯ್ದಿಟ್ಟ ಸ್ಥಾನಗಳ ಕೂಟ ಪ್ರಶ್ನೆ (೧೯೭೮)	೯೬
ನಡೆಯುತ್ತದೆ (೧೯೬೮)	೧೦೩
ನನಗೆ ಆಶ್ಚರ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ (೧೯೮೬)	೧೧೧

ಜಾತಿ ಪದ್ಧತಿ : ಒಂದು ಐತಿಹಾಸಿಕ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ

ಭಾರತದ ಜಾತಿಪದ್ಧತಿ ಮಾನವ ಸಮಾಜ ರಚನೆಯ ಇತಿಹಾಸದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಅದ್ಭುತವೂ ಹೌದು, ಈಗ ನೋಡುವಾಗ ಒಂದು ಅವಘಡವೂ ಹೌದು. ಅದು ಹೇಗೆ ಹುಟ್ಟಿ ಹೇಗೆ ಬೆಳೆದು ಗಟ್ಟಿಗೊಂಡಿತು ಎಂಬುದು ಸುಲಭವಾಗಿ ಅರ್ಥವಾಗುವುದಿಲ್ಲವಾದರೂ ಅದು ಏಕೆ ತಾಳಿ ಬಾಳಿತು ಎಂಬುದು ನನಗೆ ಅಷ್ಟು ದೊಡ್ಡ ಸಮಸ್ಯೆಯಾಗಿ ಕಾಣುವುದಿಲ್ಲ.

ಇಡೀ ಪದ್ಧತಿಯೇ ಒಂದು ಸಂಶಯಕಲ್ಲೋಲವಾಗಿದೆ. "ಜಾತಿ" ಮತ್ತು "ವರ್ಣ" ಇವು ಒಂದೇ ಹೌದೋ ಅಲ್ಲವೋ ಎಂಬುದು ಕೂಡ ಸಂಶಯಾಸ್ಪದ: ವರ್ಣ ಎಂದರೆ ಮೈ ಬಣ್ಣವೇ ಎಂಬುದೂ ಸಂಶಯಾಸ್ಪದ. ವೇದಗಳ ಸಂಪಾದನೆ ಮಾಡಿದ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ವೇದವ್ಯಾಸನೂ ಅವನ ತಂದೆ ಪರಾಶರನೂ ಕಪ್ಪಾಗಿದ್ದರು. ಕ್ಷತ್ರಿಯ ಕೃಷ್ಣ-ರಾಮ ಸಹ ಕಪ್ಪು ಬಣ್ಣದವರೇ. ಈ ಎರಡೂ ವರ್ಣಗಳು ಭಾರತದ ಜಾತಿಪದ್ಧತಿಯ ಬೆನ್ನೆಲುಬಾಗಿರುವಾಗ ವರ್ಣವನ್ನು ಮೈ ಬಣ್ಣಕ್ಕೆ ತಳಕು ಹಾಕುವುದು ವಸ್ತುಸ್ಥಿತಿಗೆ ವಿರುದ್ಧವಾಗಿ ಕಾಣಿಸುತ್ತದೆ, ಆದ್ದರಿಂದ "ವರ್ಣ" ಎಂಬುದು "ವರಣ" ಅಂದರೆ ಆರಿಸಿಕೊಂಡದ್ದು, ಆರಿಸಿಕೊಂಡ ಜೀವನೋಪಾಯ ಎಂಬ ಅರ್ಥ ಸೂಚಿಸುತ್ತಿರಬಹುದು. ಜಾತಿಯೆಂಬುದು ಜನ್ಮಸೂಚಕವಾದ್ದರಿಂದ ಅದರ ಅರ್ಥ ಸ್ಪಷ್ಟವೇ ಆಗಿದೆ.

ನಾಲ್ಕು ವರ್ಣಗಳ ಸುದ್ದಿ ಮೊದಲು ನಮಗೆ ಕೇಳಬರುವುದು ಮೃಗೇದದಲ್ಲಿ; ಅತ್ಯಂತ ಈಚೆಗಿನದೆಂದೂ ಭಾಷಾ ಮತ್ತು ವಿಚಾರಗಳ ಆಧಾರದಿಂದ ಭಾವಿಸಲ್ಪಟ್ಟು ೧೦ ನೇ ಮಂಡಲದ ಪುರುಷ ಸೂಕ್ತದಲ್ಲಿ. ಈ ಸೂಕ್ತ ವರ್ಣ ವಿಭಜನೆಗೆ ಧಾರ್ಮಿಕ ಮುದ್ರೆಯೊತ್ತಿದ ಪ್ರಥಮ ಭಾರತೀಯ ವಾಕ್ಯಪ್ರವಾಣ. ಆದರೆ ವರ್ಣಗಳು ಆಗ ಈಗಿನ ಹಾಗೆ ಪರಸ್ಪರ ಹೊಕ್ಕು ಬೀಕಿಗೆ ನಿಷೇಧವುಳ್ಳ ಪ್ರತ್ಯೇಕ "ಜಾತಿ"ಗಳಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಪುರಾಣಗಳಲ್ಲಿ ಹೇಳುವ ಹಾಗೆ, ಒಂದು ವರ್ಣದಿಂದ ಇನ್ನೊಂದಕ್ಕೆ ಚಲನೆ ಸಾಕಷ್ಟಿತ್ತು. ತೀರ ಈಚೆಗೆ ರಚಿತವಾದ ಭಾಗವತ ಪುರಾಣದಲ್ಲಿ ಕೂಡ "ನೀಚ" ವರ್ಣದವರು "ಉಚ್ಚ" ವರ್ಣಕ್ಕೇರಾವ ಸಾಧ್ಯತೆಯನ್ನು ಸೂಚಿಸಿದೆ. ಅದು ಹಾಕುವ ಕರಾರುಗಳು ದುಸ್ಸಾಧ್ಯವಾಗಿದ್ದವೆಂಬುದು ಬೇರೆ ಮಾತು. ಅನ್ನ ನೀರಂತೂ

ಖಂಡಿತ ವರ್ಷವಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ದ್ರೌಪದಿಯ ಅಡಿಗೆಯನ್ನು ದುರ್ವಾಸನಿಂದಾರಂಭಿಸಿ ಅನೇಕ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರು ಉಂಡ ಪ್ರವಾಣಗಳಿವೆ.*

ಹಾಗೆ ನೋಡಿದರೆ ಜನ್ಮಸಿದ್ಧ ವರ್ಣಪದ್ಧತಿ ಭಾರತದ ಹೊರಗೆ ಇತರ ಸಮಾಜಗಳಲ್ಲಿ ನವವೇಷಿಸುವಷ್ಟು ಅಪರೂಪವಲ್ಲ. ಅವಿಭಕ್ತ ಸಮಾಜವನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿದ ಜಗತ್ತಿನ ಎರಡು ಮಹಾಧರ್ಮಗಳಾದ ಕ್ರೈಸ್ತ ಮತ್ತು ಇಸ್ಲಾಂ ಧರ್ಮಗಳಿಗೆ ಮೂಲವಾದ ಯಹೂದ್ಯ ಧರ್ಮದಲ್ಲಿ ನಾಲ್ಕು "ಜಾತಿ"ಗಳಿವೆಯೆಂದು ಓದಿ ನನಗೆ ಸೋಜಿಗ ಪಾಯಿತು. ಇರಾಣದ ಅಗ್ನಿಪೂಜಕರಲ್ಲಿ ಕೂಡ ಜನ್ಮಸಿದ್ಧ ವರ್ಣಪದ್ಧತಿ ಪ್ರಾಕೃತ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಇದ್ದ ಹಾಗೆ ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಐತಿಹಾಸಿಕ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿ ಬೇರೆ ದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಅವು ತೊಳೆದುಕೊಂಡು ಹೋದವು. ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಹಾಗಾಗದೆ ಈ ಪದ್ಧತಿ ಗಟ್ಟಿಗೊಡಿತು. ಮತ್ತು ನಾಲ್ಕು ವರ್ಣಗಳ ಬದಲು ಅಸಂಖ್ಯ ಪರಸ್ಪರ ವಿಭಕ್ತವಾದ "ಜಾತಿ"ಗಳಾದವು.

ಕೆಲವೊಂದು ವಿಶಿಷ್ಟಾನುಭವಗಳೂ ಮನೋಭಾವಗಳೂ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಜಾತಿಯ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಅಚ್ಚುಗಳಾಗುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾದವೆಂದು ತೋರುತ್ತದೆ. ಇತಿಹಾಸದ ಇತರ ಪ್ರಧಾನ ಜನ ಕೂಟಗಳಾದ ಸಿಮೆಟಿಕ್, ಪರ್ಶಿಯನ್, ಗ್ರೀಕ್, ರೋಮನ್, ಇಜಿಪ್ಷಿಯನ್ ಮೊದಲಾದವುಗಳಲ್ಲಿ ಆಕ್ರಮಣ, ದಂಡಯಾತ್ರೆ, ಕಲಹ ಮೊದಲಾದವುಗಳು ಭಾರತದಲ್ಲಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರಖರವೂ ನಾಶಕರವೂ ಆಗಿದ್ದರೂ ಪರಸ್ಪರ ಘರ್ಷಣೆಯಲ್ಲಿ ತೊಡಕಿಕೊಂಡ ಜನಾಂಗಗಳ ಸಂಸ್ಕೃತಿ, ರೂಪ ಮೊದಲಾದವುಗಳಲ್ಲಿ ಅಂಥಾ ಎದ್ದು ಕಾಣಿಸುವ ಭೇದ ಇದ್ದ ಹಾಗೆ ಕಾಣಲಿಲ್ಲ. ಭಾರತದ ಅನುಭವ ಬೇರೆಯೇ ಆಯಿತು. ಇಲ್ಲಿ ಉತ್ತರದಿಂದ ಬಂದು ವಿಸ್ತಾರ ಹೊಂದಿದ "ಆರ್ಯ"ರಿಗೆ ಪ್ರಥಮತಃ ತಾಕಲಾಟ ಬಿದ್ದ ಸಿಂಧೂ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಜನರು ಮೇಲ್ಮಟ್ಟದ ನಾಗರಿಕರಾಗಿದ್ದರು. ಅವರೊಡನೆ ವಿಜೇತರು ಬೆರೆತು ಹೋದಂತೆಯೂ ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಅವರು ಮುಂದೆ ಪೂರ್ವಕ್ಕೂ ದಕ್ಷಿಣಕ್ಕೂ ಹಬ್ಬಿದಂತೆ ಮಾತ್ರ, ಇನ್ನೂ ಅನಾಗರಿಕಾವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿದ್ದ, ರೂಪ, ಲಕ್ಷಣಗಳಲ್ಲಿಯೂ ತುಂಬಾ ಭಿನ್ನರಾದ ಜನರ ಸಂಪರ್ಕ ಅವರಿಗೆ ಬಂತು. ಅವರೊಡನೆ ಬೆರೆತು ಹೋಗುವುದು ಸುಲಭವಾಗಿಲ್ಲ.

* ವಿರಾಟ ರಾಜನಲ್ಲಿ ಅಡಿಗೆ ಭಟ್ಟನಾಗಿ ಸೇರಿಕೊಂಡ ಭೀಮ ಶೂದ್ರ ವೇಷವಲ್ಲಿದ್ದನೆಂದೂ ಇದರಿಂದ ಆ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಶೂದ್ರನ ಅಡಿಗೆ ನಿಷಿದ್ಧವಾಗಿರಲಿಲ್ಲವೆಂದು ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆಂದೂ ವಿದ್ಯಾವಾಚಸ್ಪತಿ ಬನ್ನಂಜೆ ಗೋವಿಂದಾಚಾರ್ಯರು ಈಚೆಗೆ ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ.

ಅವರನ್ನು ಮೆಟ್ಟಿ ಹಾಕಿದ ನಂತರ, ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟೋ ಪಾಲು ಹೆಚ್ಚಾಗಿದ್ದ ಅವರ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಭಯ ಉತ್ಪನ್ನವಾಗಿರಬೇಕು. ಆಗ ಈ ಆರ್.ಫ-ಸೈಂಧವ ಜನ "ಆತ್ಮ"ರಕ್ಷಣೆಗಾಗಿ ಸಾಮಾಜಿಕ "ಕೋಟೆ"ಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿಕೊಂಡಿರಬೇಕು.

ಇದು ಹೇಗಾಗುತ್ತದೆಂದು ಆಧುನಿಕ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿಯೇ ನಮಗೆ ಉದಾಹರಣೆಗಳು ಸಿಗುತ್ತವೆ. ದಕ್ಷಿಣ ಆಫ್ರಿಕದಲ್ಲಿ ಬಂದು ಧ್ವಜವೂರಿನ ಡಚ್ ಮೂಲದ ಬಿಳಿಯ ವಲಸೆಗಾರರು ತಮಗಿಂತ ಎಷ್ಟೋ ಪಟ್ಟು ಅಧಿಕ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿದ್ದ ನಿಗ್ರೋಗಳಿಂದ ತಮ್ಮನ್ನೂ "ತಮ್ಮ ಜೀವನ ಪದ್ಧತಿ" ಯನ್ನೂ ಕಾಪಿಡಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಉಪಯೋಗಿಸಿದ ತಂತ್ರಗಳನ್ನು ನೋಡುವ. ವಲಸೆಗಾರರು ಬಂದ ಹೊಸತರಲ್ಲಿ ಸ್ಥಳೀಯ ಹೆಗಸರೊಡನೆ ಕೂಡಿದ್ದರಿಂದ ಒಂದು ಮಿಶ್ರವರ್ಣ (ಕೇಪ್ ಕಲರ್ಡ್) ಸಿದ್ಧವಾಯಿತು. ಈ ಮಿಶ್ರ ವರ್ಣೀಯರಿಗೆ ಈ ಶತಮಾನದ ಆದಿಯ ವರೆಗೂ ಮಾತನಾಡುವ ಮೊದಲಾದ ಕೆಲ ಹಕ್ಕುಗಳಿದ್ದವು. ಅವರ ಭರವಸೆ-ಸಂಖ್ಯಾವೃದ್ಧಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದ ನಿಗ್ರೋಗಳ ಭಯ ಹೆಚ್ಚಿತು ಶುದ್ಧ ಬಿಳಿಯರ ಹೊರತು ಇತರರಿಗಿದ್ದ ಎಲ್ಲ ರಾಜಕೀಯ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯಗಳನ್ನು ಕಸಿದುಕೊಂಡರು. ಸ್ಥಾವರ ಆಸ್ತಿ ಮಾಡುವ ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು ಮೀಗೊಳಿಸಿದರು. ಕರಿಯರನ್ನೂ ಮಿಶ್ರವರ್ಣದವರನ್ನೂ ಭಾರತೀಯರನ್ನೂ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ವಸತಿ ಸ್ಥಾನಗಳಿಗೆ ಬದ್ಧಗೊಳಿಸಿ "ಕೇರಿ"ಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿದರು. ಎಲ್ಲಕ್ಕಿಂತಲೂ "ವರ್ಣಸಂಕರ"ವನ್ನು ಕಾನೂನು ಮೂಲಕ ಪ್ರತಿಬಂಧಿಸಿ ಬಿಳಿಯರ "ವರ್ಣಪಾವಿತ್ರ"ವನ್ನು ಕಾಪಾಡಿದರು, ಈ ವರ್ಣಸಂಕರ ನಿಷೇಧ ಕಾನೂನು ಬರೇ ಬಿಳಿಯರಿಗೆ ಅನ್ವಯಿಸದೆ ದೇಶದ ನಾಲ್ಕು ಪ್ರಮುಖ "ವರ್ಣ"ಗಳ ಪರಸ್ಪರ ಮಿಶ್ರಣವನ್ನೂ ಪ್ರತಿಬಂಧಿಸುತ್ತದೆ ಎಂಬುದು ಭಾರತದ ಪದ್ಧತಿಯ ಪ್ರತಿಬಿಂಬದಂತಿದೆ. ಕರಿಯರಿಗೆ ಕೆಲವೊಂದು ವಿದ್ಯೆಗಳನ್ನು ಕಾನೂನು ಮೂಲಕ ನಿರಾಕರಿಸಿದ್ದೂ ಅದರದೇ ಪ್ರತಿಕ್ರಮ. ಕೊನೆಯದಾಗಿ ಬೈಬಲ್ಲಿನಲ್ಲಿ ಬಂದ "Some shall be drawers of water and hewers of wood" ಕೆಲವರು ನೀರು ಸೇರುವುದಕ್ಕೂ ಕಟ್ಟಿಗೆ ಒಡೆಯುವುದಕ್ಕೂ ಇದ್ದಾರೆ-ಎಂಬ ವಾಕ್ಯವನ್ನು ದ್ದರಿಸಿ ಕರಿಯರನ್ನು ಸೇವಾ ಧರ್ಮಕ್ಕೆ ಮಾತ್ರ ತರಬೇತು ಮಾಡುವ ನೀತಿಗೆ "ಸತ್ಯವೇದ"ದ ಆಧಾರವನ್ನೂ ಒದಗಿಸಿಕೊಂಡರು. ಭಾರತದಲ್ಲಿ 2000 ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ ಬಹುಶಃ ಹೀಗೆಯೇ ಆಗಿರಬೇಕು.

ಮೊದಲು ಸೋತವರ ಬಗ್ಗೆ ಗೆದ್ದವರಿಗಿರುವ ತಿರಸ್ಕಾರ, ಆ ಮೇಲೆ ಭಯ,

ಆ ಭಯದಿಂದ ಕೋಟಿಗಳ ನಿರ್ಮಾಣ, ಈ ನೀತಿಗೆ ಶಾಸ್ತ್ರಾಧಾರ ಮತ್ತು ಕೊನೆಗೆ ಇದೆಲ್ಲ ಯಶಸ್ವಿಯಾದ ನಂತರ ಈ ಆತ್ಮರಕ್ಷಣೆಯ ನೀತಿಯನ್ನು ಶೋಷಣೆಗೆ ವಿವೇಚಿಸುವುದು-ಇದು ಸರ್ವತ್ರೀಕವಾದ ಸಹಜ ಸಾಮಾಜಿಕ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆ. ಇದನ್ನು ಮಧ್ಯ ಯುಗದಲ್ಲಿ ಯುರೋಪಿನಲ್ಲಿ ಯಹೂದ್ಯರ ಮೇಲೆ ಪ್ರಯೋಗಿಸಿದರೂ ಆ ಮೇಲೆ ದಕ್ಷಿಣ ಆಫ್ರಿಕದಲ್ಲಿ, ಸಂಯುಕ್ತ ಸಂಸ್ಥಾನ ಅಮೇರಿಕದಲ್ಲಿ ಅದನ್ನು ಇಂದಿಗೂ ಜೀವಂತವಾಗಿ ಕಾಣುತ್ತಿದ್ದೇವೆ.*

ಒಮ್ಮೆ ಪರಸ್ಪರ ಅಮಿಶ್ರಣೀಯ ಸಮಾಜ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಸ್ವೀಕೃತವಾಯಿತೆಂದರೆ ಆ ಮೇಲೆ ಒಂದು ತರಹವೆ ಮೂನವ ಭೀತಿ ಸಾಮಾಜಿಕರ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ನಲ್ಲಿ ಬೇರೂರಿಬಿಡುತ್ತದೆ. ಅದು ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚು ಒಳ ಭೇದಗಳ ಬೆಳವಣಿಗೆಗೆ ಕಾರಣವಾಗುತ್ತದೆ. ಇದು ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಸಾವಕಾಶವಾಗಿ ಸಾಮಾಜಿಕ ಉಪವಿಂಗಡಣೆಗೆ ಪ್ರೇರಣೆ ಕೊಟ್ಟ ಸಂಗತಿಯೆಂದು ಊಹಿಸಬಹುದು. ನಡವಳಿಕೆ, ಆಹಾರ ವಿಹಾರಗಳ ಭೇದ ಮುಂದೆ ಮಿಶ್ರಣವನ್ನು ಅಸಾಧ್ಯವಾಗಿ ಮಾಡುತ್ತವೆ. ಬ್ರಾಹ್ಮಣರೂ ಬೇರೆ ಕೆಲ ವರ್ಗಗಳೂ ಮಧ್ಯ ಮಾಂಸಾಹಾರವನ್ನು ಮಾತ್ರವಲ್ಲ, ಕೆಲ ಸಸ್ಯಾಹಾರಗಳನ್ನೂ ಅಭೋಜ್ಯವೆಂದು ತ್ಯಜಿಸಿದ್ದು ಭೇದಗಳನ್ನು ಸ್ಥಿರಗೊಳಿಸಲು ನೆರವು ನೀಡಿತು. ಬೌದ್ಧ, ಅದಕ್ಕೂ ಮಿಗಿಲಾಗಿ ಜೈನ ಧರ್ಮದ ತತ್ತ್ವಗಳ ಜನಪ್ರಿಯತೆಯಿಂದಾಗಿ ಬಹುಶಃ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರು ಮಧ್ಯ ಮಾಂಸಗಳನ್ನು ಮೊದಲು ವರ್ಜಿಸಿದರಾದೀತು. ಇದರ ಮುಖ್ಯ ಪರಿಣಾಮವೆಂದರೆ ಮೊದಲು ಸ್ವಲ್ಪವಾದರೂ ಹೊಕ್ಕು ಬಳಕೆಯಿದ್ದ ತ್ರಿವರ್ಣಗಳನ್ನೂ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಸೀಲ್ ಮಾಡಿದ್ದು. ಲಿಂಗವಂತರು ಜೈನರಂತೆ ಮಾಂಸ ವರ್ಜ್ಯ ಮಾಡಿದ್ದರಿಂದ ಅವರ ಮತಾಂತರ ಕ್ರಿಯೆಗೆ ಇತಿಮಿತಿಗಳು ಬಂದಿರಬಹುದು. ತೀರ ನಿಖರವಾದ ಶುದ್ಧಾಚಾರಗಳು ಮಾನವ ಮಿಶ್ರಣಕ್ಕೆ ತಡೆಯೊಡ್ಡಬಹುದು.**

ಮುಖ್ಯ ಅಂಶವೆಂದರೆ ಈ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಯಾರೂ ಪೂರ್ವ ಯೋಜಿತವಾಗಿ

* ಸಂಯುಕ್ತ ಸಂಸ್ಥಾನ ಅಮೇರಿಕದಲ್ಲಿ ಈಚಿಗಿವೆ ಎರಡು ಮೂರು ದಶಕಗಳಲ್ಲಿ ಶಾನ್ ಎಗ್ರೋಗಳಿಗೆ ಸಮಾನ ಹಕ್ಕುಗಳು ದೊರೆತಿವೆ.

** ಬ್ರಾಹ್ಮಣರು ಮಧ್ಯ ಮಾಂಸಗಳನ್ನು ವರ್ಜಿಸಿದ ಮೇಲೆ ಪುನಃ ಅವುಗಳ ಹಂಬಲಕ್ಕೆ ಪ್ರಚೋದನೆ ದೊರೆಯಬಾರದೆಂದು ಅವರು ಕ್ಷತ್ರಿಯಾದಿ ಜಾತಿಗಳೊಡನೆ ಸಹಭೋಜನವನ್ನು ಷಟ್ಪುರುಂದು ಶ್ರೀ ಪೇಜಾವರ ಸ್ವಾಮಿಗಳ ಮತ.

ಹೊಳಹು ಹಾಕಿ ನಿರ್ಮಿಸಲಿಲ್ಲ. ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗಳಿಗೆ ಬಂದ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆಗಳು ಮೆಲ್ಲಗೆ ರೂಢಕ್ರಿಯೆಗಳಾಗಿಬಿಟ್ಟವು. ಅವುಗಳನ್ನು ಅಳಿಸಿ ಹಾಕಬಹುದಾಗಿದ್ದಂಥ ಬಿರುಗಾಳಿಗಳು ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಬೀಸಿದ ಹಾಗೆ ಕಾಣಲಿಲ್ಲ.

ವರ್ಣಪದ್ಧತಿ ಉಚ್ಚನೀಚತೆಗೆ ಎಡೆಗೊಟ್ಟದ್ದು ಜನರು ಕೈಕೊಂಡ ಜೀವನೋಪಾಯಗಳ ಉಚ್ಚನೀಚ ಕಲ್ಪನೆಯಿಂದ ಎಂದು " ಹೋಮೋ ಎರಾರ್ಕಸ್ " ಎಂಬ ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿ ಲೂಯಿ ಡ್ಯೂ ಮಾಂಟ್ ಹೇಳುವುದು ಸರಿಯಾಗಿ ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಹೀಗೆ "ವಿಶ್ವಕರ್ಮ"ರಲ್ಲೇ ಚಿನ್ನದ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವವರು ಮರದ ಕೆಲಸದವರಿಗಿಂತ ಶ್ರೇಷ್ಠ-ಏಕೆಂದರೆ ಚಿನ್ನ ಮರಕ್ಕಿಂತ ಬೆಲೆ ಬಾಳುವಂಥದು.* ಘರ್ಷಣೆಗಳೂ ಆಗಿ ದಿರಲಿಲ್ಲ.** ಬ್ರಾಹ್ಮಣನ ಶ್ರೇಷ್ಠತ್ವ ಬಹುಕಾಲದ ವರೆಗೆ ಸ್ಥಾಪಿತವಾಗಿಲ್ಲವೆಂದು ಪುರಾಣಗಳಿಂದ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ. ಕ್ಷತ್ರಿಯರು ದಾತರಾದ್ದರಿಂದ ಅವರು ದಾನ ಸ್ವೀಕರಿಸುವ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರಿಗಿಂತ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಎನ್ನುವ ವಾದ ಇತ್ತು. ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಅದು ಬ್ರಾಹ್ಮಣರ ಶ್ರೇಷ್ಠತ್ವದ ಥಿಯರಿಟಿಕಲ್ ಒಪ್ಪಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಪರೈವಸಾನ ಹೊಂದಿತು. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಧಾರ್ಮಿಕ ಮತ್ತು ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕ ಅಧಿಕಾರಗಳ ವಿಭಜನೆಯಾಯಿತು. ಬ್ರಾಹ್ಮಣರು ಮೊದಲನೆಯದರಲ್ಲಿಯೂ ಕ್ಷತ್ರಿಯರು ಎರಡನೆಯದರಲ್ಲಿಯೂ ಪ್ರತಿಷ್ಠಿತರಾದರು.

ಆಧುನಿಕ ರಾಜಕೀಯ ಚಿಂತನೆಯಲ್ಲಿ ಮಹಾ ಆದರ್ಶವೆಂದು ಬಗೆಯಲ್ಪಡುತ್ತಿರುವ ಈ ಅಧಿಕಾರ ವಿಭಜನೆ ಜಾತಿ-ವರ್ಣ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಬಲಗೊಳಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಯಿತೆಂಬುದು ಇನ್ನೊಂದು ವಿರೋಧಾಭಾಸ. ಧಾರ್ಮಿಕ ಅಧಿಕಾರದಲ್ಲಿ ಕಾನೂನು ರಚನೆಯ (Legislative) ಅಧಿಕಾರವೂ ಸೇರಿತ್ತು. (ಕಾನೂನು "ಧರ್ಮ ಶಾಸ್ತ್ರ"ವೆನಿಸುತ್ತಲ್ಲವೆ?)-ರಾಜನು ಕಾನೂನುಗಳನ್ನು ಬದಲಾಯಿಸಲು ಅಧಿಕಾರ

* ಇದು ನಾನು ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಚಿಕ್ಕಂದಿನಲ್ಲಿ ಕಂಡ ಸ್ಥಿತಿ.

** ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡದ ಉಡುಪಿ ಬಳಿ ವಾದ್ಯ ಊದುವವರು ಕ್ಷೌರಿಕರಿಗಿಂತ ಶ್ರೇಷ್ಠರೆಂಬ ಹಟಕ್ಕಾಗಿ ಇಪ್ಪತ್ತರ ದಶಕದಲ್ಲಿ ಘರ್ಷಣೆಯಾಯಿತು. ಆಂಧ್ರದಲ್ಲಿ ಇಂದಿಗೂ ಇವೆರಡನ್ನೂ ಒಂದೇ ಜಾತಿಯವರು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ.

*** ಇದು ಕೂಡ ತತ್ಪಃ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರ ಹಕ್ಕಲ್ಲ. ಧರ್ಮ ಶಾಸ್ತ್ರಗಳು ದೈವ ನಿರ್ಮಿತ. ಅವುಗಳ ಅರ್ಥ ನಿರ್ಣಯ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರ ಸಲಹೆ ಪಡೆದು ಆಗುತ್ತಿತ್ತು. ಧರ್ಮಶಾಸ್ತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಬದಲಾವಣೆ ದುಷ್ಕರವಾಗಿತ್ತು. ಸಾಮಾಜಿಕ ಬದಲಾವಣೆಗೆ ಶಾಸ್ತ್ರ ಮುದ್ರೆ ಪಡೆಯಲು ತೀರ ಕಷ್ಟವಾಗಿದ್ದುದರಿಂದ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಚಲತ್ವವಿಲ್ಲದೆ ಯಥಾಸ್ಥಿತಿಗೆ ಬಲ ಬಂತು.

ಯಲ್ಲ-ಅವುಗಳನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿ ನ್ಯಾಯದಾನ ಮಾಡುವ ಅಧಿಕಾರ ಮಾತ್ರ ಅವನಿಗಿತ್ತು. ಮಹತ್ತರವಾದ ಸಾಮಾಜಿಕ ಬದಲಾವಣೆಗಳು ರಾಜಕೀಯ ಒತ್ತಡಗಳಿಂದ ಆಗುತ್ತವೆ. ಪ್ರತಿಷ್ಠಿತರ ರಾಜಕೀಯ ಒತ್ತಡಗಳಿಂದ ಹಿಂಸಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ರಾಜನು ಹೊಸಜನವರ್ಗಗಳ ಬೆಂಬಲ ದೊರಕಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಆ ಜನ ವರ್ಗಗಳಿಗೆ (ಹೆಚ್ಚಾಗಿ "ಕೆಳ" ವರ್ಗಗಳಿಗೆ) ಅನುಕೂಲವಾಗಿ ಅವರಿಗೆ ಪ್ರಿಯವಾಗುವಂತೆ ಕಾನೂನುಗಳನ್ನು ಬದಲಿಸುತ್ತಾನೆಂಬುದು ರೋಮನ್ ಇತಿಹಾಸದಿಂದಲೂ ವ್ಯಕ್ತವಾಗುತ್ತದೆ. ಪ್ರಜಾಸತ್ತೆ, ಸಂವಿಧಾನಬದ್ಧ ಆಡಳಿತ, ಅಧಿಕಾರಗಳ ದ್ವಿವಿಧ ಇಲ್ಲವೆ ತ್ರಿವಿಧ ವಿಭಜನೆ ಇವು ಶೀಘ್ರ ಬದಲಾವಣೆಗಳಿಗೆ ಪೂರ್ವವಲ್ಲ. ಭಾರತದ ಈ ಶತಮಾನದ ಚರಿತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಉದಾಹರಣೆಯನ್ನು ಎತ್ತಿ ಹೇಳಬೇಕಾದರೆ. ಸಿ. ಪಿ. ರಾಮಸ್ವಾಮಿಯವರ ದಿವಾನಗಿರಿಯಲ್ಲಿ ತಿರ್ವಾಂಕೂರು ವ.ಹಾ.ರಾಜರು ಒಂದೇ ಹೊಡೆತಕ್ಕೆ ಹರಿಜನರಿಗೆ ದೇವಸ್ಥಾನ ಪ್ರವೇಶದ ಅಧಿಕಾರ ಕೊಟ್ಟು ಬಿಟ್ಟರು. ಆದರೆ ಪ್ರಜಾಸತ್ತಾತ್ಮಕವಾಗಿ ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಆಳಿಕೆಯ ಪ್ರಾಂತಗಳಿಗೆ ಇವನ್ನು ಮಾಡಲು ಕೆಲ ವರ್ಷಗಳೇ ಹಿಡಿದವು. ಕ್ರೈಸ್ತರ ಪ್ರಜಾಸತ್ತಾತ್ಮಕ ಒತ್ತಡವನ್ನು ಪ್ರತಿರೋಧಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸರ್ವಾಧಿಕಾರ ಪ್ರವೃತ್ತಿಯ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ರಾಮಸ್ವಾಮಿ ಅಯ್ಯರರು ಹರಿಜನರಿಗೆ ದೇವಸ್ಥಾನ ಪ್ರವೇಶ ಕೊಟ್ಟು ಕ್ರೈಸ್ತರ ಕೈಯಲ್ಲಿದ್ದ ಮತಾಂತರದ ಆಯುಧವನ್ನು ಕಸಿದುಕೊಂಡರು. ಆಳುವವರಿಗೆ ಕಾನೂನು ಮಾಡುವ ಅಧಿಕಾರವಿಲ್ಲದಿದ್ದರೆ, ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಅಸ್ಪೃಶ್ಯತೆಯ ನೆಲೆವೀಡೆನಿಸಿದ್ದ ಕೇರಳದಲ್ಲಿ ಈ ಬದಲಾವಣೆ ಸಾಧ್ಯವೇ ಇರಲಿಲ್ಲ. (ಇವನ್ನು ಮಾಡಿದ ಮೇಲೆ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರು ಕೆಲ ದಿನ ಗೊಣಗಿದರು. ಆ ಮೇಲೆ ದಾರಿಗೆ ಬಂದರು.) ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಅಧಿಕಾರದ ವಿಭಜನೆಯ ಆದರ್ಶ ಬಹು ಬೇಗ ಸ್ವೀಕೃತವಾದದ್ದು ಬದಲಾವಣೆಗಳಿಗೆ ಆತಂಕವಾಯಿತು. ಒತ್ತಡಗಳಿಂದಲೂ ಕೆಲ ಒಳ್ಳೆ ಕೆಲಸಗಳು ಆಗುತ್ತವೆ. ಭಾರತದ ಸಮಾಜ ರಚನೆ ಇಂಥ ಒತ್ತಡಗಳ ನಿರ್ಮಾಣದ ವಿರುದ್ಧ ರಕ್ಷಣೆಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸಿಕೊಳ್ಳದಿದ್ದರೂ ರಾಜನಿಗೆ ಕಾನೂನು ಬದಲಿಸುವ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ನಿರಾಕರಿಸಿದ್ದರಿಂದ ಆ ಒತ್ತಡಗಳು ಸಾಮಾಜಿಕ ಬದಲಾವಣೆಗೆ ನೆರವಾಗಲಿಲ್ಲ.

ಈ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗೆ ಪ್ರತಿಭಟನೆ ಬರಲೇ ಇಲ್ಲವೆಂದಲ್ಲ. ವಿರೋಧದ ಮೂರು ಉದಾಹರಣೆಗಳನ್ನೂ ಅವುಗಳು ಈ ಗೋಡೆಯನ್ನು ಒಡೆಯಲು ಅಸಮರ್ಥವಾದದ್ದಕ್ಕೆ ಕಾರಣಗಳನ್ನೂ ವಿವರಿಸುತ್ತೇನೆ.

೬/ಮಿಂಚಿನಬಳ್ಳಿ

ಜಾತಿಪದ್ಧತಿಯ ನಾಶವನ್ನಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ಪೌರೋಹಿತ್ಯವನ್ನು ಬ್ರಾಹ್ಮಣರಿಂದ ಕಸಿದುಕೊಳ್ಳುವ ಆದಿಮ ಯತ್ನ ಕ್ಷತ್ರಿಯ ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರನಿಂದಾಯಿತು. ಅವನು ಯಶಸ್ವಿಯೂ ಆದ. ಆದರೆ ಅವನನ್ನು ಬ್ರಹ್ಮರ್ಷಿಯೆಂದೊಪ್ಪಿಕೊಂಡು ರಾಜಿಯಾಗಿಬಿಟ್ಟಿತು. ಹೇಗಿದ್ದರೂ ಅದು ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಕ್ಷತ್ರಿಯರೊಳಗಿನ ತಿಕ್ಕಾಟ ಮಾತ್ರವಾಗಿತ್ತು; ಅಥವಾ ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರ-ವಸಿಷ್ಠರೊಳಗಿನ ಸ್ಪರ್ಧೆ ಮಾತ್ರವಾಗಿತ್ತು. ಎನ್ನಲೂಬಹುದು. ಇತರ ಕ್ಷತ್ರಿಯರಿಗೆ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ್ಯವನ್ನೂ ಪೌರೋಹಿತ್ಯವನ್ನೂ ಸಂಪಾದಿಸಿ ಯಜ್ಞ ಮಾಡಿಸಿ ಹೊಗೆ ನುಂಗುತ್ತ ಬದಕುವ ಆತುರ ಇತ್ತೋ ಇಲ್ಲವೋ ತಿಳಿಯುವುದಿಲ್ಲ. ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರನ ನಂತರ ಯಾವ ಕ್ಷತ್ರಿಯ ಪೌರೋಹಿತ್ಯಕ್ಕೆ ಇಳಿದ?

ಎರಡನೇ ಪ್ರತಿಭಟನೆ ಬೌದ್ಧ-ಜೈನ ಮತಗಳಿಂದ ಬಂತು. ಇವೆರಡೂ ಜಾತಿ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ದೈವ ನಿರ್ಮಿತವೆಂದು ಒಪ್ಪಲಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಸಂಗಡವೇ ಅವು ಯಜ್ಞ ಸಂಸ್ಥೆಯನ್ನೇ ಪ್ರಶ್ನಿಸಿದವು. ಇವೆರಡೂ ಮತಗಳಿಗೂ ಅವುಗಳಿಗೆ ಇಂದು ಆರೋಪಿಸಲ್ಪಡುವಷ್ಟಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ಸಾಕಷ್ಟು ಧಾರಾಳವಾದ ಬೆಂಬಲ ದೇಶಾದ್ಯಂತ ದೊರಕಿತು. ಅವು ಸಾರ್ವತ್ರಿಕವಾಗಿ "ಧರ್ಮದಾನ" ಮಾಡಿದವು. ಆದರೆ ಆಧುನಿಕ ಅರ್ಥದಲ್ಲಿ ಅವುಗಳನ್ನು ಸಮಾಜ ಸುಧಾರಣೆಯ ಚಳವಳಿಗಳೆಂದು ಹೇಳುವುದು ತಪ್ಪು. ಅವು ಕ್ಷತ್ರಿಯ ರಾಜಕುಮಾರರಿಂದ ಪ್ರಚಾರಕ್ಕೆ ಬಂದ ಧರ್ಮಗಳು. ಆದರೆ ಅವುಗಳಿಗೆ ಬೆಂಬಲ ಬಂದದ್ದು ಪ್ರಾರಂಭದಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ವೈಶ್ಯರಿಂದ. ಬುದ್ಧನಿಗೆ ದತ್ತಿ ಕೊಟ್ಟವರಲ್ಲಿ ಅನೇಕರು ಶ್ರೀಮಂತರಾದ ವೈಶ್ಯರು. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮತ್ತು ಅಂತಾ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ವ್ಯಾಪಾರದ ಉದಯದಿಂದ ವೈಶ್ಯವರ್ಗ ಅಪಾರ ಸಂಪತ್ತನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿತ್ತು. ಆದರೆ ಅಂದಿನ ಸಮಾಜ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾನಮಾನ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಕ್ಷತ್ರಿಯರೊಳಗೇ ಹಂಚಿತ್ತು. ಗ್ರೀಕ್ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ಹೇಗೋ ಹಾಗೆ ಇಲ್ಲಿಯೂ ವೈಶ್ಯರನ್ನು ಗೌರವಾರ್ಹರೆಂದು ಪರಿಗಣಿಸಿರಲಿಲ್ಲ. ಅವರಿಗೆ ಮನ್ನಣೆ ಕೊಡಲು ಸಿದ್ಧರಾದ ಬುದ್ಧ ಮಹಾವೀರರಿಗೆ ಅವರು "ನಡೆಮಾಕೊಳ್ಳಲು" ಮುಂದೆ ಬಂದದ್ದು ಸಹಜ. ತೂದ್ರಾತಿತೂದ್ರರಿಗೆ ಈ ಮತಗಳು ಎಷ್ಟು ಪುಟ್ಟಿಗೆ ಸಮಾನತ್ವ ನೀಡಿದವೋ ತಿಳಿಯುವು. ಅವರು "ಧರ್ಮದಾನ"ವನ್ನು ಪಡೆದಿರಬಹುದು. ಸ್ಥಾನಮಾನ ?

ಈ ಎರಡೂ ಮತಗಳು ವರ್ಣಗಳ ದೈವಾಯಾತ್ಮತೆಯ ಕಲ್ಪನೆಯನ್ನು ನಿರಾಕರಿಸಿದರೂ ವರ್ಣಗಳನ್ನು ನಿರಾಕರಿಸಲಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಿದರೆ, ಎಲ್ಲಾ ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರ ಹೊರತು ಎಲ್ಲ ಮತಾಚಾರ್ಯರು ಜಾತಿಯನ್ನು ಧಿಕ್ಕರಿಸಿದರೆಂದು

ಓದಿದವಿಗೆ, ಆಶ್ಚರ್ಯವಾದೀತು. ಬುದ್ಧನ ಉಪವೇಶಗಳ ಸಂಗ್ರಹವಾದ ಸೂತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ವರ್ಣಗಳ ಚರ್ಚೆ ಬರುತ್ತದೆ. ವರ್ಣಗಳನ್ನು ಬುದ್ಧ ದೇವನಿರ್ವಿಠವಲ್ಲವೆಂದರೂ ಪುರಾತನವಾದ ಒಂದು ಸಾಮಾಜಿಕ ಒಡಂಬಡಿಕೆಯೆಂದು ಹೇಳಿದಂತೆ ಸೂತ್ರಗಳು ಪ್ರತಿನಿಧಿಸಿವೆ. ಅವು ಕ್ಷತ್ರಿಯರನ್ನು ಪ್ರಥಮ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿರಿಸಿ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣರನ್ನು ಅವರಲ್ಲೇ ಹೊರಗೆ ಹೋಗಿ ಚಿಂತನ ಮಾರ್ಗವನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿದವರೆಂದು ದ್ವಿತೀಯ ದರ್ಜೆಗೆ ಇಳಿಸಿ, ವೈಶ್ಯರನ್ನು ಮೈನರ್ ಪಾರ್ಟ್‌ನರಾಗಳಾಗಿ ಶಲೆಯಾಡಿಸಿ ಬರಮಾಡಿಕೊಂಡು ಶೂದ್ರರನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸಿದೆಯೇ ಬಿಟ್ಟಿವೆ. ಬುದ್ಧನ ಕೆಲ ಕಾಲ ನಂತರದಲ್ಲಂತೂ ಶಘಾಗತನು ಕೀಳು ಜಾತಿಗಳಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟುವವೇ ಇಲ್ಲವೆಂಬ ನಂಬಿಕೆಗೆ ಚಾಲನೆ ದೊರೆಯಿತು.

ಜೈನ ಧರ್ಮದಲ್ಲಿಯೂ ವರ್ಣವ್ಯವಸ್ಥೆಗೆ ಮನ್ನಣೆ ಇತ್ತು. ಆದಿಪುರಾಣದಲ್ಲಿ, ವ್ಯಪಸನೇ ವರ್ಣ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಮಾಡಿ ಅವುಗಳನ್ನು ಕಾಪಾಡುವ ಕರ್ತವ್ಯವನ್ನು ರಾಜರಿಗೆ ವಹಿಸಿದನೆಂದು ಹೇಳಿದೆ. ಜೈನ ಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲಿ ವೈಶ್ಯರ ಸಂಪತ್ತು ರಾಜರ ಸಂಪತ್ತನ್ನೂ ಮರೆಸುವಷ್ಟಿದ್ದದ್ದರ ವರ್ಣನೆಗಳು ಬರುತ್ತವೆ. ವೈಶ್ಯ ಉಮಾರರು ಕ್ಷತ್ರಿಯ ಪುತ್ರಿಯರನ್ನು ವರಿಸಿದ್ದೂ ಕಾಣಿಸುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಜಾತಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನೇ ಅಲ್ಲೋಲಕಲ್ಲೋಲಗೊಳಿಸುವ ಯತ್ನ ಎರಡೂ ಮತಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಕೊನೆಗೆ, ಅವರಡೂ ಧರ್ಮಗಳು ಪ್ರಭಾವ ಕಳೆದುಕೊಂಡ ನಂತರ, ಹಿಂದೂ ಧರ್ಮಕ್ಕೆ ಮರಳಿದ ಅವುಗಳ ಅನುಯಾಯಿಗಳು ಶೂದ್ರ ವರ್ಗವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವಂತಾಯಿತೆಂದು ಸಂಶಯ ಬರುತ್ತದೆ.

ಇದರ ನಂತರ ನಾವು ಲಿಂಗವಂತ ಚಳವಳಿಯನ್ನು ವಿಚಾರಿಸಬಹುದು. ದಕ್ಷಿಣದಲ್ಲಿ ತಲೆಯೆತ್ತಿದ ಶೈವ-ವೈಷ್ಣವ ಎರಡೂ ಚಳವಳಿಗಳು ಜಾತಿ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ವಿಶಾಲ ದೃಷ್ಟಿಯನ್ನೇ ಹೊಂದಿದ್ದವು. ಆದರೆ ಶೈವ ಚಳವಳಿಗೆ ಹೊಸ ಆಯಾಮವನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿದವರು ಬಸವಣ್ಣನವರು. ಅವರು ಜಾತಿಭೇದ ನಿವಾರಣೆಗೆ ಕೈಕೊಂಡ ಕಾರ್ಯಕ್ಕೆ ಕಳಸವಿಟ್ಟಂತೆ ಅಸ್ತಮ್ಯ ಹರಳಯ್ಯನ ಮಗನಿಗೆ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಮಧುವರಸನ ಮಗಳನ್ನು ಮದುವೆ ಮಾಡಿಸಿದ ಘಟನೆ ನಡೆಯಿತು.* ಆದರೆ ಅದೇ ಮುಕ್ತಾಯವೂ

* ಇದು ತೀರ ಶಾಸ್ತ್ರ ವಿರುದ್ಧವಾದ ಪ್ರತಿಲೋಮ (ಕೀಳು ವರ್ಣದ ಗುಡಿಗೆ ಮೇಲ್ಮ ವರ್ಣದ ಹೆಣ್ಣನ್ನು ಮದುವೆ ಮಾಡಿಸುವುದು) ನಿವಾಹವಾಗಿದ್ದರಿಂದ ಅತ್ಯಂತ ಕ್ರಾಂತಿಕಾರಿಯೇ ಆಗಿತ್ತು.

ಆಯಿತು. ಹರಳಯ್ಯ ಮಧುವರಸರ ವಿಚಾರಣೆ ಮತ್ತು ವಧೆ, ಬಸವಣ್ಣನವರ ಕಲ್ಯಾಣ ತ್ಯಾಗ, ಅನಂತರದ ಹಿಂಸಾತ್ಮಕ "ಕ್ರಾಂತಿ", ಕೊನೆಗೆ ಶಿವಶರಣರ ಚದುರು ಎಕೆ — ಈ ಕಥೆ ಜನಜನಿತವಾಗಿದೆ.

ಆದರೆ ಆ ಮೇಲೆ ಏನಾಯಿತು ? ಜಾತಿಭೇದ ನಿವಾರಣೆಯ ಪ್ರಯತ್ನಗಳು ರಭಸದಿಂದ ಮುಂದುವರಿದವೆ? ಎಂಟು ನೂರು ವರುಷಗಳಾಚೆಗೆ ನೋಡುವಾಗ ಲಿಂಗವಂತ ಧರ್ಮದ ವ್ಯಾಪ್ತಿ ತೀರ ಕೆಳಗಿನವರನ್ನು ಸಾಮಾಜಿಕ ಏಕರಾಶಿಯ ಕಡೆಗೆ ಎಳೆದುಕೊಳ್ಳಲು ತಪ್ಪಿತೆಂದೇ ತೋರುತ್ತದೆ. ಬಸವಣ್ಣನವರ ಚರಿತ್ರೆಯಾದ ಬಸವ ಪುರಾಣದಲ್ಲಿ ಹರಳಯ್ಯ ಮಧುವರಸರ ಕಣ್ಣು ಕೀಳಿಸಿದ ಉಲ್ಲೇಖವಿದ್ದರೂ ಅದರಲ್ಲಿ ಅಡಕವಾದ ಪ್ರತಿಲೋಮ ವಿವಾಹಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ಮಹತ್ವ ಸಿಕ್ಕಿಲ್ಲ.* ಆಗಲೇ ಈ ಘಟನೆಯ ತಿರುಳಲ್ಲಿದ್ದ ತತ್ತ್ವದಲ್ಲಿ ಸಮಾಜದ ಪ್ರತಿಷ್ಠಿತ ವರ್ಗಗಳಿಗೆ ಆಸಕ್ತಿ ಮಂದವಾಗಿತ್ತೆ ? ರಾಘವಾಂಕನ ನಾಯಕ ಹರಿಶ್ಚಂದ್ರ ಬ್ರಹ್ಮರ್ಷಿ ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರನ ಹೊಲತಿ ಮಗಳಂದಿರನ್ನು ಹೊಲತಿಯರೆಂಬುದಕ್ಕೇ ಮದುವೆಯಾಗಲು ನಿರಾಕರಿಸುತ್ತಾನಲ್ಲ! ಇಂಥಾ ನಾಯಕನನ್ನು ಆ ಮಹಾಕವಿ ಯಾಕೆ ಆರಿಸಿಕೊಂಡ ? ಸ್ವತಃ ಬಸವಣ್ಣನವರು, ಜಾತಿ ಬೇಡವೆಂದವರು, ಜಂಗಮರ ಆರಾಧನೆಗೆ ಅಷ್ಟೇಕೆ ಮಹತ್ವ ಕೊಟ್ಟರು ?* ಅದರಿಂದ ಅದೊಂದು ಜಾತಿಯೇ ಆಯಿತಲ್ಲ ? ನಾನು ನೋಡಿದ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಈ ಚಳವಳಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರು ಪ್ರತಿನಿಧಿಸುವ ಮೂಲ್ಯಗಳಿಗೆ ವಿರುದ್ಧವಾಗಿ ನಡೆದದ್ದು. ಆದರೆ ವಿಚಿತ್ರವೆನಿಸುವ ಹಾಗೆ, ಅದರಿಂದ ಹೆಚ್ಚು ನಷ್ಟ ಹೊಂದಿದವರು ಬ್ರಾಹ್ಮಣರಲ್ಲ, ಜೈನರೆಂದು ಅನಿಸುತ್ತದೆ.

ಈ ಮೂರೂ ಚಳವಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಿ ಏನು ತಪ್ಪಿತು ? ಬಹುಶಃ ಐತಿಹಾಸಿಕ ಶಕ್ತಿಗಳೂ ಇಲ್ಲಿನ ಜಾಯಮಾನಗಳೂ ಸೇರಿಯೇ ಜಾತಿಭೇದ ನಿವಾರಣೆಗೆ ಆತಂಕ ಆದವೇನೋ.

* ಬಸವಪುರಾಣ, ಸಂಧಿ ೬೦ ನೋಡಿರಿ

✠ ಬಸವಪುರಾಣದಲ್ಲಿ ದುಕೂಲದ ಷವಾಡ ಇತ್ಯಾದಿ ಕಥೆಗಳನ್ನು ನೋಡಿರಿ. ಸಂಧಿ ೧೦.

● ಬೆಳಗಾವಿಯಿಂದ ದಕ್ಷಿಣಕ್ಕೆ ಹಾಸನದ ವರೆಗೂ ಜೈನರ ಸಂಖ್ಯೆ ಒಹಳ ಇಳಿಮುಖವಾಯಿತು. ರಾಘವಾಂಕನ ಸೋಮನಾಥ ಚಾರಿತ್ರ ಜೈನರು ಮತಾಂತರ ಹೊಂದಿದ ಸೂಚನೆ ಕೊಡುತ್ತದೆ. ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಬಣಜಿಗ ವರ್ಗ ಹೀಗೆ ಮತಾಂತರ ಹೊಂದಿರಬೇಕು.

ಐತಿಹಾಸಿಕ ಹೋಲಿಕೆಗಳನ್ನು ಮಾಡುವಾಗ ಮಧ್ಯ ಏಶಿಯಾ ಮತ್ತು ಯೂರೋಪಿನಲ್ಲಿ ತಲೆಯೆತ್ತಿದ ಎರಡು ಮಹಾ ಧರ್ಮಗಳ ಸಾಧನೆಗೂ ನಮ್ಮ ಸುಧಾರಕ ಪಂಥಗಳ ಕಾರ್ಯಕ್ಕೂ ಇರುವ ಅಂತರಗಳನ್ನು ಗೋಚರಿಸುತ್ತವೆ.

ಕ್ರೈಸ್ತಧರ್ಮ ಯೂರೋಪಿನಲ್ಲಿ ಒಂದು ಜಾತಿವಿಮುಕ್ತ ಸಮಾಜವನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿತು. ಅದು ಬಂದಿರದಿದ್ದರೆ ಮಧ್ಯಪೂರ್ವದಿಂದ ಇಂಗ್ಲೆಂಡ್‌ವರೆಗೆ ಹಬ್ಬಿದ್ದ ರೋಮನ್ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯದ ಜನತೆ ಭಾರತದಲ್ಲಿನ ಹಾಗೆ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಜಾತಿಗಳಾಗಬಹುದಿತ್ತು?— ಹೇಳುವುದು ಕಷ್ಟ. ಆಡ್ಯ-ಸಾಮಾನ್ಯರ ಭೇದ ಅಲ್ಲಿ ಗಟ್ಟಿಗೊಂಡಾಗಿತ್ತು. ಆದರೆ ಯಹೂದ್ಯ ಧರ್ಮದಲ್ಲೇ ಒಂದು ಸುಧಾರಕ ಪಂಥವಾಗಿ ತಲೆಯೆತ್ತಿದ ಕ್ರೈಸ್ತ ಧರ್ಮ ಯಹೂದ್ಯರಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು ಅನುಯಾಯಿಗಳನ್ನು ಸಂಪಾದಿಸಲಾರದೆ ಯೂರೋಪಿನ ಜೆಂಟಿಲ್ ಜನರಲ್ಲಿ ಅನುಯಾಯಿಗಳನ್ನು ಹುಡುಕುತ್ತ ಹೊರಟಿತು. ರೋಮನ್ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಮೇಲ್ವರ್ಗದವರು ಅದನ್ನು ಮೊದಲು ಹೆಚ್ಚಿಕೊಳ್ಳಲಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಅದು ಕೆಳ ವರ್ಗಗಳ ನಡುವೆ ಕೆಲಸಕ್ಕಿಳಿಯಿತು. ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಏನೊಂದೂ ಸ್ಥಾನವಿಲ್ಲದೆ ನರಳುವ ಬಡವರು, ಜಾರರು, ಹಂತಕರು ಇವರಿಗೆ ದೀಕ್ಷೆ ಕೊಟ್ಟು, ಮನಸ್ಸು ತಿರುಗಿಸಿ, ಬಡವರನ್ನು ಈ ಧರ್ಮದಲ್ಲಿ ಹೊಸ ಸ್ವಾಭಿಮಾನವನ್ನು ಕಂಡುಕೊಳ್ಳುವಂತೆಯೂ ದುರ್ಜನರನ್ನು ಪವಿತ್ರ ಜೀವನ ನಡೆಸುವವರಾಗಿಯೂ ಪರಿವರ್ತಿಸಿದ ಆ ಧರ್ಮದ ಕಡೆ ಆ ಮೇಲೆ ತಾನೇ ಮೇಲ್ವರ್ಗದವರಾಗುವ ಹರಿದದ್ದು.* ಕ್ರೈಸ್ತರಾದವರು ತಮ್ಮ ಧರ್ಮಕ್ಕಾಗಿ ಪ್ರಾಣ ಕೊಡಲು ನಿರ್ಭಯವಾಗಿ ಸಿದ್ಧರಾದದ್ದು ಅದರ ಪ್ರಭಾವವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಿ ಹೆಚ್ಚು ಜನರ ಮಾತಾಂತರಕ್ಕೆ

---

* ಗಿಬ್ಬಿನ್ನನ **Decline and Fall of the Roman Empire** ಆಧ್ಯಾಯ ೧೫-೧೬ ರಲ್ಲಿ ಇದರ ವರ್ಣನೆ ಸಿಗುತ್ತದೆ. ಈ ಗ್ರಂಥದ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳು ಗಿಬ್ಬಿನ್ನನ ನಂತರ ಸಿಕ್ಕಿದ ಆಧಾರಗಳಿಂದ ಅಂಶತಃ ಅವಿಶ್ವಸನೀಯವಾಗಿ ಪರಿಣಮಿಸಿದರೂ ಕ್ರೈಸ್ತ ಧರ್ಮ ಯೂರೋಪಿನಲ್ಲಿ ಏಳಿಗೆ ಹೊಂದಿದ ಕಾರಣಗಳಿಗೆ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ದಿಕ್ಕೊಚನೆ ಸಿಗುವುದೆಂದೆಣಿಸಬಹುದು.

ಗಮನಾರ್ಹವೆಂದರೆ, ಬಸವಣ್ಣನವರ ಚಳವಳಿ ಕೂಡ ಚರಿತ್ರಹೀನರನ್ನು ಸಚ್ಚರಿತ್ರರಾಗಿ ಮಾಡಿತೆಂಬುದಕ್ಕೆ ಬಸವ ಪುರಾಣದ “ಬಂದಿಕಾರರು ಭಕ್ತರಾದ ಕಥೆ” (ಸಂಧಿ ೮) ಮೊದಲಾದವುಗಳಿಂದ ಪುಷ್ಟಿ ಸಿಕ್ಕುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ದುದೈವದಿಂದ ಈ ಕಥೆಗಳನ್ನು ನೈತಿಕತೆಗೆ ಒತ್ತು ಕೊಡದೆ ರುಚಿರ ಕಥೆಗಳಾಗಿ ಭಕ್ತಿಗೆ ಒತ್ತುಕೊಡಲು ಬಳಸಲಾಯಿತು. ಕನ್ನದ ಬೊಮ್ಮಯ್ಯಗಳ ಕಥೆ (ಸಂಧಿ ೨೦) ಇದಕ್ಕೊಂದು ನಿದರ್ಶನ.

ಸಾಧನವಾಯಿತು. ಹೀಗೆ ಕೆಳಗಿನ ವರ್ಗದವರಿಂದ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಿ ಅವರಿಗೆ ಧರ್ಮ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಮೊದಲು ಮಾನ್ಯ ಸ್ಥಾನ ಕೊಟ್ಟದ್ದರಿಂದ ಮತ್ತು ಅವರಲ್ಲೇ ಅನೇಕರು ಧರ್ಮಾಚಾರ್ಯರಾಗಿ ಸ್ಥಾನಾಪನ್ನರಾದದ್ದರಿಂದ ಮುಂದೆ ಮೇಲ್ವರ್ಗದವರು ಮತಾಂತರ ಹೊಂದಿದರೂ ಅವರಿಗೆ ಕೆಳಗಿನವರಿಂದ ಸಮಾನತೆಯ ಹಕ್ಕು ಕಸಿದುಕೊಳ್ಳಲಾಗಲಿಲ್ಲ. ಹೀಗೆ ಯುರೋಪಿನಲ್ಲಿ ಆರ್ಥಿಕವಾಗಿ ಅಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ಧಾರ್ಮಿಕವಾಗಿ ಸಮಾನತ್ವ ಕ್ರಿಸ್ತ ಧರ್ಮದಿಂದಾಗಿ ಸ್ಥಿರಗೊಂಡಿತು. ಆದರೂ ಮನುಷ್ಯನ ಹುಟ್ಟುಗುಣವೇ ಎನಿಸುವ ಶ್ರೇಷ್ಠ-ಕನಿಷ್ಠತಾ ದಂಭ ಅಲ್ಲಿಯೂ ಪೂರ್ತಿ ಸುಮ್ಮನಿರಲಿಲ್ಲ ಮಧ್ಯಯುಗದ ಯುರೋಪಿನ ಪ್ರಭುಗಳು ಜನಸಾಮಾನ್ಯರಿಗೆ ಕಾವಲು ಕೆಲಸಕ್ಕಾಗಿ ಹೊರತು ಮೋಜಿಗಾಗಿ ನಾಯಿಗಳನ್ನು ಸಾಕುವುದಕ್ಕೆ ನಿಷೇಧ ಹಾಕಿದ್ದರಂತೆ !

ಸಮಾನತೆಯನ್ನು ಮೂಲ ವಿಶ್ವಾಸವಾಗಿ ಮಾಡಿದ ಧರ್ಮ ಇಸ್ಲಾಂ. ಪ್ರವಾದಿ ಮಹಮ್ಮದರನ್ನು ಮಕ್ಕಾದಿಂದ ಓಡಿಸಿದ ಮೇಲೆ ಅವರು ಸಾಮಾನ್ಯ ಜನರದೇ ಸೈನ್ಯ ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡು ಮಕ್ಕಾದ ಮೇಲೆ ದಂಡೆತ್ತಿ ಹೋಗಿ, ಗೆದ್ದು, ಸಮಾನತೆಯ ಧರ್ಮವನ್ನು ಹಬ್ಬಿಸಿದರು.

ಆದರೆ ನಮ್ಮ ಸುಧಾರಣಾ ಪಂಥಗಳು ತಮ್ಮ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮೇಲ್ವರ್ಗದಿಂದಲೇ ಅಂದರೆ ಕ್ಷತ್ರಿಯ ವೈಶ್ಯ ವರ್ಗಗಳಿಂದಾರಂಭಿಸಿದರು. ಕೆಳಗಿನವರಿಗೆ ಧರ್ಮದಾನವಾಯಿತಷ್ಟೇ. ಕ್ರಿಸ್ತ ಧರ್ಮಪ್ರವರ್ತಕ ಬಡಗಿ, ತೀರ ಸಾಮಾನ್ಯ. ಕೆಳ ವರ್ಗದಲ್ಲಿ ಜನಿಸಿದವ. ಅವನ ಪ್ರಥಮ ಪಟ್ಟಶಿಷ್ಯರಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನವರು ಬೆಸ್ತರೇ ಮೊದಲಾದವರು. ಆ ಧರ್ಮದ ಪ್ರಸಾರ ಕಾರ್ಯವೂ ಆ ತರಹದ ಜನರಿಂದಲೇ ಆರಂಭವಾಯಿತು. ಇಸ್ಲಾಂ ಪ್ರವರ್ತಕನಾದರೂ ಸಾಮಾನ್ಯ ವಣಜ. ಇವರಿಬ್ಬರೂ ಪ್ರವರ್ತಿಸಿದ ಧರ್ಮಗಳು ಸಾಮಾನ್ಯರಿಗೆ ಮನಂಬುಗುವಂಥ ಸತ್ಯ, ದಯೆ, ಕ್ಷಮೆ, ನಂಬಿಕೆ, ನಂಬಿಕೆಗಾಗಿ ಜೀವ ಕೊಡುವ ನಿಷ್ಠೆ ಈ ಮೂಲ್ಯಗಳನ್ನು ಪ್ರಚಾರಪಡಿಸಿದವು. ಅವುಗಳ ಸ್ವರ್ಗ ನರಕ ಕಲ್ಪನೆ ಸರಳವಾಗಿತ್ತು.

ತದ್ವಿರುದ್ಧವಾಗಿ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಹೆಸರಾಂತ "ಸುಧಾರಕ" ಮತಸ್ಥಾಪಕರು ಸ್ವತಃ ಮೇಲಾಜಾತಿಯವರಾಗಿದ್ದರು. ಅವರು ಸುಶಿಕ್ಷಿತರೂ ಗಂಭೀರವಾದ ತಾತ್ವಿಕ ಚಿಂತನೆ ಚರ್ಚೆಗಳಲ್ಲಿ ಪಳಗಿದವರೂ ಆಗಿದ್ದರು. ಅವರದು ತರ್ಕದ ಕುಲಮೆಯಲ್ಲಿ ಪಳಗಿದ ವಿಚಾರ ಪದ್ಧತಿ. ಅದು "ಇಲ್ಲಿ ಸಲ್ಲುವ" ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಬೋಧಿಸಿದ್ದು

ನಿಜ; ಆದರೆ “ಅಲ್ಲಿ ಸಲ್ಲುವುದು” ಅವರಿಗೆ ಮುಖ್ಯವಾಗಿತ್ತು. ಸ್ವರ್ಗಾದಿ ಭೋಗ ಗಳು ನಶ್ವರವೆಂದೂ, ಸಂಸಾರ ನಿಸ್ಸಾರವೆಂದೂ ಇದರಿಂದ ಮೋಕ್ಷ ಪಡೆದು ಶಾಶ್ವತ ಸುಖದಲ್ಲಿ ರಮಮಾಣರಾಗುವುದು ಆದರ್ಶವೆಂದೂ ಎಣಿಸುವ ಮೂಲಭೂತ ತಳ ಹದಿ ನಮ್ಮ ಎಲ್ಲ ಧರ್ಮಗಳಿಗೂ ಸಮಾನವಾಗಿದೆ. ಇಹದ ಕಷ್ಟಗಳಿಗೆ ಇಹದ ಪರಿ ಹಾರವೊದಗಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಕ್ರಿಸ್ತ ಧರ್ಮದಂತೆ ನಮ್ಮವರು ಮಹತ್ವ ಕೊಡಲಿಲ್ಲ. ಇನ್ನೊಂದೆಂದರೆ, ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯ ದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಕ್ರೇಟಿಸನ ಕಾಲದಿಂದಲೂ ಬೆಳೆದುಬಂದ ಹುತಾತ್ಮತೆಯ ಪರಂಪರೆ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪನೆ ಹೊಂದಲಿಲ್ಲ. ಹುತಾತ್ಮತೆಯ ಪ್ರಭಾವ ಜನರ ಮನಃಪರಿವರ್ತನೆಯಲ್ಲಿ—ಆ ಕಾಲದಲ್ಲಂತೂ—ಅಪಾರವಾಗಿತ್ತು.

ಆ ಧರ್ಮಗಳಲ್ಲಿ ಮತಾಂತರಕ್ಕೆ ಬಲಪ್ರಯೋಗವೂ ನಿಷಿದ್ಧ ಸಾಧನವಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಒಂದು ವೇಳೆ ಬಸವಣ್ಣನವರು ಹರಳಯ್ಯ-ವಂಧವರಸ ಪ್ರಕರಣದ ನಂತರ ಸಂಗಮಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಐಕ್ಯರಾಗುವ ಬದಲು, ಪ್ರವಾದಿ ಮಹಮ್ಮದರ ಹಾಗೆ ಸೈನ್ಯ ಕಟ್ಟಿ ಮರಳಿ ಬಂದು ಹಳೇ ಸಮಾಜ ರಚನೆಯ ಆಹ್ವಾನವನ್ನು ಸಶಸ್ತ್ರವಾಗಿ ಎದುರಿ ಸುತ್ತಿದ್ದರೆ ಇತಿಹಾಸವೇ ಬೇರೆ ಆಗುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲವೇ ಎಂದು ಒಮ್ಮೊಮ್ಮೆ ಅನಿಸುತ್ತದೆ.

ಯಾವುದಾದರೊಂದು ಹೊಸ ಆಂದೋಲನಕ್ಕೆ ತನ್ನ ಆದರ್ಶಗಳತ್ತ ನುಗ್ಗುವುದಕ್ಕೆ ಒಂದು, ತಪ್ಪಿದರೆ ಎರಡು ತಲೆಮಾರುಗಳ ವ್ಯವಧಾನವಿರುತ್ತದೆ. ಆ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಅದಕ್ಕೆ ಓಜಸ್ಸು ತೇಜಸ್ಸು ಇರುತ್ತವೆ. ಅಷ್ಟರೊಳಗೇ ಅದರ ನೆಲೆ ಅಣಿಯಾಗಬೇಕು. ಆಗ ಸಾಧಿಸಿದ್ದೇ ಸಾಧನೆ. ಅದರ ನಂತರ ವಿಸ್ತರಣೆ ಮಾತ್ರ; ಎಂಥಾ ನೀತಿವಾದಿ ಆಂದೋಲನದಲ್ಲೂ ಕಾಲಾಂತರದಲ್ಲಿ ನಿಹಿತ ಸ್ವಾರ್ಥಗಳು ಬೆಳೆದುಬಿಡುತ್ತವೆ. ನಮ್ಮ ಸುಧಾರಣಾ ಚಳುವಳಿಗಳು ಬಹುಶಃ ಜನಸಾಗರದಲ್ಲಿ ತುಮುಲವೆಬ್ಬಿಸುವ ಈ ತರದ ಬಿರುಗಾಳಿಯನ್ನು ನಿವಾರಿಸಲಿಲ್ಲ. ಆಗುವುದಾದರೆ ತ್ವರಿತಗತಿಯಲ್ಲೇ ಆಗಬೇಕಾದ ಬದಲಾವಣೆಗಳು ಆಗದೆ ವಿಷಯಗಳು ಹೀಗೆ ಪುನಃ ಮೂಲಾವಸ್ಥೆಗೆ ಮರಳಿದವು.

ಆಶ್ಚರ್ಯವೆಂದರೆ, ಈ ದೇಶದಲ್ಲಿ ವೈದಿಕ ಧರ್ಮದಲ್ಲಿ ವಿಶ್ವಾಸವಿಲ್ಲದವರು ಕೂಡ ಜಾತಿ ಪದ್ಧತಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಸಹನೆ ತಾಳಿದ್ದು. ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ರಾಜರು. ಅಶೋಕ ನನ್ನೇ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಿ, ಅವನು ಬೌದ್ಧ ಧರ್ಮಕ್ಕೆ ಒಲಿದ ನಂತರವೂ ಕಂಡ ಕಂಡ ಬಂಡೆ ಗಲ್ಲುಗಳ ಮೇಲೆ “ಶ್ರಮಣರಿಗೂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರಿಗೂ ಗೌರವ ಕೊಡಿ” ಎಂದು ಯಾಕೆ ಕೆತ್ತಿಸಬೇಕಾಗಿತ್ತು? ಯಜ್ಞಾದಿ ಕ್ರಿಯೆಗಳಲ್ಲಿ ಪಶುಮಾರಣವನ್ನು ತಡೆಗಟ್ಟಿದ ಆತನಿಗೆ

ಬ್ರಾಹ್ಮಣರನ್ನು ಗೌರವಿಸುವ ಅಗತ್ಯವೇನಿತ್ತು ? ಮುಂದೆ ಬಂದವರಲ್ಲಿಯೂ ಕೆಲ ವಿಚಿತ್ರಗಳನ್ನು ಕಾಣುತ್ತೇವೆ. ಗುಪ್ತಾದಿ ಅನೇಕ ರಾಜಕುಲಗಳು ಮೂಲತಃ ಕೆಳಗಿನ ಕುಲಗಳಲ್ಲಿ, ಕೆಲ ವೇಳೆ ವೈದಿಕ ಸಮಾಜದ ಕಟ್ಟುಪಾಡುಗಳ ಹೊರಗಿನ ಕುಲಗಳಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದವರಿರಬೇಕೆಂದು ಕೇಳುತ್ತೇವೆ. ಆದರೆ ಅವರು ಬ್ರಾಹ್ಮಣರಿಂದ ಕ್ಷತ್ರಿಯತ್ವದ ಮುದ್ರೆ ಒತ್ತಿಸಿಕೊಂಡರು. ಉಪನಯನಾದಿಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಸಿಕೊಂಡರು. ಸೂರ್ಯ ಚಂದ್ರ ವಲಶಗಳಿಗೆ ತಮ್ಮ ಮೂಲವನ್ನು ಹೇಗೋ ಜೋಡಿಸಿಕೊಂಡರು. ಮರಾಠಾ ಶಿರೋಮಣಿ ಶಿವಾಜಿಯದು ತೀರ ಈಚೆಗಿನ ಉದಾಹರಣೆ. ಈ ಮಹಾ ಶಕ್ತಿಸಂಪನ್ನರಿಗೆ ವರ್ಣಮುದ್ರೆ ಒತ್ತಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಇಷ್ಟು ಹಂಬಲವೇಕೆ ?*

ಇದಕ್ಕೆ ಪ್ರಾಮಾಣಿಕ ಉತ್ತರ, ರಾಜಕೀಯ ಅನುಕೂಲಸಿದ್ಧಿ ಎಂದೇ ಅನಿಸುತ್ತದೆ. ಆಳುವವರಿಗೆ ಈ ಹಲವು ಸ್ತರಗಳ ಸಾಮಾಜಿಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಅತ್ಯಂತ ಅನುಕೂಲವಾಗಿದೆ. ಸರ್ವಸಮತ್ವವುಳ್ಳ ಅವಿಭಕ್ತ ಸಮಾಜವನ್ನು ಆಳುವುದು ಕಷ್ಟ. ಮಹತ್ವಾಕಾಂಕ್ಷೆ ಅನಿರೀಕ್ಷಿತ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ಮೊಳೆತು ಬಹಳ ತೊಂದರೆ ಕೊಡಬಹುದು. ಆದರೆ ಸ್ತರಸ್ತರ ಕೋಣೆಕೋಣೆಯಾಗಿ ವಿಂಗಡಿಸಿದ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಮಹತ್ವಾಕಾಂಕ್ಷೆಗಳಿಗೆ ಸಹಜವಾಗಿಯೇ ಗರಿಷ್ಠ ಮಿತಿಗಳು ತಂತಾನೆ ಕಲ್ಪಿತವಾಗುತ್ತವೆ, ಅಂಕೆಯೊಳಗೆ ಉಳಿಯುತ್ತವೆ. ಇದು ಆಳುವವರಿಗೆ ಹೇಳಿ ಮಾಡಿಸಿದಂಥ ವ್ಯವಸ್ಥೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಬೌದ್ಧ, ಮುಸ್ಲಿಂ, ಕ್ರೈಸ್ತ ಯಾವ ರಾಜರೂ ಇದನ್ನು ಅಸ್ತವ್ಯಸ್ತಗೊಳಿಸಲು ಆತುರಪಡಲಿಲ್ಲ.

---

* ಇದಕ್ಕೆ ಇನ್ನೊಂದು ಮುಖ ಇದೆ ಅದೆಂದರೆ, ಇಲ್ಲಿ ಹುತಾತ್ಮ ಪರಂಪರೆಯಿಲ್ಲವ್ದು ಅದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ ಎದ್ದು ಕಾಣುವ ಹಿರಿಯ ಗುಣಕ್ಕೆ ಅದು ಕೆಳವರ್ಗದಲ್ಲಿದ್ದರೂ ಮನ್ನಣೆ ಸಿಗುತ್ತಿದ್ದದ್ದು. ಕೆಳವರ್ಗಗಳಲ್ಲಿ ಮಹಾಪುರುಷರು ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡಾಗ ಅವರಿಗೆ ಧರ್ಮಾಚಾರ್ಯರು ಬೇಗನೆ ಮನ್ನಣೆ ಕೊಟ್ಟುಬಿಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಕನಕದಾಸರು ಇದಕ್ಕೆ ತೀರ ಈಚೆಗಿನ ಉದಾಹರಣೆ. ಇದರಿಂದ ಮಹಾಪುರುಷರು ಉಚ್ಚಿಬಿಡುತ್ತಾರೆ, ಅವರು ಹುಟ್ಟಿದ ಜಾತಿ ಸುಭಾವ್ಯ ನಾಯಕತ್ವ ಕಳೆದುಕೊಂಡು ಇದ್ದಲ್ಲೇ ಉಳಿಯುತ್ತದೆ. ಈಗ (೧೯೯೦) ಡಾ. ಅಂಬೇಡಕರರಿಗೆ ಏಕಾಏಕಿ ದೊರೆಯುತ್ತಿರುವ ಮೇಲ್ವರ್ಗದವರ ಪುಜೆ ಕೂಡ ಇಂಥದೇ. ಇದನ್ನೇ ನಾವು ಸಹಿಷ್ಣುತೆ ಎನ್ನುವುದು. ಸಾಮಾಜಿಕ ಪರಿಣಾಮ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಸಹಿಷ್ಣುತೆಗಿಂತ ಹುತಾತ್ಮತೆ ಹೆಚ್ಚು ಪರಿಣಾಮಕಾರಿ.

ಹರಿಜನರ ಸಮಸ್ಯೆ — ಕೆಲ ಅನಿಷ್ಟ ಲಕ್ಷಣಗಳು

೧೯೭೦ ಅಗಸ್ಟ್ ೧೫ ರಂದು ರಾಜ್ಯಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಉತ್ತರವಾಗಿ ದೇಶದಲ್ಲಿ ೧೯೬೭-೬೯ ರ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ೧,೧೧೨ ಹರಿಜನರ ಕೊಲೆ ಪ್ರಕರಣಗಳಾದವು—ಎಂಬುದಾಗಿ ಗೃಹಮಂತ್ರಿಗಳು ಹೇಳಿದರು. (ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ೩೨೨ ಉತ್ತರ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲೇ ನಡೆದವು). ಪ್ರತಿ ವರ್ಷ ದೇಶದ ಒಂದಲ್ಲ ಒಂದು ಮೂಲೆಯಿಂದ ಹರಿಜನರ ಸಾಮೂಹಿಕ ಹತ್ಯೆಗಳ ವರದಿಗಳು ಬರುತ್ತಲೇ ಇರುತ್ತವೆ. ಕೊಲೆಗಿಂತ ಭಿನ್ನವಾದ ದಬ್ಬಾಳಿಕೆಯ ವರದಿಗಳಂತೂ ಲೆಕ್ಕವಿಲ್ಲದಷ್ಟು. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಊರ ಬಾವಿಯಲ್ಲಿ ನೀರೆತ್ತಲು ಮೇಲ್ಪಾತಿಯವರು ಪ್ರತಿಬಂಧವೊಡ್ಡಿದ ಘಟನೆಗಳಿಂದ ಹಿಡಿದು ಚುನಾವಣೆಗಳಲ್ಲಿ ಮತದಾನ ಮಾಡಲು ಅವರಿಗೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಡದಿದ್ದರ ವರೆಗೆ ನಾನಾ ಪ್ರಕಾರದವು ಇವೆ.

ಹರಿಜನರೆಂದು ಕರೆಸಿಕೊಳ್ಳುವ ವರ್ಗದ ಜನಸಂಖ್ಯೆ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಶೇಕಡಾ ೧೪ ರಷ್ಟಿದೆ. ಹರಿಜನರ ಸಮಸ್ಯೆಯ ಕಡೆ ದೇಶದ ಲಕ್ಷ್ಯವನ್ನು ಸೆಳೆಯಲು ಮಹಾತ್ಮಾ ಗಾಂಧಿಯವರು ಉಪವಾಸ ಮಾಡಿ ಇಂದಿಗೆ ೪೦ ವರ್ಷಗಳಾದವು. (ಈ ಲೇಖನ ಬರೆದದ್ದು ೧೯೭೩ ರಲ್ಲಿ.) ಸ್ವತಂತ್ರ ಭಾರತದ ರಾಜ್ಯ ಘಟನೆಯಲ್ಲಿ ಅಸ್ಪೃಶ್ಯತೆಯನ್ನು ರದ್ದುಗೊಳಿಸಿ ಹರಿಜನರಿಗೆ ವಿಶೇಷ ರಕ್ಷಣೆಗಳನ್ನು ನೀಡಿ ೨೨ ವರ್ಷಗಳಾದವು. ಆದರೆ ಸಮಸ್ಯೆ ಇನ್ನೂ ನಿವೃತ್ತಿ ಹೊಂದಿಲ್ಲ ಎಂಬುದನ್ನು ಮೇಲಿನ ಘಟನೆಗಳು ತೋರಿಸುತ್ತವೆ.

ಆಂಧ್ರದ ಹಳ್ಳಿಯೊಂದರಲ್ಲಿ ಹರಿಜನ ಹುಡುಗನೊಬ್ಬ ಒಂದು ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಪಾತ್ರೆಗಳನ್ನು ಕಳುವು ಮಾಡಿ ಸಿಕ್ಕಿಬಿದ್ದ. ಅವನನ್ನು ಕಂಬಕ್ಕೆ ಬಿಗಿದು, ಊರವರು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಥಳಿಸಿದರು. ಹುಡುಗ ತಾಳಲಾರದೆ ಪ್ರಾಣ ಬಿಟ್ಟ. ಇನ್ನೊಂದು ಪ್ರಕರಣದಲ್ಲಿ ಹರಿಜನ ಅಪರಾಧಿಯನ್ನು ಚಿಮಣಿ ಎಣ್ಣೆ ಸುರಿದು ಸುಟ್ಟರು.

“ನಿಷ್ಟಕ್ಷಪಾತ”ವಾಗಿ ನೋಡಬೇಕೆನ್ನುವವರಿಗೆ ಇಂಥಾ ಕೆಲಘಟನೆಗಳನ್ನು ಹರಿಜನರ ಮೇಲಿನ ಆತ್ಮಚಾರವೆಂದು ತೀರ್ಮಾನಿಸುವುದು ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. ಊರ

ವರು ಕಳ್ಳನನ್ನು ತಕ್ಕ ವಿಚಾರಣೆಯಿಲ್ಲದೆ ಶಿಕ್ಷಿಸಿದರು; ಅದು ಅತಿಯಾಗಿ ಅವನು ಸತ್ತ ಎನ್ನಬೇಕೋ, ನೇರವಾಗಿ ಹರಿಜನರನ್ನು ಕೊಂದರು ಎನ್ನಬೇಕೋ ?

ತಮಿಳುನಾಡಿನಲ್ಲಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ್ಯವನ್ನು ಮಾತ್ರವಲ್ಲ, ಜಾತಿ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನೇ ಅಲ್ಲಗಳೆಯುವ ದ್ರಾವಿಡ ಮುನ್ನೆಟ್ಟ ಕಳಗದವರು ಈಗ ಹಲ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಅಧಿಕಾರ ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅಲ್ಲಿ ೧೯೬೮ ರ ಡಿಸೆಂಬರ್ ೨೫ ರ ರಾತ್ರಿ ನಡೆದ ಘೋರ ಘಟನೆ ಇದು: ತಂಜಾವೂರು ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಕೀಳ್‌ವೇಣ್ಮಣಿ ಎಂಬೊಂದು ಹಳ್ಳಿ. ಅದರ ಹತ್ತಿರವೇ ಇದ್ದ ಹರಿಜನ ಕೇರಿಯ ಇಪ್ಪತ್ತೈದು ಗುಡಿಸಲುಗಳಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು ನೂರು ಜನ ಹರಿಜನರು ವಾಸಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಅವರೆಲ್ಲರ ಬದುಕು ಸಮೀಪದ ಜಮೀನು ದಾರರ ಹೊಲಗಳಲ್ಲಿ ದುಡಿದು ಆಗಬೇಕಿತ್ತು.

ಅಂದು ರಾತ್ರಿ ೧೦ರ ಸುಮಾರಿಗೆ ದೊಡ್ಡ ಪುಂಡ ಜಂಗುಳಿಯೊಂದು ಮೂರು ಕಡೆಗಳಿಂದ ಲಾರಿಗಳಲ್ಲಿ ಆರ್ಭಟಿಸುತ್ತ ಹರಿಜನಕೇರಿಯಲ್ಲಿ ಬಂದಿಳಿಯಿತು, ಅವರು ಬಡಿಗೆಗಳಿಂದಲೂ ಕುಡುಗೋಲುಗಳಿಂದಲೂ ಸಜ್ಜಿತರಾಗಿದ್ದರು. ಮೊದಲಿನ ಘಟನೆಗಳಿಂದ ಈ ಆಕ್ರಮಣದ ಉದ್ದೇಶವರಿತು ಹರಿಜನರು ದಿಕ್ಕೆಟ್ಟು ಓಡಿದರು. ಆದರೆ ಹೆಂಗಸರು ಮಕ್ಕಳು ಎಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗಬೇಕು? ಅವರಲ್ಲಿ ಹಲವರು ಇದ್ದದ್ದರಲ್ಲಿ ದೊಡ್ಡ ದಾಗಿದ್ದ ರಾಮಯ್ಯನ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಆಶ್ರಯ ಹೊಂದಿದರು. ಪುಂಡರು ಇಡೀ ಕೇರಿಯ ಮನೆಗಳಿಗೆ ಬೆಂಕಿ ಹಚ್ಚಿ ರಾಮಯ್ಯನ ಮನೆಗೂ ನುಗ್ಗಿದರು. ಮನೆಗೆ ಕೊಳ್ಳಿಯಿಕ್ಕಿ, ಜೀವಭಯದಿಂದ ಹೊರಗೆ ಓಡಿ ಬಂದವರನ್ನು ಬಡಿದು ಬೆಂಕಿ ಯೊಳಗೆ ತೂರಿದರು. ಮಕ್ಕಳನ್ನೂ ಬಿಡಲಿಲ್ಲ. ಮರುದಿನ ಪೊಲೀಸರು ಬಂದು ಕರಿಕಾದ ಗುಡಿಸಲುಗಳಲ್ಲಿ ಶೋಧಿಸಿದಾಗ ಗಂಡಸರು ಹೆಂಗಸರು ಮಕ್ಕಳ ೪೨ ಬೆಂದ ಶರೀರಗಳು ದೊರೆತವು.

ಈ ಘೋರ ಕೃತ್ಯದ ಸೂತ್ರಧಾರರೆಂದು ಕೀಳ್‌ವೇಣ್ಮಣಿಯ ೨೩ ಪ್ರಮುಖ ಜಮೀನ್ದಾರರ ಮೇಲೆ ಕ್ರಿಮಿನಲ್ ಮೊಕದ್ದಮೆಗಳನ್ನು ಹೂಡಲಾಯಿತು. ಅವರಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರಂತೂ ಅಗ್ನಿಕಾಂಡ ನಡೆಯುತ್ತಿರುವಾಗ ಹತ್ತಿರದಲ್ಲೇ ತಮ್ಮ ಕಾರು ನಿಲ್ಲಿಸಿ ಬಂವೂಕುಧಾರಿಯಾಗಿ ನಿಂತಿದ್ದರೆಂದೂ ಅವರೇ ಅವ್ಯಾಪಾರದ ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆ ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದರೆಂದೂ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷದರ್ಶಿ ಹರಿಜನರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಮೊಕದ್ದಮೆ ಹೈಕೋರ್ಟಿನ ವರೆಗೂ ಹೋಗಿ ಆರೋಪಿಗಳೆಲ್ಲರೂ ಬಿಡುಗಡೆ ಹೊಂದಿದರು.

ಈ ಘಟನೆಯ ವಿವರಗಳನ್ನು ಪರೀಕ್ಷಿಸಿದರೆ ಕೆಲ ಗೊಂದಲಗೆಡಿಸುವ ಅಂಶ

ಗಳು ಮುಂದೆ ಬರುತ್ತವೆ. ತಂಜಾವೂರು ಜಿಲ್ಲೆ ತಮಿಳು ನಾಡಿನ ಬತ್ತದ ಕಣಜ. ಇಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟೆಲ್ಲ ಭೂಸುಧಾರಣೆಯ ನಂತರವೂ ಶ್ರೀಮಂತ ಭೂಮಾಲೀಕರ (ಮಿರಾಸ್ ದಾರರೆಂದು ಅಲ್ಲಿ ಅವರನ್ನು ಕರೆಯುವುದು) ಪ್ರಭಾವವನ್ನು ಮುರಿಯುವುದಾಗಿಲ್ಲ. ಅವರಿಗೆ ರಾಜಕೀಯ ಪ್ರಭಾವವೂ ಪೋಲೀಸರ ಮೇಲೆ ಹತೋಟಿಯೂ ಇದೆ. ಕಲ ಅತ್ಯಂತ ಪ್ರತಿಗಾಮಿ ಮಿರಾಸ್‌ದಾರರು ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸಿನ ಸದಸ್ಯರಾಗಿದ್ದವರು. ಅವ ರೆಲ್ಲರೂ ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆಯವರೇ.

ತದ್ವಿರುದ್ಧವಾಗಿ, ಈ ಸಮೃದ್ಧ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಹೊಲಗಲಸದ ಕೂಲಿಯಾಳುಗಳು ಬಹುತರನಾಗಿ ಹರಿಜನರೇ. ಅನಾದಿಯಿಂದ ಈ ಜನ ಮಿರಾಸ್‌ದಾರರ ಜೀತದಾಳು ಗಳಾಗಿದ್ದವರು. ಅವರ ಅವಸ್ಥೆ ಗುಲಾಮಗಿರಿಗಿಂತ ಬಹಳ ಉತ್ತಮವಾಗಿರಲಿಲ್ಲ.

ಯಾವ ರಾಜಕೀಯ ಪಕ್ಷದ ನೆರವೂ ಕಾಣದ ಅವರಿಗೆ ಕಮ್ಯುನಿಸ್ಟ್ ಪಕ್ಷ ವೊಂದೇ ಶರಣಾಯಿತು. ಕಮ್ಯುನಿಸ್ಟ್ ನೇತೃತ್ವದಲ್ಲಿ ಸಂಘಟಿತರಾಗಿ ಅವರು ತಮ್ಮ ಹಕ್ಕುಗಳಿಗಾಗಿ ಹೋರಾಡಿದರು. ಹೆಚ್ಚಿನ ಕೂಲಿ ದರಗಳನ್ನು ಬೇಡಿದರು. ಮುಷ್ಕರ ಹೂಡಿದರು. ಜಮೀನ್ದಾರರು ಗಟ್ಟಿ ಕುಳಗಳು. ಅವರು ಹೊರಗಿನಿಂದ ಕೂಲಿಗೆ ಜನ ತಂದು ಇವರ ಸೊಕ್ಕು ಮುರಿಯಲು ಯತ್ನಿಸಿದರು. ಹೋರಾಟಕ್ಕೆ ಕಾವೇರಿತು. ಮಿರಾಸ್‌ದಾರರು ಭೇದನೀತಿಯನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸದೆ ಬಿಡಲಿಲ್ಲ. | ಆದರೆ ಕೆಳ ಜಾತಿಯವರಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರವೇ ಉಳಿದುಕೊಂಡಿರುವ—ಒಂದು ಬಗೆಯ ಅಂಧವೆಂದೇ ಹೇಳಬಹುದಾದ—“ಏಕನಿಷ್ಠೆ”ಯಿಂದ ಅವರು ತಮ್ಮನ್ನು ಸಂಘಟಿಸಿದ ಕಮ್ಯುನಿಸ್ಟ್ ಪಕ್ಷಕ್ಕೆ ಮೋಸ ಮಾಡಲು ನಿರಾಕರಿಸಿದರು. ಇದೆಲ್ಲವರ ಚರಮಫಲವಾಗಿ ಡಿಸೆಂಬರ ೨೫ ರಾತ್ರಿಯ ಮಹಾ ಪ್ರತೀಕಾರ ಘಟಿಸಿತ್ತು. |

ಇಲ್ಲಿಯೂ ಏಳುವ ಪ್ರಶ್ನೆ ಇದೇ. ಅನ್ಯಾಯಕ್ಕೆ ಗುರಿಯಾದವರು ಹರಿಜನರು ಎಂದಾಕ್ಷಣ ಇದು ಹರಿಜನರ ಪೀಡನೆ ಎನಿಸಿತೆ ? ಇದು ರೈತ-ಜಮೀನ್ದಾರ ಕಲ ಹವೇ ಅಲ್ಲವೇ ?

ಇದರಲ್ಲಿ ಒಂದಂಶ ಸತ್ಯವಿಲ್ಲದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಕೀಳ್‌ವೇಣ್ಣೆ ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆ ಭೆಟ್ಟಿ ಕೊಟ್ಟು ಬಂದ “ಸ್ಟೇಟ್ಸ್‌ಮನ್” ಮತ್ತು “ಟೈಂಸ್ ಆಫ್ ಇಂಡಿಯಾ” ಪತ್ರಿಕೆಗಳ ವರದಿಗಾರರು ಬೇರೆ ಬೇರೆಯಾಗಿ ಪ್ರಕಟಿಸಿದ ವರದಿಗಳು ಈ ಘಟನೆಯನ್ನು ಹರಿ ಜನರ ವಿರುದ್ಧ ನಡೆದ ಅತ್ಯಾಚಾರವೇ ಎಂದು ವರ್ಗೀಕರಿಸುತ್ತವೆ. ಈ ಹರಿಜನರ ಪೀಡಕರೆಲ್ಲ ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆಯವರೆಂದು ಆಗಲೇ ಹೇಳಿದೆ. ಅವರಲ್ಲಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರಿದ್ದರು.

ನಾಯಡುಗಳಿದ್ದರು, ನಾಡಾರದಿದ್ದರು; ವಿಶೇಷವೆಂದರೆ ಇಂಥ ಉಪದ್ರವದ ಘಟನೆಗಳಲ್ಲಿ ಮುಸ್ಲಿಮರು ಕೂಡ ಸೇರಿದ್ದ ಉದಾಹರಣೆಗಳಿವೆ !

ಮೇಲ್ಕಾಣಿಸಿದ ಎರಡು ಪತ್ರಿಕಾ ವರದಿಗಾರರು ಕೀಳೆವೇಣ್ಮಣಿ ಮತ್ತು ಸುತ್ತ ಮುತ್ತಲಿನ ಹಲವು ಆಧ್ಯರನ್ನು ಕಂಡು ಮಾತಾಡಿಸಿದರು. ಅವರಿತ್ತ ಉತ್ತರಗಳ ಮಾಹರಿಗಳು ಇವು : "ಯಾಕೆ ತಲೆ ಕೆಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೀರಿ ? ಈ ಕೊಳಕು ಹೊಲೆಯರಿಗೆ ಯಾವ ದಯೆ ಯನ್ನೂ ತೋರಿಸಬೇಕಿಲ್ಲ." ಹೀಗೆಂದ ಮಹಾಶಯ ತನ್ನ ಊರಿನಲ್ಲಿ ಹರಿಜನರ ಗುಡಿಸಲುಗಳನ್ನು ನಾಶಮಾಡಿ ಅವರನ್ನು ಓಡಿಸಿ ಹರಿಜನರಿಗೆ ಕುಡಿಯಲು ಒಗೆಯಲು ತೊಳೆಯಲು ಏಕಮಾತ್ರ ಆಶ್ರಯವಾಗಿದ್ದ ಕೆರೆಯನ್ನು ಪಂಪು ಹಚ್ಚಿ ಖಾಲಿ ಮಾಡಿದವನಾಗಿದ್ದ. ಇನ್ನೊಬ್ಬ ಮಿರಾಸ್‌ದಾರನ ಟಿಪ್ಪಣಿ ಹೀಗಿತ್ತು: "ಇವರು ಮುಂಚೆ ಹೀಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಈಗ ಇವರಿಗೆ ಸೊಕ್ಕು ಬಂದಿದೆ. ಮುಂಚೆ ಹೊಲೆಯನಾದವನು ನನ್ನೊಡನೆ ಮಾತಾಡಬೇಕಾದರೆ ಹಿತ್ತಲ ಬಾಗಿಲಿಗೆ ಅಂಜುತ್ತ ಅಂಜುತ್ತ ಬರುತ್ತಿದ್ದ. ಈಗ ಚಪ್ಪಲಿ ವೆಟ್ಟಿಕೊಂಡು ಜರ್ಬಿನಿಂದ ಮನೆಯ ಜಗಲಿ ವರೆಗೆ ನುಗ್ಗುತ್ತಾನೆ. ಈ ಕಮ್ಯುನಿಸ್ಟರಿಂದಾಗಿ ಇವರಿಗೆ ಹೆದರಿಕೆಯೇ ಉಳಿದಿಲ್ಲ."

ತಂಜಾವೂರು ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಹರಿಜನರ ಮೇಲೆ ಈಗಲೂ ಅತ್ಯಾಚಾರಗಳು ನಡೆಯುತ್ತಲೇ ಇವೆ. ಆಯುಕಾರನ್‌ಪುಳದಲ್ಲಿ ಈಚೆಗೆ ಇಪ್ಪತ್ತು ಹರಿಜನ ಗುಡಿಸಲುಗಳನ್ನು ಸುಟ್ಟರು; ಆದಿರಾಮಪಟ್ಟಣದಲ್ಲಿ ಮುಸ್ಲಿಮರೂ ಭೂಮಾಲಿಕರೂ ಡಂಗುರ ಸಾರಿ ತಮ್ಮವರನ್ನು ಕಲೆಹಾಕಿ ಹರಿಜನಕೇರಿಯನ್ನೇ ಅಗ್ನಿಗಾಹುತಿ ಮಾಡಿದರು; ಕಾರ್ಗುಡಿ ಎಂಬಲ್ಲಿ ಹರಿಜನರಿಗೆ ಸರ್ವಣ ಹಿಂದುಗಳ ರಸ್ತೆಯಲ್ಲಿ ಹೆಣವನ್ನು ತಮ್ಮ ಸ್ಮಶಾನಕ್ಕೆ ಒಯ್ಯಲು ಬಿಡದ್ದರಿಂದ ಒಂದು ಅನಾಹುತವೇ ಆಗಬಹುದಿತ್ತು. ಹರಿಜನರ ಮೇಲೆ ನಡೆಯುವ ಅತ್ಯಾಚಾರ ಕೇವಲ ಆರ್ಥಿಕ ಕಲಹದಿಂದಲೇ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ; ಈ "ಕೀಳು ಜನ ಮೇಲೇರಿ ಕೂತ"ದ್ದನ್ನು ಕಂಡು ಮೇಲ್ಕಾಣಿಸಿದ ತಿಯವರಿಗುಂಟಾಗುವ ರೋಷದ ಅಂಶ ಅದರಲ್ಲಿ ಬಹಳವಾಗಿದೆ.

ಗ್ರಾಮಗಳಲ್ಲಿ ಬವಲಾವಣೆ ಬಲು ಸಾವಕಾಶವಾಗಿ ಆಗುತ್ತದೆ. ಇದು ನಿರೀಕ್ಷಿಸಬಹುದಾದ್ದು. ಹೊಸ ತಲೆಮಾರಿನಲ್ಲಿ ಅಸ್ಪೃಶ್ಯತೆಯನ್ನು ಯಾರೂ ನಂಬುವುದಿಲ್ಲ. ಇನ್ನು ಮೇಲೆ ಬವಲಾವಣೆಗಳು ಶೀಘ್ರವಾಗಿ ಆಗಬಹುದು. ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಬಂದಾಗ ಕಾಲೇಜುಗಳಲ್ಲಿ ಅಭ್ಯಸಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಅಸ್ಪೃಶ್ಯರ ಸಂಖ್ಯೆ ಇಡೀ ದೇಶದಲ್ಲಿ ೧,೫೦೦

ವಿಕ್ಕಿರಲಿಲ್ಲ ಈಗ ಈ ಸಂಖ್ಯೆ ೧.೨೫.೦೦೦ ಕ್ಕೇರಿದೆ. ಶಿಕ್ಷಣ ಪ್ರಸಾರದೊಡನೆ ಜನರ ದೃಷ್ಟಿಕೋಣ, ವ್ಯವಹಾರ ಬದಲಾಗುವುದು ಖಂಡಿತ—ಎಂದು ವಾದಿಸುವವರಿದ್ದಾರೆ.

ಆದರೆ ನಗರಗಳಲ್ಲಿ ಕೂಡ, ಸುಶಿಕ್ಷಿತರಾದ ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣಾಧಿಕಾರಿಗಳು ಅಸ್ಪೃಶ್ಯ ವಿರೋಧಿ ಮನೋಭಾವ ಬಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆಂದು ನಂಬಲು ಸಾಕಷ್ಟು ಆಧಾರವಿಲ್ಲ.

ಈಗ ಉದಾಹರಿಸಲಿರುವ ಘಟನೆ ಉತ್ತರ ಪ್ರದೇಶದ ರೇಲ್ವೆ ಜಂಕ್ಷನ್ ಪಟ್ಟಣವಾದ ಹಾಥರಸ್ ಎಂಬಲ್ಲಿ ನಡೆದದ್ದು. ಅಲ್ಲಿ ಎಂ. ಜಿ. ಪಾಲಿಟೆಕ್ನಿಕ್ ಎಂದೊಂದು ತಾಂತ್ರಿಕ ಕಾಲೇಜು ಇದೆ. ಅಲ್ಲಿ ಕೇಂದ್ರ ವರ್ಷ ಕಲಿಯುತ್ತಿದ್ದ ಒಟ್ಟು ೩೫೬ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಲ್ಲಿ ೪೮ ಜನ ಹರಿಜನರಾಗಿದ್ದರು. ಪಾಲಿಟೆಕ್ನಿಕ್‌ನ ಹಾಸ್ಟೆಲ್‌ನಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುತ್ತಿದ್ದ ೧೧೯ ಜನರಲ್ಲಿ ೨೮ ಜನ ಹರಿಜನರಾಗಿದ್ದರು. ಹಾಸ್ಟೆಲ್‌ನಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಸಿಂಗಲ್ ರೂಮುಗಳೂ ಕೆಲ ಡಬಲ್ ರೂಮುಗಳೂ ಇವೆ. ೧೯೭೨ ರ ಜುಲೈಯಲ್ಲಿ ಹರಿಜನ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯೊಬ್ಬನನ್ನು ಸರ್ಕಾರಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯೆಂದು ಡಬಲ್ ರೂಮಿನಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಲಾಯಿತು. ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣಾಧಿಕಾರಿ ಸೇರಿ ಹರಿಜನ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯನ್ನು ಥಳಿಸಿದರು. ಹಾಸ್ಟೆಲ್ ವಾರ್ಡನ್‌ರು ಅನ್ಯಾಯಗಾರರನ್ನು ತರಾಟೆಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವ ಬದಲು ಹರಿಜನ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯನ್ನು ಬೇರೆ ರೂಮಿಗೆ ವರ್ಗಾಯಿಸಿದರು. ಇದಾದ ಮೇಲೆ ಒಬ್ಬ ಹರಿಜನ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯನ್ನು ಹಿಡಿದು ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣಾಧಿಕಾರಿ ಅವನಿಂದ ಬಲಾತ್ಕಾರವಾಗಿ ತಮ್ಮ ಬೂಟುಗಳನ್ನು ಪಾಲಿಶ್ ಮಾಡಿಸಿದರು. ["ನಮ್ಮ ಪುನಃ ಉದ್ಧಾರ ನಿನ್ನೇಕೆ ಮಾಡಬಾರದು?"] ಆ ಹುಡುಗನು ಚಿಕ್ಕೋಡು ಬೇರೆ ಕಾಲೇಜಿಗೆ ಹೋದ.

ಅನಂತರ ಹರಿಜನರನ್ನು ಕಾಡುವುದು ಹೆಚ್ಚಾಯಿತು. ಸಿನೆಮಾದಲ್ಲೊಬ್ಬನನ್ನು ಹಿಡಿದು ಬಡಿದರು. ಪ್ರಿನ್ಸಿಪಾಲರಿಗೆ ದೂರುತ್ತಾಗ ನೀವು ನಗರವೊಳಗೆ ಹೋಗಬೇಡಿರೆಂದು ಅವರು ಹರಿಜನರಿಗೆ ಉಪವೇಶಿಸಿದರು. ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣಾಧಿಕಾರಿಗಳು ಹಾಸ್ಟೆಲ್ ಮೆಸ್ಟ್ರಿನಲ್ಲಿ ಹರಿಜನರೊಡನೆ ಕುಳಿತು ಉಣ್ಣಲೊಪ್ಪದ್ದರಿಂದ ಹರಿಜನರಿಗೆ ಬೇರೆ ಊಟದ ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡಿದರೆ ಹೊರತು ಕಾಲೇಜು ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣಾಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ದಾರಿಗೆ ತರಲಿಲ್ಲ. ಕಾಲೇಜು ವಾರ್ಡನ್ ದಿನಾಚರಣೆಯೆಂದು ಉಪಹಾಸ ಬಡಿಸಿಟ್ಟು ಪ್ಲೇಟಿನಿಂದ ತಿಂಡಿ ಎತ್ತಿ ತಿಂದನೆಂದು ಒಬ್ಬ ಹರಿಜನ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯನ್ನು ಕಾಲೇಜು ಶಿಕ್ಷಕರ ಸಮ್ಮುಖದಲ್ಲಿ ಇತರ

ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಬಡಿದರು. ಆ ಬಗ್ಗೆ ಬರಹ ಮೂಲಕ ದೂರಿವರೂ ಪ್ರಿನ್ಸಿಪಾಲರು ಏನೂ ಮಾಡಲಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಲಾಗಿದೆ. ಕೊನೆಗೆ ಹರಿಜನ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಹಾಸ್ಟೆಲುಗಳನ್ನು ತೊರೆದು ಬೇರೆ ಬಿಡಾರ ಹುಡುಕಿಕೊಂಡರು.

ಕಳೆದ ದಿಸೆಂಬರಿನಲ್ಲಿ ಅರ್ಧವಾರ್ಷಿಕ ಪರೀಕ್ಷೆಗಳು ಆರಂಭವಾದಾಗ ತೊಂದರೆ ನಿರೀಕ್ಷಿಸಿ ಹರಿಜನ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಪಾಲಕರು ಪೋಲೀಸ್ ಅಧಿಕಾರಿಯ ಸಹಿತ ಪ್ರಿನ್ಸಿಪಾಲರನ್ನು ಕಂಡರು. ಪ್ರಿನ್ಸಿಪಾಲರು ಅಂಥ ತೊಂದರೆಯೇನೂ ಇಲ್ಲ ಎಂದದ್ದರಿಂದ ಹರಿಜನ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ನೆರೆಯಲ್ಲಿದ್ದ ಒಂದು ಧರ್ಮಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ರಾತ್ರಿಯ ಪೂರ್ತಿ ಉಳಿದುಕೊಂಡರು. ಆ ರಾತ್ರಿ ಪೋಲೀಸ್ ಅಧಿಕಾರಿಯನ್ನು ಕರೆತಂದದ್ದಕ್ಕೆ ರುಷ್ ರಾಗಿದ್ದ ಮೇಲ್ವಾರ್ತಿಯ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು, ಹಾಸ್ಟೆಲ್ ಅಧಿಕಾರಿಯ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ಪ್ರಚೋದನೆಯಿಂದ ಎಂದು ಹೇಳಲಾಗುತ್ತದೆ-ಹಾಕೀ ಸ್ಟಿಕ್ ಮೊದಲಾದವುಗಳಿಂದ ಸಜ್ಜಿತರಾಗಿ ಧರ್ಮಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ನುಗ್ಗಿದರು, ಮೂರು ಜನ ಹರಿಜನ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳನ್ನು ಕಂಡು ಹಿಡಿದು ಬಲವಾಗಿ ಹೊಡೆದರು. ಅವರಲ್ಲೊಬ್ಬನು ಮರುದಿನ ಆಸ್ಪತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಸತ್ತನು. ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಕಾಶೀಜಾ ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನೊಳಗೊಂಡು ಅನೇಕರ ವಿಚಾರಣೆ ನಡೆದಿದೆ. ನಗರವಾಸಿಗಳೂ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳೂ ಅಸ್ಪೃಶ್ಯತೆಯನ್ನು ಮರೆತಿದ್ದಾರೆಂದು ಸಾಧಿಸುವವರಿಗೆ ಇದು ಉತ್ತರದಂತಿದೆ.

ಇಂಥ ಘಟನೆಗಳಲ್ಲಿ ರಾಜಕೀಯ ಜನರ ವರ್ತನೆ ಸ್ವಾರಸ್ಯದ್ದಾಗಿದೆ. ಕಳೆದ ವರ್ಷ "ಹಿಂದುಸ್ಥಾನ ಟೈಮ್ಸ್" ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಕಾಶಿಯ ಸುತ್ತಮುತ್ತಲ ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಹರಿಜನರ ಸ್ಥಿತಿಗಳನ್ನು ಅಭ್ಯಸಿಸಿ ಒಬ್ಬ ಸಮಾಜಶಾಸ್ತ್ರ ಬರೆದ ವರದಿಗಳು ಬಂದವು. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದರ ತಾತ್ಪರ್ಯ ಇಷ್ಟು: ಆ ಸಮಾಜಶಾಸ್ತ್ರ ಒಂದು ಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ನೇರವಾಗಿ ಹರಿಜನಕೇರಿಗೆ ಹೋಗಿ ಅವರ ಅವಾಹಲನ್ನು ಕೇಳಿಕೊಂಡನು. ಎಂದಿನಂತೆ ಅವರು ದೂರಿದರು. ಮರಳಿ ಹೋಗುವ ಮೊದಲು ಊರಿನ ಪಂಚಾಯತಿ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಯನ್ನು ಕಂಡು ಮಾತಾಡಿಸಿದನು. ಆ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿ "ನೀವು ನಮ್ಮನ್ನು ಕೇಳದೆ ನೇರವಾಗಿ ಆ ಜನರಲ್ಲಿ ಹೋದಿರಿ. ಇನ್ನೊಮ್ಮೆ ಹೀಗಾದರೆ ನಿಮ್ಮ ಪರಿಣಾಮ ನೆಟ್ಟಗಾಗಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ," ಎಂದು ಬೆದರಿಸಿದನು. "ಏನು ತಪ್ಪಾಯಿತು?" ಎಂದು ಈತ ಕೇಳಿದ್ದಕ್ಕೆ ಆತ, "ನೀವು ಅವರ ಮನೆಗಳಿಗೆ ಹೋಗಿ

ಕುಳಿತು ಅವರ ಕೈಯ ಚಹಾ ಕುಡಿದಿರಿ. ಅವರು ಏನುಕೂತು ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ನಾವೂ ಹಾಗೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ನಿರೀಕ್ಷಿಸುತ್ತಾರೆ. ಹಳ್ಳಿಗಾಡಿನಲ್ಲಿ ಇದೆಲ್ಲ ನಡೆಯಲಿ!" ಎಂದು ನಿಸ್ಸಂಕೋಚ ಉತ್ತರ ಬಂತು. ಮತ್ತು ಈ ಪಂಚಾಯತಿ, ಬಡವರ ಕೈವಾರಿಯೆಂದೂ ಕೊಳ್ಳುವ ಒಂದು ಸಮಾಜವಾದಿ ಪಕ್ಷದ ಕೈಲಿತ್ತು. ಕಾರ್ಯ ದರ್ಶಿಯೂ ಆ ಸಮಾಜವಾದಿ ಪಕ್ಷದವನೇ !

ಪೋಲೀಸರನ್ನೊಳಗೊಂಡು ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಸಾಮಾನ್ಯ ಮನೋವೃತ್ತಿಯೂ ಅಸದೈಯದೇ ಆಗಿರುತ್ತದೆ. ಕೀಳೆವೆಣ್ಣುಣ ಘಟನೆಯಲ್ಲಿ ದಾಳಿ ಆರಂಭವಾದೊಡನೆ ತಲೆ ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಂಡ ಹರಿಜನನೊಬ್ಬ ಹತ್ತಿರದ ಪೋಲೀಸ್ ಠಾಣೆಗೆ ದೂರು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದ. ಆದರೆ ಅನಾಹುತ ಮುಗಿದುಹೋಗುವ ಪರೆಗೂ ಅವರು ಇತ್ತು ಹಾಯಲಿಲ್ಲ. ಬಿಹಾರದ ಈಚೆಗಿನ ಒಂದು ಘಟನೆಯಲ್ಲಂತೂ ಪೋಲೀಸರೇ ಹಳ್ಳಿಗೆ ಮುತ್ತಿಗೆ ಹಾಕಿ ಹರಿಜನಕೇರಿಯನ್ನು ಧ್ವಂಸ ಮಾಡಿದರೆಂದು ಗಂಭೀರ ಆರೋಪ ಬಂದಿದೆ.

ಇಂಥ ಘಟನೆಗಳು ಈಚೆಗೆ ಹೆಚ್ಚುವುದಕ್ಕೆ ಎರಡು ಕಾರಣಗಳಿರಬಹುದು. ಒಂದು, ಆರ್ಥಿಕ ಒತ್ತಡ. ದೇಶದಲ್ಲೆಲ್ಲ ಹರಿಜನರು ಭೂಹೀನ ಕೆಲಸಗಾರರಾಗಿರುವುದೇ ಹೆಚ್ಚು. ಭೂಸುಧಾರಣೆಗಳಲ್ಲಿ ಹಂಚಿತಕ್ಕೂ ಭೂಮಿಯ ಮೇಲೆ ಅವರೂ ಹಕ್ಕು ಸ್ಥಾಪಿಸುವುದು ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆಯ ವರನ್ನು ಕೆರಳಿಸುತ್ತದೆ. ಎರಡನೆಯದಾಗಿ, ಹರಿಜನರು — ಅದೂ ತರುಣರು — ತಮ್ಮ ಹಕ್ಕುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಜಾಗೃತರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಕೀಳೆವೆಣ್ಣುಣಯಲ್ಲಿ ಆದಂತೆ ಅವರು ಹೆಚ್ಚು ಕೂಲಿ ಬೇಡುವುದು, ಅವುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಕಾನೂನುಸಂಶೋಧನೆ ಮಾಡುವುದು ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆಯ ವರಿಗೆ ಧಾಪ್ಪಣೆಗಳಾಗಿ ಕಾಣಬಹುದು. ಹರಿಜನರಿಗೆ ನೌಕರಿಗಳಲ್ಲಿ ಕಾದಿಟ್ಟ ಸ್ಥಾನಗಳು ನೌಕರಿಗಳಿಗಾಗಿ ಹೋರಾಡಬೇಕಾದ ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆಯ ತರುಣರಿಗೆ ಅನ್ಯಾಯದ ಸ್ಪರ್ಧೆ ಎಂದು ತೋರುತ್ತಿರಬಹುದು.

ಆದರೆ ಅಧಿಕಾರಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿರುವವರಾಗಲಿ ರಾಜಕಾರಣಿಗಳಾಗಲಿ ತಮ್ಮ ಬಗ್ಗೆ ಏನೂ ಮಾಡಲೊಲ್ಲರೆಯ ಭಾವನೆ ಹರಿಜನರಲ್ಲಿ ಉಂಟಾಗುತ್ತಿದೆ. ಅವರ ಮೇಲೆ ಆತ್ಮಚಾರಗಳಾದಾಗ ಸರ್ಕಾರ ಪರಿಹಾರವನ್ನೇನೋ ಕೊಡುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಅನ್ಯಾಯ ಗಾರರನ್ನು ದಂಡಿಸುವಲ್ಲಿ ಆಸಕ್ತನು ವ್ಯಕ್ತವಾಗುತ್ತದೆ. ಇಂಥ ಪ್ರಕರಣಗಳು

ನ್ಯಾಯಾಲಯಕ್ಕೆ ಹೋದಾಗ ಮೇಲ್ವಾರ್ತಿಯವರೆಲ್ಲ ಒಟ್ಟಾಗಿ ಆತ್ಮಚಾರದ ಪುರಾಪಗಳು ಸಿಕ್ಕದಂತೆ ಮಾಡುವುದರಿಂದಲೂ ಅವರ ಧನಬಲದಿಂದಾಗಿಯೂ ಆರೋಪಿಗಳು ಬಿಡುಗಡೆ ಹೊಂದುವುದೇ ಹೆಚ್ಚು. ಹೀಗಾಗಿ ಹರಿಜನರು ತಮ್ಮದೇ ಆದ ಪ್ರತ್ಯೇಕತಾ ಭಾವನೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಶತಮಾನಗಳ ದುರಭ್ಯಾಸ ಕ್ಷಿಪ್ರವಾಗಿ ಹೋಗಲಾರದೆಂದು ನೊಂದವರಿಗೆ ಸಮಾಧಾನ ಹೇಳಿ ಫಲವಿಲ್ಲ. ಅವರ ಅಸಹನೆ ಅರ್ಥವಾಗತಕ್ಕದ್ದು. ಈಗೀಗ, ತಮಗೆ ಹಿತ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಮೇಲ್ವಾರ್ತಿಯವರು ಮಾಡುವ ಯತ್ನಗಳನ್ನು ಅವರು ಸಂಶಯದ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನೋಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲೇ ಒಬ್ಬರು ಸ್ವಾಮಿಗಳು ಹರಿಜನಕೇರಿಗೆ ಭೆಟ್ಟಿಕೊಟ್ಟು ಬಂದಾಗ ಮೇಲ್ವಾರ್ತಿಯವರು ಅದರಲ್ಲಿ ಏನೂ ಉತ್ಸಾಹ ತೋರಲಿಲ್ಲ; ಅತ್ತ ಹರಿಜನ ನಾಯಕರು ಕೂಡ ಅವರನ್ನು ಖಂಡಿಸಿದರು—ಇದು ಮೇಲ್ವಾರ್ತಿಯವರ ಇನ್ನೊಂದು ಮೋಸ ಎಂದು. ಸಮಾಜ ಸುಧಾರಣೆಯಲ್ಲಿರುವ ದೊಡ್ಡ ಕಷ್ಟ ಇದು.

ಹರಿಜನ ಸಮಸ್ಯೆ ಇರಲೇಬೇಕಾದುದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಜಟಿಲವಾಗಿರುವುದಕ್ಕೆ ಅಸ್ಪೃಶ್ಯತೆಯ, ವರ್ಣಭೇದದ ಕಲ್ಪನೆ ಹರಿಜನರಲ್ಲೇ ತುಂಬ ಆಳವಾಗಿ ಬೇರೂರಿರುವುದೂ ಕಾರಣವೆಂದು ಹೇಳಬೇಕು. ಸರ್ವಜನಿಯರನ್ನು ತಮಗಿಂತ ಉಚ್ಚರೆಂದು ಭಾವಿಸುವುದಿರಲಿ; ತಮ್ಮ ತಮ್ಮಲ್ಲೇ ಉಚ್ಚ-ನೀಚ ಭಾವ ಬೆಳೆಸಿಕೊಂಡು ಉಳಿಸಿಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದಾರವರು. ಈ ಭೇದಗಳನ್ನು ಅವರು ಎಷ್ಟು ಕಟ್ಟುನಿಟ್ಟಾಗಿ ಪಾಲಿಸಿಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದಾರೆಂದರೆ ಅನಾರವರಲ್ಲಿ ವಿವಾಹ ಸಂಬಂಧವಿರಲಿ, ಸಹಭೋಜನಾದಿಗಳು ಸಹ ನಿಷ್ಪಿನ್ನ. ಈ ಭಾವನೆಗಳು ತೀವ್ರವಾಗಿರುವ ಕೆಲವೆಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಅವರವರ ಬಳಕೆಯ ನೀರಿನ ಬಾವಿಗಳು ಸಹ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಿವೆ. ಅದರಂತೆಯೇ, ಹರಿಜನರಲ್ಲೇ ಹೆಚ್ಚು ಸುಶಿಕ್ಷಿತರೂ ಧನವಂತರೂ ಆಗಿ ತಮ್ಮ ಸಾಮಾಜಿಕ ಅಂತಸ್ತನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಿಕೊಂಡವರು ತಮ್ಮವರಿಂದ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ಪಾಸಿಸಲು ಯತ್ನಿಸುತ್ತಾರೆ. ಹರಿಜನರ ಮತ್ತು ಹರಿಜನೇತರರ ನಡುವಿನ ಸಂಬಂಧಗಳ ಪ್ರಶ್ನೆಯಾಗಿರುವಷ್ಟೇ ಇದು ಹರಿಜನ-ಹರಿಜನರೊಳಗಿನ ಪ್ರಶ್ನೆಯೂ ಆಹುದು.

ದೇಶದಲ್ಲಿ ಎಂಟೊಂಭತ್ತು ಕೋಟಿ ಹರಿಜನರಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿಯೂ ಇದ್ದಾರೆ. ಅವರ ಮೇಲೆ ಮೇಲ್ವಾರ್ತಿಯವರು ಅನುಗ್ರಹವನ್ನೇನೂ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ.

ಕೇವಲ ಅವರ ಮಾನವ ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನೂ ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳಲು ಸಿದ್ಧರಾಗದಿದ್ದರೆ ನಾವು ಜನಾಂಗದೊಳಗೊಂದು ಜನಾಂಗದ ನಿರ್ವಾಣಕ್ಕೆ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ಕೊಟ್ಟು ತಾಗುತ್ತೇವೆ. ಎಲ್ಲಿನ ವರೆಗೆ ಒಂದು ಗುಂಪಿನಲ್ಲಿ ಅನ್ಯಾಯಕ್ಕೋಗಾದ ಭಾವನೆ ಹುಟ್ಟುವುದಿಲ್ಲವೋ ಅಲ್ಲಿನ ವರೆಗೆ ಎಂಥ ಅನ್ಯಾಯಗಳೂ ದಕ್ಕಬಹುದು. ಅನ್ಯಾಯಕ್ಕೋಗಾದವರಲ್ಲಿ ಅನ್ಯಾಯದ ಭಾವನೆ ಕೆರಳಿದ ಮೇಲೆ ಅಲ್ಲ ಅನ್ಯಾಯಗಳೂ ಮಹಾಪರಾಧಗಳಾಗಿ ಕಾಣುವವು. ಅವರು ಸ್ಪೋಟಕ ಪರಿಷ್ಕೃತಿಗೆ ಉತ್ತಮ ರಾಸಾಯನಿಕ ವಸ್ತುಗಳಾಗುವರು. ಮತ್ತು ಆ ಸ್ಪೋಟ ಪ್ರತಿ ಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ, ಪ್ರತಿ ಪಟ್ಟಣದಲ್ಲಿ ಆಗಬಹುದು.

ದಕ್ಷಿಣ ಆಫ್ರಿಕದಲ್ಲಿ, ಆಮೇರಿಕದಲ್ಲಿ, ಕರಿಯರ ಮೇಲೆ ಅತ್ಯಾಚಾರವಾಗುವುದನ್ನು ಟೀಕಿಸುವ ನಾವು ನಮ್ಮ ಕಾಲ ಬಾಡವನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿದೆ.

ಬ್ರಾಹ್ಮಣರೇನು ಮಾಡಬೇಕು ?

ಹಲವು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿರುವ ವಿದ್ಯಾಸಂಸ್ಥೆಯೊಂದರ ಸಮಾರಂಭದಲ್ಲಿ ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಮಾತಾಡುತ್ತ ದಲಿತ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪ್ರತಿಪಾದಕ ಸಾಹಿತಿಗಳೊಬ್ಬರು, ದೇಶದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲರೂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರಾಗಬೇಕೆಂದು ಪ್ರತಿಪಾದಿಸಿದರು. ಅದು ಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ವರದಿಯಾಯಿತು. ಅದನ್ನೇ ನೆವ ಮಾಡಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ವಿರೋಧಿ ಹೇಳಿಕೆಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡ ಅನೇಕ ಪತ್ರಗಳು ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟವಾದವು. ಬರೆದವರಲ್ಲಿ ಹಲವರು ಸಾಹಿತಿಗಳಾಗಿದ್ದರು. ವಾಸ್ತವಿಕವಾಗಿ ಕಳೆದ ಒಂದು ದಶಕದಿಂದ ಸಾಹಿತಿಗಳ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಗುಂಪು ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ವಿರೋಧವನ್ನು ತನ್ನ ಚಟುವಟಿಕೆಯ ಮುಖ್ಯಾಂಶವಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದೆ. ಆಗಾಗ್ಗೆ ಒಂದಲ್ಲ ಒಂದು ನೆವದಿಂದ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರ ಮೇಲೆ ಏನಾದರೊಂದು ಕೂಗಿಬಿಡುವುದು ನಡೆವೇ ಇದೆ. ಬ್ರಾಹ್ಮಣೇ ತರ ಸಾಹಿತಿಗಳಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಸಾಹಿತಿಗಳಲ್ಲವರಲ್ಲಿ ಕೆಲವರಾದರೂ ಈ ಬಗೆಯ ಪ್ರಚಾರವನ್ನು ವಿರೋಧಿಸುತ್ತ ಬಂದಿದ್ದಾರೆಂಬುದನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳಬೇಕು, ಅಂಥವರನ್ನು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರ ಚೇಲರೆಂದೋ ಪ್ರತಿಗಾಮಿಗಳೆಂದೋ ನಿಂದಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಖಾಸಗಿಯಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ರೋಷ ಪ್ರಕಟಿಸಿದರೂ ಬಹಿರಂಗದಲ್ಲಿ ಈ ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ಕುರಿತು ತಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನಾಗಲಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರ ಸಮರ್ಥನೆಯನ್ನಾಗಲಿ ಪ್ರಕಟ ಮಾಡಿದ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರು ವಿರಳ.

೧೯೨೦ ರ ಸುತ್ತಮುತ್ತ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದಲ್ಲಿಯೂ ಮದ್ರಾಸ್ ಪ್ರಾಂತದಲ್ಲಿಯೂ ತಲೆಯೆತ್ತಿ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿಯೂ ಹಬ್ಬಿದ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೇತರ ಚಳವಳಿ ಬಹು ತರವಾಗಿ ವ್ಯಾಪ್ತವು ಜಾತಿಗಳ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೇತರ ರಾಜಕೀಯ ನಾಯಕರ ಮತ್ತು ಸುಶಿಕ್ಷಿತರ ಆಂದೋಲನವಾಗಿತ್ತು. ಸಾಹಿತಿಗಳು ಅದರಲ್ಲಿ ಪಾಲುಗೊಂಡಿದ್ದು ಅಪರೂಪ. ಆದರೆ ಈಗ ಅದು ಸಾಹಿತಿಗಳ ಮತ್ತು ಬೌದ್ಧಿಕರ ಆಂದೋಲನವಾಗುತ್ತಿರುವುದು ವಿಶೇಷ. ಆ ಚಳವಳಿಗೆ ಸರಕಾರಿ ನೌಕರಿಗಳಲ್ಲಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರಿಗಿದ್ದ ಪ್ರಾಧಾನ್ಯವನ್ನು ಅಳಿಸಿ ಹಾಕಿ ಸಂಖ್ಯಾಬಲಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಾಗಿದ್ದರೂ ನೌಕರಿಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು

ಪ್ರಾತಿನಿಧ್ಯವಿಲ್ಲದ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೇತರರಿಗೆ ಅಥವಾ ಪ್ರಾತಿನಿಧ್ಯ ದೊರಕಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಉದ್ದೇಶವಾಗಿತ್ತು. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಅರ್ಹತಾ ನಿಯಮಗಳನ್ನು ಸಡಿಲಿಸಬೇಕೆಂಬುದೇ ಮೊದಲಾದ ಸ್ಪಷ್ಟ ಬೇಡಿಕೆಗಳು ಮಂಡಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದ್ದವು. ರಾಜಕೀಯ ಒತ್ತಡಗಳ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ಈ ಬೇಡಿಕೆಗಳು ಬಹಳ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಸ್ವೀಕರಿಸಲ್ಪಟ್ಟು, ಬ್ರಾಹ್ಮಣೇತರ ವರ್ಗಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಮುಂದುವರಿದ ಜಾತಿಗಳು ಮೇಲೆ ಬರವುದು ಸಾಧ್ಯವಾಯಿತು.

ಹೀಗೆ ಒಂದೆಡೆಗೆ ಸರಕಾರಿ ನೌಕರಿಗಳಲ್ಲಿ ತಮಗಿದ್ದ ಪ್ರಾಧಾನ್ಯವನ್ನು ಕಳೆದು ಕೊಳ್ಳುವುದರೊಡನೆ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯಸಂಕರದ ಭೂಸುಧಾರಣೆಗಳಲ್ಲಿ ದಕ್ಷಿಣ ಭಾರತ ದಲ್ಲಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರು ಬಹುತರವಾಗಿ ತಮ್ಮ ಕೃಷಿಭೂಮಿಗಳಿಗೆ ಎರವಾಗಿ ಗ್ರಾಮಗಳಲ್ಲಿ ಇದ್ದುಬಿದ್ದ ಸ್ಥಾನಮಾನವನ್ನೂ ಕಳೆದುಕೊಂಡರು. ಅವರು ಎಲ್ಲ ಜಾತಿಗಳಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ನಗರೀಕೃತರಾಗಿ ಕೃಷಿಭೂಮಿಯ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ದೂರವಾಗಿ ಭೂಮಾಲೀಕರಾಗಿ ಡ್ದರಿಂದ ಅವರಿಗೆ ಸ್ವಾಭಾವಿಕವಾಗಿ ಯೇ ಭೂಸುಧಾರಣೆಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಪೆಟ್ಟು ಬಿತ್ತು ಎನ್ನುವಾ. ಸಂಖ್ಯಾಬಲದಲ್ಲಿ ದಕ್ಷಿಣದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲೆಯೂ ಸೇಡು ಹಿನ್ನು ಮೀರದ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರಿಗೆ ಪ್ರಜಾತಂತ್ರಾತ್ಮಕ ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿ ನಿರ್ಣಾಯಕ ಸ್ಥಾನಗಳಿಂದ ಉಚ್ಚಟ ನೆಯಾಯಿತು. ದಕ್ಷಿಣದ ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರಿಗೆ ಯಾವ ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲ ದಲ್ಲಿಯೂ ಸ್ಥಾನವಿಲ್ಲದೇ ದಶಕಗಳೇ ಕಳೆದದ್ದುಂಟು *

ಬ್ರಾಹ್ಮಣರ ಅನೇಕ "ಹಲ್ಲುಗಳು" ಉದ್ಧರಿಸಲ್ಪಟ್ಟು ಅವರು ಅಶಕ್ತ ಸ್ಥಿತಿಗಳಿ ಸಲ್ಪಟ್ಟ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ವಿರೋಧವ ಕಡಾಯಿ ಆರತೊಡಗಬೇಕಿತ್ತು. ಆದರೆ ಹಾಗಾಗದೆ ಅದನ್ನು ಮತ್ತೆ ಹೊತ್ತಿಸುವ ಪ್ರಯತ್ನ, ಅದೂ ಸಾಹಿತಿಗಳಿಂದ ಪ್ರಾರಂಭವಾದದ್ದು ಸೋಜಿಗದ್ದಾಗಿದೆ.

ಈ ಹೊಸ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ವಿರೋಧ ಸತ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲವೊಂದು ಸ್ವಾರಸ್ಯಾಂಶಗಳು ಅಡಗಿವೆ. ಜಾತಿಯನ್ನತ್ತ ಆಡುವುದು ನನಗೂ ಸಂತೋಷದ ಕೃತ್ಯವಲ್ಲ. ಆದರೆ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಜಾತಿಯವರನ್ನು ಕುರಿತು ಆಡುವವರು ಜಾತಿಯನ್ನು ಹೆಸರಿಸಿ ಆಡುತ್ತಿ ರುವುದರಿಂದ ನಾನೂ ಒಂದು ಕ್ಷಣ ಆ ಮಾರ್ಗವನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿದರೆ ಅಪರಾಧವಾಗ

* ಈ ಲೇಖನ ಮೊದಲು ಪ್ರಕಟವಾದದ್ದು ೧೯೮೦ ರಲ್ಲಿ. ಇದಾದ ನಂತರ ತಮಿಳು ನಾಡಿನಲ್ಲಿ ದಿವಂಗತ ಎಂ ಜಿ ರಾಮಚಂದ್ರನ್ ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲದಲ್ಲಿ ಪ್ರಥಮತಃ ಒಬ್ಬ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ (ಡಾ. ಹಂದೆ) ನನ್ನು ಸೇರಿಸಿಕೊಂಡದ್ದನ್ನು ವಿರೋಧಿಸಿ ಒಂದು ವಿರೋಧಿ ಪಕ್ಷ ಮೆರವಣಿಗೆಯನ್ನೇ ಹೊರಡಿಸಿತು.

ಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ. ಈ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ವಿರೋಧದ ಆಂದೋಲನದಲ್ಲಿ ಮುಂದಾಳತ್ವವನ್ನು ವಹಿಸಿದವರ ಜಾತಿಗಳನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಅವರಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನವರು ಬ್ರಾಹ್ಮಣೇತರರ ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು ಎತ್ತಿ ಹಿಡಿದು ೧೯೨೦ ರಿಂದಲೂ ಹೋರಾಡುತ್ತ ಬಂದ, ಅದರಿಂದ ಲಾಭ ಪಡೆದ ಮಧ್ಯಮ ಜಾತಿಗಳ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೇತರರು. ಎಲ್ಲ ತರಹದ ಸೌಕರಿಯಲ್ಲಿ ಅವರ ಪಾಲನೆ ಹಿಂದೆ ಸಮನೆ ಹೆಚ್ಚುತ್ತ ಬಂದಿದೆ. ಭೂಸುಧಾರಣೆಗಳಿಂದಾಗಿ ಕಡಿಮೆ ಪೆಟ್ಟು ತಿಂದ ಜಾತಿಗಳೂ ಇವೇ ಆಗಿವೆ. ಈ ವರ್ಗಗಳೇ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರನ್ನು ಅಪ್ಪಳಿಸಿದ ನಂತರದ ಭೂಸುಧಾರಣೆಯ ಹೆದ್ದೆರೆಗಳು ಅನಿವಾರ್ಯವಾಗಿ ತಮ್ಮ ಜಾತಿಗಳವರ ಜಮೀನುಗಳನ್ನು ಕೊಚ್ಚಿಕೊಂಡು ಹೋಗುವುದನ್ನು ತಡೆಯಲು ಬಯಸಿ ಆ ಸುಧಾರಣೆಗಳ ಮುಂದಿನ ಹೆಜ್ಜೆಗಳನ್ನು ಹತ್ತಿಕ್ಕಲು ಯತ್ನಿಸಿದವರೆಂದೂ ಇಲ್ಲಿ ಗಮನಿಸಬೇಕು. ಈ ವರ್ಗದ ಜನರ -ಅಂದರೆ ೧೯೨೦ ರ ದಶಕದಲ್ಲಿ ಜಾತಿ ಆಧಾರದ ಹಿಂದುಳಿಕೆಯನ್ನು ಧರಿಸಿ ಎಲ್ಲ ರಂಗಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಶಸ್ತ್ಯ ಬೇಡಿದವರೇ ಈಗ ಜಾತಿ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ತಮಗಿಂತ ಹಿಂದುಳಿದವರಿಗೆ ಪ್ರಾಧಾನ್ಯ ಕೊಡುವ ಯತ್ನಗಳನ್ನು ಬಲವಾಗಿ ವಿರೋಧಿಸುವವರಾಗಿದ್ದಾರೆ.

ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯಾನಂತರದ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಬಹುಜನ ಸಮಾಜಗಳ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಅಧಿಕಾರ ನಡೆಸಿದ ಈ ವರ್ಗವೇ ಅಧಿಕಾರದ ಫಲಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಉಪಭೋಗಿಸಿ ಅಧಿಕ ಸಾಮಾಜಿಕ ಉತ್ಕರ್ಷ ಸಾಧಿಸಿಕೊಂಡದ್ದು. ಈಗ ಅವರಿಗಿಂತ ಕೆಳಗಿರುವವರು ಎಷ್ಟೆ ತಮಗೆ ಸಿಗಬೇಕಾದ್ದು ಸಿಗಲಿಲ್ಲವೆಂದು ಕೋಪಿಸತೊಡಗಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಅವರ ಸಿಟ್ಟನ್ನು ತಮ್ಮಿಂದ ಅರ್ಥಶತಮಾನದಿಂದ ಅನಿಷ್ಟಕ್ಕೆ ಶನೀಶ್ವರ ಎನಿಸಿರುವ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಜಾತಿಯ ಮೇಲೆ ತಿರುಗಿಸಬಿಡುವ ಹೇತುವಿನಿಂದ ಈ ಹೊಸ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ವಿರೋಧ ಆಂದೋಲನ ಪ್ರೇರಿತವಾಗಿವೆಯೆಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಇಂಥ ಆರೋಪ ಮಾಡುವುದು ಸಂತೋಷಕರವಾದದ್ದಲ್ಲ. ಆದರೆ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರ ಮೇಲೆ ನಿಷ್ಕಾರಣ ಪ್ರಹಾರ ಮಾಡುವುದನ್ನೇ ಉದ್ಯೋಗ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿರುವ ಮಧ್ಯಮ ಜಾತಿಗಳ ಈ ಸಾಹಿತಿಗಳ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ಯಾವ ರೀತಿ ಅರ್ಥೈಸಲು ಸಾಧ್ಯವಿದೆಯೆಂದು ತೋರಿಸಲು ಇವನ್ನು ಕುರಿತಾಗಿ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ.

ಈ ದೆ ಶದಲ್ಲಿ ಕಳೆದ ಮೂರೋ ಐದೋ ಸಾವಿರ ವರ್ಷಗಳಿಂದ (ಭಾರತೀಯ ಇತಿಹಾಸದ ಪ್ರಾಚೀನತೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಅವರವರ ಕಲ್ಪನೆಗಳನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿ) ಆದ ಶಪ್ಪು ತಡೆ ಅನುಕೂಲಗಳಿಗಿಲ್ಲ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರನ್ನು ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಹಿಡಿಯುವುದು ಇವರ

ಫ್ಯಾಶನ್ ಆಗಿಬಿಟ್ಟಿದೆ. ಜಾತಿ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸಿದವರು ಬ್ರಾಹ್ಮಣರು; ಅದಕ್ಕೆ ಧಾರ್ಮಿಕ ಸ್ವರೂಪ ಕೊಟ್ಟವರು ಬ್ರಾಹ್ಮಣರು; ಅದರಿಂದ ಪ್ರಯೋಜನ ಪಡೆದು ಸುಖನಟ್ಟಿವರು ಬ್ರಾಹ್ಮಣರು; ಶಾಸ್ತ್ರ ಸಾಹಿತ್ಯಾದಿಗಳನ್ನು ಸಂಸ್ಕೃತದಲ್ಲಿ ಬರೆದು ಸಾಮಾನ್ಯರಿಗೆ ಅದು ತಿಳಿಯದಂತೆ ಮಾಡಿ ವಿದ್ಯೆಯು ಗುತ್ತಿಗೆ ಹಿಡಿದವರು ಬ್ರಾಹ್ಮಣರು; ಬ್ರಾಹ್ಮಣೇತರರಿಗೆ ವಿದ್ಯೆಯನ್ನು ನಿರಾಕರಿಸಿದವರು ಬ್ರಾಹ್ಮಣರು; ಸಮಾಜವನ್ನು ಶೋಷಿಸಿ ಪರೋಪಜೀವನ ನಡೆಸಿದವರು ಈ ಪುರೋಹಿತ ವರ್ಗದವರು; ಇವರಿಂದಾಗಿಯೇ ಇತರ ಜಾತಿಗಳವರಿಗೆ ವಿವೇಕಗಳಿಲ್ಲ ಮುಕ್ತ ಸ್ಪರ್ಧೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರನ್ನು ಎಲ್ಲ ರಂಗಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲಕಾಲ ತಡೆ ಹಿಡಿಯಬೇಕೆಂಬುದು ಅವರ ಈಗಿನ ಕೂಗು.

ಈ ಆರೋಪಗಳು ಬೌದ್ಧಿಕರನಿಸುವ ಜನರಿಂದ ಬರುತ್ತಿರುವುದರಿಂದ ಇನ್ನಷ್ಟು ಅಶ್ಚರ್ಯಕರವಾಗಿದೆ. ಬ್ರಾಹ್ಮಣರು ಜಾತಿ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿದರೆಂದು ಇತಿಹಾಸ—ಸಮಾಜಶಾಸ್ತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ನಿರಕ್ಷರಿಗಳಾದವರು ಮಾತ್ರ ನಂಬಬಹುದು. ಜಾತಿಗಳು ನಿರ್ಮಾಣವಾದದ್ದು ಐತಿಹಾಸಿಕ ಒತ್ತಡಗಳಿಂದ; ಭಾರತದ ವಿಶಿಷ್ಟ ಭೌಗೋಲಿಕ ಪರಿಸರದಿಂದಾಗಿ ಅದು ಗಟ್ಟಿಯಾಯಿತು. ಯುರೋಪ್ ಅಥವಾ ಪಶ್ಚಿಮ ಏಶಿಯಾದಲ್ಲಿ ಎದ್ದಂಥ ಜನಾಂಗಗಳ ಒತ್ತಡ, ದಂಡಯಾತ್ರಿಗಳು ಇಲ್ಲಿ ಎದ್ದು, ನಿಂತ ನೀರಿನ ಕಟ್ಟಿಯೊಡೆದು ಬಿಡಲಿಲ್ಲವಾಗಿ ಅದು ಸ್ಥಿರವಾಯಿತು. ರೋಮನ್ ಇತಿಹಾಸದಲ್ಲಿ ಆಫ್ರಿಗೂ ಪ್ಲೆಬ್(ಸಾಮಾನ್ಯ)ರಿಗೂ ಗಂಭೀರ ಕಲಹಗಳಾದಂತೆ ಇಲ್ಲಿ ಮೇಲ್ಜಾತಿಗಳವರಿಗೂ ಶೂದ್ರರಿಗೂ ಹೋರಾಟವಾಗಲಿಲ್ಲ. ಇದಕ್ಕೆಲ್ಲ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರು ಕಾರಣವೆಂದು ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರು ಅತಿಮಾನುಷ ಬುದ್ಧಿಬಲದಿಂದ ಸಾವಿರಾರು ವರ್ಷಗಳಿಗಾಗಿ ಯಶಸ್ವಿ ಯೋಜನೆ ಹಾಕಿದರೆಂದು ಒಪ್ಪಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಅಂಥ ಅತಿಮಾನುಷ ಬುದ್ಧಿಶಕ್ತಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರಿಗಿತ್ತೆಂದು ಯಾರೂ ನಂಬುವಂತಿಲ್ಲ. ನಿಜವಾಗಿ ನಡೆವದ್ದೆಂದರೆ ಶತಮಾನಗಳ ಕಾಲ ನಡೆದು ಬಂದ ಸಂಪ್ರದಾಯಕ್ಕೆ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಶಾಸ್ತ್ರಕಾರರು ಶಾಸ್ತ್ರಮುದ್ರೆ ಒತ್ತಿದರಷ್ಟೇ. ಆಗಿನ ಎಲ್ಲ ಅರ್ಥವಂತ ವರ್ಗಗಳಿಗೂ ಅದು ಅನುಕೂಲವಿದ್ದುದರಿಂದ ಈ ಶಾಸ್ತ್ರಮುದ್ರೆ ಒತ್ತಲು ಸಾಧ್ಯವಾಯಿತೆಂದು ತೋರುತ್ತದೆ. ಪುರೋಹಿತದಿಂದ ಜೀವಿಸುವ ವರ್ಗಕ್ಕೆ ಯಜಮಾನ ಜಾತಿಗಳ ಬೆಂಬಲವಿಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಇದು ಆಗುತ್ತಲೂ ಇರಲಿಲ್ಲ.

ಈ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಜಾತಿ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಎತ್ತಿ ಹಿಡಿದವರು ಬ್ರಾಹ್ಮಣರು ಮಾತ್ರ

ಎಂಬ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಇತಿಹಾಸವನ್ನು ಬರೆಯಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಬೌದ್ಧ, ಜೈನ ಧರ್ಮಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ಬರೆಯುವಾಗ ನಮ್ಮ ಚಿಕ್ಕಮಕ್ಕಳ ಪಾಠಗಳಲ್ಲಿ ಕೂಡ ಆ ಧರ್ಮಗಳ ಸಂಸ್ಥಾಪಕರು ಮಾನವ ಸಮತೆಯಲ್ಲಿ ನಂಬಿಕೆಯಿಟ್ಟಿದ್ದರೆಂದೂ ಜಾತಿಯ ಉಚ್ಚ ನೀಚವನ್ನು ಖಂಡಿಸುತ್ತಿದ್ದರೆಂದೂ ಬರೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ. ಇದು ಸತ್ಯಕ್ಕೆ ದೂರವಾದದ್ದು. ನಿಜಕ್ಕೂ ಇವೆರಡೂ ಧರ್ಮಗಳು ಯಜ್ಞ ಸಂಸ್ಥೆಯ ವಿರುದ್ಧ ತಲೆಯೆತ್ತಿದವುಗಳು. ಅವುಗಳ ಮುಂದಾಳುಗಳು ಕ್ಷತ್ರಿಯರಾಗಿದ್ದರೂ ಬೆಂಬಲಿಗರು ವೈಶ್ಯರಾಗಿದ್ದರೆಂಬುದಕ್ಕೆ ತುಂಬಾ ಕುರುಹುಗಳು ಸಿಗುತ್ತವೆ. ವೇದ ಧರ್ಮದಲ್ಲಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಕ್ಷತ್ರಿಯ ವೈಶ್ಯರೆಲ್ಲರೂ "ದ್ವಿಜ"ರೆನಿಸಿದ್ದರೂ ವೈಶ್ಯರಿಗಾಗಿ ಅವರ ಸಂಪತ್ತಿಗನುಗುಣವಾದ ಸ್ಥಾನಮಾನ ಇಲ್ಲದ್ದರಿಂದ ಅಸಂತುಷ್ಟರಾದ ಅವರು ಹೊಸ ಧರ್ಮಗಳಿಗೆ ಶರಣ ಹೋದರೆಂದು ಜಗತ್ತಿನ ಇತರ ಕಡೆಗಳ ಇತಿಹಾಸದಿಂದ ತರ್ಕಿಸಬಹುದು. ಆದರೆ ಜನ್ಮಿಸಿದ್ದ ಜಾತಿಗಳನ್ನು ಬೌದ್ಧರೂ ಜೈನರೂ ಒಂದು ಸಾಮಾಜಿಕ ಒಡಂಬಡಿಕೆಯೆಂಬ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಅಂಗೀಕರಿಸಿದ್ದರೆಂಬುದಕ್ಕೆ ಅವೆರಡರ ಸಾಹಿತ್ಯಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಪ್ರಮಾಣಗಳು ಸಿಗುತ್ತವೆ. ಅಂತರವಿಷ್ಟೇ: ಅವರು ಬ್ರಾಹ್ಮಣರಿಗಿಂತ ಕ್ಷತ್ರಿಯ ವೈಶ್ಯರಿಗೆ ಮಹತ್ವ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಶೂದ್ರಾತಿಶೂದ್ರರನ್ನು ಅವರು ಕೂಡ ಲೆಕ್ಕಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲಿಲ್ಲ. •

ಈ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಿಂದ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರು ಇತರರನ್ನು ಶೋಷಿಸಿ ತಾವು ಲಾಭ ಮಾಡಿಕೊಂಡರೆಂಬುದೂ ಸರಿಯಲ್ಲ. ಶ್ರೀಮಂತಿಕೆ ಎಂದೂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರ ಆದರ್ಶವಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. "ಬಡ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ"ನೇ ಎಲ್ಲ ಕಥೆಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುವಂತೆ. ಶಾಸ್ತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಗೌರವಕ್ಕೆ ಧರ್ಮ ಪಾಲಿಸುವವರಿಗೆ ಸಂಪತ್ತಿನ ಸೂಚಿಯಾದ ಸಾಧ್ಯವೂ ಇರಲಿಲ್ಲ. ನಿರಂತರವಾದ ದಾನ ಪ್ರತಿಗ್ರಹಗಳ ಶ್ರೇಣಿಯಿಂದ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರು ತಮ್ಮೊಳಗೆ ಒಂದು ತರಹವಾದ ಸಾಮಾಜಿಕವಾದವನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತಂದಿದ್ದರು. ಇತ್ತೀಚಿನ ವರೆಗೆ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರಲ್ಲಿ ಅತಿ ಶ್ರೀಮಂತರೂ ಅತಿ ದರಿದ್ರರೂ, ಇತರ ಜಾತಿಗಳಲ್ಲಿರುವಂತೆ, ಇರಲಿಲ್ಲ. ಅವರ ಸರಾಸರಿ ಆದಾಯ ಇತರರಿಗಿಂತ ಸ್ವಲ್ಪ ಮೇಲ್ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಇದ್ದರೆ ಅವಕ್ಕೆ ಈ ಸಾಮಾಜಿಕವಾದ ಕಾರಣವಾಗಿತ್ತು.

ಸ್ವಾರಸ್ಯವೆಂದರೆ, ಒಂದು ದಶಕದ ಹಿಂದೆ ಎದ್ದ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ವಿರೋಧಿ ಸಾಹಿತ್ಯ

• ಬೇಕಾದರೆ ಜಾತಿಗಳು ಹೇಗೆ ತಲೆಯೆತ್ತಿದವೆಂಬುದಕ್ಕೆ ಬುದ್ಧನು ಹೇಳಿದನೆಂಬ ಕಥೆ ನೋಡಬಹುದು.

ಚಳವಳಿಯಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ಸಾಹಿತಿಗಳು ಬ್ರಾಹ್ಮಣರಿಗೆ ಆಸ್ತಿ ಕಡಿಮೆ ಮತ್ತು ಸುಧಾರಣೆಗಳ ನಂತರ ಇನ್ನೂ ಡಿಮೆಯಾಯಿತು ಎಂಬ ಅಂಶವನ್ನೇ ಅವರ ವಿರುದ್ಧ ಒಂದು ವಾದವಾಗಿ ಉಪಯೋಗಿಸಿದರು. ಹೌದು, ಅವರಿಗೆ ಆಸ್ತಿಯಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಅವರು ಬದುಕಿರುವ ಪ್ರದೇಶದ ಹಿತಾಹಿತ ಸುಖದುಃಖಗಳಲ್ಲಿ ಅವರಿಗೆ ಆಸಕ್ತಿಯಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಅವರು ಇನ್ನೂ ಅಪಾಯಾಣಿಗಳು ಎಂದೂ ಅವರು ವಾದಿಸಿದರು ! ಬ್ರಾಹ್ಮಣರು ತ್ರಿಮಂತರಾದರೂ ಅಪರಾಧ, ಬಡವರಾದರೂ ಅಪರಾಧವೇ. ಒಲ್ಲದ ಗಂಡನಿಗೆ ಮೊಸರಲ್ಲಿ ಕಲ್ಲು.

ಬ್ರಾಹ್ಮಣರು ಇತರರಿಗೆ ವಿದ್ಯೆಯನ್ನು ನಿರಾಕರಿಸಿ ಅಜ್ಞಾನದಲ್ಲೆಟ್ಟರು ಎಂಬುದು ಅವರ ಮೇಲಿನ ಇನ್ನೊಂದು ಕೋಟಿ. ಇದೂ ವಿಧ್ಯಾರೋಪ. ವೇದ ಪಾಠವನ್ನು ಶೂದ್ರರಿಗೂ ಸ್ತ್ರೀಯರಿಗೂ ವೇದೋತ್ತರ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ನಿರಾಕರಿಸಿದ ಸತ್ಯ. ಆದರೆ ಇತರ ಯಾವ ಶಾಸ್ತ್ರವೂ ನಿರಾಕರಿಸಲ್ಪಡಲಿಲ್ಲ. ಸಂಸ್ಕೃತದ ಅಧ್ಯಯನ ಕೂಡ. ಇದಕ್ಕೆ ಪ್ರಮಾಣ ಬೇಕಾದರೆ ಮಹಾಭಾರತದಲ್ಲಿ ಒರುವ ಅತಿ ಪವಿತ್ರ ಅಂಶವಾದ ವಿಷ್ಣು ಸಹಸ್ರ ನಾಮದ ಫಲಶ್ರುತಿಯನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಸಾಕು. ಅದರ ಫಲಭಾಗದಲ್ಲಿ ಈ ಸ್ತೋತ್ರವನ್ನು ಓದಲು ಕೇಳಲು (ಶೃಣುಯಾತ್ ಪರಿಕೀರ್ತಯೇತ್) ಬ್ರಾಹ್ಮಣರಿಗೆ ಕ್ಷತ್ರಿಯರಿಗೆ ವೈಶ್ಯರಿಗೆ ಶೂದ್ರರಿಗೆಲ್ಲ ಹಕ್ಕು ಕೊಟ್ಟಿದೆ. ಪುರಾಣಗಳ ರಚನೆಯಾದುದೇ ಸ್ತ್ರೀ ಶೂದ್ರ ದ್ವಿಜಬಂಧನಾಂ (ಹೆಂಗಸರು, ಶೂದ್ರರು ಮತ್ತು ವಿದ್ಯೆ ಓದದ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರ) ಸಲುವಾಗಿ. ಇದೂ ಬರೇ ಹೇಳಿಕೆಯಲ್ಲ. ಸಂಸ್ಕೃತದಲ್ಲಿ ಶೂದ್ರ ಕವಿಗಳೂ ಇದ್ದರು.* ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಧರ್ಮದ ಅತ್ಯಂತ ಕಠೋರ ನೆಲೆವೀಡಾಗಿದ್ದ ಕೇರಳದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಅಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಸಂಸ್ಕೃತ ವಿದ್ವಾಂಸರು ಈಗಲೂ ಇದ್ದಾರೆ.

ವಾಸ್ತವಿಕವಾಗಿ ನಡೆದದ್ದೆಂದರೆ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣರು ಇತರರಿಗೆ ಸಂಸ್ಕೃತ ವಿದ್ಯೆ ನಿರಾಕರಿಸಲಿಲ್ಲ. ಆಗಿನ ರಾಜಕೀಯ ಸಂಬಂಧಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಉತ್ಪಾದನೆ ವಿತರಣೆಗಳ ಪದ್ಧತಿಯಲ್ಲಿಯೂ ಅಕ್ಷರ ವಿದ್ಯೆಗೆ ಈಗಿನ ಮಹತ್ತ್ವ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಬಹುಶಃ ಕೃಷಿಯಲ್ಲಿ ನಿರತರಾಗಿದ್ದವರಿಗೆ ಅಕ್ಷರ ವಿದ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ತಲೆ ಹಾಕಲು ವೇಳೆಯೂ ಇದ್ದಿರಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ.

ವಿದ್ಯೆಯ ನಿರಾಕರಣೆಯ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ತಿಳಿದ ತಿಳಿಯದ ತಪ್ಪು ಭಾವನೆಗಳೂ

* ಧಾವಕನೆಂಬ ಅಗಸ ಕವಿ ಇದ್ದ ನಂತೆ. ಅವನ ಕಥೆ ಕವಿಕಥೆಗಳಲ್ಲಿ ಸಿಗುತ್ತದೆ.

ತುಂಬಾ ಹಬ್ಬಿವೆ. ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಗಂಡಸರು ವೇದಗಳನ್ನು ತಮ್ಮ ಸ್ವಂತ ಗುತ್ತಿಗೆಯಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡದ್ದರಿಂದ ಯಾರಿಗೂ ಲಾಭ ನಷ್ಟವಾಗಲಿಲ್ಲ. ಬರೇ ವೇದ ಓದಿದವರಿಗೆ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರಲ್ಲಿಯೂ ಗೌರವ ಹೆಚ್ಚು ಇರಲಿಲ್ಲ. ತರ್ಕ ವೇದಾಂತಗಳನ್ನು ಓದಿದವರಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಗೌರವ ಇತ್ತು. ಜೇವ ಮಾತ್ರ ಓನಿ ಪೂರೋಹಿತ ವೃತ್ತಿಯಿಂದ ಜೀವಿಸುವವರಲ್ಲಿ ಅನೇಕರು ನಿರಕ್ಷರಿಗಳಾಗಿದ್ದರು. “ವೇದಾಭ್ಯಾಸ ಜಡರು” ಎಂಬುದಾಗಿ ಕವಿಗಳೂ ತಾರ್ಕಿಕರೂ ವೇದಾಂತಿಗಳೂ ಅವರನ್ನು ತಿರಸ್ಕರಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಇಂದಿಗೂ ಆ ಜನರೇ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರಲ್ಲಿ ಅತಿ ಹಿಂದೂಳಿದವರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರನ್ನು ನಿಂದಿಸಬೇಕಾದಾಗ “ಪುರೋಹಿತ ವರ್ಗ” ಎಂದು ಬಯ್ಯುವವರು ಅತ್ಯಂತ ಅಜ್ಞಾನವನ್ನು ಪ್ರದರ್ಶಿಸುತ್ತಾರೆ.

ವಿದ್ಯೆ ಇಲ್ಲದಿರುವಿಕೆಯ ನೈಜಕಾರಣ ತಿಳಿಯಬೇಕಾದರೆ ಲಿಂಗಾಯತರ ಉದಾಹರಣೆಯನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಬೇಕು. ೧೨ ನೇ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿ ವೈದಿಕ ಸಂಸ್ಥೆಯನ್ನು ಪೂರ್ತಿ ಧಿಕ್ಕರಿಸಿ ಜಾತ್ಯತೀತ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯೊಂದನ್ನು ತರುವ ಕಲ್ಪನೆ ಲಿಂಗಾಯತ ನಾಯಕರಾದ ಬಸವಣ್ಣನವರಿಂದಾಯಿತು. ಲಿಂಗಾಯತ ಧರ್ಮವನ್ನು ಸೇರಿದವರೆಲ್ಲರಿಗೂ ಸಮಾನಾಧಿಕಾರ ತಾತ್ವಿಕವಾಗಿಯಾದರೂ ದೊರೆಯಿತು. ಅವರಲ್ಲಿ ಕೆಲ ಕಾಲ ಸಂಸ್ಕೃತ ಕನ್ನಡಗಳೆರಡರಲ್ಲಿ ಅಗಾಧ ವಿದ್ವಾಂಸರೂ ಮಹಾಕವಿಗಳೂ ಆದರು. ಆದರೆ ಈ ಶತಮಾನದ ಪ್ರಾರಂಭದಷ್ಟು ಹೊತ್ತಿಗೆ ಅವರು ವಿದ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಹಿಂದೂಳಿದವರೆಂದು ಸವಲತ್ತುಗಳನ್ನು ಬೇಡಲಾರಂಭಿಸಿದರು. ಈ ನಿರ್ವಿದ್ಯೆಗೆ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರು ಕಾರಣವಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಅವರಿಗೆ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಮಠಗಳೂ ಇದ್ದವು. ಅವರಿಗೆ ವಿದ್ಯೆ ಬೇಕಾದರೆ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರನ್ನು ಆಶ್ರಯಿಸಬೇಕಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಆರ್ಥಿಕ ಸಂಬಂಧಗಳಲ್ಲಿ ಕೃಷಿಕರ ಸ್ಥಾನ ಮತ್ತು ಅಗತ್ಯಗಳು ವಿದ್ಯೆಯನ್ನು ಅವರಿಗೆ ಅನಿವಾರ್ಯವಾಗಿ ಮಾಡಲಿಲ್ಲವಾದ್ದರಿಂದ ಅವರು ವಿದ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಆಸಕ್ತರಾಗಲಿಲ್ಲ. ಅಕ್ಷರವಿದ್ಯೆಯ ಅಗತ್ಯದ ಪ್ರಮಾಣವನ್ನಾಧರಿಸಿ ಲಿಂಗಾಯತರಲ್ಲಿಯೂ ಅಯ್ಯನವರೂ ಬಣಜಿಗರೂ ಹೆಚ್ಚು ಅಕ್ಷರಸ್ಥರಾಗಿದ್ದರು. ಬ್ರಾಹ್ಮಣರಲ್ಲಿಯೂ ಹಳ್ಳಿಗಾಡಿನಲ್ಲಿದ್ದವರು ಪಟ್ಟಣವಾಸಿಗಳಿಗಿಂತ ಕಡಿಮೆ ವಿದ್ಯಾವಂತರಾಗಿದ್ದರು. ಅಗ್ರಹಾರ ಘಟಿಕಾ ಸ್ಥಾನಗಳಲ್ಲಿದ್ದವರು ಹೆಚ್ಚು ವಿದ್ಯಾವಂತರಾಗಿದ್ದರು.

ಹೌದು, ಒಂದು ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರು ಭಿನ್ನರಾಗಿದ್ದರು. ಅದೇಂದರೆ ವಿದ್ಯೆಯ ಮೋಹ. ಶತಮಾನಗಳ ಪರಂಪರೆಯಿಂದ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರ ಒಂದು ಪ್ರಾಥ

ವಿಕ ಮಹತ್ವಕಾಂಕ್ಷೆ ವಿದ್ಯಾವಂತರಾಗಬೇಕೆಂಬುದಾಗಿ ಇತ್ತು. ಈ ಹೇತು (motivation) ಬ್ರಾಹ್ಮಣರನ್ನು ಪ್ರೇರಿಸುತ್ತಿದ್ದುದರಿಂದ ಅವಕಾಶ ಸಿಕ್ಕಾಗಲೆಲ್ಲ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರ ವಿದ್ಯಾರ್ಜನೆಯನ್ನು ಉಳಿದಲ್ಲಿಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಬೆಂಬತ್ತಿದರು. ಈಗಿನ ಕಾಲದಲ್ಲಿಯೂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರು ವಿದ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಯಶಸ್ವಿಗಳಾಗುತ್ತಿದ್ದರೆ ಈ ಹೇತು ವಿನಿಂದಲೇ ಹೊರತು ಬೇರಾವ ಸೌರ್ಯದಿಂದಲ್ಲ. ಆದರೆ ತಲೆಯಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಮಿದುಳು ಖಂಡಿತ ಇಲ್ಲ. ಆದರೆ ಸುದೀರ್ಘ ಪರಂಪರೆಯಿಂದ ಮಿದುಳನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸುವ ಶಿಸ್ತು ಅವರಿಗೆ ಲಭಿಸಿತು. ವಿದ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಯಶಸ್ಸು ಮಿದುಳಿನ ಗಾತ್ರದಿಂದ ಸಿದ್ಧವಾಗತಕ್ಕದ್ದಲ್ಲ. ಅದನ್ನು ಪ್ರೇರಿಸುವ ಹೇತು ಮತ್ತು ನಿಯೋಜಿಸುವ ಶಿಸ್ತು ಇವು ಯಶಸ್ಸಿನ ಗುಟ್ಟು.

ಇದನ್ನು ನಾನು ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೇತರ ಇಬ್ಬರ ಗಮನಕ್ಕಾಗಿಯೂ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಬ್ರಾಹ್ಮಣರಲ್ಲಿ ಕೆಲವರು ಇಂದು ಕೂಡ ತಮ್ಮ ಮಿದುಳು ಶುದ್ಧ ಮಿದುಳಿಗಿಂತ ಶ್ರೇಷ್ಠವಾದುದೆಂಬ ಭ್ರಾವುಕ ಕಲ್ಪನೆಯಲ್ಲಿದ್ದಾರೆ. ಅದನ್ನು ಬಯ್ಯಿ ಬಿಟ್ಟು ಹೇಳುತ್ತಲೂ ಇರುತ್ತಾರೆ. ಇದರಿಂದ ಅವರು ಇತರ ಜಾತಿಗಳ ಜನರ ದ್ವೇಷವನ್ನು ಮಾತ್ರ ಸಂಪಾದಿಸುತ್ತಾರಷ್ಟೇ. ವಸ್ತುತಃ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ದ್ವೇಷದ ಮೂಲದಲ್ಲಿ ದುಯ್ಯಂ ಮಿದುಳಿನ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರ (ಅವ್ವಲ್ ಮಿದುಳಿನವರೂ ತಮ್ಮ ಮಿದುಳಿನ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳುವುದಿಲ್ಲ). ಈ ತರಹದ ದುರಹೇತುವಾದ ಮಾತುಗಳೇ. ಹಾರುವರು ವಾಸ್ತವಿಕವಾಗಿ ಶೂದ್ರರಿಗೆ ಮಾಡಿದ ಅಥವಾ ಮಾಡುವ ಅಥವಾ ಮಾಡದಿರುವ ಅನಾಯಗಳಿಗಿಂತ, ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತವೆಂದು ಬ್ರಾಹ್ಮಣರು ತೀಯಲಾರದೆ ಹೋಗಿದ್ದಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ವಿದ್ಯಾಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಮುಂದಾಳತ್ವಕ್ಕೆ ನಿಜವಾದ ಕಾರಣ ಮಾನಸಿಕ ಹೇತು ಮತ್ತು ವೈಹಿಕ ಮಾನಸಿಕ ಶಿಸ್ತು ಎಂಬುದನ್ನು ಮರೆಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಇದನ್ನು ಇನ್ನೂ ಮರೆತು ಬರೆ ಜಂಬವನ್ನೇ ನೆಚ್ಚಿಕೊಂಡರೆ ಮುಂದೆ ಅವರು ಈ ರಂಗದಲ್ಲಿ ಪೂರ್ತಿ ಹಿಂದೆ ಬಿಳುವುದು ಖಂಡಿತ.

ಬ್ರಾಹ್ಮಣೇತರರಿಗೆ ಯಾಕೆ ಇದನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆಂದರೆ, ಅವರಲ್ಲಿ ಅನೇಕರು ಬಾಯಿಯಿಂದ ಅಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ಮಾನಸ್ಸಿನಿಂದ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಬುದ್ಧಿಯ ಶ್ರೇಷ್ಠತ್ವವನ್ನು ಸುಳ್ಳು ಸುಳ್ಳೇ ನಂಬಿ ಧೃತಿಗೆಟ್ಟು ಕೋಪಗೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಹೆಚ್ಚು ಬಲವಾದ ಪ್ರೇರಣೆ ಮತ್ತು ಮಾನಸಿಕ ಶಿಸ್ತನ್ನು ಅವರು ರೂಪಿಸಿಕೊಂಡರೆ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರೊಡನೆ ಹೆಚ್ಚು ನಿಸ್ಸಂಕೆಯಿಂದ ಆತ್ಮವಿಶ್ವಾಸದಿಂದ ಸ್ಪರ್ಧಿಸಬಲ್ಲರು. ಅಷ್ಟಾದರೆ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ

ರನ್ನು ನಿಂದಿಸುವ ಅಗತ್ಯ ಅವರಿಗೆ ಉಳಿಯುವುದಿಲ್ಲ. ಇದರಲ್ಲಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರ ಹಿತವೂ ಅಡಕವಾಗಿದೆ.

ಬ್ರಾಹ್ಮಣರ ಮೇಲೆ ಮಾಡಲಾಗುವ ಆರೋಪಗಳಲ್ಲಿ ಹುರುಳಿಲ್ಲವೆಂದು ತೋರಿಸಲು ನಾನು ಈ ಲೇಖನದಲ್ಲಿ ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿದ್ದೇನೆ. ಸರಕಾರಿ ಸೇವೆಗಳಲ್ಲಿ ಆವರಿಗಿರುವ ಸಂಖ್ಯಾಪ್ರಾಧಾನ್ಯ, ಕೂಡ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಮತ್ತು ಐತಿಹಾಸಿಕ ಅಕಸ್ಮಿಕವೇ. ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಪೂರ್ವದ ಆಳಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರು ಈ ನೌಕರಿಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಇದ್ದಿಲ್ಲ.* ಮುಸ್ಲಿಂ ಮತ್ತು ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಆಳಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ವಿದ್ವಾಂಸರಿಗೆ ಹಿಂದಿದ್ದ ರ.ಜಾ ಶ್ರಯ ತಪ್ಪಿದ್ದರಿಂದ ಅವರು ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯ ವಿದ್ಯೆಯತ್ತ ಹೊರಳಿದರು. ಭಾರತದ ಪರಂಪರಾಗತ ಆರ್ಥಿಕ ಸಾಮಾಜಿಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಹಿಂದೆ ಸರಕಾರಿ ಕಲಸ ವನ್ನೊಳಗೊಂಡು ಹೆಚ್ಚಿನ ರಂಗಗಳಲ್ಲಿ ಅಕ್ಷರ ವಿದ್ಯೆಗೆ ಮಹತ್ವ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಭೂಮಿ ಯನ್ನೊಳಗೊಂಡು ಸಮಾಜದ ಸಂಪತ್ತಿನ ಅಧಿಕಭಾಗ ದಕ್ಷಿಣ ಭಾರತದಲ್ಲಂತೂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೇತರ ಮೇಲ್ವರ್ತಿಗಳವರ ಕೈಯಲ್ಲೇ ಇತ್ತು. ಅವರು ಸುಲಭವಾಗಿ ದಕ್ಷಿಣ ಕೊಟ್ಟು ಬ್ರಾಹ್ಮಣರಿಂದ ತಮಗೆ ಬೇಕಾದ ಸೇವೆಗಳನ್ನು ಪಡೆಯುತ್ತಿದ್ದರು. ಆಗಿನ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಅವರಿಗೆ ಅದು ಅಗ್ಗವಾಗಿಯೂ ಇತ್ತು. ಆದರೆ ವಿದೇಶೀ ಆಳಿಕೆಯ ಆಗಮನ ಮತ್ತು ಆರ್ಥಿಕ ಸಂಬಂಧಗಳ ಬದಲಾವಣೆಯಿಂದ ಸರಕಾರಿ ನೌಕರಿಗಳ ಅಗಾಧ ಬೆಳವಣಿಗೆ ಮತ್ತು ಅದರೊಂದಿಗೆ ಆ ನೌಕರಿಗಳಿಗೆ ದೊರಕಿದ ಹೊಸ ಪ್ರತಿಷ್ಠೆಯೂ ಅದೇನೌಕರಿಗಳಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಹತೆಗಳಿಗೆ ಸಿಕ್ಕಿದ ಪ್ರಾಧಾನ್ಯವೂ ಹೊಸ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿದವು. ಇದರ ಪ್ರಯೋಜನ ಪಡೆಯಲು ಬ್ರಾಹ್ಮಣರಿಗೆ

---

* “ವಿಶ್ವಗುಣಾದರ್ಶ” ಎಂಬ ೧೭ ನೇ ಶತಮಾನದ ಸಂಸ್ಕೃತ ಕಾವ್ಯದ ಶ್ರೀವೃಷ್ಣವ ಕವಿ ಉತ್ತರ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರು ಸರಕಾರಿ ನೌಕರಿ ಮಾಡುತ್ತಾರೆಯೆಂದು ಅವರನ್ನು ನಿಂದಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಅವನು ತಮಿಳು ದೇಶದವನಾದ್ದರಿಂದ ಆಗ ಕಾವೇರಿ ತೀರದ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರು ಸರಕಾರಿ ನೌಕರಿಗೆ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದಿಲ್ಲವೆಂದು ಅರ್ಥವಾಡಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಈ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲಿಂದಲೇ ಸರಕಾರಿ ನೌಕರಿಗಳಲ್ಲಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರ ಪ್ರಾಧಾನ್ಯದ ವಿರುದ್ಧ ಚಳವಳಿ ಪ್ರಾರಂಭವಾಯಿತೆಂಬುದನ್ನು ಸ್ಮರಿಸಬೇಕು. ಮುಸಲ್ಮಾನ ರಾಜಾಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಅಸ್ಥಾನ ಕವಿಯಾಗಿ ಮೆರೆದನೆಂಬುದಕ್ಕೆ ಕಾಶಿಯ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರು ಪಂಡಿತರಾಜ ಜಗನ್ನಾಥನಿಗೆ ಬಹಿಷ್ಕಾರ ಹಾಕಿದ್ದರೆಂದು ದಂತ ಕಥೆ ಇದೆ. ಸರಕಾರಿ ನೌಕರಿಗಳಲ್ಲಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಪ್ರಾಧಾನ್ಯ ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಕಾಲದ ಲಕ್ಷಣವೆಂದು ಇದೆಲ್ಲ ತೋರಿಸುತ್ತದೆ.

ಇತರರಿಗಿಂತ ತುಂಬಾ ಸೌಲಭ್ಯವಿತ್ತು. ಅವರಿಗೆ ಒಂದು ಬಗೆಯ ವಿದ್ಯೆಯಿಂದ ಇನ್ನೊಂದಕ್ಕೆ ಬದಲಾಯಿಸುವ ಸಮಸ್ಯೆ ಮಾತ್ರ ಇತ್ತು. ಹಿಂದೆ ವಿದ್ಯೆಯನ್ನು ಕಡೆಗಣಿಸಿದ ಜಾತಿಗಳಿಗೆ ಅಕ್ಷರ ವಿದ್ಯೆಯ ಕೇವಲ ಅಭಾವದಿಂದ ದಾಪ್ತಗಾಲಿಕೆ ಅಕ್ಷರ ವಿದ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಪಳಗಿದವರೊಡನೆ ಸ್ಪರ್ಧಿಸಿ ಗೆಲ್ಲುವ ಪ್ರಚಂಡ ಸಮಸ್ಯೆ ಇತ್ತು. ಇದರಲ್ಲಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರ ತಪ್ಪೇನೂ ಇದ್ದಿಲ್ಲ. ಸಿಕ್ಕಿದ ಸಂದರ್ಭವನ್ನು ಅವರು ಪೂರ್ತಿ ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಂಡರು ಮಾತ್ರ.

ಬ್ರಾಹ್ಮಣರ ಮುಂದೆ ಈಗ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಎರಡು ಬಗೆಯ ಸಮಸ್ಯೆಗಳಿವೆ. ಒಂದು, ತಮ್ಮ ಮೇಲೆ ನಡೆಯುವ ವಿವಿಧಾಪ್ರಚಾರವನ್ನು ಎದುರಿಸುವ ಪ್ರಶ್ನೆ. ಇನ್ನೊಂದು, ತಮ್ಮ ಆರ್ಥಿಕ ಬೌದ್ಧಿಕ ಮಟ್ಟವನ್ನು ಕಾದುಕೊಳ್ಳುವುದು ಹೇಗೆ ಎಂಬುದು. ಬ್ರಾಹ್ಮಣರ ಮೇಲಿನ ಮುಖ್ಯ ಆರೋಪಗಳು ಎಷ್ಟು ಟೀಕು ಎಂಬುದನ್ನು ಮೇಲೆ ವಿವರಿಸಲಾಗಿದೆ. ತಮ್ಮ ಪೂರ್ವಜರು ಮಾಹಾಪರಾಧ ಮಾಡಿದ್ದರೆ ಎಂಬ ಆಂತರಿಕ ಶಂಕೆಯನ್ನು ಬ್ರಾಹ್ಮಣರು ತೊರೆಯಬೇಕು. ಯಾವುದಾದರೂ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಇಂಥದೇ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಯಾವೊಂದು ವರ್ಗ ಸಿಲುಕಿದಾಗ ಏನು ಮಾಡಬಹುದೋ ಅವನ್ನಷ್ಟೇ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಜಾತಿಯನ್ನು ನಿವಾರಿಸುವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದಲೇ ಹೊರಟವರು ತಾವೇ ಕಾಲಾಂತರದಲ್ಲಿ ಜಾತಿಗಳಾಗಿ ಹೋದದ್ದನ್ನು ಈ ದೇಶದಲ್ಲಿ ನೋಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ತೀರ ಇತ್ತೀಚಿನ ಉದಾಹರಣೆ ಬೇಕಾದರೆ ನವಬೌದ್ಧರು. ಹಿಂದೂ ಧರ್ಮದ ಜಾತಿಕಟ್ಟು ಅಳಿಯಲಾರನೊಂದು ಹೇಳಿ ಡಾ. ಅಂಬೇಡಕರರು ಬೌದ್ಧ ಧರ್ಮ ಸ್ವೀಕರಿಸಿ ತಮ್ಮ ಅನುಯಾಯಿಗಳಿಗೂ ಹಾಗೆ ಮಾಡಲು ಸೂಚಿಸಿದರು. ಆದರೆ ಮಾಹಾರಾಷ್ಟ್ರದ ಮಾಹಾರರಿಗೇ ಈ ನವಬೌದ್ಧಮತ ಬಹಳ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಸೀಮಿತವಾಗಿದೆ.

ಜಾತಿಗಳು ಅಳಿದು ಅಖಂಡ ಹಿಂದೂ ಸಮಾಜ ಸ್ಥಾಪಿತವಾಗುವುದು ಎಲ್ಲ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಆದರ್ಶ ಪರಿಹಾರ ನಿಜ. ಆದರೆ ಇಂದಿನ ಪ್ರಜಾಸತ್ತಾತ್ಮಕ ರಾಜಕೀಯದಲ್ಲಿ ಇದು ಸದ್ಯಕ್ಕಂತೂ ಸಾಧ್ಯವಾಗಿ ಕಾಣುವುದಿಲ್ಲ. ಜಾತ್ಯತೀತತೆಯನ್ನು ಉದ್ಘೋಷಿಸುತ್ತ ಜಾತಿಗಳನ್ನು ಗಟ್ಟಿ ಮಾಡುವ ಧೋರಣೆಗಳನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತರಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಅಖಂಡ ಹಿಂದೂ ಸಮಾಜದ ಕಲ್ಪನೆಯನ್ನು ಪ್ರತಿಪಾದಿಸುವವರನ್ನು ಮತವಾದಿಗಳು (communalists) ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಏನಿದ್ದರೂ ಹಿಂದೂ ಸಮಾಜವನ್ನು ಜಾತಿಯಿಂದ ಮುಕ್ತಗೊಳಿಸುವ ಯತ್ನಕ್ಕೆ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರು

ಕೈಹಾಕಿದರೆ ಅವರ ಮೇಲಿನ ಸಂಶಯ ವಃತ್ಯೂ ಹೆಚ್ಚುಬಹುದಾಗಿದೆ.

ಆದ್ದರಿಂದ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರು ಆಶ್ಚರಕ್ಷಣೆ ಮಾತ್ರ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬಲ್ಲರು. ತಮ್ಮ ಮೇಲಿನ ದ್ವೇಷದ ಕಾರಣಗಳಲ್ಲೊಂದಾದ ದುರಭಿಮಾನದ ಮಾತು ಆಡುವುದನ್ನು ಅವರು ತೊರೆಯಬೇಕು. ಎರಡನೆಯದಾಗಿ ತಮ್ಮೊಳಗಿನ ಉಪಭೇದಗಳನ್ನು ಸಾವ ಕಾಶವಾಗಿಯಾದರೂ ಬುದ್ಧಿಪೂರ್ವಕ ನಿವಾರಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ನೌಕರಿಗಳಲ್ಲಿ ಅವರಿ ಗಿರುವ ಪ್ರಾಧಾನ್ಯ ಮಂಜಿನ ನೀರು. ಬೇಗನೇ ಅದು ರಾಜಕೀಯ ವಸ್ತುಸ್ಥಿತಿಗಳಿಂದ ನಷ್ಟವಾದೀತು. ಬ್ರಾಹ್ಮಣರು ಉದ್ಯಮ, ವ್ಯಾಪಾರ ಮೊದಲಾದ ಎಲ್ಲ ಮಾನವ ಉಪಕ್ರಮಗಳಲ್ಲಿಯೂ ತಮ್ಮ ಜೀವನೋಪಾಯಗಳನ್ನು ಆರಸಬೇಕು. ಯಾವ ಉದ್ಯೋಗವೂ ತಮ್ಮ ಗೌರವಕ್ಕೆ ಕಡಿಮೆ ಎಂದು ತಿಳಿಯಬಾರದು ಮತ್ತು ಇದೆಲ್ಲ ದರೊಡನೆ ಅವರು ತಮ್ಮ ಬೌದ್ಧಿಕ ಮಟ್ಟವನ್ನು ಕಾಯ್ದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ತಮ್ಮ ಪ್ರಾಚೀನ ವಿದ್ಯಾಪ್ರೇಮ, ಮಾನಸಿಕ ಕುತೂಹಲವನ್ನು ಹಿಂದಿಗಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚು ಬೆಳೆ ಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಅವರು ಇಂದು ಸಿಲುಕಿಕೊಂಡಿರುವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಅಸ್ತಿತ್ವ ವನ್ನು ಸದ್ಯದ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಉಳಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕಾಗಿಯೇ ಇತರರಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಪರಿ ಶ್ರಮ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಅವರು ಈಗ ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿಯೂ ತಾಂಡವ ವಾಡುತ್ತಿರುವ ಸುಲಭ ವಿದ್ಯೆ, ಪರಿಶ್ರಮಹೀನವಾದ ಡಿಗ್ರಿ, ಐಷಾರಾಮದ ಜೀವನದ ಹುಚ್ಚಿಗೆ ಸಿಲುಕಬಾರದು. ಹೀಗೆ ಮಾಡುವುದರಿಂದ ಮಾತ್ರ ಅವರಲ್ಲಿ ಪ್ರಗತಿ ಶಾಶ್ವತವಾದೀತು. ಯುರೋಪಿನ ಯಹೂದ್ಯರ ಕೈಯಿಂದ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರು ಕಲಿಯ ಬಹುದಾದ್ದು ಬಹಳ ಇದೆ.

ಮಾನವ ಪ್ರವೃತ್ತಿ ಮತ್ತು ಮೌಲ್ಯಗಳು

೧

“ಪ್ರವೃತ್ತಿ” ಮತ್ತು “ಮೌಲ್ಯ” ಇವೆರಡೂ ತುಂಬ ತೊಡಕಾದ ಮತ್ತು ವಿವಾದಾತ್ಮಕ ಕಲ್ಪನೆಗಳು. ಇವುಗಳನ್ನು ಇಂಗ್ಲಿಷಿನ instinct ಮತ್ತು value ಎಂಬ ಪದಗಳಿಗೆ ಸಮಾನಾರ್ಥಕವಾಗಿ ಪ್ರಯೋಗಿಸಲಾಗಿದೆ. ಪ್ರವೃತ್ತಿಯನ್ನು ಭಾರತೀಯರು ಪ್ರಕೃತಿಯೆಂದೂ ಕರೆದಿದ್ದಾರೆ. “ನೀನು ವೈಚಾರಿಕ (ಪ್ರಜ್ಞಾವಾದ ಎಂಬುದು ಇಲ್ಲಿ ಬಳಸಿದ ಶಬ್ದ) ಮಾರ್ಗದಿಂದ ಯಾವ ಬಗೆಯಲ್ಲಿ ಬೇಕು-ಬೇಡಗಳನ್ನು ತೀರ್ಮಾನಿಸಿದರೂ ಪ್ರಕೃತಿ ನಿನ್ನನ್ನು (ನೀನೇನಿಸದ ದಾರಿಗಳಲ್ಲಿ) ತಳ್ಳಿಯೇ ತಳ್ಳುತ್ತದೆ.” ಎಂದು ಕೃಷ್ಣ ಭಗವದ್ಗೀತೆಯಲ್ಲಿ ಹೇಳುವಾಗ ಪ್ರಕೃತಿಯನ್ನು ಮೂಲ ಪ್ರವೃತ್ತಿ ಎಂಬರ್ಥದಲ್ಲಿ ಪ್ರಯೋಗಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಹಿಂದಿನವರು ಈ ಮೂಲ ಪ್ರವೃತ್ತಿಗಳನ್ನು “ಆಹಾರ ನಿದ್ರಾ ಭಯ ಮೈಥುನ” ಎಂಬ ಕವಲುಗಳಾಗಿ ಹೆಸರಿಸಿ ಇವು ಮನುಷ್ಯನಿಗೂ ಪಶುಗಳಿಗೂ ಸಮಾನವೆಂದು ಹೇಳಿದರು. ಮನುಷ್ಯ ಇವುಗಳನ್ನು ಮೀರಿ ನಿಂತು ತನ್ನ ನಡವಳಿಕೆಯನ್ನು ರೂಪಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು-ಎಂದು ಒಂದು ಸುಭಾಷಿತ ಉಪದೇಶಿಸಿದೆ. ಆಧುನಿಕ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ನಾವು ಮೌಲ್ಯ ಎಂದು ಕರೆಯುವುದು ಈ “ಮೀರಿ ನಿಲ್ಲುವುದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ತತ್ವಗಳೇ. ಹಿಂದಿನವರು ಧರ್ಮ ಎಂದು ಇದನ್ನು ಕರೆದರೆಂದು ಸುಮಾರಾಗಿ ಹೇಳಬಹುದು. ಧರ್ಮ ಎಂಬ ಶಬ್ದ ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿ ಅನೇಕಾರ್ಥಗಳನ್ನು ಸಂಪಾದಿಸಿ ಅಸ್ಪೃಟವಾಗಿರುವುದರಿಂದ, ನಿಖರತೆಯನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡಿರುವುದರಿಂದ “ಮೌಲ್ಯ” ಎಂಬ ಹೊಸ ಶಬ್ದವನ್ನು ಪ್ರಯೋಗಿಸುವುದಾಗಿದೆ. “ಧಾರಯತಿ ಇತಿ ಧರ್ಮಃ” ಎನ್ನುವುದೇ ಅಳತೆಕೋಲಾಗಿದ್ದರೆ ಧರ್ಮ ಎಂಬ ಶಬ್ದ ಬಳಸಿದರೂ ತಪ್ಪಿಲ್ಲ. ಯಾಕಂದರೆ ಅಂತಿಮ ತಾತ್ಪರ್ಯದಲ್ಲಿ value ಅಥವಾ ಮೌಲ್ಯ ಧಾರಣೆ, ಎತ್ತಿಹಿಡಿಯುವುದು, ನಿಲ್ಲಿಸಿ ಮುನ್ನಡೆಸುವುದು ಎಂಬುದಕ್ಕಾಗಿಯೇ ಇದೆ.

ಪ್ರವೃತ್ತಿ ಎಂಬುದು ಪ್ರಕೃತಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ್ದರೆ ಮೌಲ್ಯ ಎಂಬುದು ಸಂಸ್ಕೃ

ತಿಯ ಕೋಟಿಗೆ ಸೇರಿದ್ದು. ಆದರೆ, ಇವೆರಡೂ ನಾವು ಬಯಸುವಷ್ಟು ಪರಸ್ಪರ ಭಿನ್ನ ಪದಾರ್ಥಗಳಲ್ಲ. Instinct ಎಂಬುದರ ಅರ್ಥವೇ ವಿಜ್ಞಾನಿಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಚಿಂತಕರಲ್ಲಿಯೂ ವಿವಾದಗಳಿಂದ ಜಟಿಲವಾಗಿದೆ. ಪ್ರಕೃತಿ ಅಥವಾ ಪ್ರವೃತ್ತಿ ಎಂಬುದು ನಮ್ಮ ನಮ್ಮ ಜೈವಿಕ ಭೂತಕಾಲದಲ್ಲಿ ಬೇರುಬಿಟ್ಟಿದ್ದು. ಒಂದು ಜೈವಿಕ ವ್ಯಕ್ತಿ (Individual)ಯ ಭೂತಕಾಲದ ಅನುಭವದಿಂದ ಕಲಂಕಿತವಾಗದೆ ಆ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಮೂಲ ಸ್ವಭಾವದಲ್ಲೇ ಇದ್ದುಕೊಂಡ ಗುಣ ಅಥವಾ ಗುಣಗಳು ಪ್ರವೃತ್ತಿಗಳು ಎನ್ನಲಾಗುತ್ತದೆ. ಅದು ತಂತಾನೇ ಜೈವಿಕ ವ್ಯಕ್ತಿಯನ್ನು ಕ್ರಿಯೆಗೆ ಪ್ರಚೋದಿಸುತ್ತದೆ. ಕೋಳಿಮರಿ ತತ್ತಿಯಿಂದ ಹೊರಬಂದೊಡನೆ ತಾಯಿಯನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿ ಹೋಗತೊಡಗುವುದು ಪ್ರವೃತ್ತಿ. ಅದು "ಕುರುಡು." ಯಾಕಂದರೆ ಕೋಳಿಮರಿ ತಾಯಿಯನ್ನು ಅನುಸರಿಸುತ್ತದೆ ಅನ್ನುವಂತಿಲ್ಲ. ಅದು ತಾಯಿಯಲ್ಲಿದ್ದರೆ ಯಾವೊಂದು ಚಲಿಸುವ ವಸ್ತುವನ್ನು ಬೆಂಬತ್ತಿ ಹೋಗುತ್ತದೆ. ಅದೇ ಕಣ್ಣು ತೆರೆದ ನಾಯಿಮರಿಗಳೂ ಯಾವೊಂದು ಚಲಿಸುವ ವಸ್ತುವನ್ನೂ ಬೆಂಬತ್ತಿ ಹೋಗುತ್ತವೆ. ಹುಟ್ಟಿದೊಡನೆ ನಾಯಿಮರಿ ತಾಯಿಯ ಮೊಲೆಯುಣ್ಣುವುದೂ ಹಿಂದಿನ ಅನುಭವ ಅಥವಾ ಕಲಿಕೆಯಿಂದ ಪ್ರೇರಿತವಾಗದ ಪ್ರಾಕೃತಿಕ ಪ್ರವೃತ್ತಿಯೇ. ಅದರಿಂದ ಹೊಟ್ಟೆತುಂಬುವುದೆಂಬ ಅನುಭವ ಆ ಮೇಲೆ ಬರತಕ್ಕದ್ದು. ಅತ್ತ ಮರಿಗೆ ಮೊಲೆಯುಣ್ಣಿಸುವುದೂ ಅದನ್ನು ವಿಪತ್ತುಗಳಿಂದ ರಕ್ಷಿಸುವುದೂ ತಾಯಿ ನಾಯಿಯ ಪ್ರಕೃತಿಯಲ್ಲೇ ನಿಹಿತವಾದ ಪ್ರವೃತ್ತಿ. ಮೊಲೆಯುಣ್ಣುವುದನ್ನು "ಆಹಾರ" ಪ್ರವೃತ್ತಿಯೆಂದರೆ ಮೊಲೆಯೂಡಿಸುವುದನ್ನು ಮಾತೃತ್ವದ ಪ್ರವೃತ್ತಿ ಎನ್ನುತ್ತೇವೆ.

ಇದಕ್ಕೆ ವಿರುದ್ಧವಾಗಿ ಜೀವಿ ಈ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ವ್ಯಕ್ತಿಯಾಗಿ ಬಾಳತೊಡಗಿದ ಮೇಲೆ ಬಂದ ಅನುಭವದಿಂದ ಪಾಠ ಕಲಿತು ಪರಿಸರಕ್ಕೆ ತನ್ನನ್ನು ಒಗ್ಗಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಸಂಸ್ಕಾರ. ಕುರುಡು ಆಹಾರ ಪ್ರವೃತ್ತಿಯಿಂದ ಮಗು ಪ್ರಾರಂಭದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಬಾಯಲ್ಲಿ ತುರುಕಿಸುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಅದರಿಂದ ಪುಷ್ಟಿಯಾಗಲಿ ತುಷ್ಟಿಯಾಗಲಿ ಇಲ್ಲವೆಂದು ಅನುಭವಕ್ಕೆ ಬಂದ ಮೇಲೆ ಅದು ಆಯ್ಕೆಗಳನ್ನು ಆರಂಭಿಸುತ್ತದೆ.

ಎಲ್ಲ ಪ್ರವೃತ್ತಿಗಳ ಮೂಲವನ್ನು ಒಂದೇ ತತ್ವದಲ್ಲಿ ಹೇಳಬೇಕಾದರೆ "ಬದುಕು"ವುದು ಎನ್ನಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಇದನ್ನು ಆಹಾರ-ನಿದ್ರಾ-ಭಯ-ಮೃತ್ಯುನ ವೆಂದಾದರೂ ವಿಂಗಡಿಸಿರಿ, ಮಾತೃತ್ವ ಮತ್ತಿತರ ತಲೆಕಟ್ಟುಗಳನ್ನು ಬೇಕಾದರೆ ಸೇರಿ

ಸಿರಿ, ಎಲ್ಲದರ ಮೂಲ ಬದುಕುವುದು. ಯಾವ ಜೀವವೂ ಇದ್ದಂತಿರಲಾರದು. ಬದುಕುವುದೇದರೆ ಆಗುತ್ತಿರುವುದು ಅಂದರೆ ಬೆಳೆಯುವುದು. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಆಹಾರ-ಅನ್ನ. ಬದುಕು ಅಂದರೆ ಚಟುವಟಿಕೆ. ಚಟುವಟಿಕೆ ಅಂದರೆ ಶ್ರಮ. ಶ್ರಮದ ನಂತರ ವಿಶ್ರಾಮ. ಅದೇ ನಿದ್ರೆ. ಭಯ ಎಂಬುದು ಬದುಕುವುದಕ್ಕೆ ಅತ್ಯಗತ್ಯವಾದದ್ದು. ಅದಿಲ್ಲದೆ ಜೀವಿಗಳು ಸ್ವಲ್ಪ ಕಾಲವೂ ಬದುಕಲಾರವು. ಮೃಥಾನವೆಂಬುದು, ಮೃತ್ಯುವಿಗೆ ಬದುಕು ಕಂಡುಹಿಡಿದ ಉತ್ತರ. ಯಾವ ಜೀವಿಯೂ ಚಟುವಟಿಕೆಯ ಸಹಜ ಪರಿಣಾಮವಾದ ವಾರ್ಧಕ್ಯ ಮೃತ್ಯುಗಳಿಂದ ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾರದಾದ್ದರಿಂದ ಜೀವಿ ತನ್ನನ್ನು ತನ್ನ ಸಂತಾನದ ಮೂಲಕ ಚಿರಂತನವಾಗಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. "ಆತ್ಮಾ ವೈ ಪುತ್ರನಾಮಾಸಿ" ತಾನೇ ತನ್ನ ಮಗ. ತನ್ನನ್ನು ತನ್ನಾಚೆಗೆ ದುಟಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗುವುದು ಬದುಕಿನ ವಿಸ್ತರಣೆಯ ತುಂಬಾ ಅಪಾಯಕರ ಕಾರ್ಯವಾದ್ದರಿಂದ ಅದರ ಉಪಕರಣವಾದ ಮೃಥಾನದ ಪ್ರವೃತ್ತಿ ಅತ್ಯಂತ ಪ್ರಬಲವಾಗುತ್ತದೆ. ಮಾತೃಪ್ರೇಮದ ಪ್ರವೃತ್ತಿ ಕೂಡಾ ಕೆಲ ವೇಳೆ ಅಷ್ಟೇ ಉಗ್ರವಾಗಿರುವುದು ಮೃಥಾನ ಪ್ರವೃತ್ತಿಯದೇ ಒಂದು ಮುಖ. ತನ್ನದೇ ಒಂದು ತುಣುಕಿಗೆ ಸ್ವತಂತ್ರವಾಗಿ ಬದುಕುವ ಶಕ್ತಿ ಬರುವ ವರೆಗೆ ನಿಸರ್ಗದಲ್ಲಿ ಮಾತೃತ್ವದ ಪ್ರವೃತ್ತಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತದೆ. "ಕುಪುತ್ರೋ ಜಾಯೇತ, ಕ್ವಚಿದಪಿ ಕುಮಾತಾ ನ ಭವತಿ" ಎಂಬುದು ಮನುಷ್ಯೇತರ ಪ್ರಾಣಿಗಳಲ್ಲಿ ಸಂತಾನದ "ರೆಕ್ಕೆ ಬಲಿಯುವ" ವರೆಗೆ ಮಾತ್ರ ಜಾಗ್ರತವಾಗಿರುವಂಥಾದ್ದು. ಕೆಲ ಕೀಟಗಳಲ್ಲಿ ಮಾತೃತ್ವದ ಪ್ರವೃತ್ತಿ ತತ್ತಿ ಇಡುವುದರೊಡನೆ ಮುಕ್ತಾಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಕೆಲ ಜಲಚರಗಳಲ್ಲಿ ಗಂಡೇ ಮಾತೃತ್ವದ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಾನೆ. ಕೆಲ ಪ್ರಾಣಿಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಣಸುವ ಪರಸ್ಪರ ಸಹಕಾರ, ಸಹಾಯ ಮೊದಲಾದ ಪ್ರವೃತ್ತಿಗಳನ್ನು ಕೂಡ ನಾವು ಸ್ವಲ್ಪ ದೂರ ದಿಂದಲಾದರೂ ಬದುಕುವ (survival) ಆದ್ಯ ಪ್ರವೃತ್ತಿಗೇ ಜೋಡಿಸಬಹುದು. ವೈಯಕ್ತಿಕ ಚಿರಂಜೀವಿತ್ವಕ್ಕೆ ಸ್ವಂತದ್ದಾಗಲಿ, ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಸ್ವ ಸಂತತಿ ಮೂಲಕದ್ದಾಗಲಿ ನಿಸರ್ಗದಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಬೆಲೆ ಉಂಟೋ ನಾ ಕಾಣೆ. ಸಂಘ ಜೀವಿಗಳಾದ ಇರಾವೆ, ಜೀನೋಣ ಮೊದಲಾದವುಗಳ ಬದುಕು ನೋಡಿದರೆ, ಅವು ಮಾಡುವ ವೈಯಕ್ತಿಕ ಬಲಿದಾನಗಳನ್ನು ಕಂಡರೆ, ನಿಸರ್ಗ ಲೆಕ್ಕಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದು ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ಉಳಿಗಾಲ ವನ್ನಲ್ಲ, ಜಾತಿಯ ಉಳಿಗಾಲವನ್ನು ಎಂದೇ ಅನಿಸುತ್ತದೆ. ವಿಕಾಸದ ಮೇಲಂತಸ್ತುಗಳಲ್ಲಿರುವ ಜೀವಿಗಳಲ್ಲಿ ಸಹಕಾರ, ಆತ್ಮಸಮರ್ಪಣೆ ಕಂಡು ಬಂದರೆ ಅದನ್ನು

ಕೂಡಾ ನಾವು ಈ ಜಾತಿ ರಕ್ಷಣೆಯ ಧ್ಯೇಯಕ್ಕೆ ತಳಕು ಹಾಕಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

ಮನೋವಿಜ್ಞಾನಿಗಳು ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಗಮನಿಸುವ ಇನ್ನೊಂದು ಸಹಜ ಪ್ರವೃತ್ತಿಯಾದ ಆಕ್ರಮಣ ಪ್ರವೃತ್ತಿ ಕೂಡ ಆತ್ಮರಕ್ಷಣೆ ಮತ್ತು ವಿಕಾಸವಾದಿಗಳು ಹೇಳುವ ಸಮರ್ಥರ ಉಳಿಗಾಲಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ್ದು. ಅದೂ ಕೊನೆಗೆ ಕುಲ ಅಥವಾ ಜಾತಿ ಬದುಕುಳಿಯುವುದರೊಡನೆಯೇ ತಳಕುಬಿದ್ದವಾಗಿದೆ. ಮಾಂಸಾಹಾರಿ ಪ್ರಾಣಿಗಳಲ್ಲಿ ಅದು ಆಹಾರ ಸಂಪಾದನೆಗೂ ಅಗತ್ಯ. ಸಂಪಾದಿಸಿದ್ದನ್ನು ತಾನಗಾ ಗಿಯೆ ಉಳಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಮತ್ತು ಗಂಟಿನಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ತ್ರಾಣವುಳ್ಳದ್ದಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪಾಲು ಪಡೆಯಲು ಕೂಡ ಅದು ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತದೆ. “ಸಿಂಹವ ಪುಲಿ” ಎನ್ನುವ ಮಾತು ಬಂದದ್ದು ಇದಕ್ಕಾಗಿಯೇ. ಆಕ್ರಮಣ ಪ್ರವೃತ್ತಿ ಪ್ರಯೋಜನಕ್ಕೆ ಬರುವ ಇನ್ನೊಂದು ಸನ್ನಿವೇಶವೆಂದರೆ ಮೈಥುನ. ಹೆಣ್ಣನ್ನು ಉಪಭೋಗಿಸುವ ಅಧಿಕಾರ ಕ್ಯಾಗಿ ಒಂದೇ ಜಾತಿಯ ಲಭ್ಯ ಗಂತುಗಳಲ್ಲಿ ನಡೆಯುವ ಕಚ್ಚಾಟದ ಮೂಲಕ ಅತ್ಯಂತ ಸಮರ್ಥ ಗುಡಿನಿಂದಲೇ ಸಂತಾನೋತ್ಪಾದನೆ ಆಗಬೇಕೆಂಬ ಉದ್ದೇಶ ಫಲಿಸುತ್ತದೆ. ಅದು ಕುಲವ ಅಥವಾ ಜಾತಿಯ ಮುಂದಿನ ಪೀಳಿಗೆಗಳು ಸಾಧ್ಯ ವಿದ್ದಷ್ಟು ಬಲಿಷ್ಠವಾಗಿ ಮುಂದುವರಿಯಬೇಕೆಂಬುದಕ್ಕಾಗಿ.

ಪ್ರಾಣಿಗಳಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂ ಅನೇಕ ಪ್ರವೃತ್ತಿಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಬಹುದು. ಅವರೇ ಅವೆಲ್ಲವೂ ಜೀವಿಯ ಅಥವಾ ಅವರ ಜಾತಿಯ ಉಳಿಗಾಲ ಮತ್ತು ಶಾಶ್ವತೀಕರಣಕ್ಕೆ ಲಗತ್ತಾಗಿವೆಯೆಂದೂ ತೋರಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವುಂಟು.

ಈ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಇಷ್ಟು ವಿಸ್ತಾರವಾಗಿ ಚರ್ಚಿಸುವ ಉದ್ದೇಶವೆಂದರೆ, ಮನುಷ್ಯನ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ನಾವು ಯಾವೊಂದು “ಉದಾತ್ತ” ಮೌಲ್ಯದ ವಿಚಾರ ಮಾಡುವಾಗ ಆತನೂ ಮೂಲತಃ ಒಬ್ಬ ಪ್ರಾಣಿಯೆಂಬುದನ್ನು ಮರೆತರೆ ನಡೆಯದು ಎಂಬುದಾಗಿದೆ. “ಕೆಳಗಿನ” ಪ್ರಾಣಿಗಳಲ್ಲಿರುವ ಮೂಲ ಪ್ರವೃತ್ತಿಗಳನ್ನು ಅವನೂ ದಾಯವಾಗಿ ಪಡೆದಿದ್ದಾನೆ. ಅವುಗಳ ಸಹಜತ್ವವನ್ನೂ ಪ್ರಾಬಲ್ಯವನ್ನೂ ಕಡೆಗಣಿಸುವ ಯಾವೊಂದು ಮೌಲ್ಯ ಪದ್ಧತಿಯೂ ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಲಾರದು; ಯಶಸ್ವಿಯಾದರೆ ಅದು ಮನುಷ್ಯ ಕುಲವ ಮುಂದುವರಿಕೆಗೆ ಹಿತವಹವೂ ಆಗಲಾರದು.

ಪ್ರವೃತ್ತಿಗಳು ಜಾರಿಗೆ ಬರುವ “ಯಂತ್ರ” ಅಥವಾ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ ಯಾವುದು? ಎಂಬುದನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತವಾಗಿ ವಿಚಾರಿಸಬೇಕು. ಜೀವ ಶಾಸ್ತ್ರ, ಶರೀರ ಶಾಸ್ತ್ರಗಳನ್ನು ಅಭ್ಯಸಿಸಿದವರೂ, ಸಂಶೋಧನೆ ಮಾಡಿದವರೂ ಮೂಲ ಪ್ರವೃತ್ತಿಗಳು ಬಹು

ತರವಾಗಿ ಬಹಳ ತೇಜಸ್ವಿ ರಾಸಾಯನಿಕ ಸ್ವರೂಪದವುಗಳೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಆಹಾರ, ನಿದ್ರೆ, ಭಯ ಇವೆಲ್ಲವೂ ರಾಸಾಯನಿಕ ಅಂತಃಸ್ರಾವಗಳಿಂದ ಪ್ರೇರಿತವಾಗುತ್ತವೆ. ಮೈಥಾನ ಸಂಬಂಧಿ ಪ್ರವೃತ್ತಿಗಳಿಗೂ ರಾಸಾಯನಿಕಗಳೇ ಚೋದಕಗಳು. ಹೆಣ್ಣು ಬೆದಗೆ ಬರುವುದು ರಾಸಾಯನಿಕ ಕ್ರಿಯೆ. ಬೆದಗೆ ಬಂದ ಹೆಣ್ಣು ತನ್ನ ಮೈಯಿಂದ ಸೂಸುವ ಗಂಧ ರಾಸಾಯನಿಕವೇ. ಅದು ಗಂಡಿನ ಫ್ರಾಣೇಂದ್ರಿಯಕ್ಕೆ ತಲುಪಿದಾಗ ಅಪ್ರತಿಭಟನೀಯವಾದ ಮೈಥಾನಾಪೇಕ್ಷೆಯನ್ನು ಕೆರಳಿಸುತ್ತದೆಂಬುದೂ ಸಿದ್ಧವಾಗಿದೆ. ಆಕ್ರಮಣ ಪ್ರವೃತ್ತಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಕ್ರೋಧವೂ ರಾಸಾಯನಿಕ ಪ್ರಚೋದನೆಯಿಂದ ಜಾರಿಗೆ ಬರುತ್ತದೆ. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಆಹಾರಾಪೇಕ್ಷೆ, ಹೆಣ್ಣಿನಲ್ಲಿ ಕಾವೂತುರಿ ಮುಂತಾದವು ಲಯಬದ್ಧವಾಗಿ ಜಾರಿಗೆ ಬರುವುದಾದರೆ ಕ್ರೋಧ, ಆಕ್ರಮಣ ವೃತ್ತಿ ಮೊದಲಾದವುಗಳು ಸನ್ನಿವೇಶವನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿ ಜಾರಿಗೆ ಬರಬಹುದು. ಸದೈವದಿಂದ ಇವೆಲ್ಲ ತಾತ್ಕಾಲಿಕ ಮತ್ತು ತಾತ್ಕಾರ್ತಿಕ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗಳು. ಆದರೆ ಜಾರಿಯಲ್ಲಿದ್ದಷ್ಟು ಕಾಲ ಅವು ಅತ್ಯಂತ ಶಕ್ತಿಶಾಲಿಗಳು ಮತ್ತು ಏತಕ್ಕಾಗಿ ಅವು ಪ್ರಚೋದಿಸಲ್ಪಟ್ಟವೋ ಆ ಉನ್ನೇಶ ವಿಫಲಿತವಾಗುತ್ತಲೇ ಇದ್ದರೆ ಶರೀರದ ಮತ್ತು ಮನಸ್ಸಿನ ಆರೋಗ್ಯಕ್ಕೆ ಧಕ್ಕೆ ತರಬಲ್ಲವು. ಆಹಾರ ಸಂಬಂಧಿ ರಾಸಾಯನಿಕ ಪ್ರಚೋದನೆಗಳು ಬಹಳ ಸುಲಭ ಅಸಂತ್ಯವಾದವರೆ ಅವು ಜಠರ ವ್ರಾಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಗಬಲ್ಲವು; ಕ್ರೋಧ ಪ್ರಚೋದನೆ ಆಗುತ್ತಲೇ ಇದ್ದರೆ ಮತ್ತು ಅದು ಸಮಾಧಾನ ಹೊಂದದಿದ್ದರೆ ಜಠರ ವ್ರಣಗಳಿಗೋ, ರಕ್ತದ ಒತ್ತಡಕ್ಕೋ, ಮಾನಸಿಕ ಅಸಮತೋಲನೆಗೋ ದಾರಿ ಮಾಡಬಲ್ಲವು ಇತ್ಯಾದಿ. ಇದನ್ನೆಲ್ಲ ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳುವ ಕಾರಣವೆಂದರೆ ಪ್ರವೃತ್ತಿಗಳು ಸ್ವಯಂ ಚೋದಿತವಾಗಿದ್ದು ಅವು ಚೋದನೆ ಹೊಂದುವ ಪ್ರಸಂಗ ಬಂದಾಗ ಚೋದಿತವಾಗದಂತೆ ಮಾಡುವುದು ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಕೈಯಲ್ಲಿಲ್ಲ. ಮೌಲ್ಯವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸುವಾಗ ನಾವು ಇದನ್ನೂ ಲೆಕ್ಕಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

ಸಹಜ ಪ್ರವೃತ್ತಿಗಳು, ಅವುಗಳ ಸ್ವರೂಪ, ಉದ್ದೇಶಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಇಷ್ಟು ಹೇಳಿದ ನಂತರ, ನಿಸರ್ಗದಲ್ಲಿ ಈ ಅತ್ಯಂತ ಪ್ರತಾಪಿಗಳಾದ ಕಾರಕಗಳಿಗೆ ನಿಸರ್ಗವೇ ಯೋಜಿಸಿದ ಲಗಾಮು ಅಥವಾ ಬಿರಿ (ಬ್ರೇಕ್) ಗಳನ್ನು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಉದಾಹರಣೆಗೆ, ಪ್ರಾಣಿಯ ವೈಯಕ್ತಿಕ ಉಳಿಗಾಲು, ಬೆಳೆಗಾಲಗಳಿಗಾಗಿ ಇರುವ ಆಕ್ರಮಣ ವೃತ್ತಿ ಕುಲ ಅಥವಾ ಜಾತಿಯ ವಿನಾಶದಲ್ಲಿ ಪರಿಣಾಮಿಸದಂತೆ ಪ್ರಾಣಿಯ ಪ್ರವೃತ್ತಿಯಲ್ಲೇ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ನಿಗ್ರಹಗಳನ್ನು ನಿಸರ್ಗ ಇಟ್ಟಿದೆ. ಆಹಾರ ಅತ್ಯಂತ ಅವಶ್ಯವೂ

ದುರ್ದಮ್ಯವೂ ಆದ ಪ್ರವೃತ್ತಿ. ಆದರೆ ಕೆಲವೇ ಪ್ರಾಣಿ ಜಾತಿಗಳಲ್ಲಿ ಹೊರತು, ಹಸಿವಾಗಿದೆಯೆಂಬುದಕ್ಕೆ ಸ್ವಜಾತಿಯನ್ನು ಕೊಂದು ತಿನ್ನುವುದನ್ನು ನಾವು ಪ್ರಾಣಿಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಣುವುದಿಲ್ಲ. ಆಕ್ರಮಣ ಪ್ರವೃತ್ತಿ ಉಗ್ರವಾದದ್ದು. ಆದರೂ ಸ್ವಜಾತಿಯೊಳಗೆ ನಡೆಯುವ ಕದನಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಣಿಗಳು ಜಾತಿ ಬಾಂಧವರನ್ನು ಕೊಲ್ಲುವುದು ಅಪರೂಪ. ಸ್ತ್ರೀ ಪ್ರಾಣಿಯ ವಿರುದ್ಧ ಸ್ವಜಾತಿಯ ಪುರುಷ ಪ್ರಾಣಿಗಳು ಆಕ್ರಮಣ ಮಾಡುವುದೂ ವಿರಳ. (ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ನಾನು 'ಮಾನವಿಕ ಕರ್ನಾಟಕ' ೮-೬ ರಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ವಿವರವಾಗಿ ಚರ್ಚಿಸಿದ್ದೇನೆ.) ಈ ಮತ್ತು ಇಂಥ ನಿಗ್ರಹಗಳು (Inhibitions) ವಿಶೇಷತಃ ವಿಕಾಸ ಶ್ರೇಣಿಯಲ್ಲಿ ಮೇಲೆ ಸ್ತರದ ಅನೇಕ ಪ್ರಾಣಿಗಳಲ್ಲಿರುವುದನ್ನು ಅಧ್ಯಯನಗಳಲ್ಲಿ ಕಂಡುಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ. ಸಾಮಾನ್ಯ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಹಿಂಸ್ರ ಪ್ರಾಣಿಗಳೆನಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಮಾಂಸಾಹಾರಿ ಪ್ರಾಣಿಗಳು ಕೂಡ ತಮ್ಮ ಹೊಟ್ಟೆಗೆ ಬೇಕಾದ್ದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಬೇಟೆಯನ್ನು ಕೊಲ್ಲುವುದಿಲ್ಲ. ಅಪವಾದಗಳು ಇಲ್ಲವೆಂದಲ್ಲ. ಅಪವಾದವೂ ನಿಸರ್ಗದ ಒಂದು ನಿಯಮ. ಅಸಾಧಾರಣ ಸನ್ನಿವೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಜಾರಿಗೆ ಬಂದು ಒಟ್ಟು ಉಳಿಗಾಲಕ್ಕೆ (survival) ಒಂದು ಕವಲುದಾರಿಯಾಗಿ ಈ ಸ್ವಭಾವ ವೈಪರೀತ್ಯ (behavioural aberration) ಪ್ರಾಣಿ ಪ್ರವೃತ್ತಿಯಲ್ಲಿ ನಿಹಿತವಾಗಿರಲೂಬಹುದು. ಪರಿಸರ ತಾಳಿಕೊಳ್ಳಲಾರದಷ್ಟು ಸಂಖ್ಯಾಒಟ್ಟಣೆ ಇರುವ ಸನ್ನಿವೇಶದಲ್ಲಿ ಭಾರತೀಯ ಕಪಿಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ವಜಾತಿ ಹತ್ಯೆಯ ಉದಾಹರಣೆಗಳು ಈಚೆಗೆ ಗಮನಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿವೆ. ಬಂಧನದಲ್ಲಿರುವ ಇಲಿಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಇದು ಗೋಚರವಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ನಿಸರ್ಗ ಪ್ರಾಣಿ ಪ್ರವೃತ್ತಿಯಲ್ಲಿಟ್ಟು ಉಗ್ರಾಂಶಗಳು ಅಂಕೆ ತಪ್ಪಿ ಘಾತಕವಾಗದಂತೆ ತನ್ನದೇ ತಡೆಗಳನ್ನು ಯೋಜಿಸಿದೆ ಎನ್ನಬೇಕು.

ಆದರೆ ಪ್ರಾಣಿಗಳ ಸ್ವಭಾವದಲ್ಲಿ ನಿಹಿತವಾದ ಉಗ್ರ ಪದ್ಧತಿಗಳ ಮೇಲೆ ಇರುವ ಈ ಹಿಡಿತ ಅಥವಾ ನಿಗ್ರಹ ಕೂಡ ಆ ಪದ್ಧತಿಗಳಂತೆ ಸ್ವಯಂಚಾಲಿತವಾದದ್ದು. ನಾವು ಇಚ್ಛೆಯೆಂದು ಕರೆಯುವ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯ ಪ್ರಾಣಿಗಳಲ್ಲಿ ಗಮನಾರ್ಹ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲ. ಎಲ್ಲವೂ ನಿಸರ್ಗದ ಕರೆಗಳನುಸಾರವಾಗಿ ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ಈ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಗತಾನುಗತಿಕವಾಗಿ ಬದುಕುವುದಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚು ಗಟ್ಟಿಮುಟ್ಟಾದ ಉಪಾಯವೇನೋ ಸರಿ. ಆದರೆ ಪರಿಸರದ ಆಕಸ್ಮಿಕ ಬದಲಾವಣೆಗಳನ್ನು ಎದುರಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಲಿ, ಕಾಲವನ್ನು ಕಾಪಾಡುವುದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿನ ಮೇಲ್ಮೈಗೆ ಏರುವುದಕ್ಕಾಗಲಿ, ಅದು ನೆರವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಪರಿಸರದ ತೀವ್ರ ವ್ಯತ್ಯಾಸಗಳನ್ನು ಎದುರಿಸುವುದಕ್ಕೆ

ಸೃಷ್ಟಿ ನೈಸರ್ಗಿಕ ಆಯ್ಕೆಯ ಉಪಕರಣವನ್ನು ಪ್ರಯೋಗಿಸಿ ಹೊಸ ಹೊಸ ಪ್ರಾಣಿಗಳನ್ನೇ ಉಂಟು ಮಾಡಿದಂತೆ ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಈ ವಿಧಾನದಲ್ಲಿರುವ ದಾರ್ಬಲ್ಯಗಳಿಂದ ಸೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಕೆಲ ಪ್ರಾಣಿಗಳು ನಿರ್ವಂಶವೇ ಆದವು. ಹೊಸ ಪ್ರಾಣಿ-ಜಾತಿಗಳು ಹೆಚ್ಚಿನ ಬುದ್ಧಿಶಕ್ತಿಯುಳ್ಳವುಗಳೇ ಆಗಿದ್ದುವೆಂಬ ಗ್ಯಾರಂಟಿ ಇಲ್ಲ. ಬೇಟೆಯಾಡಿ ಬದುಕಲು ರೂಪುಗೊಂಡ ಪ್ರಾಣಿಗಳು ಸಸ್ಯಾಹಾರಿಗಳಿಗಿಂತ ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಬುದ್ಧಿಶಾಲಿಗಳಾದವೆಂದು ವಾದಿಸುವವರಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೂ ಬುದ್ಧಿಯೆಂದು ನಾವು ಕರೆಯುವ ಗುಣದಲ್ಲಿ ಸಸ್ಯಾಹಾರಿಗಳೇ ಅವನರ ಜಾತಿಗಳು ಮಾಂಸಾಹಾರಿಗಳಿಗಿಂತಲೂ ಮೇಲೆ ಹೋದವೆಂಬುದೂ ಸತ್ಯ. ಏನಿದ್ದರೂ ಪರಿಸರವನ್ನು ತಮಗನು ಕೂಲವಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಬದಲಾಯಿಸುವ ಬುದ್ಧಿಶಕ್ತಿ ಮತ್ತು ಶಾರೀರಿಕ ಬದಲಾವಣೆ ವಾನರ ಕುಲದಲ್ಲಿ ಮನುಷ್ಯನ ವಿಕಾಸವಾಗುವ ವರೆಗೂ ದೊರಕೊಳ್ಳಲಿಲ್ಲ.

೨

ಮನುಷ್ಯ ವಾನರಕುಲದಿಂದ ಬೇರ್ಪಟ್ಟು ಮೇಲೇರಿ ಬಂದಾಗ, ಇತ್ತ ಶಾರೀರಿಕ ಘಟನೆಯಲ್ಲಿ ನೆಚ್ಚಿಗೆ ನಡೆಯುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಮತ್ತು ಇನ್ನೊಂದೆಡೆ ಪ್ರಾಣಿಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಕಾಣಸುವ ಶರೀರ: ಮಿಮಳನ ಗಾತ್ರಗಳ ದಾಮಾಶಯ ಕ್ಕಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ಮಿದುಳಿನ ಗಾತ್ರ, ಇವು ಅವನಿಗೆ ಸಿಕ್ಕಿದ ಅಧಿಕ ದಾಯುಗಳಾಗಿದ್ದವು. ಈ ಎರಡು ಸೌಕರ್ಯಗಳಿಂದಾಗಿ ಅವನು ತನ್ನ ಸುತ್ತಲ ಪ್ರಾಣಿಗಳೊಡನೆ ನಡೆವ ಜೀವನ ಸ್ಪರ್ಧೆಯಲ್ಲಿ ಅಧಿಕಾಧಿಕ ಯಶಸ್ಸನ್ನು ಸಂಪಾದಿಸಿದ. ಶರೀರದ ತ್ರಾಣದಲ್ಲಿಯಾಗಲಿ, ಚಲನೆಯ ಚಾಪಲ್ಯದಲ್ಲಿಯಾಗಲಿ, ಸಹಜ ಆಯುಧಗಳಲ್ಲಿಯಾಗಲಿ ಇತರ ಸಸ್ಯಾಹಾರಿ ಅಥವಾ ಮಾಂಸಾಹಾರಿ ಪ್ರಾಣಿಗಳಿಗೆ ಸರಿದೂಗಲಾರದ ಅವನು ಮೊದಲಿನಿಂದಲೂ ತನ್ನ ಬುದ್ಧಿಬಲವನ್ನೇ ಅವಲಂಬಿಸಿ ಬದುಕಿದ; ಅವನ ಕೈಗಳ ರಚನೆ ಬುದ್ಧಿಬಲದ ಆಯುಧವಾಗಿತ್ತು. ಪ್ರಾಚೀನದಿಂದ ಇಂದಿನ ಪರಗಿನ ಮಾನವ ತಲೆಬುರುಡೆಗಳನ್ನು ಅಭ್ಯಸಿಸಿದ ಮನುಷ್ಯವಿಜ್ಞಾನಿಗಳು ಮನುಷ್ಯನ ಮಿದುಳು ಗಾತ್ರದಲ್ಲಿ ಬೆಳೆದಷ್ಟು ವೇಗವಾಗಿ ಮತ್ತೆ ಯಾವ ಪ್ರಾಣಿಯೆಂದೂ ಬೆಳೆದಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಗಾತ್ರ ಮಾತ್ರವಲ್ಲ, ಸ್ವರೂಪವೂ ವಿಶಿಷ್ಟ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಬದಲಾಯಿತು. ವಿಶೇಷವಾಗಿ ವಿಚಾರ ಶಕ್ತಿಯ ಅಧಿಷ್ಠಾನವಾದ ಮಿದುಳಿನಲ್ಲಿನ ಬೂದು ಬಣ್ಣದ ಹೊರ ಆವರಣದ ಬೆಳವಣಿಗೆ ಮಾನವನಿಗೆ ಪೃಥ್ವಿಯಲ್ಲಿ ಅಪ್ರತಿಭಟಿತ ಸ್ಥಾನವನ್ನು ಸಂಪಾದಿಸಿ ಕೊಟ್ಟಿತು. ಎಲ್ಲವಕ್ಕೂ ಕಳಸವಿಡುವಂತೆ ಭಾಷೆ

ಯನ್ನು ಅವನು ರೂಪಿಸಿಕೊಂಡ.

ಮಾನವನ ಮಿದುಳಿನ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯಗಳನ್ನು ಹಲವು ತರದಲ್ಲಿ ವಿಶ್ಲೇಷಿಸಲಾಗಿದೆ. ಮಾನವ ಮಿದುಳಲ್ಲಿ ಇತರ ಅರಣ್ಯವಾಸಿ ಅಥವಾ ಮೃದಾನವಾಸಿ ಪ್ರಾಣಿಗಳಿಗೆ ಹೋಲಿಸಿದರೆ ಶ್ರವಣ ಮತ್ತು ಘ್ರಾಣಾನುಭವಗಳ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ, ನಿಯಂತ್ರಣಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಪ್ರವೇಶಗಳಿಗಿಂತ, ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಬರುವ ಅನುಭವಗಳ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ ಮತ್ತು ನಿಯೋಜನೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಪ್ರವೇಶ ಅಧಿಕ ಸ್ಥಳವನ್ನು ವ್ಯಾಪಿಸಿದೆ. ಕೈ-ಕಣ್ಣುಗಳ ವ್ಯಾಪಾರಗಳ ಸಂಯೋಜನೆಯ ಭಾಗವೂ ಮಹತ್ವ ಪಡೆದಿದೆ. ಇದನ್ನೂ ಮನುಷ್ಯ ಬುದ್ಧಿಯ ಸ್ವರೂಪ ಮತ್ತು ವಿಕಾಸಕ್ಕೂ ಸಂಬಂಧವಿದ್ದಂತೆ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ. ಇಂದ್ರಿಯ ವಾಸನೆಯೆಂದೂ ಜ್ಞಾನದೃಷ್ಟಿಯೆಂದೂ ನಾವು ಹೇಳುವಾಗ ವಿಚಾರಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಕಣ್ಣುಗಳಿಗೂ ಇಂದ್ರಿಯ ಪ್ರವೃತ್ತಿಗಳನ್ನು ಮೂಗಿಗೂ ತರ್ಕಿಸಬಹುದು. “ಮಾತು ಜ್ಯೋತಿರ್ಲಿಂಗ”, “First there was the word” ಎನ್ನುವಾಗ ಭಾಷೆಗೂ ತಿಳುವಳಿಕೆಗೂ ಇರುವ ಸಂಬಂಧವನ್ನು ವ್ಯಂಜಿಸುತ್ತೇವೆ. ಮಾನವ ಮಿದುಳಿನ ಸ್ವರೂಪದಲ್ಲಿಯೂ ಭಾಷೆಯ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿ ಉಪಕರಣಗಳಲ್ಲಿಯೂ ತಮ್ಮ ಕಾರುಣ್ಯ ತೋರಿಸುವ ಮಾನವ ಮಸ್ತಿಷ್ಯದ ಅನೇಕ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯಗಳನ್ನು ಉಲ್ಲೇಖಿಸಬಹುದು. ಆದರೆ ಅವು ಇಲ್ಲಿ ಅಷ್ಟು ಪ್ರಸ್ತುತವಲ್ಲ. ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಹೇಳಬೇಕಾದ್ದು ಇಷ್ಟೇ: “ವಾಸನಾ” ಶಬ್ದದಿಂದ ನಾವು ಅಭಿಪ್ರಾಯಿಸುವ ಪ್ರವೃತ್ತಿಗಳ ತಾತ್ಕ್ಷಣಿಕ ಪ್ರಭಾವ ಪ್ರೇರಣೆ ವಿಧೇಯತೆಗಳ ಸರಪಳಿ ಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು ಹಿಂದಕ್ಕೆ ತಳ್ಳಿ, ದೃಷ್ಟಿ ಶಬ್ದದಿಂದ ಪ್ರತಿಯಮಾನವಾಗುವ ಭೂತ-ವರ್ತಮಾನ-ಭವಿಷ್ಯತ್ ಸುಕಲ್ಪನೆ (concept) ಯ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನೂ ಅದರಿಂದ ತನ್ನ ವರ್ತನೆಯ ಮೇಲೆ ನಿಯಂತ್ರಣಗಳನ್ನೂ ಪಡೆಯುವ ಮೂಲಕ ಮನುಷ್ಯನು ಮೆಲ್ಲ ಮೆಲ್ಲನೆ ಪರಿಸರಕ್ಕೆ ಪ್ರತಿಸ್ಪಂದಿಸುವ ಜೀವಿಯ ಸ್ಥಿತಿಯಿಂದ ಪರಿಸರವನ್ನು ಸ್ಪಂದನೆಗೊಳಪಡಿಸುವ ಜೀವಿಯಾಗಿ ಬೆಳೆದನು. ವಿಧೇಯತ್ವದಿಂದ ವಿಧಾಯಕತ್ವಕ್ಕೆ ಆರೋಹಿಸಿದನು.

ಆದರೆ ವಾಸನಾಬಂಧದಿಂದ ಬಿಡುಗಡೆ ಹೊಂದಿ ವಿಚಾರಕ್ಕೆ ಪಟ್ಟುಗಟ್ಟಿದಕ್ಕೆ ಮನುಷ್ಯ ಬೆಲೆ ತೆರಲೇಬೇಕಾಯಿತೆಂದು ನನಗೆ ತೋರುತ್ತದೆ. ಆದಂದರೆ ವಾಸನೆಯ ಅಥವಾ ಪ್ರವೃತ್ತಿಯ ಸಂಗಡವೇ ಇದ್ದ ಸ್ವಯಂಚಾಲಿತ ನಿಯಂತ್ರಣಗಳ ಕಟ್ಟು ಸಡಿಲಿ ಬಿಚ್ಚಿತು. ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವವನ್ನು ಹಿಡಿದವರು ಮನೋ-ಬುದ್ಧಿ-ಅಹಂಕಾರ-ಚಿತ್ತಗಳಾಗಿ

ವಿಗಡಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇತರ ಪ್ರಾಣಿಗಳಲ್ಲಿ ಈ ನಾಲ್ಕು ಪೈಲುಗಳೊಡನೆ ಒಂದು ನವಿ ರಾಜ ಸಮತೋಲವನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿತ್ತು. ಕುಲ ಅಥವಾ ಜಾತಿಯ ಉಳಿಗಾಲಕ್ಕೆ ಅಸಂಗತವಾಗದಂತೆ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಉಳಿಗಾಲ ಮತ್ತು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಅಗತ್ಯವಾದಷ್ಟು ಅಹಂಕಾರವಿತ್ತೇ ವಿನಃ ಅದು ಒಟ್ಟಿಂದದ ಹಿತವನ್ನು ಮುರಿಯುವಷ್ಟು ಇರಲಿಲ್ಲ. ಇತರ ಪೈಲುಗಳ ಸ್ವಯಂಚಾಲಿತ ಕಡಿವಾಣಗಳ ಎಳೆತ ಅಹಂಕಾರವನ್ನು ಆಕೆಯಲ್ಲಿ ಡುತ್ತಿತ್ತು. ಅನ್ನಣ್ಯಗಳಿ ಹೆಣ್ಣು ಗಾಳಿ ನಡೆಯುವ ಅನಿವಾರ್ಯ ಸ್ಪರ್ಧೆ ಮಾರಕ ವಾಗುವಷ್ಟು ಉತ್ತಮಗುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲವೆಂದು ಈ ಮೊದಲೇ ನಾನು ವಾದಿಸಿದ್ದೇನೆ. ಆದರೆ ಮನುಷ್ಯನಲ್ಲಿ ಮನಸ್ಸಿನ ಸ್ವಯಂಚಾಲಿತ ಪ್ರೇರಣೆಗಳು ಅಡಿಗಬಿದ್ದು ಬುದ್ಧಿಗೆ ಸಾರಥಿಪದ ಸಿಕ್ಕುತ್ತಲೇ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಪುರಾ ವ್ಯತ್ಯಾಸ ಹೊಂದಿತು, ಅಹಂಕಾರ ಎಲ್ಲ ವೈಯಕ್ತಿಕ ಅಸ್ತಿತ್ವದ ಕೇಂದ್ರದಲ್ಲಿರುತ್ತದೆ. ಬುದ್ಧಿಗೆ ಸಾರಥಿತ್ವ ದೊರೆತರೆ ಅದು ಅಹಂಕಾರವ ಅಧೀನವಾಗಿಯೇ. ಅಹಂಕಾರ ಬುದ್ಧಿಗಳ ಸಂಯೋಗ ಮೊದ ಮೊದಲ ಮಾನವರಲ್ಲಿ ಜಾತಿಯ ಉಳಿಗಾಲಕ್ಕೆ ಅಪಾಯಕರವಾಗಿ ಪರಿಣಮಿಸಿರ ಬಹುದು. ಮನುಷ್ಯರು ನರಹಂತಕರು ಮಾತ್ರವಲ್ಲ, ನರಭಕ್ಷಕರೂ ಆಗಿದ್ದರು; ಪ್ರಾಣಿಗಳಲ್ಲಿ ತೀರ ಅಪರೂಪವಾದ ಬಲವತ್ ಸಂಭೋಗವನ್ನೂ ಮನುಷ್ಯರು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಸಂದೇಹವಿಲ್ಲ. ಇದನ್ನೆಲ್ಲ ಮನುಷ್ಯನ ಅಹಂಕಾರ ಬುದ್ಧಿಗಳ-ಸಂಯೋಗ ಯಾವ ವೈಚಾರಿಕ ಮಾರ್ಗದಿಂದ ಸಮರ್ಥಿಸಿಕೊಂಡ. ಈಗ ಊಹಿಸುವುದು ಕಷ್ಟ. ಬಹುಶಃ ತನ್ನ ಕಾಲ-ಸಂಕಲ್ಪನಾ (time-concept) ಬಲದಿಂದ ಮನುಷ್ಯ ಬುದ್ಧಿ ಇಂದಿನ ಪ್ರತಿಸ್ಪರ್ಧಿ ನಾಳೆಯೂ ನಡೆದೂ ಅದೇ ಆಗಿ ಉಳಿಯುತ್ತಾನೆಂದೂ ಮನಗಂಡಿತು; ಆದ್ದರಿಂದ ಅವನು ಆಳವಿನಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕಾಗ ಮುಗಿಸಿಯೇ ಬಿಡುವುದು ಸಮಸ್ಯೆಗೆ ಶಾಶ್ವತ ಪರಿಹಾರವಾಗುವುದೆಂದು ತೀರ್ಮಾನಿಸಿತು. ಸಾವೆಂಬುದು ಶಾಶ್ವತ ಎಂಬ ಅನುಭವ ಅವನಿಗೆ ಆಗಿತ್ತು. ಅವನಿಗೆ ತಾನೂ ಸಾಯಬೇಕಾಗುತ್ತದೆಂಬ ತಿಳಿವಳಿಕೆ (ಅಂಶಃಪ್ರಜ್ಞೆ ಇದ್ದೇ ಇದೆ—ಪ್ರಾಣಿಗಳಿಗೂ) ಬಂದಿತ್ತು. ಸಾವಿನ ಈ ಅರಿವು ಅವನನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪಭಕ್ಯಾಗಿ ಹಂತಕ ನನ್ನಾಗಿ, ಮತ್ತು ತನ್ನ ಭವಿಷ್ಯಕ್ಕಾಗಿ ಭಯಭರಿತನನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿತ್ತು.

ಈ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲೇ ಇಂದಿನ ವರೆಗೂ ನಡೆದು ಬಂದ ಅನೇಕ ಮಾನವ ವರ್ತನೆ ಗಳು ರೂಪುಗೊಂಡಿರಬೇಕು, ಪುರಾತನ ಆಖ್ಯಾಯಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಕಾಡು ಅವಸ್ಥೆಯ ಸಂಕೇತಗಳು ಸಿಗುತ್ತವೆ. ಸುಂದೋಪಸುಂದರ ಕತೆ ಹೆಣ್ಣುಗಾಗಿ ಆಮರಣ ಹೋದಾ

ಟವನ್ನು ಚಿತ್ರಿಸುತ್ತದೆ. ನಾಯಿ—ಬೆಕ್ಕುಗಳಲ್ಲಿ ಇಂಥ ಹೋರಾಟ ನಡೆದಾಗ ತಾನೂ ಜಯಿಸಲಾರೆನೆಂದು ಕಂಡುಕೊಂಡ ಗಂಡು ಶರಣಾಗತಿ ಅಥವಾ ಪಲಾಯನ ಮಾರ್ಗ ಅನುಸರಿಸುತ್ತದೆ. ಆ ಮೇಲೆ ಬಲವಂತ ಗಂಡು ಅದನ್ನು ಹಿಂಸಿಸುವುದಿಲ್ಲ; ಕೊಲ್ಲುವುದಂತೂ ಇಲ್ಲವೇ ಇಲ್ಲ ಎನ್ನುಬಹುದು. ಮನುಷ್ಯ ಹಾಗೆ ಮಾಡುತ್ತಾನೆ— ಆಗಲೂ, ಈಗಲೂ. ಸ್ಪರ್ಧಿ ಈಗ ಶತ್ರುವಾಗಿದ್ದಾನೆ.

ಇದು ಅವಶ್ಯವೂ ಆಗಿದ್ದಿರಬಹುದು. ಪ್ರಾಣಿಗಳಲ್ಲಿ ಒಮ್ಮೆ ಶಕ್ತಿ ಪರೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ಮೇಲು ಕೀಳು ಸಿದ್ಧವಾದ ಮೇಲೆ ಗೆದ್ದಜೀವಿಗೆ ಸೋತಜೀವಿ ಯಾವಾಗಲೂ ದಾಂಬಿಟ್ಟುಕೊಡುವ ಮೂಲಕ ತನ್ನ ಕನಿಷ್ಠತ್ವವನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡೇ ಬದುಕುತ್ತದೆಂದು ಪ್ರಾಣಿ ಜೀವನವನ್ನು ನಿರೀಕ್ಷಿಸಿದವರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಮನುಷ್ಯನಲ್ಲಿ ಬುದ್ಧಿಶಕ್ತಿಯ ಉಪಯುಕ್ತ ಬಲಾಬಲ ಪರೀಕ್ಷೆಗೆ ಹೊಸತೊಂದು ಮುಖವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿತ್ತು. ಸೋತು ಶರಣಾಗತನಾದವನು ಶರೀರದಲ್ಲಿ ದುರ್ಬಲನಾದರೂ ಬುದ್ಧಿಯಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಧೂರ್ತನಾಗಿರಬಹುದು. ಅವನು ಸ್ಪರ್ಧೆಯನ್ನು ನಿಷ್ಕರ್ಷಿಸಲು “ಇತರ” ಮಾರ್ಗಗಳನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿ ಬಲಿಷ್ಠನನ್ನು ಸದೆಯಬಹುದು. ಇದೂ ನೈಸರ್ಗಿಕ ಆಯ್ಕೆಯ ರೀತ್ಯಾ ಆಗಬೇಕಾದ್ದೇ. ಬುದ್ಧಿಶಕ್ತಿ ಬದುಕಿನ ಒಂದು ಅವಶ್ಯ ಮುಖ ಎನಿಸಿದಾಗ ನೈಸರ್ಗಿಕ ಆಯ್ಕೆಯಲ್ಲಿ ಅದಕ್ಕೂ ಅವಕಾಶ ಇರಲೇಬೇಕು. ಆದರೆ ಇದು ಮಾನವ ಸ್ಪರ್ಧಿಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಘಾತಕವಾಗಿ ಮಾಡುವುದರಲ್ಲಿ ಕೈಯಾಸರೆ ನೀಡಿರಬಹುದು. ಆದ್ದರಿಂದಲೇ ಇಂದಿಗೂ ಉಳಿದುಕೊಂಡು ಬಂದಿರುವ “ಶತ್ರುಶೇಷ ಮತ್ತು ಅಗ್ನಿಶೇಷವನ್ನು ಉಳಿಸಬೇಡ” ಎಂಬ ರಾಜಕೀಯ ಶಾಸ್ತ್ರದ ಉಪದೇಶ.

ಈ ಅಪಾಯಕರ ಸನ್ನಿವೇಶದಲ್ಲಿಯೇ ನಾವು ಈಗ “ಮೌಲ್ಯಗಳು” ಎಂದು ಕರೆಯುವ ಮಾನವ ವರ್ತನೆಯ ವಿಶೇಷ ತಲೆದೋರಿದ್ದೆಂದು ತೋರುತ್ತದೆ. ಅದು ಪ್ರವೃತ್ತಿಸಿದವಾಗಿದ್ದು ಅಡಿಗೆ ಬಿದ್ದ “ಧರ್ಮ”ಗಳನ್ನು ಬುದ್ಧಿ ಮಾರ್ಗ ಮೂಲಕ ಪುನಃ ಸ್ಥಾಪಿಸಿ ಕುಲಕ್ಷಯ ಅಥವಾ ಜಾತಿಕ್ಷಯವನ್ನು ತಪ್ಪಿಸುವ ಉಪಾಯವಾಗಿರಬೇಕು. ಇದರಲ್ಲಿ ನೈಸರ್ಗಿಕ ಪ್ರವೃತ್ತಿಯ ಪಾಲೆಷ್ಟು, ಪ್ರಜ್ಞಾಪೂರ್ವಕ ಪ್ರಚುರಗೊಂಡವೆಷ್ಟು ಎಂಬ ವಾದದಲ್ಲಿ ಆಳವಾಗಿ ಇಳಿಯುವ ಇಚ್ಛೆ ನನಗಿಲ್ಲ. ಹೊಸ ವಿಜ್ಞಾನಮಯ ಸಾಮಾಜಿಕ ಚಿವಶಾಸ್ತ್ರದ (Socio-biology) ಅಧ್ಯಯನಗಳು ಮಾನವ ವರ್ತನೆಯ ಹೆಚ್ಚು ಕಡಿಮೆ ಎಲ್ಲ ಅಂಶಗಳೂ ಮೂಲದಲ್ಲಿ ಅವನ ಜೈವಿಕ

ಸ್ವರೂಪವಲ್ಲೇ—ಅವರ ಮಾತಿನಲ್ಲಿ “ಜೀನ್”ಗಳಲ್ಲೇ — ನಿಹಿತವಾಗಿವೆಯೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಸಂಸ್ಕಾರದಿಂದ ಅವನ್ನು ಅಷ್ಟಿಷ್ಟು ನಿಯೋಜಿಸಬಹುದೇ ಹೊರತು ಜೀನುಗಳಲ್ಲಿ ಮೂಲತಃ ಇಲ್ಲದ್ದನ್ನು ಅಷ್ಟು ಹೊಸತಾಗಿ ರೂಪುಗೊಳಿಸುವ ಯತ್ನ ಸಫಲವಾಗಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲವೆಂದು ಕೂಡ ಅವರು ಭಾವಿಸುತ್ತಾರೆ. ಇದು ಜೀವ ಮತ್ತು ಮನೋವಿಜ್ಞಾನಿಗಳಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂ ಉಗ್ರ ವಿವಾದ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿರುವ ಧಿಯಿರಿ. ಈ ಧಿಯಿರಿಯಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪವಾದರೂ ಸತ್ಯ ಇರಬೇಕು. ಏಕೆಂದರೆ ಮನುಷ್ಯನಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಪ್ರಾಚೀನವಾದ ಸ್ವೀಕೃತವಾದ ಅನೇಕ ಮೌಲ್ಯಗಳು ಮನುಷ್ಯೇತರ ಪ್ರಾಣಿಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ವಾಭಾವಿಕವಾಗಿಯೇ ಉಳ್ಳ ಸ್ವಯಂಜಾಲಿತ ನಿಯಂತ್ರಣಗಳಿಗೆ, ನಿಗ್ರಹಗಳಿಗೆ ಎದ್ದು ಕಾಣುವ ಹೋಲಿಕೆಯುಳ್ಳವಾಗಿವೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಸ್ತ್ರೀದಾಕ್ಷಿಣ್ಯ, ನರಹತ್ಯೆ— (=ಸ್ವಜಾತಿಯ ಹತ್ಯೆ)ಯ ನಿಷೇಧ, ನರಮಾಂಸ ಭಕ್ಷಣೆಯ ನಿಷೇಧ, ಇತ್ಯಾದಿ.

ಸರಿಯಾಗಿ ವಿಚಾರಿಸಿದರೆ, ಮನುಷ್ಯನಲ್ಲಿ ಕಾಣಬರುವ ಸದ್ಗುಣ ಅಥವಾ ಸೆನ್ಮೌಲ್ಯ ಅಥವಾ ದುರ್ಗುಣ ಅಥವಾ ಅಧಮ ಮೌಲ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಮುಕ್ಕಾಲು ಪಾಲು ಇತರ ಒದಲ್ಲ ಒಂದು ಪ್ರಾಣಿಯಲ್ಲಿ ಕಾಣಬರುವಂಥಾದ್ದೇ. ಸಹಕಾರವೇ?— ಗುಂಪಾಗಿ ಬೆಟೆಯಾಡುವ ಪ್ರಾಣಿಗಳನ್ನು ನೋಡಿ. ಸಮೂಹಕ್ಕಾಗಿ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಸ್ವೇಚ್ಛ ಬಲಿದಾನವೇ?—ಇರುವೆ, ಗೆದ್ದಲುಗಳನ್ನು ನೋಡಿ. ಪಾಲು ಮಾಡಿ ಕೊಂಡು ತಿನ್ನುವ ಪ್ರವೃತ್ತಿಯೇ?—ಕಾಗೆಗಳನ್ನು ನೋಡಿ. ಪಾತಿವ್ರತ್ಯ ಅಥವಾ ಏಕಪತ್ನೀ ವ್ರತವೇ?—ಸಾರಸ ಮೊದಲಾದ ಪಕ್ಷಿಗಳನ್ನು ನೋಡಿ. ಕೃತಜ್ಞತೆಯೇ?—ನಾಯಿಯನ್ನು ನೋಡಿ. ಪ್ರಶಂಸಾಪ್ರಿಯತೆಯೇ?—ಕುದುರೆ, ನಾಯಿಗಳನ್ನು ನೋಡಿ. ಪ್ರದರ್ಶನ ಪ್ರಿಯತೆ—ನಮ್ಮ ಕವಿ ಕಲಾವಿದ ನಟರಲ್ಲಿ ಎದ್ದು ಕಾಣುವಂಥಾದ್ದು—ಕಬ್ಬಿಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಇದೆ ಎಂದರೆ ಕಿರಕಬಾರದು. (ಲೇಖಕನೂ ಈ ಬಳಗಕ್ಕೆ ಸೇರಿದವನು ಎಂಬುದರಿಂದ). ಮೌಲ್ಯಗಳ ಪಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ನಾವು ಸೇರಿಸತಕ್ಕವುಗಳಲ್ಲಿ ಮೂರು ಮಾತ್ರ—ಧಾರ್ಮಿಕ, ಕಲಾತ್ಮಕ, ರಕ್ತಸಂಬಂಧಿಗಳಲ್ಲಿ ಲೈಂಗಿಕ ಸಂಬಂಧವ ನಿಷೇಧ—ಮಾನವ ವಿಶಿಷ್ಟವಾಗಿವೆಯೆನ್ನಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

ಮೌಲ್ಯಗಳು ಎಂಬ ಪರಿಕಲ್ಪನೆ ಕೇವಲ ಮಾನವನು ಸೃಷ್ಟಿಸಿಕೊಂಡ ಅಸ್ವಾಭಾವಿಕ ನಿಯಮಗಳಲ್ಲ; ಅವುಗಳಿಗೆ ಸಾಮೂಹಿಕ ಉಳಿಗಾಲವೆಂಬ ಸೃಷ್ಟಿಯ ಆವೃದ್ಧಿಯಾದೊಡನೆ ಅವಿಭಾಜ್ಯ ಸಂಬಂಧವಿದೆಯೆಂದು ತೋರಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿಯೇ ಮನುಷ್ಯನ ಪ್ರಾಣಿತ್ವವನ್ನು ಸಾಧಿಸುವ ಈ ನಿದರ್ಶನಗಳನ್ನು ಎತ್ತಿ ಕೊಡಲಾಗಿದೆ

೪೪/ವಿಂಚಿನಬಳ್ಳಿ

ಹೊರತು ಮಾನವನನ್ನು ಮೃಗತ್ವಕ್ಕೆ ಇಳಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಅಲ್ಲ.

ಮೌಲ್ಯಗಳ ಮೂಲ ನೈಸರ್ಗಿಕ ಎನ್ನುವುದು ಬೇರೆ. ಬುದ್ಧಿಯ ಉದಯದ ನಂತರ ಅದು ತೀರ ಸಹಜವಾಗಿ ಮಾನವನಲ್ಲಿ ಮುಂದುವರಿಯಿತೆನ್ನುವುದು ಬೇರೆ ಎಂದು ಮೇಲೆ ವಾದಿಸಿದ್ದೇನೆ. ಪ್ರಾಣಿಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ವಯಂ ನಿಹಿತವಾದದ್ದನ್ನು ಮಾನವನಲ್ಲಿ ಪ್ರಯತ್ನ ಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ನೆಲೆಗೊಳಿಸಬೇಕಾಯಿತು.

ಮನುಷ್ಯ ವರ್ತನೆಯ ಅನೇಕ ಅಂಶಗಳು ಅವನು ಬೇಟೆ ಮತ್ತು ಕಂದ ಮೂಲ ಫಲಗಳನ್ನು ಹುಡುಕಿ ತಿನ್ನುವ ಅವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿದ್ದಾಗ ಮತ್ತು ಹಿಮಯುಗದ ಕಠೋರ ಪರಿಸರದಲ್ಲಿ ರೂಪುಗೊಂಡವುಗಳೆಂದು ಮನುಷ್ಯ ಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಅವನು ಆಗಲೇ ಕಲ್ಲಿನಿಂದ ಆಯುಧಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಕಲಿತಿದ್ದ. ಹಿಮಯುಗದ ಕೊನೆ ಮುಟ್ಟುವಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಅವನ ಆಯುಧಗಳು ಸಾಕಷ್ಟು ಸೂಕ್ಷ್ಮವೂ ಕಾರ್ಯದಕ್ಷವೂ ಆಗಿದ್ದವು. ಬೆಂಕಿಯ ಉಪಯೋಗವನ್ನೂ ಅವನು ಸಾಧಿಸಿದ್ದ.

ಮೌಲ್ಯ ಕಲ್ಪನೆಯ ತಳದಲ್ಲಿ ಮನುಷ್ಯನ ಸಮಾಜ ಜೀವನ ಇದೆ. ಒಟ್ಟು ಬದುಕಿಲ್ಲವೆ ಮೌಲ್ಯ ಇಲ್ಲ. ಮನುಷ್ಯ ಇತರ ಅನೇಕ ಪ್ರಾಣಿಗಳಂತೆ ಒಂಟಿ ಸಲಗ ನಾಗಿದ್ದಾಗ ಅದರ ಅಗತ್ಯ ಇದ್ದಿರಲಾರದು. ಆದರೆ ಆಯುಧೋಪಕರಣಗಳ ಕರ್ತನಾಗಿಯೂ ದೊಡ್ಡ ಪ್ರಾಣಿಗಳ ಬೇಟೆಗಾರನಾಗಿಯೂ ಉತ್ಕರ್ಷ ಹೊಂದುವಾಗ ಅವನು ಒಂಟಿತನದಿಂದ ಹೊರಗೆ ಬರಬೇಕಾಯಿತು. ದೊಡ್ಡ ಪ್ರಾಣಿಗಳ ಬೇಟೆ ಒಬ್ಬನಿಂವಾಗತಕ್ಕದ್ದಲ್ಲ. ಹಲವರ ಸಹಕಾರ ಪ್ರಾಣಿಗಳ ಬೆಂಬತ್ತುವುದರಲ್ಲಿಯೂ ಅನಂತರ ಅವುಗಳನ್ನು ವಸತಿಗಳಿಗೆ ಸಾಗಿಸುವುದರಲ್ಲಿಯೂ ಅನಿವಾರ್ಯವಾಗಿತ್ತು. ಕಲ್ಲಿನ ಆಯುಧಗಳ ನಿರ್ಮಾಣದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾವೀಣ್ಯವೂ ಎಲ್ಲ ಆದಿ ಮಾನವರಿಗೆ ಸಮಾನವಾಗಿ ಸಿದ್ಧಿಸಿರಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ. ಹೆಚ್ಚು ಸಿದ್ಧಹಸ್ತನಾದವನಿಂದ ಕಡಿಮೆ ಸಿದ್ಧರಾದವರು ಉಪಕರಣಗಳನ್ನು ಪಡೆಯಬೇಕಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಈ ರೀತಿ ಸಹಕರಿಸುವುದು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಉಪಯುಕ್ತವೆಂಬ ತಿಳಿವಳಿಕೆ ಬುದ್ಧಿವಂತನಾದ ಮನುಷ್ಯನಿಗೆ ಸುಲಭವಾಗಿಯೇ ಬಂತು, ಆದರೆ ಈ ಸಹಕಾರ ಸಾಧ್ಯವಾಗಬೇಕಾದರೆ ಪರಸ್ಪರರಲ್ಲಿ ವಿಶ್ವಾಸ. ಸತ್ಯ ಸಂಘತೆ, ಪಾಲುವಣಡಿಕೊಳ್ಳುವಿಕೆ ಮೊದಲಾದ ವರ್ತನೆಗಳು ಅವಶ್ಯವಾಗಿದ್ದವು. ಬೇಟೆ ಮೊದಲಾದ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಆಯುಧ ನಿರ್ಮಾಣದಲ್ಲಿ ಅನುಭವಕ್ಕೆ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯವಿತ್ತು. ಆದ್ದರಿಂದ ಅನುಭವಿಯಾದ ಹಿರಿಯನಿಗೆ, ಅವನ ಚಟುವಟಿಕೆಯ ಶಕ್ತಿ ಕುಂದಿದ ಮೇಲೂ ಒಂದು ಬೆಲೆ ಬಂತು. ಲೈಂಗಿಕತೆ ಪ್ರಚಂಡ ಶಕ್ತಿ

ಯಾತ ಪ್ರಚೋದನೆಯೇ ಆಗಿತ್ತು. ಆದರೆ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು ಸಹಕರಿಸಬೇಕಾದರೆ ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸ್ಥೂಲವಾದ ಒಪ್ಪಂದವಿಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಹೇಗೆ ನಡೆಯಬೇಕು ?

ಈ ಪ್ರಕಾರ ಮಾನವ ಮೌಲ್ಯಗಳ ಪ್ರಥಮ ತಳಹದಿಯ ಮೂಲೆ ಕಲ್ಲುಗಳೂ ಇಕ್ಕಲ್ಪಟ್ಟವು. ಅವು ಗುಂಪಿನ ಹಿತಕ್ಕೆ, ಕೆಲ ವೇಳೆ ವೈಯಕ್ತಿಕ ಉಳಿಗಾಲಕ್ಕೆ ಕೂಡ ಆಗತಕ್ಕವಾದ ಜೈವಿಕ ಅನಿವಾರ್ಯತೆಗಳಾಗಿದ್ದವು. ಅವುಗಳನ್ನು ಈಗ ಧರ್ಮ, ನೀತಿ ಇತ್ಯಾದಿಗಳ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಅಥವಾ ಹೆಸರುಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಷ್ಠಿಸಲಾದರೂ ಅವುಗಳ ಬೀಜಗಳು ನಮ್ಮ ಪಾಶವ ಪೂರ್ವೇತಿಹಾಸದಲ್ಲಿ ಇದ್ದವು. ಆದರೂ "ವಿಚಾರವಂತ" ನಾದ ಮನುಷ್ಯನಲ್ಲಿ ಅವುಗಳನ್ನು ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ನೆಲೆಗೊಳಿಸುವುದು ಸುಲಭವಾಗಿರಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ. "ಅಹಂ"ಕಾರ ವ್ಯಕ್ತಿ ಸ್ವಾರ್ಥವನ್ನು ಮಾತ್ರವಲ್ಲ, ಆತನ ತಾತ್ಕಾಲಿಕ ಮತ್ತು ಬಲವತ್ತರ ಪ್ರಚೋದನೆಗಳ ಧೈಯಗಳನ್ನೂ ಬೆಂಬತ್ತಿ ಹೋಗುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರೇರಿಸುತ್ತಿತ್ತು. ಆದನ್ನು ಹದ್ದುಬಂದಿಗೆ ತರುವ ಈ ನೀತಿಗಳನ್ನು ಪ್ರಯತ್ನ ಪೂರ್ವಕ ಮತ್ತು ಅನ್ಯ ಉಪಾಯಗಳ ಸಹಾಯದಿಂದ ಸ್ಥಾಪಿಸುವ ಅಗತ್ಯ ಬಿದ್ದಿರಬೇಕು.

ಮೌಲ್ಯಗಳನ್ನು ಅಥವಾ ನೀತಿಯನ್ನು ನೆಲೆಗೊಳಿಸುವುದೆಂದರೆ, ಮಾನವನ ಅಹಂಕಾರವ ಕುದುರೆಯನ್ನು ಪಳಗಿಸುವುದಾಗಿತ್ತು. ಪ್ರಾಣಿಗಳನ್ನು ಪಳಗಿಸುವಾಗ ಇಂದಿಗೂ ಉಪಯೋಗಿಸುವ ಉಪಾಯಗಳೆಂದರೆ ಕಂಡಿ:ಶನಿಂಗ್ ಎಂದು ಕರೆಯುವ "ದಂಡನೆ ಮತ್ತು ಬಹುವಾನ"ದ ದ್ವಂದ್ವ ತಂತ್ರ. ಶಿಕ್ಷೆ, ಶಿಕ್ಷಣ ಎಂಬ ಶಬ್ದಗಳಲ್ಲಿ ಈ ತರಬೇತಿಯ ತಾತ್ಪರ್ಯ ಹುದುಗಿದೆ. ಚಿಕ್ಕಂದಿನಲ್ಲಿಯೇ ಅದು ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಬೇಕು. ಅದಕ್ಕೆ ವಿಧೇಯತೆ ಕ್ಷಣಾತ್ (instant) ಮತ್ತು ಸ್ವಯಂಚೋದಿತ (automatic) ಎಂಬಂತೆ ಬರಬೇಕು. ಅದು ನಿಶ್ಚಿತ ಶಾಬ್ದಿಕ ಸಂಕೇತಗಳ (command words) ಮೂಲಕ ನಡೆಯಬೇಕಾದ ಕ್ರಿಯೆ; ಅದು ಆಲೋಚನೆಯ ಕಮ್ಮಿಚ್ಚಿನ ಮೂಲಕ ಸಾವಕಾಶ ಹಾಯ್ದು ಬರಬೇಕೆಂದಾದರೆ ವ್ಯವಸ್ಥಿತ ಸಾಮೂಹಿಕ ನಡವಳಿಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಧರ್ಮ, ನೀತಿ, ಮೌಲ್ಯ ಇವುಗಳ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಚರಮತ್ವ, ಅಶಂಕತ್ವ, ಅಚಿಂತನೀಯತ್ವ ಇರಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಗಂಟೆ ಬಾರಿಸಿದ ಕೂಡಲೆ ಜಾಯುಲ್ಲಿ ತಂತಾನೆ ನೀರು ಬಿಡುತ್ತಿದ್ದ ಪೌಲೋವನ ನಾಯಿಯು ನಡವಳಿಕೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಕಡಿಮೆ ಹೋಲುವಂಥ ಮೌಲ್ಯ ವಿಧೇಯತ್ವಕ್ಕೆ ಸಾಮಾಜಿಕ ಮನುಷ್ಯನನ್ನು ಪಳಗಿಸಬೇಕಾಗಿತ್ತು.

ಇಲ್ಲಿಯೇ “ಧರ್ಮ”ದ ಪರಿಕಲ್ಪನೆ ಆಗಿರಬೇಕು, ಅವಕ್ಕೆ ಸೌಲಭ್ಯ ಒದಗಿ ಸಿದ್ಧ ಯಾವ ಕಾರಕ ಎಂದು ಆಲೋಚಿಸುವಾಗ ಮರಣಭಯವೆಂದು ನನಗೆ ತೋರುತ್ತದೆ. ಪರಲೋಕ ಕಲ್ಪನೆ ಮರಣಕ್ಕೆ ಮಾನವ ಮನಸ್ಸು ಕಂಡುಕೊಂಡ ಪ್ರತೀಕಾರ. ಆ ಪರಲೋಕ ಇಹದ್ದೇ ವಿಸ್ತರಣೆ. ಇಲ್ಲಿ ಸರಿಯಾಗಿ ನಡೆದುಕೊಂಡವರಿಗೆ ಅಲ್ಲಿಯೂ ಒಳಿತಾಗುತ್ತದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಕಡಕು ಮಾಡಿದವರಿಗೆ ಅಲ್ಲಿ ಅಧೋಗತಿ. ಇಲ್ಲಿ ಸಲ್ಲುವರು ಅಲ್ಲಿಯೂ ಸಲ್ಲುವರಯ್ಯ. ನಾವು ಕಾಣುವ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಮರಣ ಶಾಶ್ವತ, ಜೀವನ ಕ್ಷಣಿಕ. ಆದರೆ ಮರಣ ಶಾಶ್ವತವೆಂದರೆ ಪರಲೋಕವೂ ಶಾಶ್ವತ. ಅಲ್ಲಿನ ಸುಖದುಃಖ ಶಾಶ್ವತ. ಅದನ್ನು ನಿಯಾಮಕ ಮಾಡುವ ಶಕ್ತಿಗಳು ಇಹದ ಮಾನವ ಶಕ್ತಿಗಳಿಗಿಂತಲೂ ಬಲಿಷ್ಠ. ಹೀಗೆ ಆತ್ಮ, ಪರಮಾತ್ಮನ ಉಪ. ಆ ಶಾಶ್ವತಕ್ಕಾಗಿ ಈ ಕ್ಷಣಿಕದಲ್ಲಿ ಕೆಲ ತ್ಯಾಗಗಳು ಇಷ್ಟ. ಮನುಷ್ಯ ಬುದ್ಧಿವಂತ ನಿಜ; ಆದರೆ ಅವನ ಬುದ್ಧಿಗೆ ಯಾವುದು ನಿಲುವಿಲ್ಲವೋ ಅದನ್ನು ತರ್ಕದಿಂದ ಭರ್ತಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ತರ್ಕ ನಿರ್ವಿಹಾರವಾಗಿದ್ದರೆ ಸರಿ; ಆದರೆ ಮನುಷ್ಯ ಬಯಕೆಗಳ ಮುದ್ದೆಯಾದ್ದರಿಂದ ತರ್ಕ ಇಚ್ಛೆಯ ಆಳಾಗುತ್ತದೆ, ಈ ಕಲಸು ಮೇಲೋಗರದಿಂದ ಭಾವನೆಯ ಉದಯ. ಭಾವನೆಯಿಂದ ಕಲ್ಪನೆ, ಕನಸು, ಕಣಸು; ಅಪರೋಕ್ಷ ದರ್ಶನ; ಅದಕ್ಕಾಗಿ ದಾರ್ಶನಿಕ, ಋಷಿ, ಹಿರಿಯ, ಮಾಂತ್ರಿಕ, ಕ್ರಾಂತದರ್ಶಿ, ತ್ರಿಕಾಲ ಜ್ಞಾನಿ; ಆತ “ಆ” ಲೋಕವನ್ನು ಕಂಡು ಅಲ್ಲಿನ ಶಕ್ತಿಗಳು ಮನುಷ್ಯನಿಂದ ನಿರೀಕ್ಷಿಸುವ ನಡವಳಿಯನ್ನರಿತು, ಕಡಿಮೆ ಭಾವನಾಶಕ್ತಿಯುಳ್ಳವರಿಗೆ ತಿಳಿಸುತ್ತಾನೆ; ಅದು ಅನುಂಜಿತವು. ಉಲ್ಲಂಘನೆ ಪಾಪ; ಪಾಪ “ಅಲ್ಲಿನ” ಶಾಶ್ವತ ಸುಖವನ್ನು ಕಡಿಸುತ್ತದೆ; ವಿಧೇಯತೆ ಅವನ್ನು ನೇರ್ಪಡಿಸುತ್ತದೆ. ಹೀಗೆ ಪುಣ್ಯ-ಪಾಪ; ಹೀಗೆ ಸ್ವರ್ಗ-ನರಕ; ಹೀಗೆ ದೈವಾಜ್ಞೆ, Law, ಅದು ದಿವ್ಯವೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಕಂಡದ್ದು. ಯಹೂದ್ಯರ ಮಹರ್ಷಿ ಮೊಸೆಸ್ ದಿವ್ಯವೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಕಂಡು ತನ್ನ ಕುಲದವರಿಗೆ ವಿಧಿಸಿದ ದಶವಿಧ ಆಜ್ಞೆಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನವು ಇಹದ ಒಟ್ಟಿಂದದ ಬದುಕನ್ನು ಹಸನುಗೊಳಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸಲ್ಲುವಂಥವು. ಇದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಅಪರೋಕ್ಷದರ್ಶನ ಬೇಕಾಗಿತ್ತೇ? ಎಂದು ನಮಗೆ—ತರ್ಕ ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ಮುಂದುವರಿದು ಹೇತ್ವಾಭಾಸಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಬಲ್ಲವರಿಗೆ—ಸೋಜಿಗ, ನಗೆ ತರಬಹುದು. ಆದರೆ ದರ್ಶನದಲ್ಲಿ ಕಂಡೇ ಅವುಗಳನ್ನು ವಿಧಾಯಕ ಮಾಡಲಾಯಿತು. ಆದ್ದರಿಂದಲೇ ಅದಕ್ಕೆ ಬೆಲೆ ಬಂತು. ಮನುಷ್ಯನ ಸಾಮಾನ್ಯ ಬುದ್ಧಿಯಿಂದ ಹೊರಟಿದ್ದಾಗಿದ್ದರೆ ಅದನ್ನು

ಮನುಷ್ಯ ಒಪ್ಪುತ್ತಾನೆಯೇ? ಅಲೌಕಿಕ ಮೂಲದ್ದಾದ್ದರಿಂದ ಅದಕ್ಕೆ ಚಿರಂತನತ್ವ ಬಂತು. ಆದರೂ ಜ್ಞಾತಾಜ್ಞಾತ ಉಲ್ಲಂಘನೆ ಆಗುತ್ತದೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಪ್ರಾಯಶ್ಚಿತ್ತ ಗಳವೆ. ಅವುಗಳನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಅನುಭವಿಸಿದರೆ ಅಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷೆ ಇಲ್ಲ. ಪ್ರಯತ್ನಪೂರ್ವಕ ವಿಧಿಗಳನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿದರೆ ಪುಣ್ಯ, ದೇವಾನುಗ್ರಹ; ಉಭಯತ್ರ ಸುಖ.

ಹೀಗೆ "ಶಿಕ್ಷೆ ಮತ್ತು ಬಹುಮಾನ"ಗಳ ಜೋಡು ಕಡಿವಾಣದಿಂದ ಕಾಡು ಮನುಷ್ಯನನ್ನು ಸಹನೀಯ ಸಾಮಾಜಿಕ ಜೀವಿಯಾಗಿ ಪಳಗಿಸಲಾಯಿತು, ಬಹುಮಾನಗಳಲ್ಲಿ ಪಾರಲೌಕಿಕ ಹಿತ ಮಾತ್ರವಲ್ಲದೆ ಇಹದಲ್ಲಿ ಪ್ರಶಂಸೆಯೂ ಸೇರುತ್ತದೆ. ಪ್ರಶಂಸೆ, ಮಾನವನ "ಅಹಂ"ಗೆ ಅಪ್ಯಾಯನವಾದಂತೆ ಅದಕ್ಕೆ ಕಡಿವಾಣವೂ ಆಗುತ್ತದೆ. ಒಮ್ಮೆ ಸಿಕ್ಕಿದ ಪ್ರಶಂಸೆಯನ್ನು ಉಳಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ, ಬೆಳೆಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಹುಡುಗ ಸದ್ವರ್ತನೆಯನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತದೆ. ಆದರೂ ಮೌಲ್ಯಗಳ ಗತಿ--ಪ್ರಗತಿ ಸಾವಕಾಶವೇ ಆಗಿತ್ತು. ಮೌಲ್ಯಗಳು ಹೆಚ್ಚುಂಶ ಸಾಮೂಹಿಕ ಸಾಮರಸ್ಯದ ಇರಾದೆಯಿಂದ ರೂಪಿತ ಮತ್ತು ಪುನಃಸ್ಥಾಪಿತವಾದ "ಸೃಷ್ಟಿ ಸಂಕಲ್ಪ"ಗಳೆಂದು ನಾವೆನ್ನುವುದು ಸರಿಯಾಗಿದ್ದರೆ, ಅವುಗಳ ವಿಧೇಯತೆ ಆಗಿನ ಮಿತ ಸಂಖ್ಯೆಯ ಗುಂಪುಗಳ ಆಂತರಿಕ ನಡವಳಿಗಳೇ ಅನ್ವಯಿಸುವವೆಂದು ಪುರಾತನ ಮನುಷ್ಯ ಗ್ರಹಿಸಿದಂತೆ ಕಾಣುತ್ತದೆ. ನಮ್ಮ ಗುಂಪಿನ ಹೊರಗಿನವರೊಡನೆ ನಮ್ಮ ನಡವಳಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಕೊಲಬೇಡ, ಕಳಬೇಡ; ಹುಸಿಯ ನುಡಿಯಲು ಬೇಡ ಇತ್ಯಾದಿಗಳು ಜಾರಿಯಲ್ಲರಲೇ ಇಲ್ಲ. ಗುಂಪು ಗುಂಪುಗಳ ನಡುವೆ ಧನಾಪಹಾರ, ಕನ್ಯಾಪಹಾರ, ರುಂಡಬೇಟೆ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿದ್ದವು. ವ್ಯಕ್ತಿವ್ಯಕ್ತಿಗಳೊಳಗಿನ ಸ್ಪರ್ಧೆಯ ಮೂರಕತ್ವವನ್ನು ಅಳವಿನಲ್ಲಿ ತಂದ ಮೇಲೂ ಮನುಷ್ಯನ ಸ್ವಭಾವದಲ್ಲೇ ಒಳಗೆ ಕೂಳ್ಳದಿಯು ತ್ತಿರುವ ಆಕ್ರಮಣಶೀಲತೆಯನ್ನು ಆಗಾಗ್ಗೆ ಗುಂಪುಗಳ ನಡುವಿನ ಮರಣಾಂತಿಕ ಸ್ಪರ್ಧೆಯ ರೂಪಕ್ಕೆ ಪರಿವರ್ತಿಸಿ ಒಳಗೆ ಕಲಿತ ವಿಷವನ್ನು ಹೊರಕಕ್ಕುವುದಾಯಿತು. ಅಲೌಕಿಕದ ಭಯ ಕೂಡ ಇದಕ್ಕೆ ಅಡ್ಡಿ ಬರಲಿಲ್ಲ. ಬದಲಿಗೆ ಮನುಷ್ಯನ ಮಿತಬುದ್ಧಿ "ನಮ್ಮ" ಅಲೌಕಿಕ ಬೇರೆ, "ಅವರ" ಅಲೌಕಿಕ ಬೇರೆಯೆ ಎಂದು ವಿಂಗಡಿಸಿ "ನಮ್ಮ" ಅಲೌಕಿಕದ ನೆರವನ್ನು "ಅವರ" ಅಲೌಕಿಕದ ವಿರೋಧ ಪಡೆದದ್ದು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಯಹೂದ್ಯ ಪಿತಾಮಹರು ರೂಪಾತೀತನಾದ ಪರಮಾತ್ಮನನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಬಲ್ಲವರಾಗಿದ್ದರು. ಆದರೆ ಅವನೊಡನೆ ಅವರು ಮಾಡಿಕೊಂಡದ್ದು ಒಪ್ಪಂದ. "ಯೆಹೋವಾ! ನಿನ್ನನ್ನು ನಾವು ಏಕಮಾತ್ರ ದೈವತವೆಂದು ಸ್ವೀಕರಿಸುತ್ತೇವೆ. ನಮ್ಮನ್ನು

೪೮/ಮಿಂಚಿನಬಳ್ಳಿ

ಕಾಪಾತು.” ಇತರ ದೇವತೆಗಳ ಆರಾಧಕರ ಸಂಗತ ಬರುವ ಘರ್ಷಣೆಗಳಲ್ಲಿ ಯಹೂ ದ್ಯವ ಪರವೈವ ಯಹೂದ್ಯರನ್ನೇ ಬೆಂಬಲಿಸುತ್ತಾನೆ. ದೇವಾಸುರರ ಯುದ್ಧವೂ ಎರಡು ದೈವತಗಳ ಆರಾಧಕರ ನಡುವಣ ಹೋರಾಟವೇ. ಅವರಿಗೆ ಇವರ ದೈವ ದುಷ್ಟ; ಇವರಿಗೆ ಅವರದ್ದು. ಮನುಷ್ಯ, ಪೂರ್ವಶಿಲಾಯುಗದಿಂದ ಉತ್ತರಶಿಲಾಯುಗಕ್ಕೆ, ಅಲ್ಲಿಂದ ಲೋಹಯುಗಕ್ಕೆ, ಅಲ್ಲಿಂದ ಇಂದಿನ ಪರಮಾಣು ಯುಗಕ್ಕೆ ದಾಟಿ ಬಂದಿದ್ದಾನೆ. ಮಹಾ ಬೌದ್ಧಿಕರೂ, ಮಹಾ ದಾರ್ಶನಿಕರೂ, ಮಹಾ ಅಪೌರುಷೇಯ ಧರ್ಮ ಸ್ಥಾಪಕರೂ ಎದ್ದು ಬಂದು ಮನುಷ್ಯಕಾಲ ಒಂದೇ ಎಂದೂ ಬೋಧಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇವರ ವಿಶ್ವದರ್ಶನಗಳಿಂದ ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚು ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಮಾನವಗುಂಪುಗಳ ನಿರ್ಮಾಣವಾಗಿರಬಹುದು. ಆದರೆ ಅವರವರ ಅನುಯಾಯಿಗಳು ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ವಿಶ್ವಧರ್ಮವೇ ನಿಜವಾದ ವಿಶ್ವಧರ್ಮ, ಇತರ ವಿಶ್ವಧರ್ಮಗಳು ಪಾಖಂಡಗಳೆ; ಆದ್ದರಿಂದ “ನಮ್ಮ” ಧರ್ಮದ ನೀತಿಕಟ್ಟಿನ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು “ಅವರಿಗೆ” ಕೊಡಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ಅವರನ್ನು ದೋಚಬಹುದು, ಕೊಲ್ಲಬಹುದು, ವಂಚಿಸಬಹುದು ಎಂಬಂತೆ ವರ್ತಿಸಿದರು. ಇಂದು ಕೂಡ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳೆಂಬ ಹೆಸರಿನಿಂದ ಮನುಷ್ಯ ಸಮುದಾಯಗಳ ವಿಭಜನೆಯಾಗಿದ್ದು ಅವು ಕೂಡ ಅದೇ “ನಾವು” ಮತ್ತು “ಅವರು” ಎಂಬ ತಳಹದಿಯ ಮೇಲೆ ಅವೇ ಬಗೆಯಲ್ಲಿ “ನ್ಯಾಯಧರ್ಮ” ತೀತ ಸ್ಪರ್ಧೆಗಳನ್ನು ನಡೆಸುತ್ತಿವೆ. ಮನುಷ್ಯನ ಅಕ್ರಮಣ ಪ್ರವೃತ್ತಿಯನ್ನು ಪಳಗಿಸುವುದು ಸೌಲಭ್ಯವಲ್ಲ-ಇಂದಿಗೂ. ಪರಲೋಕದ ಭಯ ಹೆಚ್ಚು ಕಡಿಮೆ ಅಂತರ್ಧಾನವೇ ಆದ ಈ ಯುಗದಲ್ಲಿ ಸ್ವಜಾತಿಹನನದಿಂದ ಮಾನವ ಕುಲವನ್ನು ರಕ್ಷಿಸಬಹುದಾದ ಮೌಲ್ಯ ಯಾವುದೆಂಬುದನ್ನು ಯೋಚಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಕಷ್ಟವಿಲ್ಲ; ಆದರೆ ಆ ಮೌಲ್ಯಕ್ಕೆ ತಾತ್ಕ್ಷಣಿಕ ವಿಧೇಯತೆಯನ್ನು ಹೇಗೆ ಉಟುವಾಡಬೇಕೆಂಬುದೇ ಪ್ರಶ್ನೆ.

ಆದರೆ ಬುದ್ಧಿಯ ಪ್ರಭಾವದಿಂದ ಇಂದಿನ ವಿಚಾರವಾದಿಯುಗದ ವರೆಗೆ ಮಾನವನು ಹಾದು ಬಂದ ಅನುಭವಗಳು ಅನೇಕ ಮೌಲ್ಯಗಳನ್ನು ಬದಲಾಯಿಸಿವೆ; ಅನೇಕ ಉದಾತ್ತ ಮೌಲ್ಯಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸಿವೆ; ಬಹುಮುಖವಾಗಿ ಮೌಲ್ಯಗಳು ಕವಲೊಡೆದಿವೆ. ಶಿಲಾಯುಗಗಳ ಯುಗದಿಂದ ಪರಮಾಣವಿಕ ಅಸ್ತ್ರಗಳ ಇಂದಿನ ಯುಗದ ವರೆಗಿನ ಭೌತಿಕ ಪ್ರಗತಿ ಮಾನವನನ್ನು ದಿನದಿನದ ಬಾಳಿಗೆ ದಿನದಿನ ಬೆನ್ನು ಮುರಿದು ದುಡಿಯುವ ಅಗತ್ಯದಿಂದ ಮುಕ್ತಗೊಳಿಸಿರುವುದರಿಂದ ಮಾನವನ ಅಂತಃ

ಸತ್ತಕ್ಕೆ ಬಗೆಬಗೆಯ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಹೂಬಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗಿದೆ. ಇದನ್ನು ಸಾಧ್ಯವಾಗಿ ಮಾಡುವ ಕಾರಕಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಪಾಲಾ ಮಾನವನ ಆಕ್ರಮಣಶೀಲತೆಯದೇ ಎನ್ನಬಹುದು. ಇನ್ನೊಂದು ದೊಡ್ಡ ಪಾಲಾ ಅವನ ಲೈಂಗಿಕ ಉದ್ದಾಮತೆಗೆ ಸಲ್ಲುತ್ತದೆ. ಕೇವಲ ವೈಯಕ್ತಿಕ ಮತ್ತು ಕುಲದ ಉಳಿಗಾಲಕ್ಕಾಗಿ ಮನುಷ್ಯರು ಇವೆರಡು ಪ್ರವೃತ್ತಿಗಳನ್ನು ದೈನಂದಿನವಾಗಿ ಬೆಂಬತ್ತಬೇಕಾದ ಅಗತ್ಯವನ್ನು ನಾಗರಿಕತೆಯ ಮುನ್ನಡೆ ಉತ್ತರೋತ್ತರವಾಗಿ ಕಡಿಮೆ ಮಾಡುತ್ತ ಬಂದಿದೆ. ಹೀಗೆ ಉಳಿತಾಯವಾದ ಇಂದ್ರಿಯ ಶಕ್ತಿಗಳು ಮಹತ್ತರವಾದ ಮೌಲ್ಯಗಳನ್ನು ಉನ್ನತಿಗೆ ತಂದಿವೆ. ತ್ಯಾಗ, ಆತ್ಮಸಮರ್ಪಣೆ, ಪರಹಿತ, ಔವಾರ್ಯ, ಶೌರ್ಯ, ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ, ಸ್ವಾಭಿಮಾನ, ಕಲೆ, ಸಾಹಿತ್ಯ, ಸೌಂದರ್ಯ ಮೊದಲಾದ ಮೌಲ್ಯಗಳ ಮತ್ತು ಆ ಮೌಲ್ಯಗಳನ್ನು ಬೆಂಬತ್ತಿಸ್ವಾರಿಂದಾಗಿ ಉತ್ಪಾದಿಸಿದ ಮಹಾಕೃತಿಗಳು ಮಾನವಕುಲವೇ ಅಭಿಮಾನ ಪಡೆವಂತಿವೆ. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಆಕ್ರಮಣ ಪ್ರವೃತ್ತಿಯ ಮತ್ತು ಕೆಲವು ಲೈಂಗಿಕ ಪ್ರವೃತ್ತಿಯ ಮತ್ತು ಕೆಲವು ಉಭಯ ಪ್ರವೃತ್ತಿಗಳ ಮಿಶ್ರಣದ ಉದಾತ್ತೀಕೃತ ರೂಪಗಳಲ್ಲವೆ? ಎಷ್ಟು ಮಹಾ ಪರಹಿತ ಕಾರ್ಯಗಳು ಆಕ್ರಮಣ ವೃತ್ತಿಯ ರೂಪಾಂತರಗಳು? ಎಷ್ಟು ಕವಿಗಳು ಕಲಾವಿದರು ತಮ್ಮ ಲೈಂಗಿಕ ಹತಾಶೆಗಳನ್ನು ಕಲಾತ್ಮಕ ಸಿದ್ಧಿಗಳಾಗಿ ಎರಕ ಹೊಯ್ಯಲಿಲ್ಲ? ವಿಜ್ಞಾನದ ಮುನ್ನಡೆಯ ಹಿಂದೆಯೇ ಇವೆರಡು ಪ್ರವೃತ್ತಿಗಳ ಒತ್ತಡ ಎಷ್ಟಿದೆ? ಮತ್ತು ಇವುಗಳಿಂದ ಸ್ಥಾಪಿತ ಮತ್ತು ವಿಕಸಿತವಾದ ಮೌಲ್ಯಗಳಿಂದ ಎಷ್ಟು ಮಟ್ಟಿಗೆ ಆ ಮೂಲ ಪ್ರವೃತ್ತಿಗಳ ಮಾರಕತೆಯನ್ನು ಮೆದುಗೊಳಿಸುವುದಕ್ಕೆ, ತನ್ಮೂಲಕ ವ್ಯಕ್ತಿ ಮತ್ತು ಜಾತಿಯ ಉಳಿಗಾಲಕ್ಕೆ ನೆರವು ಸಿಕ್ಕಿದೆ?

ಮೌಲ್ಯ ವಿವೇಚನೆಯಲ್ಲಿ ನಾನಿಲ್ಲಿ ಅಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ, ದೈವಿಕ ಮೌಲ್ಯಗಳಿಗೆ ಗಮನ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಮೌಲ್ಯ ಎಂಬುದು ನನ್ನ ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಜೀವಿಗೆ ಕೇವಲ ಇಂದ್ರಿಯ ಪ್ರವೃತ್ತಿಗಳ ಸಮಾಧಾನದಿಂದ ದೊರಕುವ ತೃಪ್ತಿಗಿಂತ ಭಿನ್ನವಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ಮೇಲಿನ ಸ್ತರದ ತೃಪ್ತಿಯನ್ನು ಕೊಡುವಂಥ ಒಲವುಗಳು. ಆ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಮತ್ತು ದೈವಿಕ ಭಾವನೆಗಳೂ ಮೌಲ್ಯಗಳೇ. ಅವುಗಳನ್ನು ಭ್ರಾಂತಿಗಳು ಎನ್ನುವುದಾದರೆ ಎಲ್ಲ ಮೌಲ್ಯಗಳೂ ಭ್ರಾಂತಿಗಳೇ.

ಇಂದು ಮಾನವ ಕುಲ ಜ್ಞಾನ, ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ, ಅಭಿಮಾನ ಎಂಬ ಮೌಲ್ಯಗಳ ಅಪ್ರತಿಹತ ಅನುಸರಣೆಯಿಂದ ಒಂದು ಅಪಾಯಕರ ಪ್ರಪಾತದ ಅಂಚಿಗೆ ಬಂದು

ನೀತಿವೆ. ಜ್ಞಾನದಾಹ ಅವನಿಗೆ ಒಂದು ಜಾತಿಯಾಗಿ ಆತ್ಮಹತ್ಯೆಯ ಶಕ್ತಿ ಕೊಟ್ಟಿದೆ; ವೈಯಕ್ತಿಕ ಮತ್ತು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯದ ಹಂಬಲವು ಈ ಜ್ಞಾನಾಸ್ವೇಷಣೆಯ ಮತ್ತು ಅದರಿಂದ ಲಭಿಸಿದ ಸದಸತ್ ಬಲಗಳ ಸಂಗ್ರಹ ಮತ್ತು ವಿಸ್ತರಣೆಗೆ ತಡೆ ಹಾಕುವುದನ್ನು ಕಷ್ಟವಾಗಿ ಮಾಡಿದೆ. ಆಕ್ರಮಣವೇ ಒಂದು ಮುಖವಾದ ಆಭಿಮಾನ ಅವನಿಗೆ ಸ್ಪರ್ಧೆಯಲ್ಲಿ ಮಿತಿಗಳನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುವುದನ್ನು ಅಸಾಧ್ಯಪ್ರಾಯವಾಗಿ ಮಾಡಿದೆ. ಜ್ಞಾನದ ಪ್ರಸೋಚದಿಂದಾಗಿ ಮಾನವ ಗುಂಪುಗಳನ್ನು ಈ ವರೆಗೆ ಕಾಪಾಡಿಕೊಂಡು ಬಂದ ಅಲೌಕಿಕದ ಭಯವೆಂಬ ಮೌಲ್ಯ ಹೆಚ್ಚು ಕಡಿಮೆ ನಷ್ಟವಾಗಿದೆ. (ಧರ್ಮಭೀರು ಇತ್ತೀದಿ ಪದಗಳಿಂದ ಭಯವೂ ಒಂದು ಮೌಲ್ಯ ಎಂದು ಸ್ವೀಕೃತವಾಗಿದೆ.) ಹೀಗೆ ಮನುಷ್ಯ ಇಂದು ತನಗೆ ಮಾತ್ರ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯಾಗಿದ್ದಾನೆ. ಆದರೆ ಈ "ತಾನು" ಎಂಬುದು ದೈವಿಕ ಮೌಲ್ಯಗಳು ಆಳುತ್ತಿದ್ದಾಗಿನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಇದ್ದಂತೆ ಶಾಶ್ವತವೂ, ಅಲೌಕಿಕವೂ, ಅನುಲ್ಲಂಘ್ಯವೂ ಆಗಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಅದು ಪ್ರವೃತ್ತಿಗಳ ನಿಗ್ರಹಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆಯೇ ಎಂಬುದು ಸಂಶಯಾಸ್ಪದ. ಈ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಕೆಲವೊಂದು ಹಳೆಯ ಮೌಲ್ಯಗಳ ಸ್ಥಾಪನೆ ಅಗತ್ಯವಾಗಿದೆ. ಹಿಂದೆ ಹೀಗೆ ಆಗಿವೆ. ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವನ್ನು ಗುಂಪಿನ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯಕ್ಕೂ, ಗುಂಪಿನ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವನ್ನು ರಾಷ್ಟ್ರ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯಕ್ಕೂ, ಉತ್ಕರ್ಷಕ್ಕೂ ಅಧೀನವಾಗಿ ಮಾಡುವ ಮೌಲ್ಯಗಳನ್ನು ಮಾನವ ಕುಲ ರೂಢಿಸಿಕೊಂಡಿತು. ಆದರೆ ಮೌಲ್ಯಗಳು ದೀರ್ಘಾನುಭವದಿಂದ ಹೊರಟು, ಸಾರ್ವತ್ರಿಕ ಗೌರವವುಳ್ಳ ಅಧಿಕಾರ ವಾಣಿಯಿಂದ ಅಥವಾ ಬಲದಿಂದ ಪ್ರಣೀತವಾಗಿ, ದೀರ್ಘ ತರಬೇತಿಯಿಂದ ರೂಢಿ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯಾ ಸ್ವರೂಪದ ವಿಧೇಯತೆಯನ್ನು ಸಂಪಾದಿಸಿ ನೆಲಸಬೇಕಾದವುಗಳು. ಆಷ್ಟು ವೇಳೆ ಇದೆಯೇ ಎಂಬುದೀಗ ಪ್ರಶ್ನೆ.

ಮನುಷ್ಯನ ಮೂಲ ಪ್ರವೃತ್ತಿಗಳ ಬಹುಭಾಗ ಅವನು ಅಪಾಯಕರವಾಗಿ ಬದುಕಿದ್ದಾಗ ರೂಪುಗೊಂಡು ಇಳಿದು ಬಂದವುಗಳು, ಇಂದು ಆ ಅಪಾಯವನ್ನು ನಾಗರಿಕತೆ ನಿವಾರಿಸಿದೆ. ನ್ಯಾಯ (law) ಎಂಬ ಮೌಲ್ಯ ವ್ಯಕ್ತಿಹಿತಗಳನ್ನು ಬಹು ಮಟ್ಟಿಗೆ ಕಾಯುತ್ತದೆ. ಲೈಂಗಿಕ ಸ್ಪರ್ಧೆ ಘಾತಕವಾಗದಂತೆ ವಿವಾಹಸಂಸ್ಥೆ ಇದೆ. ಸ್ಪರ್ಧೆಯು ಪ್ರವೃತ್ತಿಗೆ ವ್ಯಾಪಾರ, ಕಲೆ, ವಿಜ್ಞಾನ ಮೊದಲಾದ ಅನೇಕ ನಿರೂಪದ್ರವಿ ಅವಕಾಶಗಳಿವೆ. ಆದರೂ ಮನುಷ್ಯನ ಶರೀರದ ರಾಸಾಯನಿಕ ಸ್ವರೂಪ ಹಿಮಾಯುಗದಲ್ಲಿದ್ದಂತೆಯೇ ಇದೆ. ಅವು ಇಂದಿನ ಗಂಡಾಂತರ ರಹಿತ ಜೀವನದಲ್ಲಿ

ಕೂಡ ಅಲ್ಪ ಕಾರಣಗಳಿಗಾಗಿ ಉದ್ರೇಕಗೊಳಿಸುತ್ತವೆ. ಈ ಅನಗತ್ಯ ಉದ್ರೇಕ ಅವನನ್ನು ಅನಿಷ್ಟ - ಅಪಾಯಕರವಾದ ಕ್ರೋಧಾದಿಮಾರ್ಗಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರೇರಿಸುತ್ತದೆ. ಇಂದಿನ ವ್ಯಕ್ತಿಗಿಂತ ಮನವ ಸಮಾಜಕ್ಕೇ ಇದು ಗಂಡಾಂತರವೊಡ್ಡುತ್ತಿದೆಯೆಂದು ಒಬ್ಬ ವಿಜ್ಞಾನಿ ವಾದಿಸಿದ್ದು ನನಗೆ ಇಲ್ಲಿ ನೆನಪಾಗುತ್ತದೆ. ದೈವಾತ್ ಇಂದು ಮನುಷ್ಯನ ಜ್ಞಾನಸೀಮೆ ಈ ರಾಸಾಯನಿಕ ಪ್ರಚೋದಕಗಳನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುವಷ್ಟು ವಿಸ್ತರಿಸಿದೆ. ಅವನ ರಾಸಾಯನಿಕ ರಚನೆಯನ್ನೇ ಬದಲಿಸಲು ಇಂದು ಸಾಧ್ಯವಿದೆ. ಅವನ ಆಕ್ರಮಣ ಭಾವವನ್ನು ತಗ್ಗಿಸಬಹುದು; ಕಾಮಾತಿರೇಕವನ್ನೂ ಕ್ರೋಧಾತಿರೇಕವನ್ನೂ ತಹಬಂದಿಗೆ ತರುವ ಚಿಕಿತ್ಸೆ ಕೊಡಬಹುದು. ಆದರೆ ಹೀಗೆ ಮಾಡಿದರೆ ದೀರ್ಘ ಪರಿಣಾಮ ಏನಾದೀತು? ಆಕ್ರಮಣ ಮತ್ತು ಕಾಮ ಪ್ರವೃತ್ತಿಗಳೊಡನೆ ತಳಕು ಬಿದ್ದ ಅನೇಕ ಸದ್ಗುಣಗಳ ಗತಿಯೇನು? ಮನುಷ್ಯನ ಮೂಲ ಸ್ವಭಾವವನ್ನು ರಾಸಾಯನಿಕವಾಗಿಯೇ ಆಗಲಿ ರೂಢಕ್ರಿಯೆ (conditioning) ಯಿಂದಲೇ ಆಗಲಿ, ಕ್ರಾಂತಿಕಾರಕವಾಗಿ ಬದಲಿಸುವುದು ಅತ್ಯಂತ ಅಪಾಯಕಾರಿ. ಮದ್ದು ಹಾಕಿ ಗಂಡವನ್ನು ವಶೀಕರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಹೆಣ್ಣು ಅವನನ್ನು ವಿಧೇಯನಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾಳೆ. ಸಂಗಡವೇ ಅವನು ಮುಂಕಾಗಿ ಮೂಲೆ ಹಿಡಿಯುತ್ತಾನೆ. ಮನುಷ್ಯನ ಸ್ವಭಾವದಿಂದ ಉದ್ರೇಕವನ್ನು ಇಳಿಸಿದರೆ ಕೊನೆಗೆ ಏನಾದೀತೆಂದು ಹೇಳಲಾಸಲ್ಲ.

ಸಮಸ್ಯೆಗೆ ಉತ್ತರ ತರ್ಕ ಮಾರ್ಗದಿಂದ ದುಷ್ಕರ. ಒಂದು ದುರ್ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಒಂದು ಚಿಕ್ಕ ದುಡುಕಿನಿಂದ ಅಥವಾ ಒಂದು ಅಕಸ್ಮಿಕದಿಂದ ಮನವ ಕುಲ ಸಾಮೂಹಿಕ ನಾಶವನ್ನು ತಂದುಕೊಳ್ಳಲೂ ಬಹುದು. ಒಂದು ವೇಳೆ ಹಾಗಾದರೂ ಮನುಷ್ಯ ಕುಲದ ಅಸ್ತಿತ್ವ ವ್ಯರ್ಥವೆಂದಾಗದು, ಇನ್ನಾವುದಾದರೊಂದು ಲೋಕದಿಂದ ಇಲ್ಲಿ ಬರಬಹುದಾದ ಭವಿಷ್ಯತ್ತಿನ ಒಂದು ಬುದ್ಧಿಶಾಲಿ ಪ್ರಾಣ ಇಲ್ಲಿನ ಭಗ್ನಾವಶೇಷಗಳನ್ನು ಕಂಡರೆ ಇದೊಂದು ಮಹೋನ್ನತವಾದ ಟ್ರಾಜಡಿ ಎಂದು ಭಾವಿಸಿ ಹೀಗಾಗಬಾರದಿತ್ತು ಎಂದುಕೊಂಡೀತೇ ಹೊರತು ಇದೊಂದು ತುಚ್ಛ ಪ್ರಯೋಗವೆಂದೆಣಿಸಲಾರದು. ಬೈರನ್ನನು ವೆಪೋಲಿಯನ್ನನ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಿದ್ದನ್ನೇ ವ್ಯತ್ಯಾಸಗೊಳಿಸಿ

ಕ್ಷುದ್ರನಾಗಿ ಬದುಕಬೇಕೆ ಮಹಿಮನಾಗಿ

ಸಾಯಬೇಕೆ-

ಎರಡರಲ್ಲಿ ಮಹೋನ್ನತವೆ ಆಗಿತ್ತಲ

ನಿನ್ನ ಆಯ್ಕೆ !

-ಎಂದು ಆ ಜೀವಿ ಪ್ರಶಂಸಿಸಬಹುದು.

ಆದರೆ ನಾನು ಆಶಾವಾದಿ. ದೈವಿಕದಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ವಿಶ್ವಸಂಕಲ್ಪದಲ್ಲಿ ನಂಬಿಕೆಯುಳ್ಳವನು. ಆ ವಿಶ್ವಸಂಕಲ್ಪ ನಮ್ಮ ಮೂಲ ರಾಸಾಯನಿಕ ಸ್ವರೂಪ ದಲ್ಲೇ ನಿಹಿತವಾಗಿದೆಯೆಂದೂ ನಾನು ನಂಬುತ್ತೇನೆ. ನಾವು ಜೀವ ವಿಕಾಸವನ್ನು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಂಡ ರೀತಿಯಿಂದ, ಮಾನವ ಚರಿತ್ರೆ ನಡೆದು ಬಂದ ಕ್ರಮದಿಂದ, ಆ ಸಂಕಲ್ಪ ಜೀವ ಜಾತಿಗಳ ಸಾಮೂಹಿಕ ಉಳಿಗಾಲವನ್ನೇ ಧ್ಯಾನಿಸುತ್ತಿದೆಯೆನಿಸುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಬಿಕ್ಕಟ್ಟಿನ ಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ವಿಶ್ವಸಂಕಲ್ಪ ನಮ್ಮ ಸ್ವಭಾವದಲ್ಲೇ ವಮಗಿನೂ ಅರ್ಥವಾಗದ ಒಂದು ಅಜ್ಞಾತ ಕಾರಕವನ್ನು ಜಾಗೃತಗೊಳಿಸಿ ಕುಲವನ್ನು ಕಾಪಾಡುತ್ತದೆಂದು ನಿರೀಕ್ಷಿಸುತ್ತೇನೆ. ●

ಬುದ್ಧಿಜೀವಿ, ಸಮಾಜ ಮತ್ತು ಸಾಹಿತ್ಯ

ಬುದ್ಧಿಜೀವಿ ಎಂಬ ಶಬ್ದವು ಇಂಗ್ಲಿಷಿನ Intellectual ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾದ ಪರ್ಯಾಯಪದ ಅಂತ ನನಗೆ ಅನಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ನಿಜವಾಗಿ ಈ ಬುದ್ಧಿಜೀವಿ ಶಬ್ದದಲ್ಲಿಯೇ ನಮ್ಮ Intellectual ಜನರ ಸಮಸ್ಯೆ ಪ್ರತಿಬಿಂಬಿತವಾಗಿವೆಯೇ ಅಂತ ನನಗೆ ಸಂದೇಹ ಬರುತ್ತಿದೆ. ಬುದ್ಧಿಜೀವಿ ಎಂದರೆ ತನ್ನ ಬುದ್ಧಿಶಕ್ತಿಯಿಂದ ಬದುಕುವವನು ಅಂತ ಧ್ವನಿತವಾಗುತ್ತದೆ. ಆರ್ಥಾತ್ ಬುದಿಯು ನಮಗೆ ಬದುಕುವ ಹಾವಿಯಾಗಿದೆ, ಜೀವನವ ಉಪಕರಣವಾಗಿದೆ. ನಮ್ಮ Means of Production ಆಗಿದೆ. ಬುದ್ಧಿ ನಮ್ಮ ದೈನಂದಿನ ಆಜೀವಿಕೆಗೆ ಇಷ್ಟು ಸಂಬಂಧವಾಗಿರುವಾಗ ಅವರಿಂದ ಅನ್ನಮಯ ಪ್ರಸಂಚಕೃಂತ ಉನ್ನತವಾಗಿರುವುದು ಹುಟ್ಟಿ ಬಲ್ಲದೆ? ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯದಲ್ಲಿ ಬುದ್ಧಿಜೀವಿಗೂ ಇಂಟೆಲೆಕ್ಟುವಲ್ಲನಿಗೂ ಇರುವ ಅಂತರ ಕಸಬಾಗಾರನಿಗೂ ಕಲಾಕಾರನಿಗೂ ಇರುವ ಅಂತರಕ್ಕಿಂತ ಕಡಿಮೆಯಾದಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಇಲ್ಲಿ ನಾನು ಬುದ್ಧಿಜೀವಿಯ ಬದುಕು Intellectual ಶಬ್ದಕ್ಕೆ ಪರ್ಯಾಯವಾಗಿ "ಬೌದ್ಧಿಕ" ಎಂಬ ಶಬ್ದವನ್ನು ಬಳಸುತ್ತೇನೆ.

ಬೌದ್ಧಿಕನೆಂದರೆ ಯಾರು? ಜಗತ್ತಿನ ಜನರಲ್ಲಿ ಹನ್ನೆರಡು ರಾಶಿಗಳು ಎನ್ನುವ ಜ್ಯೋತಿಷಿಗಳ ವಿಭಾಗ ತಪ್ಪು. ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿರುವುದು ಎರಡೇ ರಾಶಿ—ಮೇಷ, ವೃಷಭ—ಅಂತ ನನ್ನ ಒಬ್ಬ ವಿನೋದಿ ಮಿತ್ರರು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರು. ನಾನು ಇದನ್ನು ತಿದ್ದಿ ಮನುಷ್ಯನ ಎರಡು ರಾಶಿಗಳನ್ನು ಮೇಷ ಮತ್ತು ತುಲಾ ಅಂತ ವಿಭಾಗಿಸುತ್ತೇನೆ. ಮೇಷ ರಾಶಿಯವರು ಗತಾನುಗತಿಕವಾಗಿ ಒಂದೇ ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಸಾಗುತ್ತಾರೆ. ಯಾರಾದರೂ ಬೇರೆ ಕಡೆ ದಬ್ಬಿದರೆ ಆ ಕಡೆ ತಿರುಗುತ್ತಾರೆ. ಅವರ ಬದುಕಿಗೆ ಪ್ರವೃತ್ತಿಯು ಪ್ರಚೋದನೆಯೇ ಚುಕ್ಕಾಣಿ. ಜಗತ್ತು ಇಂಥವರಿಂದಲೇ ತಾಂಬಿದ್ದರೆ ನಿಜವಾಗಿ ಅದು ಸುಖ ಶಾಂತಿಮಯವಾಗಿಯೇ ಇರುತ್ತಿತ್ತು. ಆದರೆ ಆ ಸುಖಶಾಂತಿಯನ್ನು ಭಂಗಿಸುವುದನ್ನು ತುಲಾ ರಾಶಿಯವರು ತಮ್ಮ ಉದ್ಯೋಗವಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ತಕ್ಕಡಿಯಲ್ಲಿ ತೂಗಿ ಎಲೋ ಏನೋ ತಪ್ಪಾ

ಗಿದೆ ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಅವರ ತಲೆ ಓಡುತ್ತದೆ. ಜಗತ್ತು ಈಗಿರುವುದಕ್ಕಿಂತ ಏನೋ ಬೇರೆ ತರಹವಾಗಿರಬೇಕೆಂದು ಅವರಿಗೆ ತೋರುತ್ತದೆ. ಅವರು ಪ್ರಶ್ನಿಸುತ್ತಾರೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಉತ್ತರ ಹುಡುಕುವುದಕ್ಕೆ ಹೆಣಗುತ್ತಾರೆ. ಅವರ ಮನಸ್ಸು ಕೇವಲ ಪ್ರಕೃತಿಯ ಪ್ರಚೋದನೆಯಲ್ಲದ ತರ್ಕದ ಸ್ತರದಲ್ಲಿ ವರ್ತಿಸುತ್ತದೆ. ಅವರು ಕೇಳುವ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು ಎಲ್ಲರ ಮನಸ್ಸನ್ನೂ ವಿಚಲಿತಗೊಳಿಸುತ್ತವೆ. ಇದನ್ನೇ ನಾವು ವಿಚಾರಕ್ರಾಂತಿ ಎನ್ನುವುದು. ಪ್ರಪಂಚವಲ್ಲಗುವ ಎಲ್ಲ ಬದಲಾವಣೆಗಳ ಬುಡದಲ್ಲೂ ಬೌದ್ಧಿಕ ಜನರ ಈ ಪ್ರಶ್ನೆಪ್ರವೃತ್ತಿ ಇದೆ.

Mankind is carried forward on the shoulders of a few great men—ಎನ್ನುವ ಮಾತು ಬಹಳ ಮಟ್ಟಿಗೆ ನಿಜವಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ಇಲ್ಲಿ great men ಎನ್ನುವಲ್ಲಿ great thinkers ಎಂದು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಮಾನವ ಜೀವನವನ್ನು ಪಶು ಸ್ತರದಿಂದ ಮೇಲೆತ್ತುವ ವರ್ಗ ಇದೇ. ಇದನ್ನೇ ನಾವು Intellectuals ಎನ್ನುವುದು. ಆದರೆ ಈ ವಿಚಾರವೆಷ್ಟು ಸರ್ವಶ್ರುತವಾಗಿದೆಯೆಂದರೆ ಅದನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ವಿವರಿಸುವುದು ಅಗತ್ಯವಿಲ್ಲ.

ಈ ಬೌದ್ಧಿಕ ವರ್ಗದ ಪ್ರಭಾವವನ್ನು ಕುರಿತು ಹೆಚ್ಚು ಪುರಾವೆಗಳು ಅಗತ್ಯವೆಂದು ತೋರುವುದಿಲ್ಲ. ಗ್ರೀಕ್ ಇತಿಹಾಸದಲ್ಲಿ ಸಾಕ್ರಟೀಸನನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಿ. ಅವನು ಜಗತ್ತಿನ ಮಹಾ ಬೌದ್ಧಿಕರಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ. ಅವನಿಗೆ ಅಥೆನ್ಸಿನ ನ್ಯಾಯಮಂಡಲಿಯು ವಿಷ ಕುಡಿಸಿತು ಎಂಬ ನಾಟಕೀಯ ಸನ್ನಿವೇಶದ ಗಲಾಟೆಯಲ್ಲಿ ನಾವು ಸಾಕ್ರಟೀಸನು ಯಾರೋಪಿನ ಜೀವನದ ಮೇಲೆ ಬೀರಿದ ಪ್ರಭಾವವನ್ನು ಮರೆತು ಬಿಡುವ ಸಂಭವವಿದೆ. ನೂರು ಹುಂಬರಿಗಿಂತ ಒಬ್ಬ ಬುದ್ಧಿಶಾಲಿ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಎನ್ನುವ ವಿಚಾರವನ್ನು ಪ್ರತಿಪಾದಿಸುವ ಮೂಲಕ ಅವನು ಅಥೆನ್ಸಿನ ಅರ್ಥ ಕಳೆದುಕೊಂಡ ಪ್ರಜಾತಂತ್ರದ ಬುಡಕ್ಕೆ ಕೊಡಲಿ ಹಾಕಿದ, ಅವನೂ ಅವನ ಶಿಷ್ಯ ಪ್ಲೇಟೋನೂ ಪ್ರತಿಪಾದಿಸಿದ ತತ್ವಗಳು ಗ್ರೀಸಿನ ಬೌದ್ಧಿಕ ವರ್ಗವನ್ನು ಪೂರ್ತಿಯಾಗಿ ವಶಪಡಿಸಿಕೊಂಡು ಒಂದು ಶತಮಾನಕ್ಕಿಂತಲೂ ಕಡಿಮೆ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಗ್ರೀಸಿನ ಪುಟ್ಟ ಪುಟ್ಟ ಪರಸ್ಪರ ಕಲಹಮಗ್ನ ಪ್ರಜಾಸತ್ತೆಗಳನ್ನು ಉರುಳಿಸಿದವು. ಅಲೆಗ್ಸಾಂಡರನ ವಿಶ್ವವಿಜೇತ ಸತ್ರವನ್ನು ಮೈಯುಬ್ಬಿ ಓದುವಾಗ ನಾವು ಸಾಕ್ರಟೀಸ್ ಇಲ್ಲದೆ ಅಲೆಗ್ಸಾಂಡರ್ ಬಹುಶಃ ಆಗುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲದೆಂದು ಯೋಚಿಸುವುದಿಲ್ಲ.

ನಾನು ಸಾಕ್ರಟೀಸನನ್ನು ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಉಲ್ಲೇಖಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಿದೆ. ಸಾರ್ವ

ಜನಿಕವಿರಲಿ ಖಾಸಗಿ ಇರಲಿ, ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಬೌದ್ಧಿಕ ಚಿಂತನೆಯ ಅಗತ್ಯವನ್ನು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಪ್ರಬೋಧಿಸಿದ ಯುರೋಪಿಯನ್ನರಲ್ಲಿ ಅವನೇ ಮೊದಲಿಗ, ಅವನ ಮತ್ತು ಅವನ ಶಿಷ್ಯ ಪ್ರಶಿಷ್ಯರಾದ ಪ್ಲೇಟೋ ಅರಿಸ್ಟಾಟಲರ ಪ್ರಭಾವ ಇಂದಿನವರೆಗೆ ಸಾಗಿ ಬಂದಿದೆ. ಕಾರ್ಲ್ ಮಾರ್ಕ್ಸ್ ನಂಥವರೂ ಅವನ ಅನುಯಾಯಿಗಳೂ ತಮ್ಮ Dictatorship of the proletariat ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಮಂಡಿಸುವಾಗ ಪ್ಲೇಟೋನ ರಿಪಬ್ಲಿಕ್ ನಿಂದಲೇ ಪ್ರಚೋದಿತರಾದರು, ಈ ಮಹಾ ಸಮಾಜವಾದಿಗಳೂ ಮನುಷ್ಯನ ಅಸಮಾನತೆಯಲ್ಲಿ ನಂಬಿಕೆ ಇಟ್ಟವರಾಗಿದ್ದರು.

ಯುರೋಪಿನ ಇತಿಹಾಸದಲ್ಲಿ ಬೌದ್ಧಿಕರು ಪ್ರಚೋದಿಸಿದ ಇನ್ನೊಂದು ವಿಪ್ಲವ ಗಿರಿನೇ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿ ಎದ್ದು ಕಾಣಿಸುತ್ತದೆ. ವಾಲ್ತೇರ್ ಮತ್ತು ರೂಸೋ ಅವರು ಹೆಚ್ಚಿನ ವಿಚಾರಗಳಲ್ಲಿ ಪರಸ್ಪರ ವಿರೋಧಾಭಿಪ್ರಾಯ ತಳೆದವರಾದರೂ ಅವರಿಬ್ಬರೂ ಪ್ರೇರಿಸಿದ ಹೊಸ ಬೌದ್ಧಿಕ ವಾತಾವರಣವು ಮಧ್ಯಯುಗವನ್ನು ಪೂರ್ತಿಯಾಗಿ ಅಲುಗಿಸಿ ಅವಿಚ್ಛಿನ್ನವಾಗಿ ನಿರ್ಮೂಲನಗೊಳಿಸಿ ಫ್ರೆಂಚ್ ಕ್ರಾಂತಿಗೆ ಕಾರಣವಾಯಿತು. These two men have destroyed France ಎಂದು ಫ್ರೆಂಚ್ ರಾಜ ಲಾಯಿ ಹೇಳಿದ್ದು ಅತಿಶಯೋಕ್ತಿಯಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಹಳೇ ಯುರೋಪನ್ನು ಉರುಳಿಸಿ ಹೊಸ ಔದ್ಯೋಗಿಕ ಯುಗಕ್ಕೆ ದಾರಿಮಾಡಿಕೊಟ್ಟಿತು. ಸಾಕ್ರಟೀಸಿನಿಲ್ಲದೆ ಅಲೆಗ್ಸಾಂಡರ್ ಹೇಗೆ ಅಸಾಧ್ಯವಾಗಿದ್ದನೋ ಹಾಗೆ ವಾಲ್ತೇರ್-ರೂಸೋಗಳಿಲ್ಲದೆ ನೆಪೋಲಿಯನ್ನನನ್ನೂ ಕಲ್ಪಿಸಲಾ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ.

ನಮ್ಮ ಭಾರತೀಯ ಇತಿಹಾಸದಲ್ಲಿ ಇಂಥ ಬೌದ್ಧಿಕ ಕ್ರಾಂತಿಗಳು ಆಗಿಲ್ಲವೆಂದಲ್ಲ. ಆದರೆ ಇತಿಹಾಸವನ್ನು ನೋಡುವ ನಮ್ಮ ಪೂರ್ವಜರ ವಿಚಿತ್ರ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದಾಗಿ ನಮಗೆ ಅವುಗಳನ್ನು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಗುರುತಿಸುವುದು ಕಷ್ಟವಾಗಿದೆ. ಬುದ್ಧನು ಖಂಡಿತವಾಗಿ ಒಬ್ಬ ಮಹಾ ಬೌದ್ಧಿಕ. ಬಹುಶಃ ಕೃಷ್ಣನೂ ಹೌದು. ಪದ್ಧತನಗಳ ಪ್ರವರ್ತಕರೂ ಬೌದ್ಧಿಕರೇ. ಆದರೆ ನಿತ್ಯಜೀವನದ ಆಗುಹೋಗುಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ಚಿಂತಿಸಿ, ನವೀನ ಬೌದ್ಧಿಕ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನೂ ಉತ್ತರಗಳನ್ನೂ ಮಂಡಿಸಿದವರು ಎಷ್ಟು ಜನ ? ಇಡೀ ಜನಾಂಗಗಳಲ್ಲಿಯೇ ಹೊಸ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಹೊರಹೊಮ್ಮಿಸಿದ ಬೌದ್ಧಿಕರು ಎಷ್ಟು ಜನ - ಹೇಳುವುದು ಕಷ್ಟ. ಇವರಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನವರು ಇಲ್ಲಿನ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳ ಬದಲಿಗೆ ಅಲ್ಲಿನ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಆಸಕ್ತಿ ತಾಳಿದ್ದು ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಬೌದ್ಧಿಕತೆಯ ಬೆಳವಣಿಗೆಗೆ ಆತಂಕವಾಗಿರಬಹುದೇನೋ.

ಭಾರತವು ಬ್ರಿಟಿಷರ ಪ್ರಭುತ್ವಕ್ಕೆ ಒಳಪಟ್ಟ ನಂತರವೇ ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಹೊಸ ಬೌದ್ಧಿಕ ವಾತಾವರಣ ನಿರ್ಮಾಣವಾದದ್ದು ಕಾಣಿಸುತ್ತದೆ. ನಮ್ಮ ಗತಾನುಗತಿಕವಾದ ವಿಚಾರಸರಣಿ ಮುಸ್ಲಿಮರ ಆಕ್ರಮಣದಿಂದಲೂ ಬದಲಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ಸೋಲಿಗೆ ಕಾರಣವೇನು ? ನಮ್ಮ ಲೌಕಿಕ ಸಂಘಟನೆಯಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಿ ಹುಳುಕು ಇದೆ ? ಎಂಬ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಗಜನಿ ಮಹಮ್ಮದನಿಂದ ಹಿಡಿದು ಅಹಮ್ಮದಶಾ ಅಬ್ದುಲಿಯ ವರೆಗಿನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಯಾರೂ ಗುಂಪಿಯಾಗಿ ಕೇಳಿ ಉತ್ತರ ಹುಡುಕಿ ದಂತಿಲ್ಲ. ಮುಸ್ಲಿಂ ಅತಿಕ್ರಮಣದಿಂದ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಹೊಸ ಬೌದ್ಧಿಕ ವಿಪ್ಲವ ಏಕೆ ಹುಟ್ಟಲಿಲ್ಲ ? ಎಂಬ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಎ. ಎನ್. ರಾಯರು ಕೊಟ್ಟ ಉತ್ತರ ಬಹುಶಃ ಸಮರ್ಪಕವಾಗಿದೆ. ಇಸ್ಲಾಮಿನ ನೇತೃತ್ವವು ಪ್ರಗತಿಶೀಲ ಅರಬರ ಕೈಯಿಂದ ಅನಾಗರಿಕ ತುರ್ಕಿ-ಮಂಗೋಲರ ಕೈಗೆ ಹೋಗಿ ಸ್ವತಃ ಮುಸ್ಲಿಮರಲ್ಲಿ ಬೌದ್ಧಿಕ ವಾತಾವರಣ ಕುಂಠಿತವಾಗಿತ್ತು. ಭಾರತೀಯರನ್ನು ಸೋಲಿಸಿದ ಇಸ್ಲಾಮಿ ವಿಜೇತರು ಬಹುಮಟ್ಟಿಗೆ ಭಾರತೀಯರಿಗಿಂತ ಕಡಿಮೆ ನಾಗರಿಕರಾಗಿದ್ದರು. ಅವರು ಭಾರತೀಯರಲ್ಲಿ ಹೊಸ ಲೌಕಿಕ ವಿಚಾರ ವಾತಾವರಣವನ್ನು ಪ್ರೇರಿಸುವಷ್ಟು ಬೌದ್ಧಿಕ ಪ್ರಭಾವ ಹೊಂದಿರಲಿಲ್ಲ. ಬದಲಾವಣೆಯನ್ನು ಅನಾವಶ್ಯಕವಾಗಿ ಮಾಡುವ ಚಾತುರ್ವರ್ಣ್ಯ ಪದ್ಧತಿಯು ನಾಯಕರಾದ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರ ಅತ್ಯಂತ ನಿಶಿತವಾದ ತರ್ಕ ಶಾಸ್ತ್ರವು ಶಾರೀರಿಕ ಬಲದ ಪ್ರತಿನಿಧಿಯಾದ ಇಸ್ಲಾಮಿನಿಂದ ಹೆಚ್ಚು ಅಲ್ಪಗಾಡಲಿಲ್ಲ. ಅಭಿ-ತ್ ಇಸ್ಲಾಂ ಭಾರತೀಯ ಬುದ್ಧಿಗೆ ಬಲವಾದ ಏಟನ್ನೂ ಕೊಡಲಿಲ್ಲ. ಆಹ್ವಾನ ವನ್ನೂ ಒದಗಿಸಲಿಲ್ಲ. ಬ್ರಾಹ್ಮಣರು ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಚರ್ಚಿಸುತ್ತಿದ್ದದ್ದು ಆಮುಷ್ಮಿಕ ವಿಚಾರ. “ಚೆನ್ನಾಗಿ ಊಟ ಮಾಡಿದವರು ದೇವರ ಬಳಿಗೆ ಹೋಗಲು ಅತಿ ಹತ್ತಿರದ ದೇರಿ ಯಾವುದೆಂದು ವಿಚಾರಿಸುತ್ತಿದ್ದರು, ಅವರು ಹಾಗೆ ಮಾಡಲೇ ಬೇಕಿತ್ತು. ಏಕೆಂದರೆ ಹೊಟ್ಟೆ ಭಾರವಾಗಿದ್ದುದರಿಂದ ಬಹು ದೂರ ನಡೆಯುವ ಶಕ್ತಿ ಅವರಿಗಿರಲಿಲ್ಲ” ಎಂದು ನನ್ನ ಹಿಂದಿನ ಮಾಲಿಕರಾದ ಪಣಿಯಾಡಿಯವರು— ಸ್ವತಃ ವಿ.ವಿ.ವಿ.ವಿ. ಶಿರೋಮಣಿಗಳು—ಹಾಸ್ಯ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದದ್ದು ನನಗೆ ಇಲ್ಲಿ ನೆನಪಿಗೆ ಬರುತ್ತದೆ.

ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಪ್ರಭುತ್ವ ಇಲ್ಲಿ ಬಲವಾಗಿ ನೆಲೆಯೂರಿದ ನಂತರ ಭಾರತೀಯರು ನಿಜವಾದ ಬೌದ್ಧಿಕ ವಿಪ್ಲವವನ್ನು ಕಂಡರು. ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಪ್ರಭುತ್ವ ಇಲ್ಲ ಅಪ್ರತಿರೋಧ ವೆಂದು ಸಿದ್ಧವಾಗುತ್ತಿದ್ದಾಗ ಯುರೋಪಿನಲ್ಲಿ ರಿನ್ಯಾಸೆನ್ಸ್ ಆಗಲೇ ಎರಡು ಶತಮಾನ

ನದ ಯೌವನದಲ್ಲಿತ್ತು. ಮಹಾ ತತ್ವಜ್ಞಾನಿಗಳೂ ಮಹಾ ಖಗೋಲ ವಿಜ್ಞಾನಿಗಳೂ ಬೌದ್ಧಿಕ ಉತ್ಪಾತವೆಬ್ಬಿಸಿದ್ದರು. ಪ್ಲಾಸಿ ಕದನವಾದಾಗ ಫ್ರೇಚ್ ಕ್ರಾಂತ ದರ್ಶಿಗಳು ಹೊಸ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಪ್ರಚಾರಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ೧೮೫೭ ರ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಔಪ್ಯೋಗಿಕ ಕ್ರಾಂತಿಯಾಗಿ ಹೋಗಿತ್ತು. ಮುದ್ರಣಾಲೆ ಜ್ಞಾನ ಪ್ರಸಾರವನು ಸಾರ್ವತ್ರಿಕವಾಗಿ ಮಾಡಿತ್ತು. ನಮ್ಮ ವಿದ್ಯಾವಂತ ವರ್ಗಕ್ಕೆ ಈಗ ಎದುರಾದ ಆಕ್ರಮಣವು ಭೌತಿಕವಾಗಿ ಮಾತ್ರವಲ್ಲ, ಬೌದ್ಧಿಕವಾಗಿಯೂ ಅಪ್ರತಿಭಟನೆಯ ವಾಗಿತ್ತು. ಅದರ ಸಮ್ಮುಖದಲ್ಲಿ ಭಾರತೀಯ ಬುದ್ಧಿ ಕತ್ತರಿಸಿದ ಬಳ್ಳಯ ಹಾಗೆ ಹೊಸ ಚಿಗುರುಗಳನ್ನು ಬಿಚ್ಚಿತು. ನಮ್ಮ ಇಡೀ ಸಾಮಾಜಿಕ ಅವಸ್ಥೆಯನ್ನೇ ರಾಜಾ ರಾಮಮೋಹನರಾಯರು ಮರುವಿಚಾರಕ್ಕೊಳಪಡಿಸಿದರು. ಸಂಸ್ಕೃತ ವಿದ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಾಂಡ ಪಂಡಿತರಾದ ಈಶ್ವರಚಂದ್ರ ವಿದ್ಯಾಸಾಗರರು ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯ ವಿದ್ಯೆಯ ಅನ್ವಯಗಳಾದರು. ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ಬ್ರಿಟಿಷರು ಮೊದಲು ಧ್ವಜ ಸ್ಥಾಪಿಸಿದ್ದರೋ ಅಲ್ಲೆಲ್ಲ ನಮ್ಮ ಶತಮಾನಗಳ ಸಂಪ್ರದಾಯವನ್ನು ಪ್ರಶ್ನಿಸುವ ಪ್ರವೃತ್ತಿ ಹುಟ್ಟಿತು. ನಮ್ಮ ವಿದ್ಯಾವಂತ ವರ್ಗ ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯ ಸಾಹಿತ್ಯ, ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯ ರಾಜಕೀಯ ತತ್ವಜ್ಞಾನ, ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯ ವಿಜ್ಞಾನಗಳನ್ನು ಓದಿತು. ಶತಮಾನ ಮುಗಿಯುವುದರೊಳಗೆ ಬ್ರಿಟಿಷರು ತಾವು ನೆಟ್ಟ ಸಸಿಯ ಫಲವನ್ನು ಕಾಣತೊಡಗಿದರು. ನಮಗೇಕೆ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಬೇಡ ? ಎಂಬ ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ಅವರು ಎದುರಿಸಬೇಕಾಯಿತು. ಮುಂದಿನ ಕಾಲ ಶತಮಾನದೊಳಗೆ ಭಾರತೀಯ ಬೌದ್ಧಿಕತೆ ಪ್ರಬುದ್ಧತೆಗೆ ಮುಟ್ಟಿತ್ತು. ನಮ್ಮವರು ಎರಡು ನೋಬೆಲ್ ಪಾರಿತೋಷಕಗಳನ್ನು ಗೆದ್ದರು.

ಭಾರತದ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವು ತೊಂಭತ್ತು ಪಾಲು ಭಾರತೀಯ ಬೌದ್ಧಿಕರ ಶಿಲ್ಪ ಎಂದು ಹೇಳಲೇಬೇಕು. ನಮ್ಮ ಪ್ರಮುಖ ನಾಯಕರು ಪ್ರಮುಖ ಬೌದ್ಧಿಕರೇ— ವಕೀಲರು, ಡಾಕ್ಟರರು, ಪ್ರೊಫೆಸರರು—ಆಗಿದ್ದರೆಂಬುದನ್ನು ಯಾರು ಅಲ್ಲಗಳೆಯುವರು ? ಈ ಬೌದ್ಧಿಕರಲ್ಲಿ ಹಲವರು ಸಮಾಜದ ಸ್ಥಾಪಿತ ನಿಯಮಗಳನ್ನು ಪ್ರಶ್ನಿಸುವವರೂ ಆಗಿದ್ದರು. ಮೋತಿಲಾಲರು ವಿದೇಶ ಯಾತ್ರೆ ಮಾಡಿ ಬಂದು ಪ್ರಾಯ ಶಿಕ್ಷಿತವನ್ನು ನಿರಾಕರಿಸಿದರು. ಗಾಂಧೀಜಿ ಅಸ್ಪೃಶ್ಯ ಹುಡುಗಿಯನ್ನು ದತ್ತಕ ಹಿಡಿದರು. ಇಂದು ನಾವು ಏನಾಗಿದ್ದೇವೋ ಅದೆಲ್ಲ ಬೌದ್ಧಿಕತೆಯ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿದೆ. ಕಲಕತ್ತೆಯಲ್ಲಿ ಮೊದಲ ಮೆಡಿಕಲ್ ಕಾಲೇಜು ಸುರಬವುದಾಗ ಶವಚೈದದಿಂದ ಜಾತಿ ಹೋದಿತೆಂದು ಭಯಪಟ್ಟು ಯಾವ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನೂ ಅಲ್ಲಿ ಸೇರಲೊಪ್ಪಲಿಲ್ಲ. ಇಂದು

ಬ್ರಾಹ್ಮಣರನ್ನು ಮೆಡಿಕಲ್ ಕಾಲೇಜುಗಳಿಂದ ಹೊರಗಿಡಬೇಕೆಂದರೆ ಕಾಯಿದೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿ ಬಂದಿದೆ. ೧೭ ನೇ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿ ವಿಶ್ವಗುಣಾದರ್ಶ ಚಂಪುವಿನ ಕರ್ತ ಉತ್ತರವ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರು ಸರಕಾರಿ ನೌಕರಿ ಮಾಡುವ ಭ್ರಷ್ಟರು ಎಂದೂ ನಿಂದಿಸಿದ್ದ. ೨೦ ನೇ ಶತಮಾನವ ಆದಿಯೊಳಗೆ ದಕ್ಷಿಣವ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರು ಸರಕಾರಿ ನೌಕರಿಯಲ್ಲೆಲ್ಲಾ ತುಂಬಿ ಹೋಗಿ ಉಳಿದವರಿಗೆ ಅಲ್ಲಿ ಎಡೆ ಮಾಡಿಕೊಡಲು ಬ್ರಾಹ್ಮಣರನ್ನು ಒತ್ತಾಯ ದಿಂದ ಬದಿಗೆ ಸರಿಸುವ ಪ್ರಸಂಗ ಬಂತು. ಬೌದ್ಧಿಕರು ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಬವಲು ಮಾಡಿಬಿಟ್ಟರು. ಭಾರತ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯದೊಡನೆ ಬೌದ್ಧಿಕರ ಸಾಧನೆಯ ಒಂದು ಘಟ್ಟ ಪೂರ್ಣವಾಯಿತೆನ್ನಬಹುದು.

ದುದೈವದಿಂದ ಭಾರತದ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯದ ನಂತರ ಬೌದ್ಧಿಕರ ಸಾಧನೆಯನ್ನು ಇದೇ ಪ್ರಶಾಸ್ತಕ ಮಾತುಗಳಿಂದ ವರ್ಣಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲದಾಗಿದೆ. ಈ ಮೂವತ್ತು ವರ್ಷಗಳ ಕಥೆಯನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ನಮ್ಮ ಬೌದ್ಧಿಕರು ಇಲ್ಲಿ ಬಹಳ ದೊಡ್ಡ ಸೋಲನ್ನು ತಿಂದಿದ್ದಾರೆ ಎನ್ನದೆ ವಿಧಿಯಿಲ್ಲ. ತಾವೇ ಪ್ರವರ್ತಿಸಿದ ಯುಗ ದಲ್ಲಿ ಬೌದ್ಧಿಕರು ನಿಷ್ಪ್ರಹಾರ್ಯರಾದ ಸಂತ್ರಸ್ತರಾಗಿದ್ದಾರೆ.

ಇಂದಿನ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಬೌದ್ಧಿಕರು ಎಲ್ಲಿದ್ದಾರೆ ? ಜವಾಹರಲಾಲ್ ನೆಹರೂ ಅವರು ಮಾತು ಬೌದ್ಧಿಕರಾಗಿದ್ದರು. ಅವರ ಅವಸಾನದೊಡನೆ ಈ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಬೌದ್ಧಿಕರ ರಾಜಕೀಯ ಮೃತ್ಯುವಾಗಿದೆ. ನಂಬೂದ್ರಿಪಾಡರನ್ನು ಬಿಟ್ಟರೆ ಕೇಂದ್ರ ದಲ್ಲೂ ಗಲಿ ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲೂ ಬೌದ್ಧಿಕ ಎನ್ನಬಹುದಾದವರೊಬ್ಬರೂ ರಾಜಕೀಯ ಕರ್ಣಧಾರತ್ವ ವಲ್ಲಿದ್ದಾರೆನ್ನಲುಬಾರದು. ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯಗಳು ಬೌದ್ಧಿಕತೆಯ ದೇವಾಲಯಗಳು. ಅವುಗಳ ಸತ್ತಾಧಿಕಾರವು ಬೌದ್ಧಿಕರಲ್ಲದವರ ಕೈಗೆ ಸವಕಾಶ ವಾಗಿ ಸರಿಯುತ್ತಿದೆ. ಬೌದ್ಧಿಕ ಮುಂದಾಳುತನವಿಲ್ಲದೆ ಅವು ಮದ್ದಿನ ಮನೆಗಳಾಗಿವೆ.

ಬೌದ್ಧಿಕರ ಪ್ರಭಾವ ಹೀಗೇಕೆ ಅವನತಿ ಹೊಂದಿದೆ ? ಯಾರೂ ಅವರನ್ನು ಲಕ್ಷಿಸುವುದಿಲ್ಲ ಏಕೆ ? ಎರಡು ಮುಖ್ಯ ಕಾರಣಗಳು ನನಗೆ ತೋರುತ್ತಿವೆ.

ಮೊದಲನೆಯದಾಗಿ, ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಬೌದ್ಧಿಕರು ಬುದ್ಧಿಜೀವಿಗಳಾಗಿ ಹ್ರಾಸ ಹೊಂದಿದ್ದಾರೆ. ಪ್ರಾರಂಭದಲ್ಲೇ ಹೇಳಿದಂತೆ ಬೌದ್ಧಿಕನು ತನ್ನ ಬುದ್ಧಿಯನ್ನು ಐಹಿಕ ಸುಖಸುಪತ್ತು ವೈಭವಗಳ ಸಂಪಾದನೆಗಾಗಿ ವಿನಿಯೋಗಿಸುತ್ತ ಹೋಗುವುದ ರಿಂದ ಅವನ ನೈತಿಕ ಅಧಃಪಾತವಾಗುತ್ತದೆ, ಅವನು ಬುದ್ಧಿಜೀವಿಯಾಗುತ್ತಾನೆ. ತನಗೆ ಮತ್ತು ತನ್ನವರಿಗಾಗಿ ಮನೆ, ಮಠ, ಕಾರು, ಅಧಿಕಾರ ದರ್ಪಗಳನ್ನು ಗಳಿಸು

ವುಮಾ ಅವನ ಪ್ರಧಾನ ಲಕ್ಷ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಇವಕ್ಕಾಗಿ ಅವನು ತನ್ನ ಬುದ್ಧಿಯನ್ನು ಅತಿ ಹೆಚ್ಚು ಬೆಲೆ ಕೊಡುವವನಿಗೆ ಮಾರಲು ಸಿದ್ಧನಾಗುತ್ತಾನೆ.

ಸಾಮಾನ್ಯ ವಿದ್ಯಾವಂತನನ್ನು ಬೌದ್ಧಿಕರ ವರ್ಗದಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸದೆ ಕೇವಲ ಅತಿ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಶಿಕ್ಷಣ ಹೊಂದಿದವರನ್ನು ಮಾತ್ರವೇ ಬೌದ್ಧಿಕರೆಂದು ಪರಿಗಣಿಸಿ ಪಂಚಿತಿ ಯನ್ನು ವಿಶ್ವಪಡಿಸೋಣ. ನಾವೆಲ್ಲರೂ ರಾಜಕಾರಣಿಗಳನ್ನು ಎಲ್ಲಕ್ಕೂ ದೂರವ ಚಟ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ. ಆದರೆ ಬೌದ್ಧಿಕರ ಸಹಾಯವಿಲ್ಲದೆ ಯಾವ ರಾಜಕಾರ ಣಿಯೂ ಚಿರಕಾಲ ಅಧಿಕಾರ ನಡೆಸಲಾರ, ನಮ್ಮ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಸರಕಾರಿ ಅಧಿಕಾರಿಗಳೆಲ್ಲ ಬೌದ್ಧಿಕರೇ. ಆದರೆ ದೇಶದಲ್ಲಿ ನಡೆಯುವ ಪ್ರಜ್ಞಾಚಾರಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನವುಗಳ ಮೂಲ ಶೋಧಿಸಿ ಕೊನೆಗೆ ನಮ್ಮ ಬೌದ್ಧಿಕ ವರ್ಗದ ಹತ್ತಿರಕ್ಕೆ ನಾವು ತಲುಪು ತ್ತೇವೆ. ಅತ್ಯುಚ್ಚ ಬುದ್ಧಿಶಕ್ತಿಯ ವಿದ್ವಾಂಸರೊಬ್ಬರು ಸುಳ್ಳು ಲೆಕ್ಕ ತೋರಿಸಿ ಕಾಲೇಜಿನಿಂದ ಚಿಕ್ಕಪುಟ್ಟ ಮಾನವಲ್ಲಿ ಹಣ ಸುಲಿಯುತ್ತಿದ್ದುದನ್ನು ನಾನು ಕೆಲವರ್ಷ ಹಿಂದೆ ಕೇಳಿದೆ. ಒಂದು ಚಿಕ್ಕ ಕಾರು ಕೊಳ್ಳದಿದ್ದರೆ ತಮ್ಮ ಕೆಲಸವೇ ಸಾಗುವಂತಿಲ್ಲ ಎಂದು ಅವರು ತಮ್ಮ ವಿತ್ರರೊಡನೆ ಹೇಳಿದರಂತೆ. ಸರಕಾರದಲ್ಲಿರುವ ಬೌದ್ಧಿಕ ವರ್ಗವು ತಮ್ಮ ಪ್ರಾಮಾಣಿಕ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಮಂತ್ರಿಗಳ ಮುಂದಿಡದೆ ಅವ ರಿಗೆ ಇಷ್ಟವೆನಿಸುವ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಕೊಡುವುದು ಬಹಿರಂಗ ರಹಸ್ಯವಾಗಿದೆ. ಇಂಥ ಬೌದ್ಧಿಕ ವರ್ಗವು ಜನರಿಗೆ ಯಾವ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ ಮಾಡಬಲ್ಲದು ?

ನಿಜವಾಗಿ ನಮ್ಮ ಬೌದ್ಧಿಕ ವರ್ಗದಲ್ಲಿ ಅನೇಕರಿಗೆ ರಾಷ್ಟ್ರಕ್ಕೆ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ ನೀಡುವ ಇಚ್ಛೆ ಇದೆಯೇ ಎಂದು ಸಂಶಯಪಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಹಣ, ಪ್ರತಿಪ್ಪೆಗಳನ್ನು ಸಂಚಯಿಸಿ ಸಾಮಾನ್ಯರಿಂದ ಸಾಧ್ಯವಿದ್ದಷ್ಟು ದೂರವಾಗಿ ಶ್ರೇಷ್ಠ ವರ್ಗವೆನಿಸುವುದೇ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಅನೇಕರ ಧ್ಯೇಯವಾಗಿದೆ. ಅವರು ಒಂದು ಬಗೆಯ ಅಪರಿಚಿತ—ಪರ ಕೀಯ ವರ್ಗವಾಗುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ನಮ್ಮ ಬೌದ್ಧಿಕ ವರ್ಗದ ಬಾಲಬಡಕತನ ವಿಚಿತ್ರವಾಗಿದೆ. ದೇಶದ ಮಾಹಾ ವಿಜ್ಞಾನಿಗಳ ಸಭೆಯನ್ನು ವಿಜ್ಞಾನದ ಅಂಕಲಿಖ ತಿಳಿಯದ ರಾಜಕಾರಣಿ ಉದ್ಘಾಟಿಸ ಬೇಕು. ಮಹಾಕವಿಗಳ ಸನ್ಮಾನಕ್ಕೆ ಕವಿತೆಯೆಂದರೇನೆಂದರಿಯದವರು ಅಧ್ಯಕ್ಷ ರಾಗಬೇಕು, ಬೌದ್ಧಿಕರನ್ನು ರಾಜಕಾರಣಿಗಳು Purchasable ಎಂದೆನಿಸಿದರೆ ಏನಾಶ್ಚರ್ಯ ? ಹೈಡ್ರೋಜನ್ ಬಾಂಬನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಲು ನಿರಾಕರಿಸಿ ರಾಜಕಾರಣಿ ಗಳ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಪೀಡೆ ಅನುಭವಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಸಿದ್ಧರಾಗುವ ಓಪೆನ್‌ಹೇಮರರು ನಮಗೀಗ

ಬೇಕಾಗಿದ್ದಾರೆ. ನೋಬೆಲ್ ಪಾರಿತೋಷಕವನ್ನು ಒಲ್ಲೆನೆಂಬ ಸಾತ್ಯರು ಬೇಕಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಬೌದ್ಧಿಕ ವರ್ಗದ ಗೌರವ ಆಗ ಹೆಚ್ಚುತ್ತದೆ.

ಬೌದ್ಧಿಕರ ಪ್ರಭಾವದ ಅವನತಿಗೆ ಇನ್ನೊಂದು ಕಾರಣವೆಂದರೆ, ಅನೇಕ ಪ್ರಾಮಾಣಿಕ ಬೌದ್ಧಿಕರ ಪಲಾಯನವಾದವಾಗಿದೆ. ಜಯಪ್ರಕಾಶ ನಾರಾಯಣರು ಇದರ ಒಂದು ಉದಾಹರಣೆ. ಜಗತ್ತನ್ನು ಮೂಲದಿಂದಲೇ ಬದಲಿಸದೆ ಏನೂ ಪ್ರಯೋಜನವಿಲ್ಲ ಎಂದು ಇಂದಿನ ಸುಡುಸುಡು ಸಮಸ್ಯೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಉದಾಸೀನ ರಾಗಿರುವುದು ಈ ವರ್ಗದ ಲಕ್ಷಣವಾಗಿದೆ.

ನಮ್ಮ ಬೌದ್ಧಿಕ ವರ್ಗದಲ್ಲಿ ಇನ್ನೊಂದು ಅತಿ ಅಪಾಯಕರ ಪ್ರವೃತ್ತಿಯನ್ನು ಕಾಣುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಅವೆಂದರೆ ಅಧ್ಯಾತ್ಮದ ಕಡೆ ಜಾರುತ್ತ ಹೋಗುವುದು. ನಮ್ಮ ಅತ್ಯಂತ ಸುಶಿಕ್ಷಿತ ವರ್ಗದ, ವಿಜ್ಞಾನವನ್ನು ಅಭ್ಯಾಸಿಸಿದ ಜನರು ಕೂಡ ಸಾಧುಸಂತರೆಂದುಕೊಳ್ಳುವವರನ್ನು ಆರಾಧಿಸುವ ರೀತಿ ನೋಡಿದರೆ ಆಶ್ಚರ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಯೋಗಿಯೆಂದು ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳುವವರೊಬ್ಬರು ನೀರಿನ ಮೇಲೆ ನಡೆಯುತ್ತೇನೆಂದರೆ ಅದನ್ನು ಅಕ್ಷರಶಃ ನಂಬುವ ವಿದ್ಯಾವಂತರಷ್ಟು ಜನ! ಶ್ರೀ ನೀರದ ಚೌಧರಿಯವರು ತಮ್ಮ "Hindu Mind" ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ ಮಾತು ನಿಜವೇನೋ ಎನಿಸುತ್ತದೆ. ಈ ದೇಶವ ಹವಾಗುಣದಿಂದಾಗಿ ನಮಗೆ ವಾಸ್ತವಕ್ಕಿಂತ ಕಾಲ್ಪನಿಕವನ್ನು- Fantastic ನ್ನು ನಂಬುವುದೇ ಸುಖವೆನಿಸುತ್ತದೆಂದು ಅವರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ನಮ್ಮ ತತ್ವಜ್ಞಾನದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಚೀನದಿಂದಲೂ ಬುದ್ಧಿ ವಿರೋಧಿ ಎಳೆಯೊಂದು ಇದೆ. ಭಗವದ್ಗೀತೆಯಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ಅರ್ಜುನನನ್ನು "ಪ್ರಜ್ಞಾವಾದಾಂಶ್ಚ ಭಾಷಸೇ" ಎಂದು ಆಕ್ಷೇಪಿಸುತ್ತಾನೆ. "ತಸ್ಮಾತ್ ಶಾಸ್ತ್ರಂ ಪ್ರಮಾಣಂ ತೇ" ಎಂದು ಕೊನೆಗೆ ವಿಧಿಸುತ್ತಾನೆ. ಇದು Intellectualism ನ ವಿರೋಧಿ ಎಚ್ಚರಿಕೆಯಾಗಿದೆ. "ನ ಬುದ್ಧಿ ಭೇದಂ ಜನಯೇತ್ ಅಜ್ಞಾನಾಂ ಕರ್ಮ ಸಂಗಿನಾಂ" ಎಂದು ಕೃಷ್ಣ ಉಪದೇಶಿಸುತ್ತಾನೆ. ಸಾಮಾನ್ಯರ ತಲೆಯಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲದ ಸಂಶಯಗಳನ್ನು ಹುಟ್ಟಿಸಬೇಡ! ಅವರೆ ಬೌದ್ಧಿಕರ ಕೆಲಸವೇ ಸಂಶಯಗಳನ್ನು ಹುಟ್ಟಿಸುವುದಾಗಿದೆ. ಅದಿಲ್ಲವೆ ಯಾವ ಬದಲಾವಣೆಯೂ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ.

ನಮ್ಮ ದೇಶಕ್ಕಿಂತ ಬದಲಾವಣೆ ಬೇಕಾಗಿದೆ. ಇದನ್ನು ಬೌದ್ಧಿಕರು ಮಾತ್ರವೇ ತರಬಲ್ಲರು. ಇವನ ಈ ವಿಷನ್ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯ ಮೂಲವಲ್ಲಿದೆಯೆಂಬುದು ನಿಜಕ್ಕೂ

ವಾಗಿ ವಿಚಾರಿಸುವ ಮತ್ತು ನಿರ್ಭಯವಾಗಿ ಪ್ರಚಾರಿಸುವ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಬೌದ್ಧಿಕರು ಹೊಚ್ಚ ಹೊಸವಾಗಿ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಬೇಕು. ಬೌದ್ಧಿಕರಿಗೆ ಇಂದು ಇರುವ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಕೊರತೆಯೆಂದರೆ ಅವರ ವಿಚಾರ ಶಕ್ತಿಯು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಓದಿನ ಮೂಲಕ ಪ್ರಚೋದಿತವಾಗಿರುವುದು. ಈ ಓದಿನ ಸಾಮಗ್ರಿ ಬಹುಶಃ ವಿದೇಶೀಯವಾಗಿದೆ. ನಾವು ಪ್ರಶ್ನಿಸುವ ಅಭ್ಯಾಸವನ್ನು ವಿವೇಶೀಯರಿಂದ ಅಂಟಿಸಿಕೊಂಡದ್ದು ಸರಿ. ಆದರೆ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು ನಮ್ಮವೇ ಆಗಿರಬೇಕು. ಉತ್ತರಗಳೂ ನಮ್ಮವೇ ಆಗಿರಬೇಕು. ನಾವು ಈ ವರೆಗಿನ ನಮ್ಮ ಪ್ರೀತಿಯ ನುಬಿಳಿಗಳನ್ನು ಪುನಃ ಒರೆಗಲ್ಲಿಗೆ ಹಚ್ಚಬೇಕಾಗಿದೆ. ಒರೆಗಲ್ಲೂ ನಮ್ಮದೇ ಆಗಬೇಕು.

ಬೌದ್ಧಿಕನು ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಇಂದು ಬಿಡಿಸಬೇಕಾದ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು ಅನೇಕವಾಗಿವೆ. ಜಾತಿಯ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಇಂದು ಎಲ್ಲರೂ ನಿಂದಿಸಿದರೂ ಜಾತಿಗಳು ಇನ್ನೂ ಬಲವಾಗಿರುವುದೇಕೆ ? ಯಾವ ಶಕ್ತಿಗಳು ಅದಕ್ಕೆ ಜೀವದಾನ ಮಾಡುತ್ತಿವೆ? ನಾವೆಲ್ಲರೂ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಭಾವೈಕದ ಹೆಸರಲ್ಲಿ ಕೂಗುತ್ತಿದ್ದರೂ ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಹಟವಾದ ಹೆಚ್ಚುತ್ತಿರುವುದೇಕೆ ? ಶಿವಸೇನೆಯೇನು ಚಳವಳಿಗಳು ಬಲಪಡುತ್ತಿರುವುದೇಕೆ ? ಇಂಥ ಸಮಸ್ಯೆಗಳ ಕಡೆಗೆ ಬೌದ್ಧಿಕರಾದ ನಾವು ತೋರಿಸುವ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆ ಭಾವನಾತ್ಮಕವಾಗಿರುತ್ತದೆ ಹೊರತು ವಸ್ತುನಿಷ್ಠವಾಗಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದೊಡನೆ ನಮ್ಮ ಗಡಿ ಸಮಸ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಅಡಕವಾದ ನಿಜವಾದ ಬಲಾಬಲಗಳೇನು ? ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿಯೂ ಕಾಶ್ಮೀರ ಸಮಸ್ಯೆಯಂಥ ಕಗ್ಗಂಟುಗಳ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಬೌದ್ಧಿಕರು ವಸ್ತುನಿಷ್ಠವಾಗಿ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆ ತೋರಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಸುಳ್ಳು ದೇಶಭಕ್ತಿ, ಸುಳ್ಳು ಪ್ರಾಂತಾಭಿಮಾನಗಳು ನಮ್ಮ ವಸ್ತುನಿಷ್ಠತೆಯನ್ನು ಹಾಳು ಮಾಡುತ್ತವೆ. ೩೦ ವರ್ಷದ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಜನಾಂಗದಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯವನ್ನು ಪೂರ್ತಿ ಬಿಟ್ಟುಕೊಡುವ ಮನೋಭಾವವನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸುವುದರಲ್ಲಿ ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಬೌದ್ಧಿಕರು ವಹಿಸಿದ ಪಾತ್ರ ಹೊಗಳತಕ್ಕಂಥದು.

ಸಾಹಿತ್ಯವು ಬೌದ್ಧಿಕತೆಯ ಆಧಾರವೂ ಹೌದು, ಪರಿಣಾಮವೂ ಹೌದು. ನಮ್ಮ ಪ್ರಥಮ ಬೌದ್ಧಿಕ ಜಾಗೃತಿಯ ಸಂಗಡವೇ ಹುಲುಸಾದ ಹೊಸ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಸೃಷ್ಟಿಯಾಯಿತು. ಮಹಾ ವಿಚಾರಗಳು ಶ್ರೇಷ್ಠ ಸಾಹಿತ್ಯಕ್ಕೆ ಪ್ರಚೋದನೆ ಕೊಡುತ್ತವೆ. ಆ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಹಬ್ಬಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಈ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಾಧನವೂ ಆಗುತ್ತದೆ.

ಹೊಸ ಬೌದ್ಧಿಕ ವಾತಾವರಣವನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸುವಲ್ಲಿ ಸಾಹಿತಿಗಳು ಚಿಂತಕರಾಗಿಯೂ ಕಲಾವಿದರಾಗಿಯೂ ಪಾತ್ರವಹಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಬಂದದ್ದು ಬುದ್ಧಿಯನ್ನು ಮುಟ್ಟಿದರೆ ಬದಲಾವಣೆಗಳು ಬಿರುಸಾಗಿ ಸಾಧ್ಯ. ನವೀನ ದೃಷ್ಟಿಯ, ನವೀನ ಬೌದ್ಧಿಕ ಮಟ್ಟದ ಸಾಹಿತ್ಯ ಭಾರತವ ಅನೇಕ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ ಇಂದು ಸೃಷ್ಟಿಯಾಗುತ್ತಿದೆ. ಆದರೆ ಅದನ್ನು ಜನ ಸ್ವೀಕರಿಸುವುದು ಸಾವಕಾಶವಾಗುತ್ತಿದೆ. ಬುದ್ಧಿಯಿಂದ ಮಾತ್ರ ಸ್ಪರ್ಶಿಸಲು ಬರುವ ವಿಚಾರಗಳ ಕಡೆ ಜನರನ್ನು ಸೆಳೆಯುವ ಕೆಲಸವನ್ನೂ ಇಂದು ಸಾಹಿತಿ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ①

ಬತ್ತಲೆ : ಮಂತ್ರದಲ್ಲಿ, ಮಾಟದಲ್ಲಿ, ಭಕ್ತಿಯಲ್ಲಿ

ಬತ್ತಲೆ ಸೇವೆಯ ವಿಷಯ ಈಗ ತೀಕ್ಷ್ಣ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆ ಉಂಟಾಗುವ ಪ್ರಶ್ನೆಯಾಗಿಬಿಟ್ಟಿದೆ. ಚಂದ್ರಗುಪ್ತಿಯಲ್ಲಿ ವರ್ಷಕ್ಕೊಮ್ಮೆ ನಡೆಯುವ ಈ ವಿಧಿ, ದಲಿತರ ಪ್ರಶ್ನೆಯೊಡನೆ ತಳಕುಬಿದ್ದಿರ. ಪುನರಿಂದ ಅದರ ಉದ್ದೇಶಕಾರಕ ಶಕ್ತಿ ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೆ. ಬತ್ತಲೆ ಸೇವೆ ನಡೆಯುತ್ತಿರುವುದು ಚಂದ್ರಗುಪ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರವಲ್ಲ, ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲೇ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ನಿಜಾಂ ಕರ್ನಾಟಕದ ಒಂದೆರಡು ಕಡೆ ಇಂಥ ವಾರ್ಷಿಕ ಸೇವೆ ಈಗಲೂ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆಯೆಂದು ಕೇಳಬರುತ್ತದೆ. ನಿಜಾಪುರ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಅದು ಸರಕಾರದ ಫರ್ಮಾನ್ ಮೂಲಕ ಹತ್ತಿಕ್ಕಲ್ಪಟ್ಟಿತ್ತೆಂದೂ ಹೈದರಾಬಾದಿನ ಬಿಸುಗತೆಯ ನಂತರ ಬತ್ತಲೆ ಸೇವೆ ಪುನರುಜ್ಜೀವನಗೊಂಡಿತೆಂದೂ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ. ಒಂದು ಜನಾಂಗದ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಹಿಡಿದುಕೊಂಡ ವಿಧಿಗಳ ಆಕರ್ಷಣ ಶಕ್ತಿ ಎಷ್ಟು ಪ್ರಬಲವಾಗಿರುತ್ತದೆಂದು ಇದು ತೋರಿಸುತ್ತದೆ. ಬತ್ತಲೆ ಸೇವೆಯ ಒಂದು ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯವೆಂದರೆ ಅವನ್ನು ಒಪ್ಪಿಸುವವರು ಕೇವಲ ಹೆಂಗಸರು ಅಥವಾ ಗಂಡಸರಾಗಿರಬೇಕು — ಅದೂ ಸಮೀಪವಾಗಿ ಅವನ್ನು ಆಚರಿಸುವುದು. ಅದನ್ನು ಹತ್ತಿಕ್ಕಬೇಕು ಎನ್ನುವಾಗ ಮತ್ತೇನನ್ನಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ಈ ಹರಕೆ ಹೊತ್ತವರು ಶುದ್ಧ ನಿಷ್ಕಲ್ಮಷ ಭಾವವಿಂದ ಅವನ್ನು ಪಾಲಿಸುತ್ತಾರೆಯೆ ಅಂತವನ್ನು ಒಪ್ಪಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಯಾಕೆಂದರೆ, ದುರ್ಬುದ್ಧಿ ಇದ್ದದ್ದೇ ಆದರೆ ಸ್ತ್ರೀ-ಪುರುಷ ಮಿಶ್ರವಾದ ಈ ಸಾಮೂಹಿಕ ಸೇವೆಯ ಸುವರ್ಣದಲ್ಲಿ ಹೆಂಗಸರಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ಗಂಡಸರಲ್ಲಿ ಕಾಮವಿಕಾರವನ್ನು ಮುಚ್ಚಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಸಾಧ್ಯವಾಗಲಾರದು. ಈ ಸೇವೆ ಅಲ್ಲಗೆ ಹೋಗುವ ಪ್ರೇಕ್ಷಕರಿಗೆ ಒಂದು ವಿಕೃತ ಕುತೂಹಲವಾಗಿರಬಹುದು; ಆದರೆ ಹರಕೆ ಹೊತ್ತವರಿಗೆ ಅದು ಪ್ರಾಮಾಣಿಕ ಪ್ರಪತ್ತಿಯೇ ಸೈ.

ನಗ್ನ ವಿಧಿಯಲ್ಲಿ ಮಾನವ ಮನಸ್ಸಿನ ಅನೇಕ ಭಾವನೆಗಳು ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತವೆ. “ಮಾನ ಮುಚ್ಚಿಕೊಳ್ಳುವ” ಮಾನವ ಸಂಪ್ರದಾಯವಲ್ಲೇ ಬಹಳ ವೈವಿಧ್ಯವಿದೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ, ಆಫ್ರಿಕದ ಕೆಲ ಜನಾಂಗಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಣ್ಣು ಮದುವೆಯಾಗುವ ಎರಗೆ

ಮಾತ್ರ ಮಾನ ಮುಚ್ಚಿಕೊಂಡಿರಬೇಕಲ್ಲದೆ ಆ ಮೇಲೆ ಅವಳು ಬತ್ತಲೆಯಾಗಿರಬೇಕಂತೆ. ಮಾನ ಮುಚ್ಚಿಕೊಳ್ಳುವ ಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಅತಿ ಪ್ರಾಚೀನವಾದದ್ದು ಉಪಸ್ಥಿತ ಮೇಲೆ ಮಾತ್ರ ಒಂದಿಷ್ಟು ಹುಲ್ಲು ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡಿರುವುದು. ಅಂದಮಾನ್ ನಿಕೋಬಾರ್ ದ್ವೀಪಗಳ ಒಂಗೆ ಜನಾಂಗದಲ್ಲಿ ಇಂದಿಗೂ ಅದರ ಉದಾಹರಣೆ ಸಿಗುತ್ತದೆ. ಅದರ ನಂತರದ್ದು ಸೊಂಟದ ಸುತ್ತ ಮಾತ್ರ ತೊಪ್ಪಲು ಕಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳುವುದು. ಚಂದ್ರಗುತ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಮನುಷ್ಯನ ಅತಿ ಪ್ರಾಚೀನವಾದ ಬತ್ತಲೆ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಹೇಗೋ ಹಾಗೆ ಅದರ ಮುಂದಿನ ಅವಸ್ಥೆಯಾದ ಬರೇ ಸೊಪ್ಪು ಉಡುವ ಸೇವೆಯೂ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆಯೆಂಬುದು ಕುತೂಹಲದ ಸಂಗತಿ. ಅನಂತರದ್ದು ಚರ್ಮಾಂಬರ ಶಿವನು ಗಜ ಚರ್ಮಾಂಬರಧಾರಿಯೆಂದು ಪ್ರತೀತಿ. ಬ್ರಾಹ್ಮಣನಿಗೆ ಉಪನಯನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಜನಿವಾರಕ್ಕೊಂದು ತುಣುಕು ಕೃಷ್ಣಾಜಿನವನ್ನು ಸುರಿದು ಇಡುವುದು ಅರ್ಚನಾ ಚರ್ಮಧಾರಿ ಅವಸ್ಥೆಯ ನೆನಪು ಕೊಡುತ್ತದೆ. ಅನಂತರದ್ದು ಉಣ್ಣೆಯ ಬಟ್ಟೆ; ಮುಂದೆ ನಾರಿನ ಮತ್ತು ಹತ್ತಿಯ ಬಟ್ಟೆ.

೨

ಸಂಪೂರ್ಣ ಮೈಮುಚ್ಚಿಕೊಳ್ಳುವುದು ನಾಗರಿಕ ಜನಾಂಗಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರಂಭವಾದ ಮೇಲೆ ಕೂಡ ಬತ್ತಲೆತನದ ಬಗ್ಗೆ ಭಾವನೆಗಳು ಏಕರೂಪವಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಪ್ರಾಚೀನ ಗ್ರೀಕ್ ಮತ್ತು ರೋಮನ್ ಶಿಲ್ಪಗಳಲ್ಲಿ ದೇವತೆಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರವಲ್ಲ, ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಮಾನವರನ್ನೂ ನಗ್ನವಾಗಿ ತೋರಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಮಾನವನ ಸರ್ವಾಂಗಗಳು ಪವಿತ್ರವೆಂದೂ ಅವೆಲ್ಲ ಸರಿಯಾಗಿರುವುದೇ ಪ್ರಶಸ್ತವೆಂದೂ ಅವರ ಭಾವನೆಯಾಗಿತ್ತು. ಗ್ರೀಕರ ಓಲಿಂಪಿಕ್ ಕ್ರೀಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ಪರ್ಧಿಗಳೆಲ್ಲರೂ ಬತ್ತಲೆಯಾಗಿಯೇ ಆಡೋಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಈ ಆಟಗಳ ಪ್ರೇಕ್ಷಕ ವರ್ಗದಲ್ಲಿ ಹೆಂಗಸರೂ ಇರುತ್ತಿದ್ದರು; ಅದರಲ್ಲಿ ನಾಚತಕ್ಕದ್ದೇನೂ ಅವರಿಗೆ ಕಾಣಿಸುತ್ತಿದ್ದಿಲ್ಲ. ಮಹಾಭಾರತ ಭಾಗವತ ಪುರಾಣಗಳ ಕಥೆಗಳಿಂದ ತಿಳಿಯುವುದು ನದೀ ಸರೋವರಗಳಲ್ಲಿ ನಗ್ನವಾಗಿ ಸ್ನಾನ ಮಾಡುವುದು ದೇವ ದಾನವ ಗಂಧರ್ವ ಮಾನವರಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿತ್ತೆಂದು ಅರ್ಥವಾಗುತ್ತದೆ. ಕೇರಳದಲ್ಲಿ ಈಚೆಗಿನ ವರೆಗೆ ಒಂದೇ ಕೆರೆಯಲ್ಲಿ ಸ್ತ್ರೀ-ಪುರುಷರು ಕೇವಲ ಕೌಪೀನ ಧಾರಿಗಳಾಗಿ ಸ್ನಾನ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರೆಂದು ಕೇಳುತ್ತೇವೆ.

ಜಗತ್ತಿನ ಪ್ರಧಾನ ಜನಾಂಗಗಳಲ್ಲಿ ಯಹೂದ್ಯರು, ಮತ್ತು ಅದೇ ಸಿಮೆಟಿಕ್ ಜನಾಂಗಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ ಅರಬರು ಮಾತ್ರ ಬತ್ತಲೆಯನ್ನು ಅಧಮವೆಂದು ಬಗೆಯುತ್ತಾರೆ.

ಇಜಿಪ್ತಿನಲ್ಲಿ ಬತ್ತಲೆ ನೃತ್ಯಗಳಿಗೆ ವಾದ್ಯಗಳನ್ನು ಬಾರಿಸುವ ಮುಸ್ಲಿಂ ಗಂಡಸರು ನರ್ತಕಿಯರಿಗೆ ಬೆನ್ನುಹಾಕಿ ಕೂಡುತ್ತಾರಂತೆ. ಪ್ರಾಚೀನ ಪಾಲಿಸ್ತಾನದಲ್ಲಿ ವಿಜೇತ ಗ್ರೀಕ್ ಮತ್ತು ರೋಮನ್ನರಿಗೂ ಜಯಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಯಹೂದ್ಯರಿಗೂ ಒಂದು ಮ.ಖ್ಯ ಘರ್ಷಣಾ ಕಾರಣ ಬತ್ತಲೆತನದ ಬಗ್ಗೆ ಎರಡು ಜನಾಂಗಗಳಲ್ಲಿದ್ದ ಭಿನ್ನ ಮನೋವೃತ್ತಿಗಳು ಎಂದು ಜೇಮ್ಸ್ ಮಿಚನರ್ ತಮ್ಮ The Source ಕಾವಂಬರಿಯಲ್ಲಿ ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ.

ವೈದಿಕ ಆಚಾರಸಂಹಿತೆಯಲ್ಲಿ ಸ್ವಂತ ಹೆಂಡತಿಯನ್ನೇ ಆದರೂ ಬತ್ತಲೆಯಾಗಿ ಸ್ನಾನ ಮಾಡುವಾಗ ನೋಡಬಾರದೆಂಬ ವಿಧಿ ಇದೆ. ಬತ್ತಲೆಯಲ್ಲಿ ಹೆಣ್ಣನ್ನು ಕಂಡರೆ ಅವನು ಗಂಡನೇ ಸೈ ಎಂಬೊಂದು ನಂಬಿಕೆಯೂ ಇತ್ತು. ಶರ್ಮಿಸ್ತೆಯಿಂದ ಬತ್ತಲೆಯಾಗಿ ಬಾವಿಗೆ ತಳ್ಳಲ್ಪಟ್ಟ ದೇವಯಾನಿಯನ್ನು ಯಯಾತಿ ಎತ್ತಿ ಪಾರು ಮಾಡಿದಾಗ ಅವಳು, "ನೀನು ನನ್ನನ್ನು ಬತ್ತಲೆಯಲ್ಲಿ ಕಂಡದ್ದರಿಂದ ನೀನೇ ನನ್ನನ್ನು ಮಾಡಿಕೋ" ಎಂದೇ ಗಂಟುಬೀಳುತ್ತಾಳೆ. ತದ್ವಿರುದ್ಧವಾಗಿ ಒಂದೆರಡು ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಪಂಗಡಗಳಲ್ಲಿಯೇ ಗಂಡನಲ್ಲವವನ ಮುಂದೆ ಕೂಡ, ಅವನು ಮದುವೆಯಾಗಿ ಶೋಭನ ಪ್ರಸವಾದವನಿದ್ದರೆ, ಹೆಂಗಸರು ಬತ್ತಲೆಯಾಗಿ ಸ್ನಾನ ಮಾಡಲು ಅಡ್ಡಿಯಿಲ್ಲ ಎಂಬ ರೂಢಿ ಈಚೆಗಿನ ವರೆಗೆ ಇತ್ತೆಂದು ಕೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಮೈನರೆಯದ ಹುಡುಗಿಗೆ "ನಗ್ನಿಕಾ" ಎಂಬ ಹೆಸರು ಸಂಸ್ಕೃತದಲ್ಲಿರುವುದು ಅರ್ಥ ಪೂರ್ಣವಾಗಿದೆ.

೩

ತಾಂತ್ರಿಕ ಮತ್ತು ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಆಚರಣೆಗಳಲ್ಲಿ ನಗ್ನತ್ವ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಸ್ತರಗಳಲ್ಲಿ ವರ್ತಿಸುತ್ತ ಬಂದಿದೆ. ಅತ್ಯಂತ ಉಚ್ಚ ಸ್ತರದಲ್ಲಿ ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ನಗ್ನತ್ವ ನಿಲ್ಲುತ್ತದೆ. ಸಾಧನೆಯ ತುತ್ತತುದಿಗೇರಿವ ಧೀರರು ಅವಧೂತ ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ಠೌಖೀನವನ್ನು ಕೂಡ ತೊರೆದು ಅರಣ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಸಂಚರಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ವಸ್ತ್ರತ್ಯಾಗವೆಂಬುದು ಪ್ರಪಂಚದ ಸರ್ವಸಂಗವನ್ನು ತ್ಯಜಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸುಕೀತವಾಗಿತ್ತು. ಶಿವನು ಸ್ವತಃ ದಿಗಂಬರ ನಾಗಿದ್ದ. ದಿಗಂಬರತ್ವ ಪುರುಷನಲ್ಲಿ ಇಂದ್ರಿಯನಿಗ್ರಹದ ಪರಾಕಾಷ್ಠೆಯಾಗಿತ್ತು. ಶಿವನ ಭಿಕ್ಷಾಟನ ಮೂರ್ತಿಯೂ ಬತ್ತಲೆಯೇ ಆಗಿತ್ತು. ಜೈನರಲ್ಲಿ ದಿಗಂಬರತ್ವ ಓಂದು ಅವಶ್ಯ ಸಂಪ್ರದಾಯವಾಗಿದೆ. ವಸ್ತ್ರವೆಂಬುದು ಅಹಂಕಾರದ ಗುರುತು: ರವೀಂದ್ರನಾಥ ಠಾಕೂರರು "ಮಾಲಿನ ವಸ್ತ್ರ ಛೇಡತೇ ಹಬೇ ! ಆಮೂರ್ ಮಾಲಿನ

ಅಹಂಕಾರ" ಎಂದು ಗೀತಾಜಲಿಯ ಒಂದು ಹಾಡಿನಲ್ಲಿ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ, (ಮಲಿನ ವಸ್ತ್ರ ಬಿಡಲಿಕ್ಕೇ ಬೇಕು ! ನನ್ನ ಮಲಿನ ಅಹಂಕಾರ) ಆದರೆ ಸಂಗ ಪರಿತ್ಯಾಗದ ಪರಾಕಾಷ್ಠೆಯನ್ನು ಅಪೇಕ್ಷಿಸಿದ ಜೈನರು ಕೂಡ, ಸ್ತ್ರೀಯರಿಗೆ ಸಂನ್ಯಾಸವಿತ್ತರೂ ಅವರಿಗೆ ದಿಗಂಬರತ್ವವನ್ನು ಅನುಮತಿಸಲಿಲ್ಲ. ಆದರೂ ಹನ್ನೆರಡನೇ ಶತಮಾನದ ಅಕ್ಕಮಹಾದೇವಿ ವೈರಾಗ್ಯ ತಾಳಿ ಚಿನ್ನಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನನಿಗೆ ಸಂಪೂರ್ಣ ಶರಣಾಗತಳಾಗಿ ತನ್ನಮೆಂಬುದೇನೂ ಇಲ್ಲವೆಂದು ದಿಗಂಬರಿಯಾಗಿ ನಿಶ್ಚಯಿಸಿದ ಸಂಚರಿಸಿದಳು.

ವಾಮಾಚಾರ ಸಾಧನೆಯಲ್ಲಿ ಬತ್ತಲೆ ಪ್ರಧಾನವಾಗಿತ್ತು, ಸಾಧಕನಿಗೆ ಒಂದು ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಯಪ್ರಬುದ್ಧಳಾದ ಬತ್ತಲೆ ತರುಣಿಯನ್ನು ತೊಡೆಯ ಮೇಲೇರಿಸಿ ಕೊತ್ತು ಧ್ಯಾನಾರೂಢನಾಗಲು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳಲಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಪರಮಹಂಸರು ಇಂಥ ದಿವ್ಯದಿಂದ ಪ್ರಪ್ರಥಮ ಪ್ರಯತ್ನದಲ್ಲಿಯೇ ಉತ್ತೀರ್ಣರಾದರೆಂದು ಓದುತ್ತೇವೆ. ಸಾಧನೆಯ ಪರ್ಯವಸಾನದಲ್ಲಿ ಅವರು ದಕ್ಷಿಣೇಶ್ವರ ದೇವಾಲಯದಲ್ಲಿ ಬಹಿರಂಗವಾಗಿ ಪೋಡಶೀ ಪೂಜೆ ಮಾಡಿ ವ್ರತೋದ್ಯಾಪನೆ ಮಾಡಿದರು. ಪೋಡಶೀ ಪೂಜೆಯಲ್ಲಿ ಹದಿನಾರು ವರ್ಷದ ನಗ್ನ ತರುಣಿಯನ್ನು ಪೀಠದಲ್ಲಿ ಕೂಡಿಸಿ ಜಗನ್ನಾತೆಯನ್ನು ಅವಳಲ್ಲಿ ಅಧಿಷ್ಠಾಪಿಸಿ ಆರಾಧಿಸಬೇಕು.

೪

ಮಂತ್ರ ತಾಂತ್ರಿಕ ಆಚರಣೆಗಳಲ್ಲಿ ಬತ್ತಲೆತನ ಒಂದು ಮುಖ್ಯ ಅಂಶವಾಗಿ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲೆಲ್ಲ ಈಚೆಗಿನ ವರೆಗೆ ಗ್ರಹಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿತ್ತು. ಬತ್ತಲೆತನದಿಂದ ಮೇಲೆದ್ದು ಬಟ್ಟೆಯನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಿದ ಮನುಷ್ಯ ಈ ಮಂಚಿ ಕೊಳ್ಳುವಿಕೆಯ ವಿರೂದ್ಧ ಒಂದು ಮಾನಸಿಕ ಶಾಕೆಯನ್ನು ಉಳಿಸಿಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದಾನೆ. ಬಟ್ಟೆಗೆ ಮೈಲಿಗೆ ಅಂಟುತ್ತದೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಶಿವಭಕ್ತರ ಬಟ್ಟೆಯನ್ನು ಮಡಿ ಮಾಡಿ ಒಯ್ಯುವಾಗ ಶೈವೇತರರು ಮಂಚಿದರೆ ಅವರನ್ನು ಹೊಡೆದು ಹಾಕುವುದಾಗಿ ಮಡಿವಾಳ ಮಾಚಯ್ಯ ಪ್ರತಿಜ್ಞೆ ಮಾಡಿದ್ದ. ಮೈಲಿಗೆ ಅಂಟಿದ ಮೇಲೆ ಆ ಬಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ಮಾಡಿದ ಆರಾಧನೆ ಫಲ ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಮೈಲಿಗೆಯ ಭಯವಿಲ್ಲದಂತೆ ವಿವಸ್ತ್ರವಾಗಿರುವುದೇ ಲೇಸು. ಹೀಗೆ ಅಕಸ್ಮಾತ್ತಾಗಿ ಉಟ್ಟ ಬಟ್ಟೆ ಮೈಲಿಗೆಯಾದರೆ, ಮಡಿಯಲ್ಲಿ ಮಾಡಬೇಕಾದ ಕೆಲಸವನ್ನು (ಯಾರೂ ನೋಡದಂತೆ ಅನ್ನಿ) "ಬಿಚ್ಚಿ ಮಡಿ"ಯಲ್ಲಿ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದ ಹೆಂಗಸರೂ ನನಗೆ ಗೊತ್ತು.

ಅಥವಾ ಒಂದು ಅನುಷ್ಠಾನದಲ್ಲಿ ಉಪಯೋಗದ ಬಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ಇನ್ನೊಂದನ್ನು ಆಚರಿಸುವುದು ನಿಷಿದ್ಧ—ಎಂಬ ಒಂದು ವಿಚಾರವೂ ಇದೆಯೆಂದು ಎನ್. ಎಂ. ಪೆನ್ಸರ್ ಬರೆಯುತ್ತಾನೆ. ಈ ನಿಷೇಧವಿಂದ ಮುಕ್ತವಾಗಲೆಂದು ಬತ್ತಲೆ ಅನುಷ್ಠಾನದ ಸಂಪ್ರದಾಯ ಬೆಳೆದಿರಬಹುದೆಂದೂ ಆತ ತನ್ನ The Ocean of Story ಯಲ್ಲಿ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ.

ಮಂತ್ರ-ಮಾಟದಂಥ ಅಲೌಕಿಕ ಆಚರಣೆಗಳಲ್ಲಿ ಅಲೌಕಿಕವಾದ ರೀತಿಯೇ ಯುಕ್ತ ಎನ್ನುವ ತಿಳಿವಳಿಕೆಯೂ ಇತ್ತು. ನಗ್ನತ್ವ ಒಂದು ಅಲೌಕಿಕ ಅವಸ್ಥೆಯೇ ಅಲ್ಲವೇ? ನಗ್ನತ್ವಕ್ಕೆ ಭೂತ ಪ್ರೇತ ಪಿಶಾಚಿಗಳನ್ನು ಒಲಿಸುವ, ಹೆದರಿಸುವ ಶಕ್ತಿ ಇದೆಯೆಂಬ ನಂಬಿಕೆ ಇತ್ತು; ಬತ್ತಲೆ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಮಾಡಿದ ಅನುಷ್ಠಾನಕ್ಕೆ ಅಪಾರ ಬಲ ಬರುತ್ತದೆ. ಔಷಧ ನಿರ್ವಾಣದಿಂದ ಭೂತ ವಶೀಕರಣದ ವರೆಗೆ ಅನೇಕ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಚೀನ ಮತ್ತು ಮಧ್ಯಯುಗೀನ ಮನುಷ್ಯ ದಿಗಂಬರತ್ವವನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾನೆ.

ನಾನು ಚಿಕ್ಕಂದಿನಲ್ಲಿ ಕೇಳಿದ ಪ್ರಕಾರ ಕೆಲವು ಗಿಡಮೂಲಿಕೆಗಳನ್ನು ಬೆಳಗಿನ ಜಾವ ನಗ್ನಾವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ ಅವುಗಳ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಬಹುದು. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಒಂದೆಲಗ ಅಥವಾ ತೆವರೆ (ಉರಗೆ) ಯೆಂಬ ಸಸ್ಯವನ್ನು ಸೂರ್ಯೋದಯಕ್ಕೆ ಮುಂಚೆ ನಗ್ನಾವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಸುಟ್ಟಿದ ಬಾಯಿಂದಲೇ ಪ್ರಾಣಿಗಳ ಹಾಗೆ ಳರ ದಿವಸಗಳ ವರೆಗೆ ಮೆದ್ದರೆ ಸಿದ್ಧಿಯಾಗುತ್ತದೆ. ಸ್ಮಶಾನ ಕಾರ್ಯ ವಶೀಕರಣಕ್ಕಾಗಿ, ಅಮಾವಾಸ್ಯೆಯ ವಂಧ್ಯರಾತ್ರಿಯಲ್ಲಿ ಬತ್ತಲೆಯಾಗಿ ಸ್ಮಶಾನಕ್ಕೆ ಹೋಗಬೇಕು. ರಾತ್ರಿ ನಿರ್ಜನ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಒಂಟಿಯಾಗಿ ದಾರಿ ನಡೆಯುವ ಪ್ರಸಂಗ ಬಂದಲ್ಲಿ ಹೆಣ್ಣು ಪಿಶಾಚಿಯಿಂದ ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದರೆ ಉಟ್ಟ ಬಟ್ಟೆಯನ್ನು ಕಳಚಿ ತಲೆಗೆ ಸುತ್ತಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು; ಯಾಕೆಂದರೆ, ಪಿಶಾಚಿಗಳಿಗೆ ಯಾಕೋ ಏನೋ ಬತ್ತಲೆಯೆಂದರೆ ಭಯ! ಕೆಲ ಅತಿಮಾನುಷ ಜೀವಿಗಳನ್ನು ಬತ್ತಲೆಯಾಗಿಯೇ ಚಿತ್ರಿಸುವುದು ಶಿಲ್ಪ ಸಂಪ್ರದಾಯ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ, ಸಾಂಚಿ ಸ್ತೂಪದಲ್ಲಿ ಸುಂದರಿಯಾದ ಯಕ್ಷಿಣಿಯನ್ನು ಬತ್ತಲೆಯಾಗಿ ಕೆತ್ತಿದೆ, ನಾಗಾರ್ಜುನಕೊಂಡದ ಶಿಲ್ಪಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಇಂಥ ನಿರ್ವಾಣ ಸುಂದರಿಯರಿದ್ದಾರೆ. ಲಕ್ಷ್ಮಾಗೌರಿ ಮೊದಲಾದ ಮಾತೃ ದೇವತೆಗಳ ವಿಗ್ರಹಗಳು ಬತ್ತಲೆಯಾಗಿರುತ್ತವೆ. ಚಂದ್ರಗುತ್ತಿಯ ಮಾತಂಗಿಯೂ ಹೀಗೆ ಇದ್ದಾಳೋ ಏನೋ.

ನೈಸರ್ಗಿಕ ಶಕ್ತಿಗಳನ್ನು ಹೆದರಿಸಿ ನಮಗನುಕೂಲವಾಗಿ ವರ್ತಿಸುವಂತೆ ಮಾಡಲು ಬತ್ತಲೆತನದ—ಅದೂ ಹೆಂಗಸರ ನಿರ್ವಹಿಸುವ ಅವಸ್ಥೆಯ—ಪ್ರಯೋಗ ಜಗದ್ವ್ಯಾಪಿಯಾದ ಉಪಾಯವಾಗಿದೆ. ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಬರಗಾಲ ಬಿದ್ದಲ್ಲಿ ದೇವತೆಗಳನ್ನು ನಾಚಿಸಿ ಮಳೆ ಕೊಡುವಂತೆ ಮಾಡಲು ಬತ್ತಲೆ ಹೆಂಗಸರು ಉಪಯೋಗ ಬೀಳುತ್ತಾರೆ. ಮಾನವಶಾಸ್ತ್ರದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಮಹಾ ಅಧಾರ ಗ್ರಂಥವಾದ ಫ್ರೇಜರನ “ಗೋಲ್ಡನ್ ಬೋ” ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ಇಂಥ ಅಸಂಖ್ಯ ಉದಾಹರಣೆಗಳು ದೊರೆಯುತ್ತವೆ. ಕೃಷ್ಣ ಧರ್ಮಕ್ಕೆ ಪರಿವರ್ತಿತವಾದ ಮೇಲೂ ಯುರೋಪಿನಲ್ಲಿ ಇಂಥ ವಿಧಿಗಳು ಜರಗುತ್ತಿದ್ದವು. ಈ ಶತಮಾನದ ಆರಂಭದ ವರೆಗೂ ರುಮೇನಿಯಾದಲ್ಲಿ ಬರಗಾಲ ಬಿದ್ದರೆ ಹುಡುಗಿಯರೂ ಪ್ರಬುದ್ಧ ಹೆಂಗಸರೂ ರಾತ್ರಿ ಬತ್ತಲೆಯಾಗಿ ಹಳ್ಳಿಯ ಗಡಿ ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಒಂದೊಂದು ತಂಬಿಗೆ ನೀರನ್ನು ನೆಲಕ್ಕೆ ಚೆಲ್ಲುತ್ತಿದ್ದರು. ರಶಿಯಾದಲ್ಲಿ ಮಳೆ ಬರಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಬತ್ತಲೆ ಹೆಂಗಸರು ಹಳ್ಳಿಯ ಸುತ್ತ ರೆಂಟೆ ಹೊಡೆಯುವುದಿತ್ತು.

ಭಾರತದಲ್ಲಿ—ಅದೂ ಗುಡ್ಡಗುಡು ಜನಾಂಗಗಳ ನೆಲೆ ನಾಡುಗಳಲ್ಲಿ, ಇಂಥ ನಗ್ನ ವಿಧಿಗಳು ಧಾರಾಳವಾಗಿವೆ. ಮಿರ್ಜಾಪುರ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ೧೮೯೨ ರಲ್ಲಿ ದೀರ್ಘ ಅನಾಪ್ಯಷ್ಟಿಯ ನಂತರ ರಾತ್ರಿಯ ಎರಡನೇ ಜಾವದಲ್ಲಿ ಮೂವರು ಹೆಂಗಸರನ್ನು ವಿವಸ್ತ್ರರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿ ಇಬ್ಬರನ್ನು ಎತ್ತಿಗಳಂತೆ ನೊಗಕ್ಕೆ ಕಟ್ಟಿ ಮೂರನೆಯವಳಿಂದ ಉಳುವ ಸಾಂಕೇತಿಕ ಕ್ರಿಯೆ ಮಾಡಿಸಿದ ಮೇಲೆ (ಆ ವರೆಗೆ ಗಂಡಸರಿಗೆ ಅಲ್ಲಿ ಪ್ರವೇಶ ನಿಷಿದ್ಧವಾಗಿತ್ತು.) ಪಟೇಲ್ ಶಾನುಭೋಗರು ಒಂದು ಹೊಲದಲ್ಲಿ ಒಂದೊಂದು ಹಿಡಿ ಧಾನ್ಯವನ್ನು ಚೆಲ್ಲುತ್ತಿದ್ದರಂತೆ. ಆ ಮೇಲೆ ತಾನೇ ಬತ್ತಲೆ ಹೆಂಗಸರು ಬಟ್ಟೆ ಧರಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಮಣಿಪುರದ ಮೇಧಿ ಜನಗಳಲ್ಲಿ, ಮಳೆ ಬಾರದಿದ್ದರೆ, ರಾಜನ ಮುಂದಾಳಿನಲ್ಲಿ ಅವನೂ ಸೇರಿ ಗಂಡಸರೆಲ್ಲ ಬತ್ತಲೆಯಾಗಿ ಒಬ್ಬರನ್ನೊಬ್ಬರು ಅವಾಚ್ಯವಾಗಿ ಬಯ್ಯುತ್ತ ಗಲ್ಲಿ ಗಲ್ಲಿ ತಿರುಗುವುದೂ ಹೆಂಗಸರು (ಇರುಳಲ್ಲಿ) ಬತ್ತಲೆಯಾಗಿ ಒಂದು ಒನಕೆಯನ್ನು ಒಯ್ಯಾ ನದಿಯಲ್ಲಿ ಚೆಲ್ಲಿಕೊಡುವುದೂ ಇತ್ತು. ಬಂಗಾಲದ ಪೂರ್ವ ಗಡಿಯಲ್ಲಿರುವ ರಾಗಪುರದಲ್ಲಿ ಬರಗಾಲ ಬಿದ್ದಾಗ ಬತ್ತಲೆ ಹೆಂಗಸರು ರಾತ್ರಿ ಬಾಳೆ ಗಿಡವನ್ನು ಹುದುಂ ದೇವನ ಪ್ರೀತ್ಯರ್ಥವಾಗಿ ನಟ್ಟು ಅದರ ಸುತ್ತ ಅಶ್ಲೀಲ ಹಾಡುಗಳನ್ನು ಹಾಡುತ್ತ ಕುಣಿಯುತ್ತಿದ್ದರೆಂದು ಸರ್ ಜಾರ್ಜ್ ಗ್ರಿಯರ್ಸನ್ ಬರೆಯುತ್ತಾನೆ. ಈ ದೇವತೆ ಆಸ್ಪಿಕ್ ಜನಾಂಗದವನು.

ಪುತ್ರಕಾಮಿನಿಯರಾದ ಬಂಜೆಯರಿಗಾಗಿ ಕೂಡ ಅನೇಕ ನಗ್ನ ವಿಧಿಗಳು ನಿಗದಿತವಾಗಿವೆ. ಪಂಜಾಬದಲ್ಲಿ ದೀಪಾವಳಿ ವೇಳೆ ಮಂಗಳ ಅಥವಾ ರವಿವಾರ ಬಾವಿಯಲ್ಲೋ ಅರಳಿ ಮರವ ಬುಡವಲ್ಲೋ ಬತ್ತಲೆಯಾಗಿ ಮೀಯುವಂತೆ ಮಾಡಿಸಿ ಊರ ಮಂತ್ರವಾದಿಯ ಸಹಾಯದಿಂದ "ಚೌಕಪೂರ್ಣಾ" ಎಂಬ ಪೂಜೆ ಯನ್ನು ಬಂಜೆಯರಿಂದ ಮಾಡಿಸಲಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಅಥವಾ ಬಾಜಿಯರನ್ನು ರಾತ್ರಿ ಹೊತ್ತು ಬತ್ತಲೆಯಾಗಿ ನಾಲ್ಕು ರಸ್ತೆ ಕೂಡುವಲ್ಲಿ ಆಲ, ಅರಳಿ, ಮಾವು, ಅತ್ತಿ, ಶಿರೀಷ ಎಂಬ ಪಂಚ ಮಹಾವೃಕ್ಷಗಳ ತಳಿರುಗಳ ಹಾಸಿನ ಮೇಲೆ ಕೂರಿಸಿ ಐದು ಬಾವಿಗಳ ನೀರು ತಂದು ತೂತು ತುಬಿಗೆಗಳಿಂದ ಆ ನೀರಿನ ಧಾರಗಳನ್ನು ಅವರ ಮೇಲೆ ಅಭಿಷೇಕ ಮಾಡಲಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ನೀರು ವೀರ್ಯಪಲ್ಲವೇ !

ಗುಣವಾಗದ ರೋಗಗಳ ನಿವೃತ್ತಿಗೂ ಬತ್ತಲೆ ವಿಧಿಗಳಿದ್ದವು. ಕಥಾಸರಿತ್ಸಾಗರದ ಒಂದು ಕಥೆಯಲ್ಲಿ ಪಿಶಾಚೋಪದ್ರವವಿಂದ ಬಂದ ರೋಗದ ನಿವೃತ್ತಿಗಾಗಿ, ನಿತ್ಯ ಬೆಳಗಿನ ಜಾವ ಒಂದು ಬೊಗಸೆ ಅಕ್ಕಿಯನ್ನು ನಿರ್ವೃತ್ತವಾಗಿ ಒಯ್ದು ನಾಲ್ಕು ದಾರಿ ಕೂಡುವಲ್ಲಿ ಚಿಲ್ಲಬೇಕೆಂದು ರೋಗಿಗೆ ಸಲಹೆ ಕೊಡಲಾಗಿದೆ. ಹನುಮಂತನ ಕುಲ ದವರೆಂದು ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳುವ ಉರಾವ್ ಜನಾಂಗದವರಲ್ಲಿ, ಸುಗ್ಗಿಯ ವೇಳೆ ನೋಣ ಗಳ ಬಾಧೆಯ ನಿವೃತ್ತಿಗಾಗಿ ಒಂದು ನಗ್ನ ವಿಧಿಯಿದೆ. ಊರಿನ ತರಾಣರಲ್ಲ ಬತ್ತಲೆಯಾಗಿ ಆಮೇಲೆ ಭತ್ತದ ಹುಲ್ಲು ಸುತ್ತಿಕೊಂಡು ಮನೆಮನೆಗೆ ಹೋಗಿ ಭಿಕ್ಷೆ ಬೇಡಬೇಕು!

೫

ಆಘಾತ್ಮಿಕವಾಗಿ, ಬತ್ತಲೆಯಾಗುವುದು ಸರ್ವಸಂಗ ಪರಿತ್ಯಾಗದ ದೋಷಕ ವಾಗಿದ್ದರೆ ಸಾಮಾಜಿಕ ಮತ್ತು ಧಾರ್ಮಿಕವಾಗಿ ಅದು ಶರಣಾಗತಿ ಮತ್ತು ಸಮರ್ಪಣ ಭಾವದ ಸಂಕೇತವಾಗಿದೆ. ಸೊಂಟದ ಮೇಲೆ ಬರಿ ಮೈಯಲ್ಲಿರುವುದು ದೇವಾಲಯ ಗಳಲ್ಲಿ ಗಂಡಸರಿಗೆ ಅನೇಕ ಕಡೆ ಅವಶ್ಯ ನಿಯಮವಾಗಿದೆ. ಇದು ಹಿಂದುಗಳಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರವಲ್ಲದೆ ಮುಸ್ಲಿಮರಲ್ಲಿಯೂ ಇದೆ. ವ್ಯಾಧಿ ಕಾಬಾ ದೇವಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಪ್ರದಕ್ಷಿಣೆ ಮಾಡುವಾಗ ಸೊಂಟದ ಮೇಲೆ ಬರಿಮೈಯಲ್ಲಿರಬೇಕಾಗುತ್ತದೆಂದು ರಾಬರ್ಟ್‌ಸನ್ ಸ್ಕಿತ್ ಹೇಳಿದ್ದಾನೆ. ಹಿರಿಯರ ಮುಂದೆ ಮುಚ್ಚಿಕೊಳ್ಳದಿರುವುದು ಬ್ರಾಹ್ಮಣರಲ್ಲಿ ಒಂದು ಶಿಷ್ಟಾಚಾರವಾಗಿತ್ತು.

ಸಾಮಾಜಿಕ ಅಂತಸ್ತಿಗೂ ಬರಿಮೈಗೂ ಸಂಬಂಧವಿದೆ. ಕೇರಳದ ನಾಯರ್ ಹೆಂಗಸರಿಗೆ ಹಿರಿಯರ ಮುಂದೆ ಎದೆ ಮುಚ್ಚಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂಬ ವಿಧಿಯಿತ್ತು; ಆದರೆ

ಸಮಾನಿಕರ ಮತ್ತು ಕೆಳಗಿನ ಅಂತಸ್ತನವರ ಮುಂದೆ ಆಡ್ಯ ಹೆಂಗಸರು ಮೊಲೆಬಿಟ್ಟು ಕೊಂಡಿರುವುದೇ ಶಿಷ್ಟ ಸಮ್ಪ್ರದಾಯವಾಗಿತ್ತು. ಇದು ಶುಭ ಕಾರ್ಯಗಳಾದ ಆರತಿಯೇ ಮೊದಲಾದ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ತಲೆಗೆ ವಸ್ತ್ರ ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂಬ ಶಿಷ್ಟಾಚಾರವನ್ನು ಹೋಲುತ್ತದೆ. ತದ್ವಿರುದ್ಧವಾಗಿ ಮೇಯ್ ಬಿಟ್ಟುಕೊಂಡಿರುವುದು ಸಾಮಾಜಿಕವಾಗಿ ನೀಚತ್ವದ ಸೂಚಕವೂ ಆಗಬಹುದು. ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡದ ಹರಿಜನರಲ್ಲಿ ಅತಿ ಕೆಳಗಿನ ಸ್ತರದವರಾದ ಕೊರಗರ ಹೆಂಗಸರು ಮೊಲೆಗಳನ್ನು ಮುಚ್ಚಿಕೊಂಡಿರತಕ್ಕದ್ದಲ್ಲವೆಂದು ನಿಯಮ ಇತ್ತಂತೆ. ಕಳೆದ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ಯುರೋಪಿಯನ್ ಲೆಕ್ಕರನು ಅವರಿಗೆ ಆ ಹಕ್ಕು ದಯಪಾಲಿಸಿದನೆಂದು ಜನಶ್ರುತಿ. ಆತನು ಒಂದು ದಿನ ಉದಾರ ಸವಾರಿ ಮಾಡುತ್ತ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದಾಗ ಒಬ್ಬ ಕೊರತಿ ಎದುರಾದಳಂತೆ. ಅವನನ್ನು ಕಂಡೊಡನೆ ಅವಳು ತಾನುಟ್ಟ ತುಂಡು ಬಟ್ಟೆಯನ್ನು ತಟ್ಟನೆ ಬಿಚ್ಚಿ ಎದೆಗೆ ಹೊದ್ದು ಕೊಂಡಳಂತೆ. ದೊರೆಗೆ ಆಶ್ಚರ್ಯವಾಯಿತು. ಅವನು ಕುದುರೆಯನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಿ ಆ ತರುಣಿಯನ್ನು ಪ್ರಶ್ನಿಸಿದಾಗ ಅವಳು ಕೆಳಗಿನ ಗುಹ್ಯಾಂಗ ಹುಟ್ಟುವಾಗಲೇ ಇದ್ದು ಅವರ ಬಗ್ಗೆ ನಾಚತಕ್ಕದ್ದೇನೂ ಇಲ್ಲ; ಮೇಲಿನದು ಆ ಮೇಲೆ ಬಂದದ್ದರಿಂದ ದೊರೆಗಳ ಮುಂದೆ ಅವನ್ನು ತೋರಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಲಜ್ಜೆಯಾಯಿತು ಎಂದಳಂತೆ.

ವಿಷಯದ ದ್ಯೋತಕವಾಗಿಯೂ ವಸ್ತ್ರಾಪಹರಣ ನಡೆಯುತ್ತಿತ್ತು. ಒಬ್ಬರ ಮೇಲೆ ಇನ್ನೊಬ್ಬರ ಅಧಿಕಾರದ ಪೂರ್ಣತ್ವವನ್ನು ಸೂಚಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಈ ಪದ್ಧತಿ ಇದ್ದಂತೆ ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಪ್ರಾಚೀನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಂತೂ ಗುಲಾಮರಿಗೆ —ಗಂಡೇ ಇರಲಿ, ಹೆಣ್ಣೇ ಇರಲಿ—ವಸ್ತ್ರ ನಿಷೇಧವಿತ್ತೆಂಬುದಕ್ಕೆ ಹರಪ್ಪ ನಾಗರಿಕತೆಯ ಅವಶೇಷಗಳಲ್ಲಿ ಪುರಾವೆಗಳು ಸಿಗುತ್ತವೆ. ಅನಂತರವ ಕಾಲದಲ್ಲಿಯೂ ಅರಮನೆಗಳ ದಾಸಿಯರು ಕನಿಷ್ಠ ಮೂನದ ವಸ್ತ್ರ ಧರಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ದ್ರೌಪದಿಯ ವಸ್ತ್ರಾಪಹರಣದ ಸಮರ್ಥನೆಗಳಲ್ಲಿ ಇದೂ ಒಂದು ಅಂಶವಾಗಿರಬೇಕು. ಪಣದಲ್ಲಿ ಸೋತವರಿಂದ ದಾಸಿಯಾದವಳಿಗೆ ಪೂರ್ಣ ಬಟ್ಟೆ ಸಲ್ಲದು ಅದಲ್ಲದೆ ಅವಳ ಗಂಡವಿರನ್ನು ಅವಮಾನಿಸುವ ಉದ್ದೇಶವೂ ಇತ್ತು. ಕರ್ನಾಟಕದ ಶಾಸನಗಳಲ್ಲಿ ಕುತೂಹಲಕರವಾದ ಒಂದು ಅಂಶ ಇದೆ. ಒಂದೂರಿನವರು ಇನ್ನೊಂದರ ಮೇಲೆ ದಾಳಿ ಮಾಡಿದಾಗ ಗೆದ್ದವರು ಸೋತ ಊರಿನ ಹೆಂಗಸರ “ಉಡೆಯುಚ್ಚಿ” ಕೊಂಡೊಯ್ಯುತ್ತಿದ್ದರು. ಅದು ಊರ ಗಂಡಸರ ಗಂಡಸ್ತನಕ್ಕೇ ಸವಾಲಾಗಿರು

ತ್ತಿತ್ತು. ಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ ಸೋತು ಮೂಛೆ ಹೋದವರ ಬಟ್ಟೆ ಬಿಚ್ಚಿಕೊಡಲಾಯ್ತು, ವುದೂ ಒಂದು ಅವಮಾನ ಸಾಧನವಾಗಿರತ್ತಿತ್ತು.

ಕೊನೆಯದಾಗಿ, ಬತ್ತಲೆಯೆಂಬುದು ಭಕ್ತಿ, ಶರಣಾಗತಿ, ಸಮರ್ಪಣಭಾವದ ಪರಾಕಾಷ್ಠೆಯೂ ಆಗಿದೆ. "ಮಾನ" ಎಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕೆ ಮರ್ಯಾದೆ, ಗೌರವ ಎಂದಲ್ಲದೆ ಅಹಂಕಾರವೆಂದೂ ಗುಪ್ತಾಂಗವೆಂದೂ ಅರ್ಥಗಳಿವೆ. ("ಮಾನ ಮುಚ್ಚುವುದು" ಎಂಬ ಪ್ರಯೋಗ ನೋಡಿ.) ವಸ್ತುವೆಂಬುದು, ಮೊದಲೆ ಹೇಳಿದ ಹಾಗೆ ಅಹಂಕಾರದ ಅವಶೇಷವನ್ನು ತೊರಿಸುತ್ತದೆ. ಅತ್ಯಂತ ಪ್ರಿಯರಾವವರಲ್ಲಿಯೂ ಪರಮಾತ್ಮನಲ್ಲಿಯೂ ಏನನ್ನೂ ಮುಚ್ಚಿಕೊಳ್ಳುವಂತಿಲ್ಲ. ಸರ್ವಾರ್ಪಣವಿಲ್ಲದೆ ದೇವ ಒಲಿಯುವುದಿಲ್ಲ. ಅಹಂಕಾರವೆಂಬುದೇ ನಮ್ಮ ಚರಮಗೋಪ್ಯ. ಅದೇ ಮಾನ. ಭಾಗವತ ಪುರಾಣವ ಆ ಅತ್ಯಂತ ಮೋಹಕವಾದ ಗೋಪಿವಸ್ತ್ರಾಪಹರಣ ಪ್ರಸಂಗದಲ್ಲಿ ಈ ಪೂರ್ಣ ಶರಣಾಗತಿಯ ಅವಶ್ಯಕತೆಯನ್ನೇ ಧ್ವನಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಪರಮಾತ್ಮನೊಬ್ಬನೇ ಪುರುಷ; ಜೀವಾತ್ಮರೆಲ್ಲರೂ ಹೆಣ್ಣುಗಳು, ಗೋಪಿಯರು. ಯಾರನ್ನು ತನ್ನವರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಪರಮಾತ್ಮ ಬಯಸುತ್ತಾನೋ ಅವರನ್ನು ಅವನು ಪೂರ್ಣ ಬತ್ತಲಾಗಿ ಮಾಡುತ್ತಾನೆ. ಅತ್ಯಂತಿಕ ಮುಹೂರ್ತಗಳಲ್ಲಿ ನಾವು ನಮಗೇ ಬತ್ತಲಾಗುತ್ತೇವೆ—ಯಮಾನೆಯಲ್ಲಿಳಿದ ಗೋಪಿಯರಂತೆ. ಆದರೆ ದೇವರ ಮುಂದೆ ಬತ್ತಲಾಗಲು ಇನ್ನೂ ಅಳುಕುತ್ತೇವೆ. ಇದು ಅಹಂಕಾರ. ಅದನ್ನು ಉಳಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಒಂವೆ ಕೈಯಿಂದಾದರೂ ಮಾನಸ್ಥಾನವನ್ನು ಮುಚ್ಚಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ. ಅದನ್ನೂ ಬಿಚ್ಚಿರೆ ನಮ್ಮ ಶರಣಾಗತಿ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗುತ್ತದೆ.

ಚಂದ್ರಗುತ್ತಿಯಲ್ಲೋ ಇನ್ನೆಲ್ಲಿಯೋ ಬತ್ತಲೆ ಸೇವೆ ಒಪ್ಪಿಸುವವರ ಮನೋಭಾವ ಇದು. ಮನುಷ್ಯ ಪ್ರಯತ್ನದಿಂದ ಪರಿಹರಿಸಲಾರದ ಯಾವುದೇ ಆತಂಕವನ್ನು ಅವರು ಮಾತುಗಿಗೆ ಸಂಪೂರ್ಣ ಶರಣಾಗತರಾಗಿ ಪರಿಹರಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಬಯಸುತ್ತಾರೆ. ಅದು ದೈನ್ಯದ ಚರಮ ಸೀಮೆ. ●

ಬತ್ತಲೆ, ಬಟ್ಟೆ ಮತ್ತು ದಲಿತಪ್ರಜ್ಞೆ

ಬಟ್ಟೆಯಲ್ಲೇನುಂಟು ಎನಬೇಡ, ತಮ್ಮ,
ಬಟ್ಟೆಯಿಂದಲೆಯುವರು ಯೋಗ್ಯತೆಯ ನಮ್ಮ.
ಪೀತಾಂಬರನ ನೋಡಿ ಮಗಳನ್ನೆ ಕೊಟ್ಟ
ಸಾಗರ, ದಿಗಂಬರನ ಕರೆಮಾ ವಿಷವಿತ್ತ.

-ಸುಭಾಷಿತ

ಚಂದ್ರಗುತ್ತಿಯ ಬತ್ತಲೆ ಸೇವೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಎದ್ದ ಗಲಾಟೆ ಸದ್ಯಕ್ಕೆ ತಣ್ಣಗಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ಮುಂದಿನ ವರ್ಷ ಅದು ಹೆಚ್ಚು ರಭಸವಿಂದ ಉರಿದೇಳುವ ಸಂಭವ ಇದ್ದೇ ಇದೆ. ಯಾಕೆಂದರೆ ಅದು ವಿಚಾರವ ಮುಸುಕು ಹೊತ್ತಿದ್ದರೂ ಒಳಗೆ ತೀವ್ರವಾದ ಭಾವನಾತ್ಮಕ ಪ್ರಶ್ನೆಯಾಗಿದೆ. ಬತ್ತಲೆ ಸೇವೆ ಒಂದು ವರ್ಗದ ಸ್ವ-ದರ್ಶನದ ಕನ್ನಡಿಯನ್ನು ಅಂಕುಡೊಂಕು ಮಾಡುತ್ತಿದೆ.

ವಿಚಾರವಂತರೆನಿಸುವ ಮೇಲ್ವರ್ಗದವರ ಅಭಿಮತವನ್ನು ಪ್ರತಿನಿಧಿಸುವ ಟೀಕಾಕಾರರು ಬತ್ತಲೆ ಸೇವೆಯನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸುವಲ್ಲಿ ದುಡುಕು ಸಲ್ಲದು, ಒತ್ತಾಯ ಮಾಡುವರೆ ಅಪೇಕ್ಷಿತಕ್ಕಿಂತ ವಿರುದ್ಧವಾದ ಪರಿಣಾಮವಾದೀತು ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಇದೂ ವಿವೇಕ ಎಂದು ನೀವೂ ನಾನೂ ಹೇಳಬಹುದು. ಆದರೆ ದಲಿತ ಚಳವಳಿಯ ಜನರಿಗೆ ಹಾಗೆನಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಅವರು ಈ ದುಷ್ಪಥೆಯನ್ನು ಬಲಾತ್ಕಾರದಿಂದಾದರೂ ಹತ್ತಿಕ್ಕಬೇಕೆನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಅನೇಕ ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿ ವ್ಯಕ್ತಿ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವನ್ನೂ ವರ್ತನಾ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವನ್ನೂ ಎತ್ತಿಹಿಡಿಯುವ ಈ ಜನ ಇಲ್ಲಿ ಬಲಪ್ರಯೋಗವನ್ನು ಯಾಕೆ ಪ್ರತಿಪಾದಿಸುತ್ತಾರೆ ? ಚಂದ್ರಗುತ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಅವರು ಕೈಕೊಂಡ ಕ್ರಮದ ಸಂಭವ ನೀಯ ಪರಿಣಾಮಗಳು ಅವರಿಗೆ ಪೂರ್ತಿ ಅನಿರೀಕ್ಷಿತವಾಗಿದ್ದವೆಂದು ನನಗನಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಒಂದು ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಇದು ಅವರಿಗೆ ಬೇಕಾಗಿಯೇ ಇತ್ತೇನೋ. ಈ ಕೋಲಾ

ಹಲದಿಂದ ಸರಕಾರ ತನ್ನ ಅರೆ ಮನಸ್ಸಿನ ಸ್ಥಿತಿ ಬಿಟ್ಟು ಎಚ್ಚರಕ್ಕೆ ಬರಲೇಬೇಕಾ ಗುತ್ತದೆಂದು ಅವರ ಲೆಕ್ಕಾಚಾರ ಇರಬಹುದು.

ಇಲ್ಲಿ ದಲಿತ ಸುಫರ್ಷವವರು ಒಂದು ಕಂದಾಚಾರವ ವಿರೂದ್ಧ ಹೋರಾಟ ಕೈಳಿದರು ಎಂದಷ್ಟೇ ಗ್ರಹಿಸಿದರೆ ತಪ್ಪಾದೀತು. ಮೇಲ್ವರ್ಗವದರೇನಾದರೂ ಬತ್ತಲೆ ಸೇವೆ ಒಪ್ಪಿಸುತ್ತಿದ್ದರೆ ಅವರು ಏನೇನೂ ಆಕ್ಷೇಪಿಸುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಇದನ್ನರ್ಪಿಸುವವ ರಲ್ಲಿ ತೊಂಭತ್ತು ಪಾಲೂ 'ಜನ ದಲಿತ ವರ್ಗಕ್ಕೆ ಸೇರಿದವರು ಎಂಬುದಕ್ಕಾಗಿಯೇ' ತಾವು ಕೆರಳಿದ್ದೇವೆಂದು ಅವರು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿಯೇ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ದಲಿತವರ್ಗದವರು ಇದಕ್ಕಿಂತಲೂ ಹಾನಿಕರವಾದ ಹಲವು ಕಂದಾಚಾರಗಳನ್ನು ಪಾಲಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆಂದು ಅವರಿಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲದೆ ಇಲ್ಲ. ಅದರ ವಿರೂದ್ಧ ಅವರು ಇಂಥ ತೀವ್ರವಾದ ಪ್ರತಿಭಟನೆ ಯನ್ನು ಸಂಘಟಿಸಲಿಲ್ಲ.

ಈ ಉಗ್ರ ಪ್ರತಿಭಟನೆಯ ಹಿಂದೆ ಎರಡು ಮಾನಸಿಕ ಅಂತರ್ಹೇತುಗಳು ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿವೆಯೆಂದು ನನಗೆ ತೋರುತ್ತದೆ.

ಒಂದು, ಬಟ್ಟೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಮನೋವೃತ್ತಿ.

ಎರಡು, ಸ್ತ್ರೀಯರ "ಮಾನ ದ ಬಗ್ಗೆ ಪುರುಷರ, ಸಮಾಜದ ಮನೋಭಾವ.

ಗುಹ್ಯಾಂಗಗಳನ್ನು ಮರೆಸುವುದಕ್ಕೆ ನಿಸರ್ಗದ ಮೇಲ್ವಂಕ್ತಿಯೂ ಇದೆಯೇ ? ಹಾಗೆಂದೂ ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಪ್ರಾಣಿಗಳಲ್ಲಿ ಗಂಡಿನ ಉಪಸ್ಥಿಪ್ತವೇಶ ಸಹಜವಾದ ರಕ್ಷಣೆಯುಳ್ಳ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲೇ ಇದೆ. ಅನೇಕ ಮೃಗಗಳಲ್ಲಿ ಗಂಡಿನ ಇಂದ್ರಿಯಕ್ಕೆ ಒಂದು ಪ್ರಕೃತಿದತ್ತವಾದ ಒರೆಯಿರುತ್ತದೆ, ಹೆಣ್ಣಿನ ಉಪಸ್ಥಿಪ್ತ ಯಾವಾಗಲೂ ಬಾಲ ದಿಂದ ಮರೆಸಲ್ಪಟ್ಟಿರುತ್ತದೆ. ಮನುಷ್ಯ ಪ್ರಾಣಿ ದ್ವಿಪಾದಪತುವಾಗಿ ವಿರಾಸ ಗೊಂಡಾಗ ಪುರುಷನ ಉಪಸ್ಥಿಪ್ತಕ್ಕೆ ಅಯುಕಟ್ಟು ಕಳೆದುಹೋಗಿ ಅದು ಬಯಲಲ್ಲಿ ಅಪಾಯಕ್ಕೆ ಆಮಂತ್ರಣ ಕೊಡುವಂಥ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ನಿಂತಿತು. ಬಾಲದ ಅಂತರ್ಧಾನ ದಿಂದ ಮಾನವ ಹೆಣ್ಣಿನ ಉಪಸ್ಥಿಪ್ತ ತೆರವಾದ ಅವಸ್ಥೆಗೆ ಬಂತು. ಮನುಷ್ಯ ಜನಾಂಗದ ಮುಂದುವರಿಕೆಗೆ ಅತ್ಯಂತ ಅವಶ್ಯವಾದ ಜನನಾಂಗಗಳು ವಿರಾಸದ ಕೊನೆಯ ಹಂತ ದಲ್ಲಿ ಹೀಗೆ ನೈಸರ್ಗಿಕ ರಕ್ಷಣೆಯಿಲ್ಲದ ಬಟ್ಟಬಯಲಾ ಅವಸ್ಥೆಗೆ ಬಂದಿರುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರತಿಕ್ರಮವಾಗಿಯೇ ಮನುಷ್ಯನ ಮನಸ್ಸು ವಸ್ತ್ರವನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಯಿ ತೇನೋ ಎಂಬ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಇರಬಹುದೆಂಬ ಉತ್ತರ ನಿರಾಧಾರವಾದದ್ದಲ್ಲ. ಹುಲ್ಲು

ಸೊಪ್ಪುಗಳಿಂದ ಚರ್ಮಾಂಬರಕ್ಕೆ, ಅಲ್ಲಿಂದ ವಲ್ಕುಲಕ್ಕೆ, ಅಲ್ಲಿಂದ ನೇಯ್ದ ಉಣ್ಣೆ, ನಾರು, ಹತ್ತಿ, ರೇಶ್ಮೆ ಬಟ್ಟೆಗಳಿಗೆ, ಈಗ ಕೃತಕ ಎಳೆಗಳಿಗೆ ಮನುಷ್ಯ ವಿಸ್ತರಿಸಿ ಕೊಂಡದ್ದು ನಿಯತಿಯ ಸಂಕೇತದಿಂದಲೇ ಇರಬಹುದು.

ಬಟ್ಟೆಯ ವ್ಯಾಪಕಾರಿಕ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಅನಾವಶ್ಯಕತೆ ಏನೇ ಇದ್ದರೂ ಅದು ಮನುಷ್ಯನ ಸಾಮಾಜಿಕ ಮನೋಭಾವವನ್ನು ಗಾಢವಾಗಿ ಪ್ರಭಾವಿಸುತ್ತ ಬಂದಿದೆ. ಬಟ್ಟೆ ಮನುಷ್ಯನನ್ನು ಮನುಷ್ಯನಾಗಿ ಮಾಡಿದೆ. ಬಟ್ಟೆಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟವನು ಸಮಾಜದಿಂದ ತಾನಾಗಿ ಹೊರಬಿದ್ದಿದ್ದಾನೆ. ಅವನಿಗೆ ಮಾನವಮಾನಗಳು ಸಮಾನ. ಅವನು ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಶೂನ್ಯ ಪದವಿಯಲ್ಲಿರುತ್ತಾನೆ. ಬಟ್ಟೆಯನ್ನು ಧರಿಸುವವನು ಸಮಾಜದ ಒಳಗಿರಲು ಒಪ್ಪಿದ್ದಾನೆ. ಮಂದಿಯ ಗುಂಪಿನಲ್ಲಿ ಅವನನ್ನು ಗುರುತಿಸುವುದು ಅವನ ಬಟ್ಟೆಯಿಂದ. ಸಾಮಾಜಿಕ ರಚನೆ ಅನಿವಾರ್ಯವಾಗಿ ಅಂತಸ್ತುಗಳಲ್ಲಿ ಆಗಿದೆ. ಅತಿ ಕಡಿಮೆ ಮತ್ತು ಅತಿ ತುಂಬು ಬಟ್ಟೆಗಳಿಂದ ಅವ್ಯತನಾದವನು ಈ ಏಣಿಯ ನೀಚತಮ ವೆಟ್ಟಲಿನಲ್ಲಿದ್ದಾನೆ. ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚು ಚೆನ್ನಾದ ಬಟ್ಟೆ ತೊಟ್ಟವನು ಈ ಏಣಿಯ ಮೇಲು ಮೇಲಿನ ಹಂತದಲ್ಲಿದ್ದಂತೆ ಗುರುತಿಸಲ್ಪಡುತ್ತಾನೆ; ಮತ್ತು ತನ್ನನ್ನು ಹಾಗೆ ಗುರುತಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ. ಪರರ ಸಮ್ಮಾನದ ವಿಚಾರ ಏನೇ ಇರಲಿ, ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಆತ್ಮಸಮ್ಮಾನ ಅವನು ತೊಡುವ ಬಟ್ಟೆಯ ಶ್ರೇಷ್ಠತೆಯನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸುತ್ತದೆ. ವಸ್ತ್ರದಿಂದ ವ್ಯಕ್ತವಾಗುವ ಅವನ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವ ಭ್ರಾವುಕವೇ ಇರಬಹುದು. ಆದರೆ ಅದು ಅವನಿಗೆ ಮಾನಸಿಕವಾಗಿ ಅವಶ್ಯವಾದ ಸ್ಥಾನಪ್ರದಾಯಕ ಶಕ್ತಿಯುಳ್ಳದ್ದಾಗಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಬಡ ಮತ್ತು ಹಕ್ಕುಬಾಧ್ಯತೆಗಳಿಂದ ವಂಚಿತವಾದ ಜನವರ್ಗಗಳ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಆದಾಯ ಬಂದರೆ ಅವರು ಅದನ್ನು ಮೊತ್ತಮೊದಲು ಒಳ್ಳೇ ಬಟ್ಟೆಗಳ ಮೇಲೆ ವೆಚ್ಚ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ನಾವು ಏನುಂಟೆ ವೆಂದು ಯಾರೂ ನಮ್ಮ ಹೊಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ಇಣುಕಿ ನೋಡುವುದಿಲ್ಲ. ಏನು ತೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆಂಬುದನ್ನು ಎಲ್ಲರೂ ನೋಡುತ್ತಾರೆ. ಅರೆಬಟ್ಟೆ ನಮ್ಮ ದೈನ್ಯವನ್ನು ಕರೆದು ಹೇಳುತ್ತದೆ. ತಮ್ಮ ಹಕ್ಕುಗಳಿಗೆ ಜಾಗೃತರಾದವರು ದೈನ್ಯವನ್ನು ಪ್ರದರ್ಶಿಸಲು ಇಚ್ಛಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ದೈನ್ಯದ ವಿರುದ್ಧವೇ ಅವರ ಪ್ರಥಮ ಹೋರಾಟ. ನಮ್ಮ ಇಡೀ ಜವಳಿ ಮತ್ತು ದರ್ಜೆ ಉದ್ಯಮಗಳು ಈ ಸಾಮಾಜಿಕ ಮನೋವೃತ್ತಿಯನ್ನು ಆಧರಿಸಿ ನಿಂತಿವೆ. ಬಟ್ಟೆ "ಕೋಟಿಹಂ"ಗೆ "ಸೋಟಿಹಂ"ಅನ್ನು ದಯಪಾಲಿಸುತ್ತದೆ.

ಬಟ್ಟೆ ನಮಗೆ ಕೊಡುವ ಸ್ವಾಭಿಮಾನ ಈ ನಾಗರಿಕ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಪ್ರಯತ್ನಗಳಿಗೂ ತಳಹದಿಯಾಗಿದೆ.

ಬಟ್ಟೆಯ ಇನ್ನೊಂದು "ಪ್ರಯೋಜನ"ವೆಂದರೆ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ವೈಯಕ್ತಿಕತೆಯ ರಕ್ಷಣೆ. ಅದು ನಮ್ಮ ಸ್ವಂತ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಪರರ ಕುತೂಹಲದ ದಾಳಿಗಳಿಂದ ಕಾಪಾಡಿಕೊಳ್ಳುವ ಹಕ್ಕಿನ ಸಂಕೇತವಾಗಿದೆ. ನಾನು ನನ್ನ ಖಾಸಗಿ ಬದುಕಿನಲ್ಲಿ ಯಾವುದನ್ನು ಪರರ ಮುಂದೆ ತೆರೆದಿಡಲು ಇಚ್ಛಿಸುವುದಿಲ್ಲವೋ ಅದನ್ನು ಮರೆಸಿಡಲು ನನಗೆ ಮೂಲಭೂತ ಹಕ್ಕು ಇದೆ. ನನ್ನ ಗುಹ್ಯೇಂದ್ರಿಯಗಳು ನನ್ನ ಅತ್ಯಂತ ಗೋಪನೀಯ ಗುಪ್ತಗಳಾಗಿವೆ; ನನ್ನದೇ ನನ್ನ ತನದ ಸಂಕೇತಗಳು ಅವು. ನನಗೆ ಅವು ಇವೆಯೆಂದು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಗೊತ್ತು. ಅವು ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ನಾನು ಹೆಣ್ಣಾಗಿರಲಿ. ಗಂಡಾಗಿರಲಿ, ನನಗೆ ಈ ದ್ವಿ-ಲಿಂಗ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾನವೇ ಇಲ್ಲ. ಆದರೂ ನಾಗರಿಕತೆ ಬೆಳೆದಂತೆ ಅವುಗಳನ್ನು ಮುಚ್ಚಿಕೊಳ್ಳುವ ಇಚ್ಛೆ ಪ್ರಬಲವಾಗುತ್ತದೆ. ಇದರ ಮೂಲ ಅವು ಕೊಳಕು ಎಂಬುದೂ ಅಲ್ಲ. ಅಲ್ಲೇನಾದರೂ ಊನವುಂಟೆಂದೂ ಅಲ್ಲ. "ಕೊಳಕು" ಎಂಬುದು ಇತಿಹಾಸದಲ್ಲಿ ತಡವಾಗಿ ತಲೆದೋರಿದ ಭಾವನೆ. ಬಹುಶಃ ಅವೇ ದ್ವಾರಗಳಿಂದ ಕೊಳಕೆನಿಸಿದ ಮೂತ್ರ ವಿಸರ್ಜನೆಯಾಗುವುದು ಈ "ಕೊಳಕು"ತನಕ್ಕೆ ಪ್ರೇರಣೆ ಕೊಟ್ಟಿರಬಹುದು. ಅವು ಪವಿತ್ರ, ಎನ್ನುವುದೇ ಮಾನವನ ಪ್ರಥಮ ಕಲ್ಪನೆ. ಪವಿತ್ರ ಮತ್ತು ಆ ಕಾರಣದಿಂದ ಅಮೂಲ್ಯ. ಪವಿತ್ರವಾದ ಆರಾಧನಾ ಮೂರ್ತಿಯನ್ನು ಕತ್ತಲಾ ಕತ್ತಲಾದ ಗರ್ಭಗುಡಿಯಲ್ಲಿಡಲಾಗುತ್ತದೆ. ಅಮೂಲ್ಯವಾದ ಸಂಪತ್ತನ್ನು ಪೆಟ್ಟಿಗೆಯಲ್ಲಿಟ್ಟು ಕಾಯುತ್ತೇವೆ. ಪವಿತ್ರವಾದದ್ದೂ ಅಮೂಲ್ಯವಾದದ್ದೂ ಅಗ್ಗವಾಗಬಾರದು. ಕಂಡ ಕಂಡವರ ಕಣ್ಣು ತುತ್ತುಗಬಾರದು. ರಹಸ್ಯತನ ಯಾವಾಗಲೂ ಅಮೂಲ್ಯ ಮತ್ತು ಪವಿತ್ರದ ಸಂಗಾತಿಯಾಗಿದೆ. ರಹಸ್ಯಗಳನ್ನು ವಿಶೇಷ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಪ್ರದರ್ಶಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಗುಹ್ಯ ಇಂದ್ರಿಯಗಳ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಈ ವಿಶೇಷ ಸಂದರ್ಭವೆಂದರೆ ಲೈಂಗಿಕ ಕ್ರಿಯೆಯ ಸಮಯ. ಆ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ನಾವು ನಮ್ಮನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಒಪ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ. ಈ ಪ್ರಕಾರ ಬತ್ತಲಾಗುವುದು ಪೂರ್ಣ. ಕರಾರುರಹಿತ ಶರಣಾಗತಿಗೂ ಸಂಕೇತವಾಗುತ್ತದೆ. ಶರಣಾಗತಿ ದೈನ್ಯ ಮೂಲವಾದದ್ದು. ಈ ದೈನ್ಯ ಹಾಗೂ ಶರಣಾಗತಿ ದೈವದ ಸನ್ನಿಧಾನದಲ್ಲೇ ಆಗುತ್ತಿದ್ದರೂ ಅದು ಬಹಿರಂಗವಾಗಿ ಪ್ರದರ್ಶಿತವಾಗುವುದರಿಂದ ಅದು ಸಮಾಜದ ಮುಂದೆ ದೈನ್ಯದ, ಶರಣಾಗತಿಯ

ಪ್ರದರ್ಶನವಾಗುತ್ತದೆ. ನನ್ನ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ತೋರುವಂತೆ, ದಲಿತರು ಬತ್ತಲೆಯ ವಿರುದ್ಧ ಹೋರಾಡುವುದರ ಮಾನಸಿಕ ಪ್ರೇರಣೆ ಇಲ್ಲಿದೆ. ಯಾವುದನ್ನು ಮೆಟ್ಟಿ ಮೇಲೇರಲು ದಲಿತರು ಹವಣಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೋ ಅದರಲ್ಲೇ ಪುನಃ ತಮ್ಮನ್ನು ತೊಡಗಿಸುವ ಯತ್ನವನ್ನು ಅವರು ಬತ್ತಲೆ ಸೇವೆಯಲ್ಲಿ ಕಾಣುತ್ತಾರೆ.

ಆದರೂ ಬತ್ತಲೆ ಸೇವೆ ಮಾಡುವವರು ಬರೇ ಗಂಡಸರೇ ಆಗಿದ್ದರೆ ಇಂಥ ಪ್ರತಿಭಟನೆ ಬರುತ್ತಿತ್ತೇ ಎಂಬುದು ಸಂಶಯಾಸ್ಪದ. ಬಟ್ಟೆಗೆರವಾಗುವುದು ಲಿಂಗ ಭೇದವಿಲ್ಲದೆ ಎಲ್ಲರಿಗೆ ದೈನ್ಯ, ಅಸಹಾಯತೆಗಳ ಪ್ರತೀಕವಾಗಿದೆ ಎಂಬುದು ನಿಜ. ಆದರೆ ಸ್ವೇಚ್ಛೆಯಿಂದ ಬಟ್ಟೆ ಕಳಚುವುದು ಹೆಂಗಸರಷ್ಟು ಗಂಡಸರಿಗೆ ಅವಮಾನಾಸ್ಪದವಲ್ಲ. ಕೆಲ ವೇಳೆ ಅದು ಗಂಡಸಿಗೆ ತನ್ನ "ಪೌರುಷ"ವನ್ನು ಪ್ರದರ್ಶಿಸುವ ರೀತಿಯೂ ಆಗಬಹುದು. ಬದಲಿಗೆ ಗಂಡಸೊಬ್ಬನು ಹೆಂಗಸರ ಮುಂದೆ ಬತ್ತಲಾ ದರೆ ಅದು ಆ ಹೆಂಗಸರಿಗಲ್ಲ, ಅವರ ಬಳಗದ ಗಂಡಸರಿಗೆ ಒಡ್ಡಿದ ಸವಾಲಾಗುತ್ತದೆ. ನಿಮ್ಮ ಹೆಂಗಸರನ್ನು ನಮ್ಮ ಲೈಂಗಿಕ ಆಕ್ರಮಣದಿಂದ ರಕ್ಷಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ನಿಮಗೆ ಶಕ್ತಿಯಿಲ್ಲ ಎಂದು ಧಿಕ್ಕಾರ ಮಾಡಿದ್ದಕ್ಕೆ ಅದು ಸಮಾನವಾಗುತ್ತದೆ. ವಿಜಾಪುರ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಒಂದು ಹರಿಜನ ವಿರೋಧಿ ಅತ್ಯಾಚಾರಕ್ಕೆ ಹರಿಜನ ತರುಣರು ಸರ್ವಣ ಹೆಂಗಸರು ಬರುವ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ಬತ್ತಲೆಯಾಗಿ ಮಲಗಿದ್ದುದೂ ಕಾರಣವಾಯಿತೆಂದು ಕೇಳಿದ್ದೇನೆ.

ಆದರೆ ಹೆಂಗಸರು ಬತ್ತಲಾಗುವ ಬಗ್ಗೆ ಭಾವನಾತ್ಮಕ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆ ತದ್ವಿರುದ್ಧವಾದದ್ದು. ಅದು ಆ ಹೆಂಗಸರ ಬಳಗದವರಿಗೆ ಅವಮಾನಕರ. ಅವಳ ರಕ್ಷಣೆಗೆ ಅವಳ ಗಂಡಸರು ಅಶಕ್ತರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ನಿರ್ವೀರ್ಯರು ಎಂದ ಹಾಗೆ. ಹೊಚ್ಚುವುದು ಅಂದರೇನೇ ರಕ್ಷಣೆ. ಹೆಂಗಸು ಹೊಚ್ಚಿಕೊಳ್ಳಲಿಲ್ಲ ಅಂದರೆ ಅವಳ ಗಂಡಸರು ಅವಳನ್ನು ರಕ್ಷಿಸಲಿಲ್ಲ.

ಹೆಂಗಸು ಯಾವಾಗಲೂ ರಕ್ಷಿತೆ; ಗಂಡಸು ಯಾವಾಗಲೂ ರಕ್ಷಕ. ಅವಳ ರಕ್ಷಣೆ ಎಂದರೆ ಅವಳ ಮಾನರಕ್ಷಣೆ. ಅವಳ ಮಾನಕ್ಕೆ ಅವಳ ಗುಹ್ಯಾಂಗಗಳೊಂದು ಪ್ರತೀಕ. ಅವುಗಳನ್ನು ಪರರ—ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಪರ ಪುರುಷರ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಕಾಪಾಡುವುದು ಅವಳ ಗಂಡಸರ ಗಂಡಸುತನ. ಅಂದರೆ ಅವಳು ಸ್ವತಃ ಅಸಹಾಯಳು, ಅಧೀನಳು, ರಕ್ಷಾಸ್ಪದಳು. ಧರ್ಮಶಾಸ್ತ್ರಕಾರನಾದ ಮನುವಿನ ಈ ಹೇಳಿಕೆಯನ್ನು ನಾವೆಲ್ಲರೂ ಖಂಡಿಸುತ್ತೇವೆ. ಅದು ಸ್ತ್ರೀಯರನ್ನು ಗುಲಾಮಗಿರಿಗೆ

ತಳ್ಳುವಂಥವೆಂದು ಆಕ್ಷೇಪಿಸುತ್ತೇವೆ. ಆದರೆ ನಾವೆಲ್ಲರೂ ನಮ್ಮ ಅಂತರತಮ ಅಂತರಂಗದಲ್ಲಿ ಮನುವಿನ ಅನುಯಾಯಿಗಳೇ.

ಹಕ್ಕು ಬಾಧ್ಯತೆಗಳಿಂದ ವಂಚಿತವಾದ ವರ್ಗಗಳು ಅರ್ಥಿಕವಾಗಿ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕವಾಗಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಸುಧಾರಿಸುತ್ತಲೇ ನಾವು ಪ್ರಥಮತಃ ಕಾಣುವುದೆಂದರೆ, ಆ ವರ್ಗಗಳ ಸ್ತ್ರೀಯರ "ರಕ್ಷಿತತೆ" ಹೆಚ್ಚಾಗುವುದು. ವಿವಾಹ ವಿಚ್ಛೇದನಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ಇಳಿಮುಖವಾಗುವುದು. ಅನಿರ್ಬಂಧ ಲೈಂಗಿಕ ಸಂಪರ್ಕಗಳಿಗೆ ತಡಬೀಳುವುದು. ಹೆಂಡತಿ ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ "ಮನೆಯವಳು" ಗುವುದು; ಪ್ರತಿವ್ರತೆಯಾಗುವುದು. ಅರ್ಥಾತ್ ಗಂಡಸಿನ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಮತ್ತು ತತ್ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ಅವನ ಅಧಿಕಾರ ಹೆಚ್ಚಾಗುವುದು.

ಇದು ಕೃಷಿ ಪ್ರಧಾನ ಅರ್ಥಿಕತೆಯೊಡನೆ ಬೆಳೆದು ಬಂದ ಲಕ್ಷಣ. ಕೃಷಿ ಯೊಡನೆ ಆಸ್ತಿಯ ಕಲ್ಪನೆ ತಲೆಮೋರಿ ಬಲಗೊಂಡಿತು. ಹೆಣ್ಣು ಆಸ್ತಿಯ ಒಂದು ರೂಪವೆನಿಸಿತು. ಮದುವೆ ಶಾಶ್ವತ ಸಂಸ್ಥೆಯಾಯಿತು. ದೈಹಿಕ ಶಕ್ತಿ ಮತ್ತು ಇತರ ಕಾರಣಗಳಿಂದ ಹೆಚ್ಚು ಅನುಕೂಲ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿದ್ದ ಗಂಡಸು ಹೆರಿಗೆ. ಮಕ್ಕಳ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಮುಂತಾದ ದೌರ್ಬಲ್ಯಗಳ ಕಾರಣದಿಂದ ಪ್ರತಿಗೂಲ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿದ್ದ ಹೆಂಗಸನ್ನು ಅಧೀನಳಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡ. ಅವನ ಗದ್ದೆಯೂ ಅವನ ಕ್ಷೇತ್ರ, ಅವನ ಹೆಂಡತಿಯೂ ಅವನ ಕ್ಷೇತ್ರ. ಎರಡೂ ಕಡೆ ಅವನು ಬೀಜಾವಾಪ ಮಾಡುತ್ತಾನೆ. ಕುಯಿಲಿಗೆ ಅವನೇ ಹಕ್ಕುದಾರನಾಗುತ್ತಾನೆ. ಅವಳು ಅವನ ಮೀಸಲು ಸೊತ್ತಾಗುತ್ತಾಳೆ; ತೊತ್ತಾಗುತ್ತಾಳೆ. ಶಾರೀರಿಕವಾಗಿ ಅವಳ ರಕ್ಷಣೆಗೆ ಅವನು ಹೊಣೆಗಾರನೂ ಆಗುತ್ತಾನೆ. ಅವಳ ಗುಹ್ಯಾಂಗಗಳಿಗೆ ಅವನು ಅಪ್ರತಿಭಟಿತ ಹಕ್ಕುದಾರನೂ ಆಗುತ್ತಾನೆ. ಕಾಲಾಂತರದಲ್ಲಿ ಹೆಣ್ಣು ಇದಕ್ಕೆ ಒಗ್ಗಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾಳೆ. ಸ್ವೇಚ್ಛೆಯಿಂದ ಅದನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾಳೆ. ಆ ಮೇಲೆ ಆ ಅಧೀನ ಮತ್ತು ಮೀಸಲು ಲೈಂಗಿಕ ಸ್ಥಿತಿಯೇ ಮಾನವಂತಿಕೆ ಎಂದು ಸ್ವೀಕರಿಸುತ್ತಾಳೆ.

ಇದು ಆಸ್ತಿಯಂತ ವರ್ಗದ ವರ್ತನೆಯ ಲಕ್ಷಣ. ದಲಿತ ವರ್ಗಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ ಗುಂಪುಗಳು ಆಸ್ತಿಯಂತ, ವಿದ್ಯಾವಂತ, ಆದ್ದರಿಂದ ಮಾನವಂತ, ವರ್ಗಕ್ಕೇರಿದೊಡನೆ ತಮ್ಮ ವರ್ಗಶತ್ರುಗಳ ಈ ವರ್ತನಾಕ್ರಮವನ್ನು ತತ್ಕ್ಷಣ ಸ್ವೀಕರಿಸುತ್ತವೆ.

"ಸ್ತ್ರೀ ರಕ್ಷಣೆ" ಆ ವರ್ಗಕ್ಕೂ ಮಾನವಂತಿಕೆಯ ಪ್ರಧಾನ ಗೀಳಾಗಿಬಿಡುತ್ತದೆ, ಆ ವರ್ಗವೆಂದರೆ ಆ ಗುಂಪಿನ ಪುರುಷವರ್ಗ.

ಪುರುಷ ವರ್ಗಕ್ಕೆ ಹಿಡಿದ ಈ ಸ್ತ್ರೀ-ಮಾನ ರಕ್ಷಣೆಯ ಗೀಳಿಗೆ ಒಂದು ಈಚೆಗಿನ

ಉದಾಹರಣೆ ಇರಾಣಿನಲ್ಲಿ ದೊರೆಯುತ್ತದೆ. ಇರಾಣಿನ ಬಹುನಿಂದಿತ ಭೂತಪೂರ್ವ “ರಾಜಾಧಿರಾಜ” ಲೇಜಾಶಾಹನು ಮಾಡಿದ ಕುಕೃತ್ಯಗಳ ನಡುವಣ ಒಂದು ಸುಕೃತ್ಯ ವೆಂದರೆ ಅಲ್ಲಿನ ಸ್ತ್ರೀಯರ ವಿಮೋಚನೆ. ಆಸ್ತಿ, ವಿದ್ಯೆ, ಎಲ್ಲವುಗಳಲ್ಲಿ ಅವನು ಹೆಂಗ ಸರಿಗೆ ಸಮಾನತೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಲ್ಲದೆ ಅವರನ್ನು ಘೋಷಾ ಪದ್ಧತಿಯಿಂದ ಪೂರ್ತಿಯಾಗಿ, ಕಡ್ಡಾಯವಾಗಿ ವಿಮೋಚನೆಗೊಳಿಸಿದನು. ತರಣಯರು ತುಂಡು ಲಂಕ ತೊಟ್ಟು ಕಾಲೇಜು, ಆಫೀಸುಗಳಿಗೆ ಸೇರಿ ಇಷ್ಟು ಬಂದ ಗಂಡಸರೊಡನೆ ಅನಿರ್ಬಂಧವಾಗಿ ತಿರುಗಾಡತೊಡಗಿದರು.

ವಿಚಿತ್ರವೆಂದರೆ ಶಾಹನ ವಿರುದ್ಧ ಖೋಮೇನಿ ಎಬ್ಬಿಸಿದ ದಂಗೆ ಮತ್ತು ಅದರ ಚರಮ ಯಶಸ್ಸಿಗೆ ಈ ಸ್ತ್ರೀ ವಿಮೋಚನೆ ಒಂದು ಕಾರಣವಾಯಿತು. ಅತ್ಯುಚ್ಚ ಶಿಕ್ಷಣ ಪಡೆದು ಬಾಹ್ಯ ಚಾರದಲ್ಲಿ ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯೀಕೃತರಾದ ಇರಾಣಿ ಪುರುಷರಿಗೆ ತಮ್ಮ ಆಕ್ಕ ತಂಗಿಯರೂ ಹೆಡಂದಿರೂ ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯರಂತೆ ಹೀಗೆ ಸ್ವತಂತ್ರರೂ ಅರ್ಥ ವಸ್ತುರೂ ಆಗಿ ಇತರ ಪುರುಷರೊಡನೆ ಎಗ್ಗಿಲ್ಲದೆ ನಡೆದುಕೊಳ್ಳುವುದು ಸಹನೆಯಾಗ ಲಿಲ್ಲ. ಅವರು ಖೋಮೇನಿಗೆ ಬೆಂಬಲವಿತ್ತರು. ಈಗ ಇರಾಣಿ ಹೆಂಗಸರು ಪುನಃ ಕಡ್ಡಾಯವಾಗಿ ಘೋಷಾದೊಳಗೆ ತಳ್ಳಲ್ಪಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಇರಾಣಿ ಪುರುಷರ ಪೌರುಷ ಕಾಪಾಡಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ.

ಬತ್ತಲೆ ಸೇವೆಯರ್ಪಿಸುವ ದಲಿತ ಹೆಣ್ಣುಗಳ ಮಾನರಕ್ಷಣೆ ದಲಿತ ಚಳವಳಿಗೆ ಇಷ್ಟು ಮಹತ್ವದ್ದಾಗಿ ಕಾಣುವುದಕ್ಕೆ ಇದೊಂದು ಅಪ್ರಜ್ಞಾತ ಕಾರಣ. ಇದರಲ್ಲಿ ಕಂವಾಚಾರ ವಿರೋಧವೊಂದೇ ಪ್ರೇರಕವಲ್ಲ. ಆತ್ಮಪ್ರಜ್ಞೆಯ ಜಾಗರಣವೂ ಒಂದು ಕಾರಣ. ಸೊತ್ತಿನ ಸಂಗಡ ಬರುವ ಸಾಮಾಜಿಕ ಮನೋವೃತ್ತಿಯ ಗಾಢವಾದ ಪ್ರಭಾವ ಇಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತದೆ, ಸ್ವಲ್ಪ ಶಿಕ್ಷಣ, ಸ್ವಲ್ಪ ಅಂತಸ್ತು ದೊರಕಿದ ದಲಿತ ವರ್ಗಗಳ ಮನಸ್ಸು ಮೊತ್ತ ಮೊದಲು ಹಿಂಸೆಯನ್ನನುಭವಿಸುವುದು ತಮ್ಮ ಸಮಾಜದ ಹಿಂದಿನ ತಲೆಮಾರುಗಳ ಹೆಂಗಸರು ಮೇಲ್ವರ್ಗಗಳ ಜನರ ಕಾಮದ ಕ್ಷೇತ್ರವಾಗಿದ್ದದ್ದು. ಈ ಕಾಮಾಚಾರ ಎಷ್ಟೋ ಸಲ ಆ ಹೆಂಗಸರ ಇಷ್ಟ ಕಾಮವೇ ಆಗಿದ್ದಿರಬಹುದು. ಆದರೆ, ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಹಿಂದೂ ಸಮಾಜದ ಚೌಕಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಇದು ಜಾಗೃತ ದಲಿತರ ಮನಸ್ಸುಗಳಲ್ಲಿ ಆಳವಾದ ಗಾಯ ಮಾಡಿರುವುದರಿಂದ ಬತ್ತಲೆ ಸೇವೆಯಂಥ ಆಚರಣೆಗಳಲ್ಲಿ ಸೇರುವ ಹೆಂಗಸರ ನೋಟ ಹಳೆಯ ಗಾಯವನ್ನು ಕೆದಕುತ್ತದೆ. ಬತ್ತಲೆ ಸೇವೆ ಆ ಹೆಂಗಸರ ವೈಯಕ್ತಿಕ ಮಾನಹೀನತೆಯ ಘಟನೆ

ಯಾಗಿ ಉಳಿಯದೆ ಇಡೀ ವರ್ಗಕ್ಕೊಂದು ಸವಾಲಾಗಿ ಪರಿಣಮಿಸುತ್ತದೆ. ,

ಹೌದು. ಕೆಲ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಈ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆ ಹೆಂಗಸರ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವನ್ನು ಅತಿಕ್ರಮಿಸುವಂಥದೆಂದು ನಾನು ಮೇಲೆ ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಆದರೆ ಇಂಥ ಸಂಗತಿಗಳು ನಮ್ಮ ಸ್ವಂತ ಅಕ್ಕ ತಂಗಿಯರಿಗೆ ನೇರವಾಗಿ ಸಂಬಂಧಿಸಿದವಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ನಮ್ಮ ಮನ ಗಳನ್ನು ಹೇಗೆ ಕಲಕಬಲ್ಲವೆಂಬುದಕ್ಕೆ ನನ್ನದೇ ಒಂದು ಭಾವಾನುಭವವನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಎರಡು ದಶಕಕ್ಕಿಂತಲೂ ಹಿಂದೆ ಕಾದಂಬರಿಕಾರ ಮಾಳಗಂವಕರರ The Princes ಎಂಬ ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ಕಾದಂಬರಿಯನ್ನು ಓದಿದೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ಒಂದು ಚಿಲ್ಲರೆ ಹಿಂದೂ ದೇಶೀ ಸಂಸ್ಥಾನದ ರಾಣಿಯೊಬ್ಬಳು ಕಟ್ಟುವಸ್ತಾದ ಮುಸ್ಲಿಂ ಪೊಲೀಸ್ ಅಧಿಕಾರಿಯೊಬ್ಬನ ಸಂಗಡ ವಿಭಜನೆಯ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಪಾಕಿಸ್ತಾನಕ್ಕೆ ಓಡಿಹೋಗುತ್ತಾಳೆ. ಪೂರ್ತಿ ಕಲ್ಪಿತ ಸನ್ನಿವೇಶವೆಂದು ಅರಿವಿದ್ದೂ ಇದನ್ನೋದಿದ ನನ್ನ ಮನಸ್ಸು ಒಂದಿಡೀ ದಿನ ಕಲಕಿಹೋಗಿತ್ತು. ಸ್ವಲ್ಪ ತಿಳಿಯಾದ ಮೇಲೆ ನನ್ನನ್ನೇ ವಾನು ವಿಮರ್ಶಿಸಿಕೊಂಡಾಗ ಮುಸ್ಲಿಮರಿಗೆ ಹಿಂದುಗಳು ಸೋತು ದೀರ್ಘಕಾಲ ಅವರ ಅಡಿಯಾಳುಗಳಾಗಿದ್ದುದರ ಪ್ರಜ್ಞೆಯನ್ನು ಈ ಹೆಂಗಸಿನ ವ್ಯಾಜದಿಂದ ಕದಕಿ ವಂತಾದದ್ದೇ ನನ್ನ ನೋವಿಗೆ ಕಾರಣವೆಂಬ ತೀರ್ಮಾನಕ್ಕೆ ಬಂದೆ. ನನ್ನದು ಒಂದು ಮೂಢ ವಿಚಾರಹೀನ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆಯಾಗಿದ್ದುದು ನಿಜ. ಆದರೂ ನೋವು ವಾಸ್ತವಿಕವಾಗಿತ್ತು. ಅದಾಗಿ ಒಂದೆರಡು ದಿನ ನಾನು ಮುಸ್ಲಿಮರನ್ನು ದ್ವೇಷಿಸುತ್ತಿದ್ದೆ ನೆಂಬುದೂ ವಾಸ್ತವಿಕವಾಗಿತ್ತು. ಆದ್ದರಿಂದ ದಲಿತರನ್ನು ನಾನು ತಿಗಳಲಾರೆ. ನೋವು ನೋವೇ. ಅದರ ಕಾರಣ ಕಾಲ್ಪನಿಕವಾಗಿದ್ದರೂ ಪ್ರತಿಗಾಮಿಯಾಗಿದ್ದರೂ ಹೆಣ್ಣು ಸಮಾಜದ ಅಂತರಂಗದಲ್ಲಿ ಆತ್ಮಸಮ್ಮಾನದ ಪ್ರತೀಕವಾಗಿ ಅಚಲಪ್ರತಿಷ್ಠೆಗಳು.

ಅಂತಃಪುರದ ಅಂತರಂಗದಲ್ಲಿ....

ಅಂತಃಪುರಗಳ ಕಥೆ ಬಹಳ ಪ್ರಾಚೀನ. ಅರಬಿ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ "ಹರಮ್." ಫಾರಸಿಯಲ್ಲಿ "ಜುನಾನ್", ಮಧ್ಯಕಾಲೀನ ಭಾರತದಲ್ಲಿ "ರಾಣೀವಾಸ" ಇತ್ಯಾದಿ ಹೆಸರುಗಳಿಂದ ಖ್ಯಾತವಾದ ಅಂತಃಪುರ ಸಂಸ್ಥೆ ಈಜಿಪ್ಟಿನಿಂದ ಚೀನದ ವರೆಗೆ ಏಶಿಯಾ ಖಂಡದಲ್ಲೆಲ್ಲ ಇತ್ತು. ಕೆಲವು ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂ ಇದೆ. ರಾಜತ್ವ ಸಂಸ್ಥೆಯೊಡನೆ ತಳಕುಬಿದ್ದಿರುವ ಅದು ಪುರಾತನತಮ ನಾಗರಿಕತೆಗಳಾದ ಸುಮೇರಿಯನ್, ಬೆಬಿಲೋನಿಯನ್, ಅಸೀರಿಯನ್, ಯಹೂದ್ಯ, ಇರಾಣ್, ಭಾರತೀಯ, ಚೀನೀ ನಾಗರಿಕತೆಗಳ ಕಾಲದಲ್ಲಿಯೂ ಇದ್ದು, ಮಧ್ಯ ಯುಗದಲ್ಲಿ ಇಸ್ಲಾಮಿ ಆಳಿಕೆಗೊಳಪಟ್ಟ ಎಲ್ಲ ದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ತೀವ್ರತರ ಸ್ವರೂಪದಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡಿತ್ತು. ಕೆಲವು ಕಡೆ ರಾಜರ ಅರಮನೆಗಳಿಗೆ ಸೀಮಿತವಾಗದೆ ಎಲ್ಲ ಆಡ್ಯ ಕುಲಗಳಲ್ಲಿ ಹಬ್ಬಿದ ಪದ್ಧತಿ ಅದು. ಕನಿಷ್ಠತಮ ಸ್ವರೂಪದಲ್ಲಿ ಅದು ಪರ್ದಾ (=ಅವಗುಂಠನ, ಗೋಷಾ) ಆಗಿ ಹೆಂಗಸರನ್ನು ಪರಪುರುಷರ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಬೀಳದಂತೆ ರಕ್ಷಿಸುವ ಏರ್ಪಾಡಾಗಿದೆ. ಯುರೋಪಿಯನ್ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಚಲಿತವಾದ ಸೆರಾಗ್ಲಿಯಾ ಎಂಬುದು ಅದರ ಕಠೋರತಮ ಸ್ವರೂಪವಾಗಿದ್ದು, ಕೊನೆಯ ಒಟೋಮನ್ ತುರ್ಕಿ ಅರಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಅದರ ಉದಾಹರಣೆ ಸಿಗುತ್ತದೆ.

ಅಂತಃಪುರಕ್ಕೆ ಹೆಸರು ಯಾವುದೇ ಇರಲಿ, ಅದು ಬಿಗಿಯಾಗಿ ರಕ್ಷಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ರಾಜರಮಾಣಯುರ ನಿವಾಸ ಆಗಿತ್ತು. ಕಾವಲಿನ ಕಠೋರತೆಯಲ್ಲಿ ದೇಶಕಾಲ ಪರಿಸರದಿಂದ ಹೆಚ್ಚು ಕಡಿಮೆ ಇರಬಹುದಾದರೂ ಅದರ ಹಿಂದೆ ಸ್ತ್ರೀಯರು ಭೋಗ್ಯವಸ್ತು ಎಂಬ ಮತ್ತು ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯಕ್ಕೆ ಅನರ್ಹರು ಎಂಬ ಕಲ್ಪನೆ ಪ್ರೇರಕವಾಗಿತ್ತು. ಸ್ತ್ರೀಯಾವವಳು ಒಬ್ಬನಿಗೇ ಮೀಸಲಾಗಿರಬೇಕು, ಪರಪುರುಷರ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಬೀಳಬಾರದು ಎಂಬ ಭಾವನೆಯೊಡನೆ ರಾಜಸ್ತ್ರೀಯರ ಸೌಂದರ್ಯವನ್ನು ಕಾಪಾಡುವ ಹಂಬಲವೂ ಇರಬಹುದು. ಆಡ್ಯಕುಲದ ನಾರಿಯರನ್ನು "ಅಸೂರ್ಯಾಪಶ್ಯಾ" (ಸೂರ್ಯನನ್ನು

ಕಾಣದವಳು) ಎಂದು ವರ್ಣಿಸುವ ಸಂಸ್ಕೃತಪದ ಇವೆಲ್ಲ ಭಾಷನೆಗಳನ್ನು ಕ್ರೋಡೀ ಕರಿಸುತ್ತದೆ.

ಅಂತಃಪುರ ಎಂಬ ಹೆಸರು ಒಂದು ರೀತಿಯಿಂದ ಅನ್ವರ್ಥಕವೇ ಆಗಿದೆ. ಯಾಕೆಂದರೆ ಅದು ನಿಜಕ್ಕೂ ಪುರಮೊಳಗೊಂದು ಪುರವೇ ಆಗಿತ್ತು. ಅಂತಃಪುರ ನಾರಿಯರ ಸಂಖ್ಯೆ ಆಯಾ ರಾಜರ ವೈಭವಕ್ಕೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ಕೆಲವು ನೂರರಿಂದ ಕೆಲವು ಸಾವಿರಗಳ ವರೆಗೂ ಇರಬಹುದಾಗಿತ್ತು. ಕ್ರೈಸ್ತ ದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಹೊರತು ಬೇರೆಡೆ ರಾಜರೆಲ್ಲ ಬಹುಪತ್ನೀಕರಾಗಿದ್ದರು. ರಾಮಾಯಣದ ದಶರಥನಿಗೆ ಮೂವರು "ಮಹಿಷಿ"ಯರಲ್ಲದೆ ಅಸಂಖ್ಯ "ಪತ್ನಿ" ಯರಿದ್ದರು. "ಭರತೇಶ ವೈಭವ"ದ ಭರತ ಚಕ್ರವರ್ತಿಗೆ ಎಷ್ಟು ಹೆಂಡರಿದ್ದರೆಂದು ಹೇಳುವುದೇ ಕಷ್ಟವೆಂದು ರತ್ನಾಕರವರ್ಣಿಯ ಕಾವ್ಯ ಓದುವಾಗ ಅನಿಸುತ್ತದೆ. ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನ ಅಪ್ಪಮಹಿಷಿಯರೂ ಹದಿನಾರು ಸಾವಿರ ಪತ್ನಿಯರೂ ಪ್ರಸಿದ್ಧರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಕಾವ್ಯಪುರಾಣ ಕಾಲ ಜಟ್ಟರೆ. ಈಚೆಗಿನ ಮಧ್ಯಕಾಲೀನ ಹಿಂದೂ ಅರಸರ ರಾಣೀವಾಸಗಳನ್ನೇ ಗಮನಿಸುವುದಾದರೆ ಅಬ್ದುಲ್ ರಜಾಕನ ಪ್ರಕಾರ ವಿಜಯನಗರದ (ಬಹುಶಃ) ದೇವರಾಯನಿಗೆ ಮದುವೆಯಾದ ಮತ್ತು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡ ಮಡದಿಯರ ಸಂಖ್ಯೆ ಏಳುನೂರು; ಕೃಷ್ಣದೇವರಾಯನಿಗೆ ದೊಮಿಂಗೋ ಪಾಯೆಸನ ಪ್ರಕಾರ ಹನ್ನೆರಡು ವಿವಾಹಿತ ಮಡದಿಯರೊಡನೆ ಅನೇಕ ಸ್ತ್ರೀಯರೂ ಇದ್ದರು. ನೂನಿಜ್ ಹೇಳುವಂತೆ ಅಚ್ಯುತರಾಯನಿಗೆ ಐನೂರು ಹೆಂಡಿರು. ಮೊಗಲ ಅರಸರೂ ಬಹು ವಿವಾಹಿತರೇ. ನಲ್ಮಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿನವರು ಮಡದಿಯರಲ್ಲ. ಪ್ರೇಯಸಿಯರಷ್ಟೇ. ತುರ್ಕಿ ಸಮ್ರಾಟರ ಸೆರಾಗ್ಲಿಯಗಳಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲ ಹೆಂಗಸರೂ ಗುಲಾಮರೇ. ಸುಲ್ತಾನನ ಹತ್ತಿರ ಶರೀರ ಸಂಬಂಧ ಬಂದವರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸ್ಥಾನ ಪ್ರಾಪ್ತಿ. ಅವರಿಗೆ ಮಕ್ಕಳಾದರೆ ಭಾವಿ ರಾಜನ ಮಾತೆಯರಾಗುವ ಅವಕಾಶ.

ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಮಡದಿಗೂ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಮನೆ ಅಥವಾ ಬಿಡಾರ. ರಾಮಾಯಣ ದಲ್ಲಿ ಅವರೆಲ್ಲ ಒಂದೇ ಅರಮನೆಯಲ್ಲಿ ಇದ್ದಂತೆ ಕಾಣದು. ಕೌಸಲ್ಯೆಯ ಅಂತಃಪುರ ದಿಂದ ಸೀತೆಯ ಅಂತಃಪುರಕ್ಕೆ ಹೋಗಬೇಕಾದರೆ ರಾಮ ಅನೇಕ ಜನನಿಬಿಡ ಮಾರ್ಗ ಗಳನ್ನು ದಾಟಿದನೆಂದು ವಾಲ್ಮೀಕಿ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ಆದರೆ ಮುಂದೆ ಒಂದೇ ದೊಡ್ಡ ಅರಮನೆಯಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬೊಬ್ಬ ರಾಣಿಗೂ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಬಿಡಾರದ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಆಯಿತು. ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಪತ್ನಿಗೂ ಅನೇಕ ದಾಸಿಯರು. ಪಾಯೆಸ್ ಹೇಳುವಂತೆ ಕೃಷ್ಣದೇವ

ರಾಯನ ರಾಣಿಯರಿಗೆ ತಲಾ ಅರವತ್ತು ದಾಸಿಯರಂತೆ. ಅಂತೂ ಇಂತೂ ಅಂತಃಪುರ ಸ್ತ್ರೀಯರ ಸಂಖ್ಯೆ ಹನ್ನೆರಡು ಸಾವಿರ ಎಂದು ಅವನು ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ಸುಲ್ತಾನರ ಜನಾನಾಗಳೂ ಕಳಪೆಯಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಅಕಬರನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಮೊಗಲ ಜನಾನಾವಾಸಿಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ಐದು ಸಾವಿರ ಇತ್ತು. ಔರಂಗಜೇಬನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಅದು ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಾಯಿತು.

ದೇಶದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಿಯಾವರೂ ಅಪೂರ್ವ ಸುಂದರಿಯರಿದ್ದಾರೆಂದು ಸುದ್ದಿ ಕೇಳಿದರೆ ಅವರ ತಂದೆ ತಾಯಿಗಳ ಅನುಮತಿ ಪಡೆದು ಅವರನ್ನು ತಂದು ವೈಭವದಿಂದ ಅಂತಃಪುರಕ್ಕೆ ಸೇರಿಸುತ್ತಿದ್ದರೆಂದು ಅಬ್ದುಲ್ ರಜಾಕ್ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ರಾಜವಂಶದ ದೊಡನೆ ಸಂಬಂಧವೆಂದರೆ ಇಷ್ಟಪಡದವರು ಯಾರು ? ಆದರೂ ಒಮ್ಮೊಮ್ಮೆ ಬಲಾತ್ಕಾರವೂ ನಡೆಯುತ್ತಿತ್ತು. ಜಹಾಂಗೀರನು ನೂರಜಹಾನಳನ್ನು, ಅವಳ ಪತಿಯನ್ನು ಕೊಲ್ಲಿಸಿ, ಜನಾನಾಕ್ಕೆ ಸೇರಿಸಿಕೊಂಡ ಕಥೆ ಎಲ್ಲರೂ ಓದಿದ್ದೇ. ಪುರಾತನ ಹಿಂದೂ ರಾಜರೂ ಕೆಲ ವೇಳೆ ಬಲಾತ್ಕಾರ ಮಾಡಿದ ನಿದರ್ಶನಗಳು ಸಿಗುತ್ತವೆ. “ಬೃಹತ್ಕಲ್ಪ ಭಾಷ್ಯ” ಎಂಬ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ರಾಜಕುಮಾರನೊಬ್ಬ ಹೀಗೆ ೫೦೦ ರಮಣಿಯರನ್ನು ಇಂದ್ರಸಭೆಗೆ ಹೋಗಿದ್ದಾಗ ಹಿಡಿದು ತಂದು ಮದುವೆಯಾದ ಸಂಗತಿ ಬರುತ್ತದೆ. ಅಂತಃಪುರಕ್ಕೆ ನಾರಿಯರನ್ನು ಒದಗಿಸುವ ಜನರೇ ಇದ್ದರೆಂದು ಅರ್ಥವಾಗುತ್ತದೆ. ರಾಜ, ರಾಜಕುಮಾರರಿಗೆ ಮದುವೆ ಆಗದ ಅನೇಕ “ಪ್ರೇಯಸಿ”ಯರಿದ್ದರಿದ್ದರೆಂಬುದು ಖಂಡಿತ. ತಮ್ಮ ಅಕ್ಕತಂಗಿಯರನ್ನೋ ಮತ್ತಾರನ್ನೋ ಹೀಗೆ ಅಂತಃಪುರಕ್ಕೆ ಒದಗಿಸುವ “ಶಾಲಕ”ರು, “ಶಕಾರ”ರು ಕೆಲ ವೇಳೆ ಅಪಾರ ಪ್ರಭಾವ ಪಡೆದು ಜನರನ್ನು ಪೀಡಿಸುತ್ತಿದ್ದರೆಂಬುದು “ವ್ಯುಚ್ಛಕಟಿಕ” ನಾಟಕದ ಶಕಾರನ ಪ್ರಕರಣದಿಂದ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ. (ಸಾಲಾ ಎಂಬ ಬೈಗಳಿಗೆ ಇದು ಕಾರಣ ಇರಬಹುದು.) ಹೇಗಿದ್ದರೂ ರಾಣಿಯರು, ಇಟ್ಟುಕೊಂಡವರು, ದಾಸಿಯರು ಇತ್ಯಾದಿಯಾಗಿ ಸಾವಿರ ಗಟ್ಟಿಗಳಲ್ಲಿರುವ ಅಂತಃಪುರ ನಾರಿಯರಿಗೆ ಒಂದು “ಪುರ”ವೇ ಬೇಕಾಗದೆ ಇದ್ದೀತೇ ? ಹೀಗೆ ಅಂತಃಪುರ ಸೇರಿದವರಿಗೆ ರಾಜನು ಅವರನ್ನು-ದಾಸಿಯರಾಗಿದ್ದವರನ್ನು—ಇತರರಿಗೆ ಕಾಣಿಕೆ ಕೊಟ್ಟು ಹೊರತು ಅಲ್ಲಿಂದ ಮುಕ್ತಿ ಇರಲಿಲ್ಲ.

ಅಂತಃಪುರ ನಿರ್ಮಾಣಕ್ಕೆ ಚಾಣಕ್ಯನ “ಅರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರ” ಮೊದಲಾದವುಗಳಲ್ಲಿ ವಿಶಿಷ್ಟವಾದ ನಿಯಮಗಳನ್ನು ಹೇಳಲಾಗಿದೆ. ಅಂತಃಪುರಗಳನ್ನು ನಡುವೆ ಹಾಕಿಕೊಂಡು ರಾಸ ವಸತಿಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಇದರಲ್ಲಿ ರಾಣಿ ಮತ್ತು ಇತರ

ಅಂತಃಪುರ ನಿವಾಸಿಗಳ ರಕ್ಷಣೆಯಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲದೆ ಅವರ ಮೇಲೆ ಕಾವಲಿಡುವ ಅನುಕೂಲ ಪನ್ನೂ ಗಮನದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಲಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಈ ರಕ್ಷಣಾ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಕಾಲ ಕಳೆದಂತೆ ಬಿಗಿಯಾಗುತ್ತ ಹೋಯಿತೆಂದು ತೋರುತ್ತದೆ. ರಾಮಾಯಣದಲ್ಲಿ ಲೌಕಲಯ ಅಂತಃಪುರವನ್ನು ಮೂರು ಬಾಗಿಲು ದಾಟಿ ಸೇರಬೇಕಾಗಿತ್ತೆಂದು ಹೇಳಿದೆ. ಮೊದಲ ನೆಯದರಲ್ಲಿ ವೃದ್ಧನೂ ಪೂಜ್ಯನೂ ಆದ ಪ್ರಧಾನ ದ್ವಾರಪಾಲಕ: ಎರಡನೆಯದರಲ್ಲಿ ವೃದ್ಧರೂ ವೇದವೇತ್ತರೂ ಆದ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರು; ಮೂರನೆಯದರಲ್ಲಿ ವೃದ್ಧ ಸ್ತ್ರೀಯರೂ ಬಾಲಿಕೆಯರೂ ಕಾವಲಿದ್ದರು. ಪ್ರಾಚೀನ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಅಂತಃಪುರದ ಕಾವಲು ಕಠೋರವಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಗೌರವಾರ್ಹರಾದ ವೃದ್ಧ ಗಂಡಸರು ಅದರಲ್ಲಿ ನಿಯುಕ್ತ ರಾಗಿರುತ್ತಿದ್ದರೆಂದು ಸಂಸ್ಕೃತ ನಾಟಕಗಳಿಂದಲೂ ಲೇಖನಗಳಿಂದಲೂ ವೇದ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಅಪರೂಪಕ್ಕೊಮ್ಮೆ ರಾಜಕುಮಾರಿಯರಿಗೆ ಕಾವ್ಯ-ಸಂಗೀತ ಪಾಠ ಹೇಳಲು ತರುಣ ವಿದ್ವಾಂಸರನ್ನು ನೇಮಿಸುತ್ತಿದ್ದರೆಂದೂ ಆದರೆ ಗುರು-ಶಿಷ್ಯಯರಿಗೆ ಪರಸ್ಪರ ದರ್ಶನವಾಗದಂತೆ ನಡುವೆ ತೆರೆಗಳನ್ನಿಡುತ್ತಿದ್ದರೆಂದೂ ಉದಯನ ಕಥೆ, ಬಿಲ್ಹಣ ಕವಿಯ ಐತಿಹ್ಯ ಮೊದಲಾದವುಗಳು ಸೂಚಿಸುತ್ತವೆ. ಆದರೆ ಅರವನಯ: "ಅಸೂರ್ಯಾ ಪಶ್ಯ"ಯರಿಗೆ ಅರಸರು, ಅರಸುಕುಮಾರರು ವಿಶ್ವಾಸಿ ವೃದ್ಧರು ಹೊರತು ಪರಪುರುಷರ ದರ್ಶನ ಇರುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಅಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲವೂ ಸ್ತ್ರೀ ರಾಜ್ಯ. ದಾಸಿಯರಲ್ಲದೆ ಶಸ್ತ್ರವಿದ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಕುಶಲಿಯರಾದ ಸ್ತ್ರೀ ಸೈನಿಕರು ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ಪುರುಷ ವೇಷದಲ್ಲಿ ಪಹರೆ ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದರು. ರಾತ್ರಿಯಲ್ಲಿ ಅಂತಃಪುರದ ಆವಾಂದ ತೆನೆಗಳ ಮೇಲೆ-ಈ ಸ್ತ್ರೀ ಸೈನ್ಯವೇ ಕಾವಲಿರುತ್ತಿತ್ತು.

ಮುಸ್ಲಿಂ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಜನಾನಾದ ಕಾವಲು ಕೆಲಸ ಖೋಜಾ (ಬುದ್ಧಿ ಪೂರ್ವಕ ನಪುಂಸಕರಾಗಿ ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟ ಪುರುಷರು) ಜನರ ಕೈಲಿ ಹೋಯಿತು. ಕುಶಲರೂ ಬುದ್ಧಿಶಾಲಿಗಳೂ ದೃಢಕಾಯರೂ ಆದ ಸಶಸ್ತ್ರ ಖೋಜಾಗಳು ಎಲ್ಲೆಲ್ಲೂ ಕಾವಲಿದ್ದು ರಾಣಿಯರ ಮೇಲೆ ಕಣ್ಣಿಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಒಬ್ಬೊಬ್ಬ ಬೇಗಮಗಳ ಅಂತಃಪುರಕ್ಕೆ ಏಳೇಳು ಖೋಜಾ ಕಾವಲಿನ ಬಾಗಿಲು ದಾಟಿ ಹೋಗಬೇಕಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಅವರ ಅಧಿಕಾರ, ಪ್ರಭಾವ ಅಪರಿಮಿತವಾಗಿತ್ತು. ಬೇಗಮರ ಭವಿಷ್ಯವೇ ಅವರ ಗುಪ್ತ ಪರದಿಯನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿತ್ತು. ಅವರ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನೇ ಹಿಂದೂ ಅರಸರು ಕೂಡ ಅನುಸರಿಸಿದರೆಂದು ವಿಜಯನಗರ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲಿ ಬಂದ ವಿದೇಶೀಯರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಕೃಷ್ಣದೇವರಾಯನ ಕಾಲದಲ್ಲಿದ್ದ ಕನಕದಾಸನು "ಮೋಹನ ತರಂಗಿಣಿ"

೮೪/ಮಿಂಚಿನಬಳ್ಳಿ

ಕಾವ್ಯದಲ್ಲಿ ಬಾಣಾಸುರನ ಅಂತಃಪುರವನ್ನು “ಖೊಜ್ಜೆ”ಗಳು ಕಾಯುತ್ತಿದ್ದರೆಂದು ಹೇಳಿರುವುದು ತನ್ನ ಕಾಲದ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನೇ ಪ್ರತಿಪಾದಿಸುತ್ತದೆ. ಬಾಣಾಸುರನ ಮಗಳಿಗೆ ಶಿವಾಲಯ ದರ್ಶನದ ಆಸೆಯಾದಾಗ ಅವಳ ದಾಸಿ ಅದನ್ನು ಬಾಣಾಸುರನ ಕಿವಿಗೆ ತಲುಪಿಸಿ, ಅನುಮತಿ ಪಡೆದ ಮೇಲೆ,

ಅಪ್ಪಣೆವಡೆದು ಬಂದೂಸಿರ್ದಳು ಬಾಗಿಲೊ

ಳಪ್ಪ ಖೊಜ್ಜೆಯ ದೈತ್ಯರಿಗೆ

ಎಂದು ಕನಕ ವರ್ಣಿಸಿದ್ದಾನೆ.

ಪರಪುರುಷರಿಂದ ಸಂಪೂರ್ಣ ವಿವಿಕ್ತರಾಗಿ ಜೀವಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತಿತ್ತೆಂಬುದಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಅಂತಃಪುರದಲ್ಲಿ ಸುರಲೋಕ ಸದೃಶ ಸೌಕರ್ಯಗಳಿದ್ದವೆಂಬುದರಲ್ಲಿ ಸಂಶಯ ಇಲ್ಲ. ಅಕಬರನು ಆಗ್ರಾದಿಂದ ಹದಿನಾರು ಮೈಲು ದೂರದಲ್ಲಿ ತನ್ನ ರಾಣಿ, ಬೇಗಮರಿಗಾಗಿ ಒಂದು ಮಹಲನ್ನೇ ಕಟ್ಟಿಸಿದ್ದ. ಜಹಾಂಗೀರ-ಔರಂಗಜೇಬರ ಕಾಲದ ರಾಣೀವಾಸ ವೈಭವದ ವರ್ಣನೆಗಳು ಸಿಗುತ್ತವೆ; ರಾಣಿಯರ ವಸತಿಯಲ್ಲಿ .. “ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ” ಅಂಗಣಗಳೂ ಕೃತಕ ಕೆರೆಗಳೂ ಇದ್ದವು. ಕೋಣೆಗಳು ಸುಂದರ ಚಿತ್ರಗಳಿಂದ ಚಿತ್ರಿತವಾಗಿದ್ದವು. ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಸಂಗಮವರಿ ಕಲ್ಲಿನ ಜಾಲಂಧ್ರಗಳು. ಅವುಗಳ ಮೂಲಕ ಬೇಗಮರು ತಾವು ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳದೆ ಹೊರಗೆ ನಡೆಯುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ನೋಡ ಬಹುದಾಗಿತ್ತು.

ಆ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಭಾರತಕ್ಕೆ ಬಂದಿದ್ದ ಫ್ರೆಂಚ್ ವೈದ್ಯನಾದ ಬರ್ನಿಯರನನ್ನು ರಾಜಕುಮಾರಿಯೊಬ್ಬಳ ಚಿಕಿತ್ಸೆಗಾಗಿ ಹೆಚ್ಚು ಕಡಮೆ ಕಣ್ಣು ಕಟ್ಟಿಯೇ ಅಂತಃಪುರ ದೊಳಕ್ಕೆ ಒಯ್ಯಲಾಗಿತ್ತು. ಅವನು ಅಲ್ಲಿಯ ವೈಭವ ನೋಡಲು ಎರಡು ಕಣ್ಣು ಸಾಲದೆಂದಿದ್ದಾನೆ. ...“ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಕೋಣೆಯ ಬಾಗಿಲಿಗೆ ಹರಿಯುವ ನೀರಿನ ಕಾಲುವೆಗಳು ..ಎತ್ತನೋಡಿದತ್ತ ಹೂ ತೋಟಗಳು, ದಾರಿಗಳು, ರಝರಿಗಳು, ನೆಳಲಿನ ತಾಣಗಳು. ಬಿಸಿಲ ಜಳದಿಂದ ರಕ್ಷಣೆ ಕೊಡುವ ತಂಪು ಗುಹೆಗಳು...ಗೋಡೆಗಳಿಗೆ ಬಂಗಾರದ ತಗಡು ಹೊದಿಸಿದ್ದಾರಂತೆ. ಕೋಣೆಗಳು ಭಾರಿ ನಿಲುವುಗನ್ನಡಿಗಳಿಂದ ಅಲಂಕೃತವಾಗಿವೆಯಂತೆ.”

ರಾಣಿಯರಿಗೆ, ಪತ್ನಿಯರಿಗೆ, ಪ್ರೇಯಸಿಯರಿಗೆ ಅರಸನಿಂದ ಅಪಾರ ಧನ ಲಭಿಸುತ್ತಿತ್ತು. ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬಳೂ ತಂತನ್ನ ಅಂತಸ್ತಿಗೆ, ಆದಾಯಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾಗಿ ವೈಭವ ಜೀವನ ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದಳು. ಮೊಗಲ ಕಾಲದ ಅಸಫಖಾನನ ಮಗಳು ವಜ್ರ

ಖಚಿತವಾದ ಪಾದರಕ್ಷೆಗಳನ್ನು ಮೆಟ್ಟಿ ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದಳು. ವಿಜಯನಗರದ ರಾಣೀ ವಾಸದವರಲ್ಲಿ "...ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬಳಿಗೂ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಮನೆ ಇದೆ; ಅವಳದೇ ದಾಸಿಯರು, ಸಖಿಯರು, ಸೇವಕಿಯರು ಇದ್ದಾರೆ; ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬಳಿಗೂ ಧಾರಾಳ ಧನ, ಕಂಕಣ, ಕಡಗ, ಮಕಿ, ಆಣಮುತ್ತಿನ ಆಭರಣಗಳು, ವಜ್ರ ವೈಧೂರ್ಯ ರತ್ನಗಳು...ದಾಸಿಯರಿಗೂ ರತ್ನಾಭರಣಗಳು...ಒಂದು ಉತ್ಸವದಲ್ಲಿ (ಅವರು ಧರಿಸಿದ ಒಡವೆಗಳನ್ನು ನೋಡಿ) ನಾನು ದಂಗುಬಡಿದು ಹೋದೆ," ಎಂದಿದ್ದಾನೆ ಡೊಮಿಂಗೋ ಪಾಯೆಸ್.

ಹೊರಗಿನ ಸಂಪರ್ಕವೇ ಇಲ್ಲದ ಈ ಅಂತಃಪುರಗಳಲ್ಲಿ ಬದುಕು ಹೇಗಿತ್ತು ? ತುರ್ಕಿ ದೇಶದ ಸೆರಗ್ಲಿಯಾಗಳಲ್ಲಿ ಸುಪತ್ತು ಸೌಕರ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಲೋಲಾಡುತ್ತ ಅಂತಃಪುರ ರಮಣಿಯರು ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಮಯವನ್ನು ಮೆತ್ತನ್ನು ಗಾಡಿಗಳಲ್ಲಿ ಮಲಗಿ ಅಲಸ್ಯದಲ್ಲಿ ಕಳೆಯುತ್ತಿದ್ದರೆಂದು ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ. ತಂಬಾಕು ಸೇರುವುದು, ಹಾಡುವುದು, ನೂಲುವುದು, ಕಸೂತಿ ಹಾಕುವುದು ಇವು ಅವರ ಅಡ್ಡಕಸಬುಗಳು. ಮುಖ್ಯ ಉದ್ಯೋಗ ತಮ್ಮ ಗಂಡಂದಿರನ್ನು ಮೆಚ್ಚಿಸಿ ಸವತಿಯರಿಗೆ ಮೇಲ್ಮೈ ಆಗುವ ಹವಣಿಕೆ. ಅವಕ್ಕಾಗಿ ಅವರು ವೇಷಭೂಷಣಗಳಲ್ಲಿ ಪರಿಣತರಾಗುತ್ತಿದ್ದರು. ತಮ್ಮ ಲೈಂಗಿಕ ಆಕರ್ಷಣೆ ಹೆಚ್ಚಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಹವಾಸದಲ್ಲಿ ಅವರು ನಿರತರಾಗಿರುತ್ತಿದ್ದರು.

ತುರ್ಕಿ ಅಂತಃಪುರಗಳ ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆಯಲ್ಲಿ ಖೋಜಾಗಳದೇ ಸರ್ವಾಧಿಕಾರ ವಾದರೆ, ಒಳುಡಳಿತೆಯಲ್ಲಿ ರಾಜಮಾತೆ (ವಹೀದೆ ಸುಲ್ತಾನ್) ಯ ಉಕ್ಕಿನ ಆಡಳಿತ ಎತ್ತು. ಅನಂತರಮ್ಮ ಯುವರಾಜ ಮಾತೆಯ ಅಧಿಕಾರ. ಅವರ ಕೆಳಗೆ ಅವರ ಆಪ್ತಪರಿಚಾರಿಕೆಯರು, ಮೇಲ್ವಿಚಾರಕಿ, ಖಜಾನೆ ಅಧಿಕಾರಿಣಿ, ಶರ್ಟ್ ಅಧಿಕಾರಿಣಿ. ಕಾಫಿ ವಿತರಕಿ ಇತ್ಯಾದಿ ಅಸಂಖ್ಯ ಸೇವಕಿಯರ ಗಡಣ ಅವರ ಕೈಲಿರುತ್ತಿತ್ತು.

ಪ್ರಾಚೀನ ಮತ್ತು ಮಧ್ಯಕಾಲೀನ ಹಿಂದೂ ಅಂತಃಪುರಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಕಥೆ ಬೇರೆ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಅಂತಃಪುರದಲ್ಲಿ ರಾಜರನ್ನೂ ರಾಣಿಯರನ್ನೂ ಮೋಜುಮೋಜಾಗಿ ಹೊಗಳುವ, ಮುಚ್ಚುಮರೆ ವಿಶೇಷವಾಗಿರದ ಲೈಂಗಿಕ ವಿನೋದಗಳೆಂದ ಹೊಗಳುವ ಪಂಡಿತೆಯರಿಂದ ರತ್ನಾಕರವರ್ಣಿಯ ಅನುಪಮ ವರ್ಣನೆಗಳು ತಿಳಿಸುತ್ತವೆ. ತಮ್ಮ ಸೌಂದರ್ಯವನ್ನು ಕಾಪಾಡಿಕೊಳ್ಳುವ, ಹೆಚ್ಚಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಅಸಂಖ್ಯ ರೀತಿಗಳಲ್ಲಿ ಪರಿಣತಿ ಪಡೆಯುವುದು ಇಡೀ ಮೇಳೆಯ ಕೆಲಸವಾಗಿರುತ್ತಿತ್ತು ಸುಂದರಿಯರಿಗೆ. ಇದಕ್ಕಾಗಿ "ಜಲಚಿಕಿತ್ಸೆ", ಮಾಲೀಸು, ಮಲಾಮು, ಸುಗಂಧ ದ್ರವ್ಯಗಳ ಲೇಪನ ಮುಂತಾದವುಗಳನ್ನು ಅಂತಃಪುರಗಳಲ್ಲಿ ಸಾವಿರಾರು ವರ್ಷಗಳ ಸುಧನೆ

ಯಿಂದ ಪರಿಪೂರ್ಣತೆಗೆ ಒಯ್ಯಲಾಗಿತ್ತು. ದಾಸಿಯರಿಗೆ ಕೃತುಂಬ ಕೆಲಸ. ವೀಳ್ಯ ತಯಾರಿಕೆ ಒಂದು ಕಲೆಯೇ ಆಗಿತ್ತು. ಎದ್ದೊಡನೆ ಅದು ರಾಣಿಯರಿಗೆ ಬೇಕೇ ಬೇಕು. ಪ್ರತಿ ದಾಸಿ ವೀಳ್ಯ, ಮಲಾಮು, ಅತ್ತರು, ವಿವಿಧ ಸುಗಂಧ ದ್ರವ್ಯಗಳ ಹಿತವಾದ ವಿಶ್ರಾಂತಿ ಇಂಥ ವಿದ್ಯೆಗಳಲ್ಲಿ ತನ್ನ ತನ ಸಾಧಿಸಿರುತ್ತಿದ್ದಳು. ಅಂತಃಪುರ ರಾಣಿಯರಿಗೆ ಮೀಯುವುದೊಂದು ಮಹಾ ಹವ್ಯಾಸವಾಗಿತ್ತು. ದಾಸಿಯರಿಂದ ತೆರೆಯನ್ನು ಅಡ್ಡ ಕಟ್ಟಿಸಿಕೊಂಡು ಸುಗಂಧ ಜಲದಲ್ಲಿ ಒರಿ ಮೈಯಲ್ಲಿ ಸ್ನಾನ ಮಾಡ ಬೇಕು. ಸುಗಂಧ ಧೂಪದಿಂದ ಪರಿಮಳಿತವಾದ ಬಟ್ಟೆಗಳನ್ನು ಧರಿಸಬೇಕು. ನವ ನವೀನ ವಿಧಾನಗಳಲ್ಲಿ ಕೇಶ ಕಲಾಪಗಳ ವಿರಚನೆ ಆಗಬೇಕು. ನಾನಾ ತರದಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಿದ, ನೇಯ್ದ, ಹೆಣೆದ ಪುಷ್ಪಗಳ ಧಾರಣೆ. ಕದಪು, ಮೊಲೆಗಳ ಮೇಲೆ (ಪ್ರಾಚೀನ ಭಾರತ ದಲ್ಲಿ ಮೊಲೆ ತೋರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಅಸಹಜವೆನಿಸುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ.) ಸುಂದರ ಪತ್ರರಚನೆ ಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಇಂಥ ಉದ್ಯಮಗಳಲ್ಲಿ ಅವರು ನಿರತರಾಗಿ ಬೇಜಾರು ನೀಗಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದರು. ನಖಶಿಖಾಂತ ಆಭರಣಗಳು ಬೇರೆ. ಸಾಲದಿದ್ದರೆ ಸಂಗೀತ ಗಾರ್ತಿಯರು, ನರ್ತಕಿಯರು ಇರುತ್ತಿದ್ದರಲ್ಲದೆ ಸ್ವತಃ ರಾಜಸ್ತ್ರೀಯರೇ ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಾವೀಣ್ಯ ಸಂಪಾದಿಸಿರುತ್ತಿದ್ದರು. (ವಿಷ್ಣುವರ್ಧನ ಹೊಯ್ಸಳನ ರಾಣಿ ಶಾಂತಲೆ ಇದಕ್ಕೆ ತಟ್ಟನೆ ನೆನಪಿಗೆ ಬರುವ ಉದಾಹರಣೆ.) ಕವಿತಾ ರಚನೆಯೂ ಇತ್ತು. ರಾಣಿಯರೇ ಕವಯಿತ್ರಿಯಾಗಿರುತ್ತಿದ್ದುದುಂಟು. “ಹದಿಬದೆಯ ಧರ್ಮ” ಅಂತಃಪುರದ ಉತ್ಪಾದನೆ.

ಹಿಂದೂ ಅಂತಃಪುರಗಳಲ್ಲಿ ಪಟ್ಟದ ರಾಣಿಯರದೇ ಕಾರಭಾರು, ಅವಳ ಅಧಿಕಾರ ಹಿರಿಯ ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡು ಯಾರನ್ನೂ ಸೆರೆಯಲ್ಲಿಡಿಸುವ ವರೆಗೂ ಇತ್ತೆಂದು ಕಥಾಸರಿತ್ಸಾಗರದ ಉಲ್ಲೇಖಗಳಿಂದ ತರ್ಕಿಸಬಹುದು. ಆದರೆ ರಾಜರುಗಳ ಬುದ್ಧಿ ಚಪಲ. ಪಟ್ಟದ ರಾಣಿಗರಿಯದಂತೆ ಅವರು ಅಂತಃಪುರದ ಇತರ ಯಾವುದಾದರೂ ಹೆಣ್ಣಿಗೆ ಮೋಹಿತರಾಗುವುದು ಅಪರೂಪವಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ವತ್ಸರಾಜ ಉದಯನ ಇಂಥ ಹಲವು ಪ್ರಸಂಗಗಳ ನಾಯಕನಾಗಿದ್ದ. ಪಟ್ಟವಂಹಿಷಿ ಮೊದಲು ಕೆರಳಿ, ಆ ಮೇಲೆ ಕೃಷ್ಣಾರ್ಪಣವೆಂದು ಹೊಸ ಪ್ರೇಯಸಿಯನ್ನು ಗಂಡನಿಗೆ ಮದುವೆ ಮಾಡಿಸಿ ತೃಪ್ತಳಾಗುತ್ತಿದ್ದಳು! ಹೀಗೆ ಪತ್ನೀತ್ವಕ್ಕೆ ಏರಿದ ಇಬ್ಬರು ದಾಸಿಯರಾದರೂ ಉದಯನ ಕಥೆಯಲ್ಲಿ ಬರುತ್ತಾರೆ. ಚೀನದ ಅಂತಃಪುರಗಳಲ್ಲಿ ತಾನು ಮುದಿಯಾಗಿ ಆಕರ್ಷಣೆ ಕಳೆದುಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆಂದು ಅರಿವಾದಾಗ ಹಿರಿಯ

ರಾಣಯೇ ಇನ್ನೊಬ್ಬಳನ್ನು ಹೆಂಡುಕಿ ಗಂಡನಿಗೆ ಮದುವೆ ಮಾಡಿಸುತ್ತಿದ್ದಳಂತೆ !

ಅಂತಃಪುರದಲ್ಲಿ ಪರಪುರುಷರ ಪ್ರವೇಶವೇ ಅಸಾಧ್ಯ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದೇವೆ. ಆದರೆ ಮನುಷ್ಯರು ಮನುಷ್ಯರೇ. ಹೇಗೋ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಬಿದ್ದ, ಕೇಳಿದ ತರುಣರ ಹಂಬಲಕ್ಕೆ ಒಳಗಾಗಿ ರಾಣಿಯರು ಅವರನ್ನು ಪಡೆಯುತ್ತಿದ್ದುದು ಉಂಟು. ಕಥಾ ಸರಿತ್ವಾಗರದಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ರಾಣಿ ಪ್ರಿಯಕರನನ್ನು ಹೆಣ್ಣು ವೇಷದಲ್ಲಿ ಅರಮನೆಯೊಳ ಗಿಟ್ಟುಕೊಂಡ ಕಥೆ ಬರುತ್ತದೆ. ವಾತ್ಸ್ಯಾಯನನ "ಕಾಮಸೂತ್ರ"ದಲ್ಲಿ ಅಂತಃಪುರ ದೊಳಗೆ ಪರಪುರುಷರನ್ನು ಸಾಗಿಸುವ ಉಪಾಯಗಳ ಪಟ್ಟಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾನೆ. ಹಾಸಿಗೆ ಅಥವಾ ಬಚ್ಚಿ ಸುರಳಿಯಲ್ಲಿ ಸುತ್ತು ಪ್ರಿಯಕರನನ್ನು ಹೊರಗೆ ರವಾನಿಸುವುದೂ ಒಂದು ಉಪಾಯ !

ಈ ಕಥೆಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟರೆ ಮೊಗಲ್ ಜನಾನಾದಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಐತಿಹಾಸಿಕ ಪ್ರಸಂಗ ಗಳು ಇವೆ. ಬರ್ನಿಯರ್ ಹೇಳುವ ಪ್ರಕಾರ, ಔರಂಗಜೇಬನ ಸೋದರಿ ರೋಷ ನಾರಾ ಇಬ್ಬರೂ ಪ್ರಣಯಿಗಳನ್ನು ಗಟ್ಟಾಗಿ ಜನಾನಾದಲ್ಲಿ ಬಚ್ಚಿಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದಳು. ಸಿಕ್ಕಿಬಿದ್ದ ಒಬ್ಬನನ್ನು ಖೋಜಾಗಳು ಕೊಟೆಯ ಪ್ರಕಾರವಿವ ಕೆಡವಿ ಕೊಂದರು. ಇನ್ನೊಬ್ಬನನ್ನು ಔರಂಗಜೇಬ ಕ್ಷಮಿಸಿ ಹೊರ ಕಳಿಸಿದ. ಅವಳ ಇದಕ್ಕೂ ಮೊದ ಲಿನ ಪ್ರೇಮಿಯೊಬ್ಬನು ಬಿಸಿನೀರ ಹುತೆಯಲ್ಲಿ ಅವಿತಿವ್ವದುದು ಗೊತ್ತಾಗಿ ಅವಳ ತಂದೆ ಪಾಹಸಪಾನ್ ಅವನನ್ನು ಅವರಲ್ಲೇ ಬೇರಿಸಿದ್ದನಂತೆ.

ಇವಲ್ಲವೆ ಅಂತಃಪುರಗಳಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯವನ್ನೇ ಬಾಡಮೇಲು ಮಾಡುವ ಒಳಸಂಚು ಗಳೂ ಆಗುತ್ತಿದ್ದವು. ಅನೇಕ ರಾಣಿಯರಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಮಗಂದಿರಿಗೆ ಪಟ್ಟವಾಗಬೇಕು ಎಂಬುದಕ್ಕಾಗಿ ಪ್ರತಿಸ್ಪರ್ಧಿ ರಾಜಕುಮಾರರನ್ನು ವಿಷಪ್ರಯೋಗಾದಿಗಳಿಂದ ಕೊಲ್ಲಿ ಸುವ ಫಿತೂರಿಗಳಾಗುತ್ತಿದ್ದವು. ಉತ್ತರಾಧಿಕಾರವ ಫಿತೂರಿಗಳಲ್ಲಿ ರಾಜನ ಕೊಲೆಗೆ ರಾಣಿಯರು ಎಳಸುವುದೂ ಇತ್ತು. ಇಂಥ ಅನೇಕ ಉದಾಹರಣೆಗಳನ್ನು ಚಾಣಕ್ಯ ಕೊಟ್ಟು ರಾಜರು ನಂಬಿಕೆಯ ಸಶಸ್ತ್ರ ಬಂಟಿನಿಲ್ಲದೆ ಎಂದೂ ರಾಣಿಯು ಮನೆಯನ್ನು ಪ್ರವೇಶಿಸಬಾರವೆಂದು ಎಚ್ಚರಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಅರಸರು ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಅರಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಸ್ವಕ್ಕೆ ವಾಸಿಸುತ್ತ ಯಾರೊಬ್ಬಳ ವೇಲೆ ಮನಸ್ಸಾದಾಗ ಅವಳಿಗೆ ಹೇಳಿ ಕಳಿಸಿ ಅವಳೊಡನೆ ವಿಹರಿಸುತ್ತಿದ್ದರೆಂದು ದಾಖಲೆಗಳಿಂದ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. ಅಂಥ ಸುದೈವದ ಸಂದರ್ಭಗಳಿಗಾಗಿ ರಾಣಿಯರು ಎಷ್ಟು ಕಾತರವಿಂದ ಕಾಯುತ್ತಿದ್ದರೋ ಊಹಿಸಬೇಕಷ್ಟೆ.

೮೮/ವಿಂಚಿನಬಳ್ಳಿ

ಕೆಲ ರಾಜರು ಅಂತಃಪುರಲೋಲರಾಗಿ ರಾಜ್ಯ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಮರೆತುಬಿಡುತ್ತಿದ್ದುದುಂಟು. ಹಿಂದೂ ಅಂತಃಪುರಗಳ ರಮಣೀಯತೆ ಇತರ ಕಲೆಗಳಂತೆ ಕಾಮ ಕಲೆಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಪ್ರಾವೀಣ್ಯ ಪಡೆದಿರುತ್ತಿದ್ದರೋ ಏನೋ. ಕಾಮೋಪಭೋಗದಲ್ಲಿ ಲೀನನಾದ ರಘುವಂಶದ ಕೊನೆಯ ರಾಜ ಅಗ್ನಿವರ್ಣನು ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದ ಕಾಮಲೀಲೆಗಳನ್ನು ಇಡೀ ಸರ್ಗದಲ್ಲಿ ವರ್ಣಿಸಿ ಕಾಳಿದಾಸ ಕೊನೆಗೆ ಅವನು ಕ್ಷಯರೋಗದಿಂದ ಸತ್ತದ್ದನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದಾನೆ. ರಾಜಕೀಯ ಕಾರಣಕ್ಕಾಗಿ ಅರಸರು ಮಕ್ಕಳನ್ನೋ ತಮ್ಮಂದಿರನ್ನೋ ಹೀಗೆ ಅಂತಃಪುರ ಭೋಗದಲ್ಲಿ ಮಗ್ನರಾಗಲು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸುತ್ತಿದ್ದದ್ದೂ ಇದೆ. ಜೈನರ ನೇಮಿನಾಥ ಪುರಾಣದಲ್ಲಿ ವಸುದೇವನನ್ನು ಅವನಣ್ಣ ಹೀಗೆ ರಾಣೀವಾಸದಲ್ಲಿ ಅವನಿಗರಿಯದಂತೆ ಬಂಧಿಸಿಟ್ಟಂತೆ ನೇಮಿಚಂದ್ರ ಬಣ್ಣಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಕೊನೆಗೆ ಒಂದು ದಿನ ವಸುದೇವ ತಮಾಷೆಗಾಗಿ ದಾಸಿಯೊಬ್ಬಳ ಮೂಲೆ ಹಿಡಿದಾಗ. ಅವಳು ಕೆರಳಿ "ಸೆರೆಮನೆಯಲ್ಲಿದ್ದರೂ ಕುಚೇಷ್ಟೆ ಬಿಡದವರಿಬ್ಬರನ್ನು ಕಂಡೆ. ಒಂದು ಮಂಗ, ಇನ್ನೊಂದು ನೀನು!" ಎಂದು ಹಂಗಿಸುತ್ತಾಳೆ. ವಸುದೇವನಿಗೆ ಆಗ ಸತ್ಯದ ಅರಿವಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಪ್ರಸಂಗ ರಾಜಕಾರಣದ ಒಂದು ಪಟ್ಟನ್ನು ಸೂಚಿಸುವಂತೆ ರಾಣೀವಾಸದ ದಾಸಿಯರ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನೂ, ಒಮ್ಮೊಮ್ಮೆ ಅವರು ಎಷ್ಟು ದಿಟ್ಟರಾಗಿರುತ್ತಿದ್ದರೆಂಬುದನ್ನೂ ಧ್ವನಿಸುತ್ತದಲ್ಲವೇ ?

ಗತಕಾಲದ ಗೀಳು: ಹಾದಿಗೊಂದು ಮುಳ್ಳು

ಭಾರತೀಯರ ಜೀವನಕ್ಕೆ ಅಂಟಿದ ದೊಡ್ಡ ಜಾಡ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ವೈಭವೀಕರಣವೊಂದು. ನಾವು ಗತವನ್ನು ವೈಭವೀಕರಿಸುತ್ತೇವೆ. ಆ ವೈಭವದ ಬಗ್ಗೆ ಗಳಹುತ್ತೇವೆ. ನಮ್ಮ ಗಳಹಾಟಕ್ಕೆ ನಾವೇ ಮದವೇರಿ ಕುಣಿಯುತ್ತೇವೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ಮೈಮರೆಯುತ್ತೇವೆ. ನಮ್ಮ "ಧರ್ಮಪ್ರವಣತೆ" ಎಂದು ಯಾವುದನ್ನು ಪ್ರಚಾರ ಮಾಡಲಾಗುತ್ತದೋ ಅದಲ್ಲ ಒಂದಲ್ಲ ಒಂದು ತರಹದ ಗತವೈಭವವೇ ಇರುತ್ತದೆ. ನಮ್ಮ ಪ್ರಾಚೀನ ಐತಿಹಾಸಿಕ ವೈಭವವೆಂದು ನಾವು ಕೊಂಡಾಡುತ್ತಿರುವುದರಲ್ಲಿ ಬಹುಶಃ ನಮ್ಮ ಕಲ್ಪನೆ ಮತ್ತು ಕುರುಡು ನಂಬಿಕೆ ಇರುತ್ತದೆ. ಯಾರಾದರೂ ನಮ್ಮ ಗತಕಾಲದ ಬಗ್ಗೆ ವಿಮರ್ಶಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಮಾತನಾಡಿದರೆ ನಮಗೆ ಸಿಟ್ಟು ಬರುತ್ತದೆ. ಅವನು ವಿದೇಶೀಯನಾಗಿದ್ದರೆ ಕಲುಷಿತ ದೃಷ್ಟಿಯ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯಶಾಹಿಯೆಂಬ ಬಿರುದಿಗೆ ಪಾತ್ರನಾಗುತ್ತಾನೆ. ಸ್ವಕೀಯನಾಗಿದ್ದರೆ ಅಭಿಮಾನಶೂನ್ಯ ಮಾತೃದ್ರೋಹಿಯೆನಿಸುತ್ತಾನೆ.

ಇದಕ್ಕೆ ನಿಮ್ಮ ನಮ್ಮಂಥವರಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರವಲ್ಲ, ಇತಿಹಾಸವನ್ನೇ ಜೀವನದುದ್ದಕ್ಕೂ ಜೀವನವನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡ ಪ್ರೌಢೇಸರರಲ್ಲಿ ಕೂಡ ಉದಾಹರಣೆಗಳು ಸಿಕ್ಕುತ್ತವೆ. ಚಾಲುಕ್ಯರ ಪಲ್ಲವ ವಿಜಯಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿ ಕನ್ನಡ ರಾಜನನ್ನು ನಸುವೆ ಕೆಳಗಿಳಿಸಿ ಒಬ್ಬರು ಕಥೆ ಬರೆದಾಗ ಕರ್ನಾಟಕದ ಅಭಿಮಾನಿ ಪ್ರೌಢೇಸರರೊಬ್ಬರು ಧನುರ್ಬಾಣಗಳನ್ನು ಎತ್ತಿ ತೂಗಿದರು. ಅವರ ವಾದದ ಕೊನೆಯ ಸಾರಾಂಶ, ಕನ್ನಡಿಗರನ್ನು ಕನ್ನಡಿಗರೇ ಇಳಿಸಿ ನುಡಿಯುವುದೇ? ಎಂಬುದಾಗಿತ್ತಲ್ಲದೆ, ಐತಿಹಾಸಿಕ ತಥ್ಯಗಳ ವಿಪರ್ಯಾಸವಾಯಿತೆಂದಲ್ಲ.

ತದ್ವಿರುದ್ಧವಾಗಿ, ನಮ್ಮ ದೇಶದ ಗತಕಾಲದ ಹಿರಿವೆಗೆ ನಾವು ಆಧಾರವನ್ನು ಹುಡುಕುವುದು ವಿದೇಶೀಯರ ಉಕ್ತಿಗಳಲ್ಲಿ—ಕೊರತು ಸ್ವದೇಶೀಯರ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲ. ಯಾರಾದರೊಬ್ಬ ಯುರೋಪಿಯನ್ ನಮ್ಮ ಹಳೇ ರೂಢಿ ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳನ್ನು ಎತ್ತಿಟ್ಟಿ ಬರೆದಿದ್ದರೆ, ಅವನ್ನೇ, ಅದೆಷ್ಟೇ ಹಳೆಯದಾಗಿದ್ದರೂ ನಮ್ಮ

ಸ್ವಾಮಿಗಳಿಂದ ಹಿಡಿದು ರಾಜಕಾರಣಿಗಳ ವರೆಗೆ ಎಲ್ಲರೂ ಎತ್ತಿಕೊಂಡು, “ನೋಡಿ, ಅವರೇ ನಮ್ಮ ಶಾಸ್ತ್ರಗಳನ್ನು ಕೊಂಡಾಡುವಾಗ ನಮ್ಮ ಅಭಿಮಾನ ಹೀನ ವಿಚಾರ ವಾದಿಗಳು ಹೇಗೆ ಧಿಕ್ಕರಿಸುತ್ತಾರೆ ನೋಡಿ!” ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಮಹೇಶ ಯೋಗಿಗಳು “ಅತೀತಧ್ಯಾನ” (transcendental meditation)ವನ್ನು ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯ ದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಚಾರ ಮಾಡತೊಡಗಿದಾಗ ಕೆಲ ಅರಬ್ಬಂದ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಪ್ರಯೋಗಗಳ ಅನುಕೂಲ ಫಲಿತಾಂಶವನ್ನು ಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಕಂಡು ನಮ್ಮ ಸ್ವದೇಶಾಭಿಮಾನಿ ಸ್ವಧರ್ಮಾಭಿಮಾನಿಗಳು ಹಾರಾಡಿದ್ದೇ ಹಾರಾಡಿದ್ದು. ಈಗ ಮಹೇಶ ಯೋಗಿಗಳ ಯೋಗ ಪದ್ಧತಿಯಿಂದ ತಮಗೇನೂ ಪ್ರಯೋಜನವಾಗಿಲ್ಲವೆಂದು ಕೆಲವರು ಅವರ ಮೇಲೆ ಪರಿಹಾರ ದಾವೆ ಹೂಡಿದ್ದಾರೆ. ಆದರ ಫಲಿತಾಂಶ ಏನೇ ಆಗಲಿ, ನಮ್ಮವರು ಅನಂತ ಕಾಲದ ವರೆಗೆ ಆ ಹಳೇ ಫಲಿತಾಂಶಗಳನ್ನೇ ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ನಮ್ಮ ಯೋಗದ ಹಿರಿಮೆಯ ಬಗ್ಗೆ ತೌಡುಕುಟ್ಟದೆ ಬಿಡರು. ಮಹೇಶ ಯೋಗಿಗಳು ತಮ್ಮ ಹೊಸ ಯೋಗಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಮೊದಲು ನಮ್ಮ ಬಡ ಭಾರತೀಯರಿಗೇ ಕಲಿಸಲಿಲ್ಲವೇಕೆಂದು ಈ ವರೆಗೆ ಯಾರೂ ಕೇಳಿಯೂ ಇಲ್ಲ, ಇನ್ನೂ ಕೇಳಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲವೆಂದು ಖಂಡಿತವಾಗಿ ನಂಬಬಹುದು.

ಯಾವ ರಂಗವನ್ನೇ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಿ, ನಮ್ಮ ಹಿಂದಿನವರು ಇದನ್ನು ಎಂದೋ ಮಾಡಿಬಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯರು ವಿಮಾನ ತಯಾರಿಸಿದರೆ? ನಮ್ಮವರು ಅದನ್ನು ರಾಮಾಯಣ ಕಾಲಕ್ಕಿಂತ ಮೊದಲೇ ತಯಾರಿಸಿಬಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ! ಪರಮಾಣು ಬಾಂಬು ತಯಾರಿಸಿದರೆ? ಅದು ನಮ್ಮ ಅರ್ಥವ ವೇದದಲ್ಲಿ “ಅನಾದಿ”ಯಲ್ಲೇ ಇತ್ತು! ಮಂತ್ರದಿಂದ ಮಾವಿನಕಾಯಿ ಕೊಯ್ದವರಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ, ಮಾವಿನಮರ ಸೃಷ್ಟಿಸಿ, ಅದಕ್ಕೆ ಹೂ ಬರಿಸಿ, ಮಿಡಿಯಾಗಿಸಿ, ಹಣ್ಣಾಗಿಸಿದ್ದಾರೆ. ನಮ್ಮ ಪೂರ್ವಜರು—ನಾವಲ್ಲ.

ನಮ್ಮ ಶಾಸ್ತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಇಷ್ಟೆಲ್ಲ ಇದ್ದಿದ್ದರೆ ವಿವೇಶೀಯರು ಬಂದು ಅದರ ಪ್ರಯೋಜನ ಪಡೆಯುವ ವರೆಗೆ ನಮಗೇಕೆ ಅದು ತಿಳಿಯಲಿಲ್ಲ ಎಂದು ಕೇಳಿದರೆ ನಿಮ್ಮನ್ನು ರೋಷದ ನೋಟ ಮಾತ್ರ ಎದುರಿಸುತ್ತದೆ. ನಮ್ಮ ವೇದ ಶಾಸ್ತ್ರಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಜರ್ಮನರು ಕದ್ದೊಯ್ದು ಮಹತ್ಪಾಠನೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಸಾಧಿಸುವವರು ಇಂದಿಗೂ ನಿಮಗೆ ಸಿಗುತ್ತಾರೆ—ಬರೇ ಮಂಕು ಜನಸಾಮಾನ್ಯರಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲ, ಸಾಕಷ್ಟು ಓದಿದವರಲ್ಲಿ ಕೂಡ.

ಗತದ ಆರಾಧನೆಯಲ್ಲಿ ಮೂಲತಃ ದೋಷವೇನೂ ಇಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ಪೂರ್ವಜರ ಬಗ್ಗೆ ಅಭಿಮಾನ ಇರಬೇಕು ಎನ್ನಲೂಬಹುದು. ಆದರೆ ಗತವನ್ನು ಒಂದು ಏಣಿಯನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡರೆ ಮಾತ್ರ ಅದಕ್ಕೆ ಅರ್ಥ ಬರುತ್ತದೆ. ಹಲವು ಸಾವಿರ ವರ್ಷಗಳ ಇತಿಹಾಸವುಳ್ಳ ದೇಶ ಇತಿಹಾಸವನ್ನು ಪಾವಟಿಗೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವ ಬದಲು ತಲೆ ಮೇಲೇರಿಸಿಕೊಂಡರೆ, ಈ ಗತದ ಭಾರದಿಂದ ಕುಸಿದು ಕಾರ್ಯಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳುವ ಭಯವಿದೆ. ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ನಮ್ಮ ಪೂರ್ವಿಕರು ಮಾಡಿಬಿಟ್ಟಿದ್ದರೆ ನಮಗೆ ಮಾಡುವುದೇನೂ ಉಳಿಯುವುದಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ನಾವೀಗ ಕಾಣುವ ಅಕರ್ಮಣ್ಯತನವನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ನಾವು ಭೂತಪೀಡಿತರಾಗಿ ಬಡಬಡಿಸುವುದರಲ್ಲೇ ತೃಪ್ತರಾಗುತ್ತಿದ್ದೇವೇನೋ ಅನಿಸುತ್ತದೆ. ಗತದ ಮೇಲೆ ಅತಿಯಾಗಿ ನೆಚ್ಚಿಕೆಯಿಡುವವರು ಪ್ರಸ್ತುತದ ಬಗ್ಗೆ ನಿರಾಸಕ್ತರಾಗುತ್ತಾರೆ. ಕಾಲದ ಆಹ್ವಾನಗಳನ್ನು ಎದುರಿಸಲು ಅಗತ್ಯವಾದ ಬದಲಾವಣೆಯನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಅದು ನಮ್ಮನ್ನು ಅನಿಚ್ಛುಗಳಾಗಿ ಮಾಡುತ್ತದೆ.

ಜಾತಿಯಿಂದಲೇ ಬೇಳೆ ಬೇಯಿಸಿಕೊಳ್ಳುವವರಿಂದಾರಂಭಿಸಿ ಎಲ್ಲರೂ ನಾವು ಜಾತಿ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಖಂಡಿಸುವವರೇ. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ನಾವು ಬುದ್ಧ, ಮಹಾವೀರ, ಬಸವಣ್ಣನವರನ್ನು ಹೊಗಳುವುದಕ್ಕೆ ಮಿತಿಯಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಜಾತಿಯಲ್ಲಿ ಕಿಳಾದವರಾಗಲಿ ಮೇಲಾದವರಾಗಲಿ ಅದನ್ನು ಬಿಡಲು, ಅದರಲ್ಲಿರುವ ಗುಪ್ತ ಅಭಿಮಾನವನ್ನು ತೊರೆಯಲು ಸಿದ್ಧರಿಲ್ಲ. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಎಲ್ಲ ಜಾತಿಯವರೂ ಯಾವನಾದರೂ ಋಷಿಗೋ, ಮುನಿಗೋ, ಸಂತನಿಗೋ, ತಮ್ಮ ಮೂಲವನ್ನು ತಿಳಿಸುವ ತಮಾಷೆ ಹೇಗೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತಿತ್ತು? ಡಾ. ಎಸ್. ಎಲ್. ಭೈರಪ್ಪನವರು ತಮ್ಮ "ದಾಟು" ಕಾವ್ಯದಲ್ಲಿ ಈ ಗತಕಾಲದ ಹುಬ್ಬುವನ್ನು ಚಿತ್ರಿಸಿ ಬೈಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಅವರಲ್ಲಿರುವ ವಿಷಾದ ಧ್ವನಿಯನ್ನು ಯಾರೂ ಗುರುತಿಸಲಿಲ್ಲ. ವಾಲ್ಮೀಕಿ ಹುಟ್ಟುಬೇಡನಲ್ಲ. ಪಥಭ್ರಷ್ಟನಾಗಿ ಬೇಡರೊಡನೆ ಸೇರಿ ದೂರಿಬಡಕನಾಗಿ ಮತ್ತೆ ಸರಿ ದೂರಿ ಕಂಡ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನೆಂದು ಎಷ್ಟು ಜನ ಬಲ್ಲರು? ಈ ತರಹದ ಗತಕಾಲದ ಭ್ರಾಮಣ್ಯ ಲಾಲಿಪಾಪುಗಳನ್ನು ಚೀಪುತ್ತ ಇರುವವರು ಸಾಮಾಜಿಕ ಬದಲಾವಣೆಗಳನ್ನು ಸ್ವಾಗತಿಸಬಲ್ಲರೇ? ಸಾಧಿಸುವ ಸಾಹಸಕರಾಗಬಲ್ಲರೇ? ಅವರು ನಿಜವಾಗಿ ಜಾತಿ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ನಿರಾಕರಿಸಲಾಪರೇ? ಅದು ಹೋಗಲಿ, ಜಾತಿಯನ್ನು ನಿವಾರಿಸಲು ನೇರ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿದ ಬಸವಣ್ಣ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನೆಂದು ಹೆಮ್ಮೆ ನಮಗೆ. ಬಸವಣ್ಣ

ನವರನು ಒಪ್ಪದವರಿಗೆ ಕೂಡ.

ನಾವು ಬಿಕ್ಕಿ ಬೇಡುವವರಾಗಿರುವಾಗ ನಮ್ಮ ಮಾತುಜ್ಜು ಇನಾಮದಾರನಾಗಿದ್ದ ನೆಂದು ಕೊಚ್ಚಿಕೊಳ್ಳುವುದರಿಂದೇನು ? ಈ ವೃಥಾಭಿಮಾನ ನಮ್ಮ ನಿಜವಾದ ಇರವನ್ನು ಮರೆಮಾಚಿ, ನಮ್ಮೆದುರಿಗಿರುವ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ನಮ್ಮ ಬಳಿ ಇರುವ ಆಯುಧಗಳಿಂದ ಎಮರಿಸಲು ಆತಂಕ ಮಾಡುತ್ತದೆ. ನಮ್ಮಜ್ಜು ದೇಸಾಯಿಯಾಗಿರುವಾಗ ನಾವು ಕೈಯಿಂದ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವುದೇ ? ಛೇ ! ಅಕಿಂಚನರಾಗಿರೋಣ !

ಗತವ ಆರಾಧನೆ ನಮ್ಮನ್ನು ಸಂಪ್ರದಾಯಮುದ್ರೆಯ ಮುಖಕ್ಕೆ ಬೀಳಿಸುತ್ತ ಬಂದಿದೆ. ಮೊಸಲು ವರ್ಣ, ಆ ಮೇಲೆ ಜಾತಿಯನ್ನು ಭದ್ರಪಡಿಸಲು ಅದು ಹೇಗೆ ಕಾರಣವಾಯಿತೆಂದು ಅರ್ಥ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ನಾವು ಅಸಮರ್ಥರಾಗಿದ್ದೇವೆ. ಕ್ರಿಸ್ತ ಪೂರ್ವ ೫೦೦ ವರ್ಷಗಳಿಗಿಂತಲೂ ಹಿಂದೆ ಈ ಜಾತಿ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ವಿರೋಧಿಸುವ ಧರ್ಮಸ್ಥಾಪಕರೂ ಸುಧಾರಕರೂ ಆಗಿಹೋಗಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಯಾರೂ ಯಾವ ನಿಜವಾದ ಬದಲಾವಣೆ ತರಲಿಲ್ಲ. ಧರ್ಮ ಯಾವಾಗಲೂ ಪಾರಲೌಕಿಕವಾಗಿದ್ದರಿಂದ ಅದು ಲೌಕಿಕ ಅನ್ಯಾಯಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಬಹು ಕಾಲ ತಲೆ ಕೆಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಿಲ್ಲ. ಬದಲಾವಣೆಯಾಗಬೇಕಾದುದು ಪ್ರಭುಶಕ್ತಿಯ ಒತ್ತಡದಿಂದ. ಆದರೆ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಪ್ರಭುಶಕ್ತಿ ತನಗೆ ದೊರೆತ ಅವಕಾಶಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಗಾಳಿಗೆ ತೂರಿ ಸಂಪ್ರದಾಯದ ಸರ್ತಿಫಿಕೇಟು ಪಡೆಯಲು ಹೆಣಗುವ ಮೂಲಕ ಸಾರ್ಥಕತೆ ಪಡೆಯಲು ಹವಣಿಸಿತು.

ಇತಿಹಾಸ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ತಲೆಯೆತ್ತಿದ ರಾಜವಂಶಗಳಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ನಿಜವಾದ ಕ್ಷತ್ರಿಯ ವಂಶಗಳು ? ಎಷ್ಟು ಆರ್ಯ ವಂಶಗಳು ? ಮೌರ್ಯರು ಕ್ಷತ್ರಿಯರಲ್ಲ; ಗುಪ್ತರು ಅವರ ವಂಶನಾಮವೇ ಸೂಚಿಸುವಂತೆ ಕ್ಷತ್ರಿಯರಲ್ಲ; ಗುಪ್ತರು ಬಹುಶಃ ಆರ್ಯರೂ ಅಲ್ಲವೆನ್ನುವವರಿದ್ದಾರೆ. ಅನೇಕ ವಂಶಗಳಿಗೆ ದೈತ್ಯರು, ರಾಕ್ಷಸರು ಮೂಲಪುರುಷರು. ತಮ್ಮ ಕ್ರತು ಶಕ್ತಿಯಿಂದ, ಉತ್ಸಾಹ ಶಕ್ತಿಯಿಂದ ಈ ಜನರು ಹಳೇ ಕ್ಷತ್ರಿಯ ವಂಶಗಳನ್ನು ಸೋಲಿಸಿ ರಾಜ್ಯಸ್ಥಾಪನೆ ಮಾಡಿದರು. ಅವರಿಗೆ ಜಾತಿಯನ್ನು ಮೀರಿ ನಡೆಯಲು ಅವಕಾಶವಿತ್ತು. ಆದರೆ ಅವರೆಲ್ಲರೂ ಕ್ಷತ್ರಿಯತ್ವದ ಸರ್ತಿಫಿಕೇಟನ್ನು ಪಡೆದು ವೇದೋಕ್ತ ಉಪನಯನ, ಪಟ್ಟಾಭಿಷೇಕ ಮಾಡಿಸಿಕೊಂಡರು. ಅಶ್ವಮೇಧ, ರಾಜಸೂಯಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ ಸಂಪ್ರದಾಯದ ಮುದ್ರೆ ಒತ್ತಿಸಿಕೊಂಡರು. ಅವರಿಂದ ತಮ್ಮ ಜನರನ್ನು ಅವರಿದ್ದ ಕೆಳಗಿನ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲೇ ಬಿಟ್ಟಂತಾಗಿ, ಇವರಷ್ಟೇ ಮೇಲ್ಪಟ್ಟಿಗೇರಿದಂತಾಯಿತು. ಈ

ಸಂಪ್ರದಾಯಮುದ್ರೆಯ ಹಂಬಲದ ತೀರ ಈಚೆಗಿನ ಉದಾಹರಣೆ ಭಕ್ತವತಿ ಶಿವಾಜಿಯದು. ಸ್ವಂತ ಪರಾಕ್ರಮದಿಂದ ರಾಜ್ಯ ಸ್ಥಾಪನೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡ ಈ ಮಹಾಪುರುಷನು ಕಾಶಿಯಿಂದ ಅಪರಿಮಿತ ವ್ಯಯದಿಂದ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರನ್ನು ಕರೆಸಿ ಕೊಡು ಕ್ಷತ್ರಿಯಮುದ್ರೆ ಪಡೆದು ಪಟ್ಟಾಭಿಷೇಕ ಮಾಡಿಸಿಕೊಂಡ. ಹಿಂದೂ ಗಳನ್ನು ಜಾತಿಯ ಬಂಧನದಿಂದ ಬಿಡಿಸುವ ಒಂದು ಸುವರ್ಣ ಅವಕಾಶ ಜಾರಿ ಹೋಯಿತು. ನಾನೂರು ವರ್ಷಗಳ ಇಸ್ಲಾಂ ಪ್ರಭುತ್ವ ಮತ್ತು ಪ್ರಚಾರದ ನಂತರವೂ ಈ ಅನ್ಯಥಾ ದೂರದರ್ಶಿಯಾಗಿದ್ದ ಮಹಾರಾಜನಿಗೆ ಜಾತಿಯು ಟೊಕ್ಕುತನ ಅರ್ಥವಾಗದಿದ್ದದ್ದು ದುರ್ದೈವ.

ಪಾರಂಪರ್ಯದ ಮುದ್ರೆಯ ಈ ಹಂಬಲ ನಮ್ಮನ್ನು ಇಂದಿಗೂ ಬೆಚ್ಚಿಟ್ಟಿಲ್ಲ! ನಮ್ಮ ಅತ್ಯಂತ ಮುಂದಾವರಿದ ವಿಚಾರದ ಜನರೂ ಒಂದಲ್ಲ ಒಂದು ವಿಧದಿಂದ ಈ ಆಡಳಿತದ (legitimacy) ಬೆಂಬತ್ತಿದ್ದನ್ನು ಕಾಣುತ್ತೇವೆ. ತಮ್ಮ ಕಾಲದ ಅತ್ಯಂತ ಪ್ರಗತಿಪರ ವಿಚಾರದ, ಅಪ್ರತಿಮಾ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವಬಲವಿದ್ದ ನೆಹರೂ ಅವರನ್ನೇ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಿ. ಕಾಶ್ಮೀರದಿಂದ ಜೀವನೋಪಾಯವನ್ನು ಅರಸುತ್ತ ದಿಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದು ನೆಲಸಿ ಅಲ್ಲಿಂದ ಅಲಹಾಬಾದಿಗೆ ವಲಸೆ ಹೋದ ನೆಹರೂ ಕಾಲ ಅಂಥ ಆಡಳಿತ ಇತಿಹಾಸ ಹೊಂದಿದ ವಂಶವಲ್ಲ. ಮೋತಿಲಾಲರ ಅಜ್ಜ ತೀರ ಸಾಮಾನ್ಯ ನೌಕರಿ ಯಲ್ಲಿದ್ದವರು. ಮೋತಿಲಾಲರ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ತಾನೇ ಕಾಲದಿಂದಲ್ಲ, ಪರಿಶ್ರಮ ಬಲದಿಂದ ಅವರು ವಿದ್ಯೆಯನ್ನೂ ಸಂಪತ್ತನ್ನೂ ಗಳಿಸಿದ್ದು. ದಿವಂಗತ ಡಾ. ರಾಮ ಮನೋಹರ ಲೋಹಿಯಾ ಯಾವಾಗಲೂ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಂತೆ, ನೆಹರೂ ಕಾಲದ ಈ ಸಾಮಾನ್ಯ ಮೂಲವನ್ನು ಒತ್ತಿ ಹೇಳುವ ಬದಲು, ಒಂದೇ ತಲೆಮಾರಿನ ಹಿಂದೆ ಬಂದ ಶ್ರೀಮಂತಿಕೆಯನ್ನು ತಲೆತಲಾಂತರಗಳಿಂದ ಬಂದ ಆಗರ್ಭ ಶ್ರೀಮಂತಿಕೆಯೆಂಬಂತೆ ಪ್ರಭಾವಳಿಯನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಲಾಯಿತು. ಈ ಮಹಾದೇಶದ ಕರ್ಣಧಾರತ್ವ ಒಬ್ಬ ಸಾಮಾನ್ಯ ಗುಮಾಸ್ತನ ಮರಿಮೊಮ್ಮಗನಿಗೆ ದೊರಕಲು ಸಾಧ್ಯವಾಯಿತೆಂಬುದನ್ನು ಒತ್ತಿ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರೆ ಪ್ರಜಾತಂತ್ರದ ಅದರ್ಶವನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡ ಈ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಚೆನ್ನಾಗಿರುತ್ತಿತ್ತು. ಸ್ವತಃ ನೆಹರೂ ಅವರು ಬ್ರಿಟನ್ನಿನ ಒಂದು ಪತ್ರಿಕೆ Pandit ಎಂಬುದನ್ನು Bandit (ಒರೋಡೆಖೋರ) ಎಂಬುದಾಗಿ ತಪ್ಪು ಮುದ್ರಿಸಿದಾಗ ತಮ್ಮನ್ನು ಪಂಡಿತ ಎಂದು ಸಂಬೋಧಿಸಬೇಡಿರೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದರೂ ವಾಸ್ತವದಲ್ಲಿ "ಪಂಡಿತಜೀ" ಎಂದು (ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ವಾಚಕದಲ್ಲಿ) ಸಂಬೋಧಿಸಿದರೆ

ಮಿಶ್ರಿಯಾಗುತ್ತಿದ್ದರೆಂದು ಬಲ್ಲವರು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಇದು ಪುನಃ ಅಧ್ಯತೆಯ ಹಂಬಲ — ಅಂದರೆ ಗತಕಾಲದ ಆರಾಧನೆಯಲ್ಲದೆ ಮತ್ತೇನು ?

ಗತಕಾಲದ ಆರಾಧನೆಯನ್ನು ತೊರೆದು ಅದರ ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡಿದರೆ ನಮ್ಮ ಗತವನ್ನು ಅನಾಗತಕ್ಕೊಂದು ದಾರಿಗಂಬವಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬಹುದೇನೋ. ಆದರೆ ಭುಜಬಲದಿಂದ ರಾಜ್ಯ ಸಂಪಾದನೆ ಮಾಡಿದವರೆಲ್ಲರೂ ತಮ್ಮ ವೇಶವನ್ನು ಸೂರ್ಯನಿಗೋ ಚಂದ್ರನಿಗೋ, ರಾಮನಿಗೋ ಕೃಷ್ಣನಿಗೋ ಎಳೆದು ತಗಲಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಈ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಈ ಮನವರಿಕೆ ಬರುವುದು ಯಾವಾಗ ? ಅಮೇರಿಕದ ಅಧ್ಯಕ್ಷ ಲಿಂಕನ್ ರಂತೆ “ನನ್ನ ಅಪ್ಪ ಯಾರೊಂದು ನಾನರಿಯೆ” ಎಂದು ಧೈರ್ಯವಾಗಿ ಹೇಳಿ ದಕ್ಕಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಲ್ಲ ಕಾಲ ಈ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಎಂದು ಬಂದೀತೋ. ●

ಕಾಯ್ತಿಟ್ಟ ಸ್ಥಾನಗಳ ಕೂಟಪ್ರಶ್ನೆ

ಬಿಹಾರದಲ್ಲಿ ಈಚೆಗಿನ ವಾರಗಳಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಘಟನೆಗಳಿಂದ ಹಿಂದೂಳಿಯುವಿಕೆ ಮತ್ತು ಹಿಂದೂಳದವರಿಗಾಗಿ ಸರಕಾರಿ ನೌಕರಿಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ಥಳಗಳನ್ನು ಕಾಯ್ತಿಟ್ಟವು ಪ್ರಶ್ನೆ ಧುತ್ತೆಂದು ಎದ್ದು ನಿಂತಿವೆ. ಹರಿಜನ-ಗಿಜನರಿಗಾಗಿ ಮೊದಲೇ ಕಾದಿರಿಸಿದ ಸೇಕಡಾ ೨೪ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲವೆ ಸರ್ವಣರಲ್ಲಿನ ಹಿಂದೂಳದ ಜಾತಿಗಳಿಗಾಗಿ ಸೇ. ೨೬ ಸ್ಥಳಗಳನ್ನು ಕಾದಿಟ್ಟವು ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿ ಕರ್ಪೂರಿ ಠಾಕೂರರ ನಿರ್ಧಾರಕ್ಕೆ ಅಲ್ಲಿ ಮೇಲ್ಪಾತಿ ಅಥವಾ ಮುಂದುವರಿದವರೇಬ ಜಾತಿಗಳ ಜನರ ವಿರೋಧವಿಂದಾಗಿ ಎದ್ದು ಗಲಭೆಗಳು ಜೀವಹಾನಿಯಲ್ಲಿ ಪರ್ಯವಸಾನ ಹೊಂದಿವೆ. ಆಳವ ಜನತಾ ಪಕ್ಷ ಮತ್ತು ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲದಲ್ಲೇ ತೀಕ್ಷ್ಣ ಮತಭೇದಗಳುಂಟಾಗಿವೆ. ಜಯಪ್ರಕಾಶ ನಾರಾಯಣರು ಕೂಡ ಜಾತಿಯ ಆಧಾರದಿಂದ ಹಿಂದೂಳಿಯುವಿಕೆ ನಿರ್ಧರಿಸುವುದನ್ನು ವಿರೋಧಿಸಿ ಬಡತನದ ಅಳತೆಗೋಲನ್ನು ಇದಕ್ಕೆ ಉಪಯೋಗಿಸಬೇಕೆಂದು ಸೂಚಿಸಿದರು. ಆದರೆ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ಒಪ್ಪಲಿಲ್ಲ. ಬದಲಿಗೆ ಸರಕಾರಿ ನೌಕರಿಗಳಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರವಲ್ಲದೆ ಸ್ವಾಯತ್ತ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್ಗಳೇ ಮೊದಲಾದ ಆರೆ ಸರಕಾರಿ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಗೂ ಈ ಮೀಸಲು ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ವಿಸ್ತರಿಸುವ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿದ್ದಾರೆ.

ಒಂದು ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ದಕ್ಷಿಣ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಈ ವರೆಗೆ ತುಡಿಯುತ್ತಿದ್ದ ಈ ಕಾಯ್ತಿಟ್ಟ ಸ್ಥಾನಗಳ ಸಮಸ್ಯೆ ಈಗ ಉತ್ತರಕ್ಕೂ ಹಬ್ಬುತ್ತಿದೆಯೆನ್ನಬೇಕು. ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲೇ ಹಾವನೂರು ವರದಿ ಮತ್ತು ಅದನ್ನು ಕಾರ್ಯಗತಗೊಳಿಸುವಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು ಗಲಾಟೆ ಎದ್ದಿದೆ. ಆದರೆ ಅದು 'ಗಲಭೆ'ಗಳ ಮಾಟ್ಟಕ್ಕೆ ಹೋಗಲಿಲ್ಲ. ಒಂದು ಕಾರಣ ಹಾವನೂರರು ತಯಾರಿಸಿದ ಪಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಹಿಂದೂಳದವರೆನಿಸದಿರುವ ಜಾತಿಗಳ ಬಹು ಕಮ್ಮಿ.

ಹಿಂದೂಳದವರಿಗಾಗಿ ನೌಕರಿ ಮತ್ತು ಲಾಭದಾಯಕ ಉದ್ಯೋಗಗಳನ್ನು ಕೊಡುವ ಶಿಕ್ಷಣ ಕೋರ್ಸುಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾನ ಕಾಯ್ತಿಟ್ಟಿರುವುದಕ್ಕಿರುವ ಸಮರ್ಥನೆಗಳು "ಸಾಮಾಜಿಕ ನ್ಯಾಯ"ದ ಕಲ್ಪನೆಯನ್ನು ಆಧರಿಸಿದವು. ಹಿಂದೆ ಆದ "ಅನ್ಯಾಯ"

ಗಳನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸಿ ಸಮಸ್ತ ಪ್ರಜೆಗಳಿಗೂ ಸಮಾನಾವಕಾಶ ಒದಗಿಸಬೇಕೆಂಬುದೂ ತತ್ತ್ವ. ಹರಿಜನ-ಗಿರಿಜನರ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಹಿಂದೂ ಶಾಸ್ತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಅಸ್ಪೃಶ್ಯತೆ ಮೊದಲಾದ ಅನರ್ಹತೆಗಳನ್ನು ಹೇರಿದ್ದರಿಂದ ಗಂಭೀರ ಸ್ವರೂಪದ ಅನ್ಯಾಯವಾಗಿದ್ದುದೂ ಈಗಲೂ ಆಗುತ್ತಿರುವುದೂ ಸತ್ಯ. ಇದನ್ನು ಅರಿತೇ ನಮ್ಮ ಸಂವಿಧಾನದಲ್ಲಿ ಅವರಿಗೆ ಪ್ರತಿನಿಧಿ ಸಭೆಗಳಲ್ಲಿಯೂ ನೌಕರಿಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಮೀಸಲು ಸ್ಥಾನಗಳ ಸೌಕರ್ಯಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿದ್ದಾಗಿದೆ. ಈ ತರಹದ ವಿಶೇಷ ರಿಯಾಯತಿಗಳಿಲ್ಲದೆ ಅವರು ಮೇಲೇರಿಬರುವುದು ಎಂದೆಂದಿಗೂ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ ಎಂದು ಗೃಹೀತವಾಗಿಟ್ಟು ಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ.

ಆದರೆ ಇತರ "ಹಿಂದುಳಿದವ"ರಿಗೆ ಈ ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ "ಅನ್ಯಾಯ" ಆಗಿದೆ ಯೆನ್ನಲು ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಅವರಿಗೆ ಶಾಸ್ತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ವೇದಾಧ್ಯಯನ ಹೊರತು ಮತ್ತು ವೇದಾಭ್ಯಾಸಕ್ಕೂ ಶಾಸ್ತ್ರನಿಷೇಧ ಎಂದೂ ಇರಲಿಲ್ಲ. ವೇದವಿದ್ಯೆ ಬಾಯಿಂದ ಬಾಯಿಗೆ ದಾಟುತ್ತಿದ್ದುದರಿಂದ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಪುರೋಹಿತರೂ ಶ್ರೋತ್ರಿಯರೂ ನಿರಕ್ಷರಿಗಳಾಗಿದ್ದುದುಂಟು. ತದ್ವಿರುದ್ಧವಾಗಿ ಶೂದ್ರ ಕನಕದಾಸ ಕವಿಯಾಗಿ ವಿದ್ಯಾವಂತನಾಗಿ ಇದ್ದ. ಬ್ರಿಟಿಷ್ ರಾಜ್ಯ ಪ್ರತಿಷ್ಠಿತವಾದ ಮೇಲಂತೂ ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ವಿದ್ಯೆಗೆ ಪಾಠವ್ಯಯ ಬಂತು. ಎಲ್ಲ ಜಾತಿಗಳೂ ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಸಮಾನ ನಿರಕ್ಷರತೆಯಿಂದಲೇ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದವು. ಅದಕ್ಕೆ ಹಿಂದೆಯೂ ಅಕ್ಷರದಿಂದ ಜೀವಿಸಬೇಕಾಗಿದ್ದ ವ್ಯಾಪಾರಿ ಮತ್ತು ಕರಣಿಕ ವೃತ್ತಿಯವರು ಹೊರತು ಉಳಿದವರಿಗೆ ಓದೂ ಆಗತನ್ನಿಲ್ಲದ್ದರಿಂದಲೇ ಅವರು ಅದನ್ನು ಹಚ್ಚಿಕೊಳ್ಳಲಿಲ್ಲ. ಹಿಂದೂ ಶಾಸ್ತ್ರಗಳಿಂದ ಎಲ್ಲ ಅಬ್ರಾಹ್ಮಣ ವರ್ಗಗಳಿಗೂ "ಅನ್ಯಾಯ"ವಾಗಲಿಲ್ಲ ಎನ್ನುವುದಕ್ಕೆ ಎರಡು ಉದಾಹರಣೆ ಸಾಕು; ಏಳು ಶತಮಾನ ಇಲ್ಲಿ ಆಳಿದವೆಂಬ ಮುಸಲ್ಮಾನರಲ್ಲಿ ಅಧಿಕಾಂಶ ಜನ "ಹಿಂದುಳಿದ"ವರಾದರು; ವೈದಿಕ ಪದ್ಧತಿಯ ವಿರುದ್ಧ ಬಂಡೆದ್ದು ಸಮ-ಸಮಾಜ ಸ್ಥಾಪಿಸಿಕೊಂಡವೆಂಬ ಲಿಂಗವಂತರು ಹಿಂದುಳಿದವರ ಪಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಸೇರಲು ಆತುರರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಜನಿವಾರದ ಜಾತಿಗಳೂ ಕೆಲವು ಇದರಲ್ಲಿ ಸೇರಿವೆ.

ಆದ್ದರಿಂದ ಈಗಿನ ಈ "ಸಾಮಾಜಿಕ ನ್ಯಾಯ"ದ ಬೇಡಿಕೆ ಹಿಂದಿನ "ಅನ್ಯಾಯ"ಗಳ ಪರಿಪೂರ್ಣನೆಗೆ ಎಂದು ಹೇಳುವುದು ಸಲ್ಲ. ಎಲ್ಲ ದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲ ಕಾಲಗಳಲ್ಲಿ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳೂ ಗುಂಪುಗಳೂ ಹಿಂದುಳಿಯುವುದು ಐತಿಹಾಸಿಕ ಕಾರಣಗಳಿಂದ ನಡೆದು ಬಂದದ್ದೇ. ರೈತಾಪಿ ಮೂಲದವರು ಯುರೋಪಿನಲ್ಲಿ ಕೂಡ

ಶಿಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ಹಿಂದೂಳಿದಿದ್ದರು. ಆದರೆ ಇಂಥಾ ಜಾತಿಯವರೆಂದು ಅವರನ್ನು ಬೊಟ್ಟಿಟ್ಟು ಹೇಳಲು ಬರುವಂತಿರಲಿಲ್ಲವಾಗಿ ಅಲ್ಲಿ ಅವರನ್ನು ಹಾಗೆ ವರ್ಗೀಕರಿಸಲೂ ಆಗಲಿಲ್ಲ. ಅಂಥ ಬೇಡಿಕೆಗಳೂ ಬರಲಿಲ್ಲ. ಇಲ್ಲಿ ನಾವೀಗ ಜಾತಿಯ ತಳಹದಿಯ ಮೇಲೆ ಗುಂಪುಗಳ ಬೇಡಿಕೆಯನ್ನು ಎದುರಿಸಬೇಕಾಗಿರುವುದು ವೈಯಕ್ತಿಕ ಸ್ಥಿತಿಗತಿ ಯನ್ನು ಲಕ್ಷಿಸದೆ ಜಾತಿಯ ತಲೆ ಲೆಕ್ಕದಿಂದ ವಿಂಗಡಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದರಿಂದ ಅನ್ಯಾಯಕ್ಕಲ್ಲ, ಪದ್ಧತಿಗೆ ತೆರಬೇಕಾದ ಬೆಲೆ ಇದು.

ಅಂದಾಕ್ಷಣ ಇದು ಕಡಿಮೆಯ ಸಮಸ್ಯೆಯಲ್ಲ. ಯಾಕೆಂದರೆ ಅದು ರಾಜಕೀಯ ಪ್ರಶ್ನೆಯಾಗಿದೆ. ವೈಯಕ್ತಿಕವಾಗಿ ನ್ಯಾಯ ಕೇಳುವವನಿಗೆ ನಿನಗೆ ಯಾರು ಅನ್ಯಾಯ ಮಾಡಿದರು ? ನೀನು ಹೇಗೆ ಹಿಂದೂಳಿದೆ ? ಎಂದು ಕೇಳಿ ಬಾಯಿ ಕಟ್ಟಿಸಿ ಸಾಗಹಾಕಬಹುದು. ಆದರೆ ಒಂದು ಗುಂಪು, ಕಂಠ ಶಕ್ತಿಯುಳ್ಳವರ ಮುಂದಾಳ್ತನದಲ್ಲಿ ಬಂದು ಅದೇ ಬೇಡಿಕೆ ಮುಂದಿಟ್ಟರೆ ಅದೇ ಪ್ರಶ್ನೆ ಕೇಳಿ ಅವರನ್ನು ಸಾಗಹಾಕಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಯಾಕೆಂದರೆ ಅವರಿಗೆ ಮಾತಾಧಿಕಾರ ಉಂಟು; ಶಾಂತಿ ಭಂಗ ಮಾಡಲು ಸಾಧ್ಯವುಂಟು. ಹಿಂದಿನವರು ವಿದ್ಯೆಗೆ ಅಸದ್ಭೆ ತೋರಿಸಿದ್ದರಿಂದ ಅವರ ಸಂತಾನದವರು ಹಿಂದೂಳಿದಿರಬಹುದು. ಆದರೆ ಹಾಗೆ ಹೇಳಿದರೆ ಆ ಪಕ್ಷ, ಆ ರಾಜಕಾರಣಿ ಮತಗಳನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಇದು ರಾಜಕೀಯ ತಥ್ಯ. ತಥ್ಯದ ಮುಂದೆ ಯಾವ ತರ್ಕವೂ ನಿಲ್ಲುವುದಿಲ್ಲ. ಸತ್ಯ ಕೂಡ ನಿಲ್ಲುವುದಿಲ್ಲ ! ತಥ್ಯ ಪರ್ತಪಾನ ಕಾಲದ್ದು. ತರ್ಕಕ್ಕೆ ಪೂರ್ವಾಪರ ಬೇಕು.

ಆದ್ದರಿಂದ ಹಿಂದೆ ಬಿದ್ದವರಿಗೆ ಸ್ಥಳ ಕಾದಿರಿಸದಿದ್ದರೆ ಅವರು ಮುಂದುವರಿದವರೊಡನೆ ಓಡಿ ಸ್ಥಾನ ಸಂಪಾದಿಸಲಾರರು ಎಂಬ ಅನುಮಾನಾಸ್ಪದ ಸಿದ್ಧಾಂತವನ್ನು ಸಾಧಿಸಿ ಮೀಸಲು ಸ್ಥಾನಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುವ ನಿರ್ಣಯಗಳಾಗುತ್ತಿವೆ.

ಇದನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತರುವಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ದುಷ್ಟರಿಣಾವುಗಳಾಗುತ್ತವೆ. ನೌಕರಿ ಕೊಡುವಾಗ ಗುಣವನ್ನು ಮರೆತು ಜಾತಿಯನ್ನೇ ನೆಮ್ಮಿದರೆ ಆಡಳಿತದ ದಕ್ಷತೆ ಇಳಿದು ಹೋಗುವುದು. ಬಡ್ಡಿಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಹರಿಜನರಿಗೆ ಪ್ರಾಶಸ್ತ್ಯ ಕೊಡುವುದಾಗಿ ದೇವರಾಜ ಅರಸರು ಘೋಷಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಹೀಗಾದರೆ ಕಡಿಮೆ ಯೋಗ್ಯತೆಯವರನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಯೋಗ್ಯತೆಯವರ ಮೇಲೆ ಕೂರಿಸಿದಂತಾಗಿ ಮೇಲೆ ಅದಕ್ಷತೆ, ಕುಶಂಕೆ, ಕೆಳಗೆ ಅಸಂತೋಷ ಬೇರುಬಿಡುತ್ತವೆ. ದಕ್ಷತೆ ಕುಂದಬಹುದೆಂದು ಅರಸರೂ ಒಪ್ಪಿದ್ದಾರೆ.

ಆದರೆ ರಾಜಕೀಯ ಕಾರಣಗಳಿಗಾಗಿ ಅವರು ತಾತ್ಕಾಲಿಕವಾಗಿ ಆ ಬೆಲೆ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಿದ್ಧರಾಗಿದ್ದಾರೆ.

ಆದರೆ ಅದು ತಾತ್ಕಾಲಿಕ ಬೆಲೆಯೇ ಆಗಿ ಉಳಿದೀತೆ ? ಕಟ್ಟಿಕೊಟ್ಟ ಬುತ್ತಿಯ ಬಲದಿಂದ ದಾರಿ ನಡೆಯುವವರು ಸಂತ ಅಡಿಗೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವ ಅಗತ್ಯವನ್ನು ಬೇಗ ಮನಗಾಣುವುದಿಲ್ಲ. ಬುತ್ತಿಯನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸುತ್ತ ಹೋಗುವುದು ರಾಜಕೀಯ ಅನಿವಾರ್ಯವಾದೀತು. ಹರಿಜನ-ಗಿರಿಜನರಿಗೆ ಸಂವಿಧಾನದಲ್ಲಿ ೧೫ ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಕೊಟ್ಟ ರಿಯಾಯತಿಗಳು ೨೫ ವರ್ಷಗಳಾದರೂ ಮುಂದುವರಿಯಬೇಕಾಗಿ ಬಂದಿಲ್ಲವೆ ?

ಅತ್ತ ಮುಂದುವರಿದವರೆಂಬವರಲ್ಲಿ ಯೋಗ್ಯತೆಯುಳ್ಳವರು ಅವಕಾಶಗಳ ನಿರಾಕರಣೆಯಿಂದ ಹತಾಶರಾಗಿ ವಾಮಮಾರ್ಗಕ್ಕೆ ಇಳಿಯುವರು. ಅವರು ಸಾಕಷ್ಟು ಮುಂದುವರಿದಿದ್ದಾರೆ; ಏನಾದರೂ ಬೇರೆ ದಾರಿ ಹುಡುಕಿಕೊಳ್ಳಲಿ ಎನ್ನುವುದು ಸುಲಭ—ಹಾಗೆ ಮಾಡುವುದು ಸುಲಭವಲ್ಲ. ಹಿಂದುಳಿದವರಿಗೆ ಸ್ಥಳ ಕಾದಿಟ್ಟರೂ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಸರಕಾರಿ ನೌಕರಿ ಸಿಗಲಾರದು. ಆದ್ದರಿಂದ ಅರೆ ಸರಕಾರಿ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಗೂ ಅದೇ ತತ್ವ ಅನ್ವಯಿಸಬೇಕಾಗುವುದೆಂದು ಬಿಹಾರದ ಅನುಭವ ಹೇಳುತ್ತದೆ. ಅದಾದ ನಂತರ ಸರಕಾರಿ ಏನು, ಖಾಸಗಿ ಏನು, ಎಲ್ಲವೂ ದೇಶದ ಸೊತ್ತು; ಆದ್ದರಿಂದ ಖಾಸಗಿ ರಂಗಕ್ಕೂ ಅವನ್ನು ಚಾಚುವ ಬೇಡಿಕೆ ಬಂದೀತು. ಎಲ್ಲ ಕಡೆ ಸರಕಾರದ ಕಾರ್ತವೀರ್ಯ ಕೈಗಳನ್ನು ಚಾಚುವ ಪ್ರವೃತ್ತಿ ಆಗಲೇ “ಜನಪ್ರಿಯ”ವಾಗುತ್ತಿದೆ. ಹತಾಶರಾದ “ಮುಂದುವರಿದ” ಜನರು ಇಡೀ ರಾಜಕೀಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನೇ ಬಲಾತ್ಕಾರದಿಂದ ಉರುಳಿಸುವ ಚಳವಳಿಯ ಬೆನ್ನು ಹತ್ತಬಹುದೆಂದು ಬಂಗಾಲದ ಕ್ರಾಂತಿಕಾರಿಗಳ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಿಂದ ತೋರುತ್ತದೆ. ಈ ಸೌಕರ್ಯಗಳನ್ನು ಹಿಂದುಳಿದವರಿಗೆ ಕೊಡದಿದ್ದರೆ ಅವರೇ ಬಾಡಮೇಲು ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಇಳಿಯುವುದಿಲ್ಲವೆ ? ಎಂಬ ಪ್ರತಿಪ್ರಶ್ನೆ ಕೂಡ ನಮಗೆ ಎದುರಾಗುತ್ತದೆ. ಹೀಗೆ ನಾವು ಒಂದು ಕೂಟಸಮಸ್ಯೆಗೆ ಬಂದು ತಲುಪುತ್ತೇವೆ.

ಹರಿಜನರಿರಲಿ, ಸರ್ವಣ ಹಿಂದುಳಿದವರಿರಲಿ ಪ್ರಗತಿಯು ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಹಂತಗಳಲ್ಲಿ ಇರುವ ಅನೇಕ ಒಳ ಜಾತಿ ಪಂಗಡಗಳು ಅವರಲ್ಲವೆ. ಎಲ್ಲರನ್ನೂ ಸೇರಿಸಿ ಒಂದೇ ರಾಶಿ ಮಾಡಿ ಸ್ಥಾನಗಳನ್ನು ಮೀಸಲಿಡುವುದರಿಂದ ಅವರಲ್ಲೇ ಹೆಚ್ಚು ಮುಂದುವರಿದವರು ಸಂಖ್ಯಾಬಲ, ಕಂಠತ್ರಾಣ ಮತ್ತು ಪ್ರಭಾವ ಉಳ್ಳವರು

ರಿಯಾಯತಿಗಳಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಭಾಗವನ್ನು ತಾವೇ ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಖಂಡಿತ. ಮಧ್ಯಮ ಜಾತಿಗಳ ೩೦ ವರ್ಷಗಳ ಅಳಿಕ್ಯಲ್ಲಿ ಅವರೇ ಹೆಚ್ಚು ಲಾಭ ಹೊಂದಿದವರು. "ನ್ಯಾಯ" ನಿಜವಾಗಿ ದೊರೆಯಬೇಕಾದರೆ ಈ ಅತಿ ಹಿಂದೂಳದ ಪಂಗಡಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಿ ಅವುಗಳಿಗೇ ವಿಶೇಷ ರಿಯಾಯತಿಗಳನ್ನು ಕೊಡುವುದು ಸೂಕ್ತ. ಅವರ ಹಾವನೂರು ಆಯೋಗ ಇಂಥ ಅಳತೆ ಕೋಲನ್ನು ಪಯೋಗಿಸಲು ಯತ್ನಿಸಿದಾಗ ಲಿಂಗಾಯತ ಸಮಾಜ ತಮ್ಮೊಳಗಿನ ಒಳಪಂಗಡಗಳನ್ನು ಪ್ರತ್ಯೇಕಿಸುವ ಯತ್ನಗಳ ವಿರುದ್ಧ ಸಿಡಿದೆದ್ದಿತು. ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ಶಾಸ್ತ್ರೀಕ ಸಮೀಕರಣಕ್ಕಿಂತ ರಾಜಕೀಯ ಸಮೀಕರಣ ಬಲಿಷ್ಠವಾದದ್ದೆಂದು ಸಿದ್ಧವಾಯಿತು.

ಹೀಗೆ ನಾವು ತುಂಬ ಜಿಡುಕಾದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಎದುರಿಸುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಹಿಂದೂಳಿಯುವಿಕೆಯನ್ನು ಕೊನೆಗಾಣಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸ್ಥಳ ಕಾಯ್ದಿಡುವುದು ಬಹಳವಾದರೆ ಆಂಶಿಕ ಪರಿಹಾರ ಮಾತ್ರ. ಆದಕ್ಕೆ ತೆರಬೇಕಾದದ್ದು ತುಟ್ಟ ಬೆಲೆ. ಯಾವುದೇ ತಕ್ಕಡಿ ಯಲ್ಲಿ ತೂಗಿದರೂ ಎರಡು ತಲೆಮಾರುಗಳಿಂದ ಸುಶಿಕ್ಷಿತರು ಅಥವಾ ಶ್ರೀಮಂತ ರಾಗಿರುವವರ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಹರಿಜನರಿರಲಿ ಮತ್ತಾರಿರಲಿ, ಸ್ಥಾನ ಕಾಯ್ದಿಡುವುದು ನ್ಯಾಯವಲ್ಲ. ಅವರು ಇತರರೊಡನೆ ಸ್ಪರ್ಧಿಸಿಯೇ ಮೇಲೆ ಬರಬೇಕು. ಆದರೆ ಈ ಸೂಚನೆಗೆ ಹಿಂದೂಳದವರ ನಾಯಕರಿಂದ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ಸಿಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಅವರ ಪಾಲಿಗೆ ವ್ಯಕ್ತಿಗೆ ನ್ಯಾಯ ಸಿಗಬೇಕಾದದ್ದು ಮುಖ್ಯವಲ್ಲ. ಜಾತಿಗೆ ಸಿಗಬೇಕಾದದ್ದು ಮುಖ್ಯ. ಯಾಕೆಂದರೆ ಅದು ಅವರಿಗೆ ಲಾಭಕರ.

ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜಾತಿ, ಜನಾಂಗವಿರಲಿ, ಹಿಂದೂಳದ ಜಾತಿ, ಜನಾಂಗವಿರಲಿ, ಮೇಲ್ಜಾತಿಯವರಿರಲಿ ಹಿಂದೂಳಿಯುವಿಕೆಗೆ ಪರಿಹಾರ ನಿಜವಾಗಿ ಸಿಗಬೇಕಾದ್ದು ಶಿಕ್ಷಣ ಮತ್ತು ನಗರೀಕರಣದಿಂದ. ಹಳ್ಳಿಯ ವಾಸ ಮನುಷ್ಯನ ಗತಾನುಗತಿಕತೆಗೆ ಪೋಷಣೆ ಕೊಡುತ್ತದೆ. ಇದು ಹರಿಜನರಿಂದ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರ ವರೆಗೆ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಸರಿ ಹೊಂದುವ ಮಾತು. ಬ್ರಾಹ್ಮಣರ ನಗರೀಕರಣ ಬೇಗನೆ ಆದದ್ದು ಅವರು ಮುಂದು ವರಿಯಲು ಮುಖ್ಯ ಕಾರಣ. ನಗರಗಳ ದೋಷ ಮತ್ತೇನೇ ಇರಲಿ, ಅವು ಮುಂದು ವರಿಯಬೇಕೆಂಬ ಉತ್ಸಾಹವನ್ನು ಹುಟ್ಟಿಸಿ ಉತ್ತೇಜನಗೊಳಿಸುವ ಶಕ್ತಿಯಾಗಿವೆ.

ಸಾರ್ವತ್ರಿಕ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಿಕ್ಷಣಕ್ಕೆ ಗಮನ ಕೊಡದೆ ಇದ್ದದ್ದು ನಮ್ಮ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಯುಗದ ಅತಿ ದೊಡ್ಡ ತಪ್ಪು. ಸೋವಿಯತ್ ಯೂನಿಯನ್ ಕ್ರಾಂತಿ

ಯಾದೊಡನೆ ಮಾಡಿದ ಮೊದಲನೇ ಕೆಲಸ ಸಾರ್ವತ್ರಿಕ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಪ್ರಸಾರ. ಹರಿ ಜನರಿಗೂ ಇತರ ಹಿಂದುಳಿದವರಿಗೂ ಅಗತ್ಯ ಬಿದ್ದರೆ ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಶಾಲೆಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿ, ಅವರ ಅನುಕೂಲ ಸಮಯಕ್ಕೆ ವರ್ಗಗಳನ್ನು ನಡೆಸಿಯಾವರೂ ಅವರ ಪ್ರಗತಿಗೆ ನೆಲೆಗಟ್ಟು ಹಾಕಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಕಾಲೇಜು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯಗಳ ವಿಸ್ತರಣೆ ಸಾವಕಾಶವಾಗಿದ್ದರೂ ತಪ್ಪಿರಲಿಲ್ಲ. ಇಂದಿಗೂ ನಾವು ಈ ಕಡೆ ಲಕ್ಷ್ಯ ಕೊಡುತ್ತಿಲ್ಲ. ಹಿಂದುಳಿದವರಲ್ಲಿ ದೊಡ್ಡ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಓದು ಹಬ್ಬಿದ್ದರೆ ಅವರಲ್ಲಿನ ಬುದ್ಧಿವಂತರನ್ನಾರಿಸಿ ಮಾಧ್ಯಮಿಕ ಮತ್ತು ಉಚ್ಚ ಶಿಕ್ಷಣಕ್ಕೆ ಕಳಿಸಬಹುದಾಗಿತ್ತು. ಹೀಗಾಗಿದ್ದರೆ ವಿಶೇಷ ಕಾದಿಟ್ಟ ಸ್ಥಾನಗಳ ಅಗತ್ಯ ಇಲ್ಲದೇನೇ ಅವರು ಬೇಗನೆ ಇತರ ರೊತನೆ ಸಮಸ್ಪರ್ಧೆಯಲ್ಲಿ ನೌಕರಿಗಳನ್ನು ದೊರಕಿಸಬಹುದಾಗಿತ್ತು. ಈಗ ಒಮ್ಮಿಂವೊಮ್ಮೆ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲೆಗಳ ಉಪಾಧ್ಯಾಯ ಸ್ಥಾನಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಪರಿಶಿಷ್ಟ ವರ್ಗದವರಿಗೆ ಮೀಸಲಿಡುವ ಧಿಡಿಃರ್ ನಿರ್ಣಯಕ್ಕೆ ಬಂದಿರುವುದು ಅಪಾಯಕರ ಹೆಜ್ಜೆಯಾಗಿದೆ. ಆ ವರ್ಗಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು ಯೋಗ್ಯ ಶಿಕ್ಷಕರು ಸಿಗುವರೆಂದು ಖಾತ್ರಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವೆ ಹೀಗೆ ಮಾಡಿದ್ದು ಸಾರ್ವತ್ರಿಕ ನಿರಕ್ಷರತಾ ಪ್ರಸಾರಕ್ಕೆ ನಾನದಿ ಯಾಗಬಹುದು.

ಮನುಷ್ಯ ಸ್ವಭಾವವನ್ನೂ ವಸ್ತು ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನೂ ಅರಿತವರಿಗೆ ಸ್ಥಳ ಕಾದಿರಿ ಸುವ ತತ್ವವನ್ನು ಪೂರ್ತಿ ನಿರಾಕರಿಸುವುದು ಕಷ್ಟ. ನೌಕರಿಗಳು ಯಾವಾಗಲೂ "ಆತ್ಮತ್ವಮ"ರಿಗೇ ದೊರೆಯುವವೆಂಬಂತಿಲ್ಲ. ಅವಕಾಶಗಳು ಇವೆಯೆಂಬ ಮಾಹಿತಿ ತತ್ಕ್ಷಣ ಸಿಗುವುದು, ಗುರುತು ಪರಿಚಯ, ಸಾಹಸ, ಪ್ರಯತ್ನ ಮೊದಲಾದವು ಕೂಡ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತವೆ. ಹಳ್ಳಿಗಾಡಿನಿಂದ ಬಂದವರಿಗೆ, ಬಡವರಿಗೆ ಇವೆಲ್ಲ ದುರ್ಲಭ. ಆದ್ದರಿಂದ ಕೆಲ ಕಾಲ ಅವರಿಗೆ ವಿಶೇಷ ಸೌಕರ್ಯ ಬೇಕಾದೀತು. ರಾಜಕೀಯ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದಲೂ ಈ ಬೇಡಿಕೆಗಳನ್ನು ನಿರಾಕರಿಸುವುದು ಸುಲಭವಲ್ಲ. ಆದರೆ ನಾವೀಗ ಯಾವ ಜಾತಿ ಅಥವಾ ವರ್ಗದಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಜನ ಒಳ್ಳೇ ಅಭ್ಯರ್ಥಿಗಳಿರಬಹುದೆಂದು ನೋಡುವೆ ಧಿಡಿಃರ್ ನಿರ್ಣಯ ಕೈಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಇದರಿಂದ ಯಾರಿಗಾಗಿ ನಾವು ಇದನ್ನು ಮಾಡಬೇಕೆಂದೇವೆಯೋ ಅವರಿಗೆ ಆತ್ಮವಿಶ್ವಾಸ, ಪ್ರಯತ್ನಗಳ ಮಹತ್ವ ಮನಗಾಣದಂತಾಗಿ ಶಾಶ್ವತವಾದ ಹಿಂದುಳಿಯುವಿಕೆಯ ದಾಯವನ್ನು ನೀಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಸಂಗಡವೇ ಇತರ ವರ್ಗಗಳಲ್ಲಿ ಹತಾಶೆ, ಕ್ರೋಧಗಳನ್ನು ಹಬ್ಬಿಸುತ್ತಿ

ದ್ದೇವೆ. ಬಿಹಾರದ ಘಟನೆಗಳಿಂದ ಈ ಜನರು ಒಟ್ಟಿನ್ನದೆ ಇದನ್ನೆಲ್ಲ ಸಹಿಸಲಾರರು ಎಂದು ತೋರುತ್ತದೆ.

“ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ವರ್ಗ ಸಮರ” ಎಂಬ ಘೋಷಣೆಯನ್ನು ನಾವು ಸುಲಭವಾಗಿ ಕೂಗುತ್ತೇವೆ. ವಾಸ್ತವಿಕವಾಗಿ ಇದು ವರ್ಗ ಸಮರವಲ್ಲ. ಜಾತಿ ಸಮರವಾದೀತು. ಇಂಥ “ಕ್ರಾಂತಿ”ಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವಾಗಲೂ ಹಿಂದೆ ಬಿದ್ದವರಿಗೇ ಜಯ ಎನ್ನಲಾಗುವೆಂದು ಕ್ರಾಂತಿಗಳ ಇತಿಹಾಸ ತೋರಿಸುತ್ತದೆ, ಕ್ರಾಂತಿ ತನ್ನ ಮಕ್ಕಳನ್ನೇ ನುಂಗುತ್ತದೆ ಎಂಬ ಗಾದೆ ಉಂಟಲ್ಲ. ಬಡವರ ಕ್ರಾಂತಿ ಬಡವರನ್ನೇ ನುಂಗುವುದು ಅಸಂಭವವಲ್ಲ. (೧೯೭೮) ●

“ನಡೆಯುತ್ತದೆ!”

ಕನ್ನಡಿಯ ಮುಂದೆ ನಿಂತು ಮುಖಕ್ಷೌರ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ—ಸ್ವದೇಶೀ ಬ್ಲೇಡಿಂಗ್. ಕುಡುಗೋಲು ಹಿಡಿದು ಹುಲ್ಲು ಕೊಯ್ದಂತೆ ಸಪ್ಪಳವಾಗುತ್ತಿದೆ. ಎರಡು ಸಲ ಕರೆದುಕೊಂಡ ಮೇಲೂ ಗಡ್ಡದ ಗುತ್ತಿಗಳು ಉಳಿದುಕೊಂಡಿವೆ. “ಥತ್ತೇರಿ ! ಇದೇನು, ಬ್ಲೇಡೋ ಗರಗಸವೋ ! ಸೆವೆನ್ ಒಕ್ಲಾಕ್, ಜಿಲೆಟ್ ಬ್ಲೇಡು ಗಳಿವೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಾಗ ಎಷ್ಟು ಸುಖ ಕ್ಷೌರವಾಗುತ್ತಿತ್ತು!” ಎಂದು ನನದು ಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಕ್ಷೌರಕರ್ಮ ಮುಗಿಸಿ ಉರಿಯುವ ಮುಖಕ್ಕೆ ಎಣ್ಣೆ ತಿಕ್ಕಿಕೊಂಡು ವಿಶ್ರಾಂತಿ ಗಾಗಿ ಕಂಠಿತುಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ಮಗ ಬಂದಾ, “ಅಪ್ಪಯ್ಯಾ, ಈ ಪದ್ಯದ ಅರ್ಥ ಹೇಳು” ಎಂದು ಕನ್ನಡ ಪಠ್ಯ ಪುಸ್ತಕವನ್ನು ಕೈಗೆ ಕೊಡುತ್ತಾನೆ. ಪುಸ್ತಕ ನೋಡಿ ದೊಡನೆ ಅಸಹ್ಯ ಬರುತ್ತದೆ. ಅಷ್ಟು ಕೆಟ್ಟ ಮುದ್ರಣ. ಪದ್ಯ ಓದುತ್ತೇನೆ, ಪರಿಚಿತವಾದ ಮಹಾಕವಿ ರನ್ನನ ಪದ್ಯ. ಆದರೆ ಒಂದು ಮತ್ತೇಭ ವಿಕ್ರೇಡಿತದಲ್ಲಿ ಐದು ತಪ್ಪುಗಳು. ಪುನಃ ಮನಸ್ಸು ಹಿಂದೋಡುತ್ತದೆ. ನಾವು ಕಲಿಯುತ್ತಿದ್ದಾಗಲೂ ಇದೇ ಪದ್ಯ ಮ್ಯಾಕ್‌ಮಿಲನ್ ಐವನೇ ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿ ಇತ್ತು. ಎಂಥ ಮುದ್ದಾದ ಮುದ್ರಣವಿತ್ತು. ಇಡೀ ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿ ಹುಡುಕಿದರೆ ಒಂದು ತಪ್ಪು ಇರಲಿಲ್ಲ. ಈ ಮುದ್ರಣ ನೋಡಿದರೆ ರನ್ನ ಕವಿಯ ಮೇಲೆಯೇ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗೆ ದ್ವೇಷ ಹುಟ್ಟಿತು!

ಇವೊತ್ತೇ ಅಭಿಜನ್ಮಹೂರ್ತದಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಮಿತ್ರನೊಬ್ಬನ ಮಗಳ ಮದುವೆ ಇದೆ ಎಂದು ನೆನಪಾಗಿ ಬೇಗ ಸ್ನಾನ ತೀರಿಸಿ ಬಟ್ಟೆ ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತೇನೆ. ದೂರದಿಂದಲೇ ವಾದ್ಯ ಕೇಳಿಸುತ್ತದೆ. ಏನನ್ನು ಬಾರಿಸುತ್ತಾನೆ ಈತ? ಗೊತ್ತೇ ಇರುವ “ವಾತಾಪಿ ಗಣಪತಿಂ ಭಜೇ” ಕೇಳಿ ಕಿವಿ ಮುಚ್ಚಿಕೊಳ್ಳುವಂತಾಗುತ್ತದೆ. ಇದು ಹಂಸಧ್ವನಿಯೋ ಆರಭಿಯೋ ಮೋಹನವೋ ? ಆದಿತಾಳಕ್ಕೆ ಎಷ್ಟು ಮಾತ್ರ? ಇವನಿಗೆ ವಾದ್ಯ ಊದಲು ಯಾವ ಮಹಾತ್ಮ ಕಲಿಸಿದ್ದು ! ಇಂಥವನ ಕೈಯಿಂದ

ವಾದ್ಯ ಉದಿಕ್ಕುವ ಬದಲು ಲಕ್ಷಣವಾಗಿ ಹಳೇ ಮುತ್ತೈದೆಯರ ಕೈಲಿ ಹಳ್ಳಿ ಧಾಟಿ ಯಲ್ಲಿ ಎರಡು ಹಾಡು ಹೇಳಿಸಿದರಾಗುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲವೆ ? —ಎಂದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ.

ದಿನಕ್ಕೆ ಹತ್ತು ಬಾರಿಯಾದರೂ ಇಂಥ ಪರಿತಾಪ ನನ್ನನ್ನು ಎದುರಿಸುತ್ತವೆ. ನೀವು ತುಸು ತರಲವಾದ ಪ್ರಶ್ನೆಯುಳ್ಳವರಾಗಿದ್ದರೆ ನಿಮ್ಮ ಮನಸ್ಸು ದಿನವೂ ಹಲವು ಸಲ ತಳಮಳಗೊಳ್ಳದೆ ಇರಲಾರದು. ನಮ್ಮ ದೇಶಕ್ಕೆ ಏನಾಗಿದೆ ? ನಾವು ಏಕೆ ಕೆಳಕೆಳಗೆ ಇಳಿಯುತ್ತಿದ್ದೇವೆ ? ಎಂಬ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳೂ ಕಾಡಿರದೆ ಇರಲಾರವು.

ಎಷ್ಟೋ ವಿಚಾರ ಮಾಡಿದ ಮೇಲೆ ನಾನು ಒಂದು ತೀರ್ಮಾನಕ್ಕೆ ಬಂದಿದ್ದೇನೆ. ಇದೆಲ್ಲದರ ಮೂಲದಲ್ಲಿ "ನಡೆಯುತ್ತದೆ" ಎಂಬುದೊಂದೇ ದುರ್ಬೀಜ ಇದೆ.

ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಇಂದು ಎಲ್ಲವೂ "ನಡೆಯುತ್ತದೆ." ಕನಕದಾಸರ ಮುಂಡಿಗೆ ಗಳಲ್ಲಿ ಹೇಳುವಂತೆ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಕಾಲಿಲ್ಲದೆ ನಡೆಯುತ್ತದೆ, ಕೈಯಿಲ್ಲದೆ ಮಾಡುತ್ತದೆ, ಕಣ್ಣಿಲ್ಲದೆ ನೋಡುತ್ತದೆ, ತಲೆಯಿಲ್ಲದೆ ಯೋಚಿಸುತ್ತದೆ.

ಜೀವನದ ಯಾವುದೇ ರಂಗದಲ್ಲಿ ನೋಡಿರಿ. ಈ "ನಡೆಯುತ್ತದೆ"ಯ ಪ್ರತಾಪ ಗೋಚರಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತವೆ. ಗರಗಸವಂಥ ಬ್ಲೇಡು ತಯಾರಿಸುವ ಕಾರಖಾನೆದಾರನನ್ನು ಕೇಳಿ: "ನಡೆಯುತ್ತದೆ" ಎಂದೇ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ಮುಖ ಉರಿದರೆ ಜನ ಸ್ವಲ್ಪ ಬೈಯುತ್ತಾರೆ. ಆ ಮೇಲೆ ಸುಮ್ಮನಾಗುತ್ತಾರೆ. ಬೇರೆ ಉತ್ತಮ ತರಗತಿಯದು ಸಿಗುವುದಿಲ್ಲವಾದ್ದರಿಂದ ಕೊಂಡೇಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಬೈದರೇನು ನಮಗೆ ಹುಣ್ಣಾಗುತ್ತೆಯೆ ? ಕಲೆಯಾಗುತ್ತೆಯೇ ? ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕ ಪ್ರಕಾಶಕನನ್ನು ಕೇಳಿ: "ನಡೆಯುತ್ತದೆ" ಎನ್ನುತ್ತಾನೆ. ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕ ಸಮಿತಿ ಮಂಜೂರು ಮಾಡಿದೆ. ಬೈಯುವವರು ಬೈಯಲಿ. ಬೈದರೂ ಕೊಂಡುಕೊಳ್ಳಲೇಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕ ಸಮಿತಿಯವರನ್ನು ಕೇಳಿ: ಅವರೂ "ನಡೆಯುತ್ತದೆ" ಎಂದೇ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ.

ರಾಜಕಾರಣ ನಿಮ್ಮ ಮಾತವನ್ನು ಪಡೆದು ಆರಿಸಿ ಹೋಗಿ ನಿಮ್ಮ ಹಿತವನ್ನು ಲೆಕ್ಕಿಸದೆ ಸ್ವಾರ್ಥ ಸಾಧನೆಯಲ್ಲಿ, ಇಲ್ಲವೇ ಮೈಗಳ್ಳತನದಲ್ಲಿ ಕಾಲಕಳೆಯುತ್ತಾನೆ. ಏಕೆಂದರೆ "ನಡೆಯುತ್ತದೆ". ಅಧಿಕಾರಿ ಕರ್ತವ್ಯ ಮಾಡದೆ ಮನಬಂದಂತೆ ವರ್ತಿಸುವುದೂ "ನಡೆಯು"ವುದರಿಂದಲೇ. ಶಿಕ್ಷಕರು ಸರಿಯಾಗಿ ಪಾಠ ಹೇಳದೆ. ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಸರಿಯಾಗಿ ಕಲಿಯದೆ ಇಬ್ಬರೂ ಸೇರಿ ಹೇಗಾದರೂ "ಪಾಸ್" ಮಾಡುವುದು, ಆಗುವುದು — "ನಡೆಯುತ್ತದೆ" ಎಂದೇ. ವ್ಯಾಪಾರಿಗಳು ನಿಮ್ಮ ಅರಿವು ಪುಡಿಮಲ್ಲಿ ಜೋಳದ ಹಿಟ್ಟು ಬೆರೆಸಿ ಮಾರುವುದು "ನಡೆಯುತ್ತ"ದೆಂಬ ಧೈರ್ಯದಿಂದಲೇ.

ಆದರೆ ಶಿಕ್ಷಕ, ರಾಜಕಾರಣಿ, ವ್ಯಾಪಾರಿ, ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ, ಲೇಖಕ, ಪ್ರಕಾಶಕ ಎಲ್ಲರೂ ತಮ್ಮನ್ನೇ ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದ ಒಂದು ಪ್ರಶ್ನೆ ಇದೆ. "ನಡೆಯುತ್ತದಾ ದೀತು. ಆದರೆ ಬರೇ ನಡೆವರೆ ಸಾಕೆ?" ಎಂಬುದೇ ಆ ಪ್ರಶ್ನೆ. ಆ ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ನಾವು ಯಾರೂ ನಮ್ಮನ್ನೇ ಆಗಲಿ, ಇತರರನ್ನೇ ಆಗಲಿ, ಪರಿಣಾಮಕಾರಕವಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತ ಅಥವಾ ಕೇಳುತ್ತ ಇಲ್ಲ ಎಂಬುದೇ ನಮ್ಮ ದೇಶದ ಸಮಸ್ಯೆ.

ನಮ್ಮದೇ ದೇಶದ ಹಿಂದಿನ ಚರಿತ್ರೆಯನ್ನು ಅವಲೋಕಿಸುವಾ. ನಾನು ಚರಿತ್ರೆಗೆ ಬಹಳ ಮಹತ್ವ ಕೊಡುವವನಲ್ಲ. ಚರಿತ್ರೆ ಎಂಬುದು ಅದನ್ನು ನಾವೆಷ್ಟು ಜೀವಂತವಾಗಿರಿಸುತ್ತೇವೋ ಅಷ್ಟೇ ಜೀವಂತವಾಗಿರಬಲ್ಲದಷ್ಟೇ. ಹಿಂದಿನ ಚರಿತ್ರೆ ಇಂದಿನ ಚರಿತ್ರೆಯಿಂದ ಮಾತ್ರ ಅರ್ಥವತ್ತಾಗಬಲ್ಲದು. ಆದರೂ ನಾವು ಹಗಲಿರುಳೆ ನ್ನದೆ ನಮ್ಮ ಗತೇತಿಹಾಸವನ್ನು ಗಂಟಲು ಕರಿಯುವಂತೆ ಪ್ರಶಂಸಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿರುವುದರಿಂದ ಚರಿತ್ರೆಯನ್ನು ಉದಾಹರಿಸಿ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನಷ್ಟೇ.

ಈಚೆಗೆ ನಾನು ಬಾದಾಮಿಗೆ ಹೋಗಿದ್ದೆ, ಅಲ್ಲಿನ ಗುಹಾಲಯಗಳಲ್ಲಿ ಪುರಾತನ ಶಿಲ್ಪಿಗಳು ನಿರ್ಮಿಸಿದ ಮೂರ್ತಿ ಸೌಂದರ್ಯವನ್ನು ನೋಡಿ ಮೈಮರೆತೆ. ಅರ್ಥ ಹೀನವಾಗಿ ನಿಂತಿದ್ದ ಪ್ರಚಂಡವಾದ ಕೆಂಪು ಉಸುಬು ಕಲ್ಲಿನಲ್ಲಿ ಅರ್ಥವನ್ನು ತುಂಬಿದ ಈ ಜನ "ನಡೆಯುತ್ತದೆ" ಎಂದುಕೊಳ್ಳುವವರಾಗಿದ್ದರೆ ಈ ವಿಸ್ಮಯಸೃಷ್ಟಿ ಸಾಧ್ಯವಿತ್ತೇ? ಅಜಂತಾ ಗುಹೆಗಳಲ್ಲಿ ಎರಡು ಸಾವಿರ ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲಾಘಾತವನ್ನು ಸಹಿಸಿ ಕೊಂಡು ದೇಶವಿದೇಶಗಳಿಂದ ಸಂದರ್ಶಕರನ್ನು ಆಕರ್ಷಿಸುತ್ತಿರುವ ಆ ಚಿತ್ರಗಳನ್ನು "ನಡೆಯುತ್ತದೆ" ಎಂಬವರು ನಿರ್ಮಿಸಿದರೇ? ಬೆಳವಿಂಗಳನ್ನು ಹೆಪ್ಪುಗಟ್ಟಿಸಿ ಕಡೆವಂತೆ ಕಾಣುವ ತಾಜಮಹಲು "ನಡೆಯುತ್ತದೆ" ದರ್ಜೆಯದೆ? ಕಾಳಿದಾಸ ಶಾಕುಂತಲವನ್ನು, ಶಂಕರಾಚಾರ್ಯರು ಪ್ರಸ್ಥಾನತ್ರಯ ಭಾಷ್ಯವನ್ನು, ಪಂಪನು ಭಾರತವನ್ನು "ನಡೆಯುವ" ಮನೋಭಾವದಿಂದ ರಚಿಸಿದರೆ? ಬುದ್ಧನು ತಪಸ್ಸಿನಿಂದ ಫಲವಿಲ್ಲ ಎಂದು ಕಂಡುಹಿಡಿಯಲು ಕಠೋರವಾದ ತಪಸ್ಸನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದು ಮೌಢ್ಯವೇ?

ಬಸವಣ್ಣನವರು "ನಡೆಯುತ್ತದೆ" ಮನೋಭಾವದವರಾಗಿದ್ದರೆ ವರ್ಣರಹಿತ ಸಮಾಜ ಸೃಷ್ಟಿಗೆ ಹೆಣಗಿ ಪರಮತ್ತಾಗ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಸುಲಭವಾಗಿ ರಾಜಬೊಕ್ಕಸದ ಹಣವನ್ನು ತಮ್ಮ ಬೊಕ್ಕಸಕ್ಕೆ ವರ್ಗಾಯಿಸಿಕೊಂಡು ಪ್ರೊಮೋ

ತನ್ನ ಗಳನ್ನೂ ಗಿಟ್ಟಿಸಿಕೊಂಡು "ಸುಖ"ವಾಗಿ ಜೀವಿಸಬಹುದಾಗಿತ್ತು. ಆಪ್ತ ದೂರವೇಕೆ, ಗಾಂಧೀಜಿ "ನಡೆಯುತ್ತದೆ" ಎನ್ನುವವರಾಗಿದ್ದರೆ ಗುಂಡಿನ ಬಾಯಿ ಯಲ್ಲಿ ಅಮರರಾಗಬೇಕಾಗುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ.

ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಬಂದು ಇಪ್ಪತ್ತು ವರ್ಷ* ಮೀರಿತು. ನಮ್ಮ ಹಣೆಬರಹವನ್ನು ತಿದ್ದಿ ಬರೆದುಕೊಳ್ಳುವ ಅವಕಾಶವನ್ನು ನಾವು ಪಡೆದಿದ್ದೇವೆ. ಆದರೆ ಈ ಎರಡು ದಶಕಗಳಲ್ಲಿ ನಾವೇನನ್ನು ಕಾಣುತ್ತಿದ್ದೇವೆ ? ನಮ್ಮ ಜೀವನದ ಎಲ್ಲಾ ಅಂಗ ಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಮಟ್ಟ ಇಳಿಮುಖವಾಗುತ್ತಿದೆ. ನಾವು ಉತ್ಕರ್ಷದ ಬದಲು ಅಪಕರ್ಷ ವನ್ನೇ ಕಾಣುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ನಮ್ಮ ಪುರಾತನರ ಶ್ರೇಷ್ಠತೆಯನ್ನು ಕರ್ಕಶವಾಗಿ ಗಾಸ ಮಾಡುತ್ತಿರುವ ನಾವು ಸ್ವತಃ ಕನಿಷ್ಠತರವಾದ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ಹಂಚುತ್ತಿದ್ದೇವೆ.

ನಾವು ಜಗತ್ತಿನ ಅತಿ ದೊಡ್ಡ ಪ್ರಜಾಸತ್ತೆಯೆಂದು ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ. ಪ್ರಜಾಸತ್ತೆಯೆಂದರೆ ಸಾಮಾನ್ಯ ಜನರ ಪ್ರಭುತ್ವ ನಿಜ. ಆದರೆ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವವು ಉತ್ಕೃಷ್ಟವಾದುದನ್ನು ಸಾಧಿಸುವ ಬದಲು ಕನಿಷ್ಠ ಮತ್ತು ತೀರ ಸಾಧಾರಣವಾದುದ ನನ್ನಷ್ಟೇ ಸಾಧಿಸುವ ಉಪಕರಣವಾದರೆ ಅದು ನಮಗೆ ಬೇಕೆ ? ಎಂದು ಪ್ರಶ್ನಿಸ ಬೇಕಾದೀತು. ನಿಜವಾದ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ಸಾಮಾನ್ಯರ ಯತ್ನದಿಂದ ಅಸಾಮಾನ್ಯ ವಾದುದನ್ನು ಸಾಧಿಸುವುದನ್ನು ಗುರಿಯಾಗಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಬೇಕೇ ಹೊರತು ಅಲ್ಪತ್ವವು ವಾಗಿರಕೂಡದು.

ಈ ಅಲ್ಪತ್ವಪ್ರಿಯೇ ನಮ್ಮ ಕಷ್ಟಗಳ ಮೂಲವಾಗಿದೆ. ಉತ್ಕೃಷ್ಟವಾದದ್ದೇ ನಮಗೆ ಬೇಕು ಎಂದು ನಾವು ಹಟ ತೊಡುವುದಿಲ್ಲ. ಹೇಗಾದರೂ ಸಾಗಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋದರಾಯಿತು ಎಂಬುದು ನಮ್ಮ ಮನೋಭಾವವಾಗಿದೆ. ಉತ್ಕೃಷ್ಟವಾದದ್ದೇ ಬೇಕು ಎಂದು ಹಟ ತೊಟ್ಟರೆ ಇಂದಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ನಾಳೆ ಅದು ನಮಗೆ ಸಿಕ್ಕೇ ಸಿಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಸಮರ್ಸೆಟ್ ಮಾಮ್ ಹೇಳುವುದರಲ್ಲಿ ತಥ್ಯವಿದೆ.

ಉತ್ಕೃಷ್ಟವಾದದ್ದೇ ಬೇಕು ಎಂಬ ಹಟವನ್ನು ತೊಟ್ಟಾಗ ನಾವು ನಮ್ಮ ಮೇಲೆಯೆ ಒಂದು ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ಹೊರಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ. ಪರರಿಂದ ನಾವು ಉತ್ಕೃಷ್ಟವನ್ನು ಅಪೇಕ್ಷಿಸುವಾಗ ನಾವು ಕೈಕೊಂಡ ಕೆಲಸವನ್ನೂ ಉತ್ಕೃಷ್ಟವಾಗಿಯೆ ಪೂರೈಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಉತ್ಕೃಷ್ಟವಾದ ಕೆಲಸವನ್ನು ಅಪೇಕ್ಷಿಸುವ ಮೂಲಕನು

* ಈ ಲೇಖನ ಬರೆದದ್ದು ೧೯೬೮ ರಲ್ಲಿ

ಉತ್ಕೃಷ್ಟವಾದ ವ್ಯವಸ್ಥಾಪನೆಗೆ ಹೆಣಗಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಶಿಷ್ಯನಿಂದ ಉತ್ಕೃಷ್ಟವನ್ನು ನಿರೀಕ್ಷಿಸುವ ಗುರು ಉತ್ಕೃಷ್ಟವಾದ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಕೊಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಉತ್ಕೃಷ್ಟತೆಯ ಹಟ—ಅದು ಪ್ರಾಮಾಣಿಕವಾಗಿದ್ದರೆ—ಸರಪಳಿಯಾಗಿ ಕಾರಣವಾಗುತ್ತದೆ.

ಉತ್ಕೃಷ್ಟತೆಯ ಸಮಷ್ಟಿ ಪರಿಣಾಮವು ಇಡೀ ಸಮಾಜವನ್ನೇ ಮೇಲೆತ್ತುವುದಾದರೂ ಅದರ ಆಕರವು ವೈಯಕ್ತಿಕ ಪ್ರಯತ್ನದಲ್ಲೇ ಅಡಕವಾಗಿದೆ. ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಕೆಲಸಗಾರ ತನ್ನ ಉತ್ಕೃಷ್ಟ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿದರೆ ಕಾರಖಾನೆಯ ವಸ್ತು ಉತ್ಕೃಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. ಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ ಪೂರ್ತಿ ಧ್ವಂಸವಾದ ಜರ್ಮನಿ ಜಪಾನುಗಳ ಅದ್ಭುತವಾದ ಪುನರುತ್ಥಾನದ ಮೂಲವನ್ನು ಈ ವೈಯಕ್ತಿಕ ಸಾಧನೆಯಲ್ಲೇ ಕಾಣಬಹುದಾಗಿದೆ.

ಆದರೆ ವೈಯಕ್ತಿಕ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿಯೇ ಸಮಾಜದ ಮೇಲೆ ಕೀಳೆ ನಿರ್ಧಾರವಾಗುತ್ತದೆಂದು ನಾವು ವರೆಯುತ್ತೇವೆ. ನಮ್ಮ ಪಾಲಿನ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಉತ್ಕೃಷ್ಟವಾಗಿ ಮಾಡಲು ಅವಶ್ಯವಾದ ಶ್ರಮಕ್ಕೆ ನಾವು ಸಿದ್ಧರಾಗದಿರುವುದೇ ಈ “ನಡೆಯುತ್ತದೆ”ಯ ಮೂಲದಲ್ಲೆರವುದು. ಇದು ನಮ್ಮನ್ನು ಒಂದು ಕಣ್ಣುಕಟ್ಟಿನ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ತಂದಿಳಿಸಿದೆ.

ಈ ಕಣ್ಣು ಕಟ್ಟಿನ ಜೀವನದಿಂದಲೇ ನಮಗೆ ತಿರುಳಿಗಿಂತ ತೊಗಟೆಯಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಆಸಕ್ತಿ ಉಂಟಾಗುವಂತೆ ಆಗಿದೆ. ಮದುವೆ ಎಂದರೆ ವಾದ್ಯ ಬೇಕು—ನಮ್ಮ ಮಹಾ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಅದು. ಅದನ್ನು ಊದಲು ಕರೆದವನಿಗೆ ಶುದ್ಧವಾಗಿ ನುಡಿಸಲು ಬರುತ್ತದೆಯೋ ಎಂಬುದು ಮಹತ್ವದ್ದಲ್ಲ. ಸೇರಿಗಾರ ಬಂದು ‘ಪೀ’ ಮಾಡಿ ಹೋದ ರಾಯಿತು. ನಮ್ಮ ಸಂಸ್ಕೃತಿಗೆ ತೃಪ್ತಿಯಾಗುತ್ತದೆ, ಶಾಲೆ ಅಂದ ಮೇಲೆ ಪಠ್ಯ ಪುಸ್ತಕ ಬೇಕು. ಅದು ಹೇಗೆ ಮುದ್ರಿತವಾಗಿದ್ದರೇನು? ಅವೇರಿಕದಲ್ಲಿ ಭಾರಿ ಕಾರ್ಖಾನೆಗಳಿವೆ, ನಮ್ಮಲ್ಲಿಯೂ ಬೇಕು; ಅದು ಪ್ರತಿಷ್ಠೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ಸರಕುಗಳೂ ಹೇಗೆ ಉತ್ಪತ್ತಿಯಾದರೇನು ?

ನಮ್ಮ ದೇಶದ ಜನರು ಹೃದಯದಲ್ಲಿ ಇತರ ಯಾವ ದೇಶೀಯರಿಗಿಂತ ಕೆಟ್ಟವರಲ್ಲ. ನಮ್ಮಲ್ಲಿರುವ ಲಂಚ, ಕಲಬೆರಕೆ ಮೊದಲಾದ ಅನೇಕ ಅವ್ಯಾಪಾರಗಳಿಗೆ ಆಂತರಿಕ ದೌರ್ಜನ್ಯಕ್ಕಿಂತಲೂ ಮಾನಸಿಕ ಮತ್ತು ಶಾರೀರಿಕ ಆಲಸ್ಯ ಕಾರಣವಾಗಿದೆ. ತನ್ನ ಕೆಲಸಕ್ಕಾಗಿ ಅಗತ್ಯವಾದ ಶ್ರಮವನ್ನು ಮಾಡಿ ನ್ಯಾಯಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಂತೆ ತನ್ನ ಸರದಿಗಾಗಿ ಕಾಯಲು ಅವಶ್ಯವಾದ ಸಾಹಸ ಸಹಿಷ್ಣುತೆಗಳೆರಡೂ ಇಲ್ಲದವನು ಒಳದಾರಿ

ಯೆಂದು ಲಂಚವ ಮೂಲಕ ಕಾರ್ಯಸಾಧನೆ ಮಾಡುತ್ತಾನೆ. ಶುದ್ಧವಾದ ವಸ್ತುಗಳನ್ನೇ ಆರಿಸಿ ಅದನ್ನೇ ಪಾರಬೇಕೆಂಬ ಲವಲವಿಕೆ ಇಲ್ಲದ್ದಕ್ಕೆ ನಾವು ಕಲಬೆರಕೆ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ. ಒಬ್ಬ ಮಾಡುತ್ತಾನೆಂದು ಇನ್ನೊಬ್ಬನೂ ಮಾಡುತ್ತಾನೆ. ಇಂಥ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಉತ್ಕೃಷ್ಟತೆ ಹೇಗೆ ಸಾಧ್ಯ ?

ಈ ಮಾಯಾಕದ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಮಾತೇ ಕೃತಿಯು ಸ್ಥಾನವನ್ನು ಆಕ್ರಮಿಸುತ್ತದೆ. ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಅದಾಗಬೇಕು, ಇದಾಗಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತ ತಿರುಗುವ ರಾಜಕೀಯ ನಾಯಕರೂ ವಂತ್ರಿಗಳೂ ಮಾತುಬಲ್ಲ ಎಲ್ಲರೂ ಈ "ಹೇಳು"ವುದರಲ್ಲೇ "ಆಗು"ವುದು ಅಡಕವಾಗಿದೆಯೆಂಬ ಭ್ರಮೆಯಲ್ಲಿದ್ದಾರೆ. ನಮ್ಮ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ, ಧಾರ್ಮಿಕ ನಾಯಕರು ಕೂಡ ನಮ್ಮ ಪುರಾತನ ಸಂಸ್ಕೃತಿ, ಧರ್ಮಗಳು ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲೇ ಅದ್ವಿತೀಯವಾದುವು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತ ತಿರುಗಾಡಿದರೆ ಸಾಕು; ಇಂದು ಆ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ, ಧರ್ಮದ ಉತ್ತರಾಧಿಕಾರಿಗಳಾದ ನಾವು ಕೂಡ ತಂತಾನೆ ಆ ಉತ್ಕೃಷ್ಟತೆಗೆ ಏರುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಬಗೆಯುತ್ತಾರೆನೋ.

ಆದರೆ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಜನಾಂಗವೂ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ತಲೆಮಾರೂ ತನ್ನನ್ನು ತಾನೇ ಪುನಃ ಸೃಷ್ಟಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆಂಬುದು ಇತಿಹಾಸದ ಪಾಠವಾಗಿವೆ. ನಮ್ಮ ಶ್ರೇಷ್ಠತ್ವಕ್ಕೆ ನಮ್ಮ ಗತವೈಭವ ಸ್ಫೂರ್ತಿದಾಯಕವಾಗಬಲ್ಲದೇ ಹೊರತು ಅದೇ ಇದಾಗಲಾರದು. ನಮ್ಮ ಹಿಂದಣವರು ತಮ್ಮನ್ನು ನಾವು ನೆನೆಯುವಂಥ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟುಹೋಗಿದ್ದಾರೆಂದು ನಾವು ಅವರನ್ನು ನೆನೆಯುತ್ತೇವೆ. ನಾಳಿನವರು ನಮ್ಮನ್ನು ನೆನೆಯುವಂತೆ ನಾವೇನನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದೇವೆಂದು ನಾವು ಯೋಚಿಸಬೇಡವೇ ?

ನಮ್ಮ "ನಡೆಯುತ್ತದೆ" ಎಂಬಿ ಖೋಟಾ ನಾಣ್ಯ ಸದ್ಯಕ್ಕೆ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ನಡೆಯಬಹುದು. ಯಾಕೆಂದರೆ ನಾವೆಲ್ಲರೂ ಒಮ್ಮತದಿಂದ ಒಬ್ಬರಿಗೊಬ್ಬರು ಖೊಟ್ಟಿ ನಾಣ್ಯಗಳನ್ನೇ ಕೊಟ್ಟು ವ್ಯಾಪಾರ ಮಾಡಲು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ. ಆದರೆ ಭವಿಷ್ಯತ್ತೂ ನಮ್ಮೇ ಕವಡುತನವನ್ನು ಖಂಡಿತ ಕಂಡುಹಿಡಿಯುವುದು. ಭವಿಷ್ಯತ್ತೇ ಏಕೆ ? ಈವೊತ್ತೇ ನಮ್ಮೇ ಕಣ್ಣುಕಟ್ಟಿನ ರಾಜ್ಯದ ಹೊರಗೆ ನಮ್ಮ ನಾಣ್ಯ ಚಲಾವಣೆಗೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲ.

ನಾವು ಅಮೇರಿಕಕ್ಕೆ ಕಳಿಸಿದ ಅನೇಕ ಯಂತ್ರ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳು ಏಕೆ ತಿರುಗಿ ಬಂದವು ? ಅವು ಕೆಳಮಟ್ಟದವಾದ್ದರಿಂದ. ನಾವು ಜೆಕೋಸ್ಲೊವಾಕಿಯದ ಪೇಟೆ

ಯಲ್ಲಿ ಅಭ್ಯಕ್ತದ ವ್ಯಾಪಾರವನ್ನು ಏಕೆ ತುಂಬಾ ಕಳೆದುಕೊಂಡೆವು ? ಯೋಗ್ಯವಟ್ಟದ ಮಾಲನ್ನು ಕಳಿಸಿದ್ದರಿಂದ. ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಪ್ರಥಮ ವರ್ಗದಲ್ಲಿ ಪಾಸಾದ ಪದವೀಧರರು ವಿದೇಶಗಳಲ್ಲಿನ ಅದೇ ಪದವಿಗಳನ್ನು ಪಡೆದವರಿಗೆ ಸಮಾನರಾಗಿ ಏಕೆ ಅಂಗೀಕರಿಸ ಲ್ಪಡುವುದಿಲ್ಲ ? ನಮ್ಮ ಪದವೀವಟ್ಟಿಗಳು ಬಿಗಿಯಾಗಿಲ್ಲದಿರುವುದರಿಂದ. ನಾವಿಲ್ಲಿ ಎಂ. ಎಸ್.ಸಿ. ಅಥವಾ ಪಿ.ಎಚ್. ಡಿ. ಎಂಬ ಅಕ್ಷರಗಳಿಗೆ ಮಹತ್ವ ಕೊಡುತ್ತೇವ ಲ್ಲದೆ ನಿಜವಾದ ಪಾಂಡಿತ್ಯಕ್ಕಲ್ಲ.

ವಾಸ್ತವಿಕವೆಂದರೆ ನಾವು ಅತಿ ಕೀಳು ವಟ್ಟದ “ವ್ಯಾವಹಾರಿಕ” ರಾಗಿದ್ದೇವೆ. ನಿಜವಾದ ಶ್ರೇಷ್ಠತ್ವಕ್ಕಾಗಿ ಶ್ರಮಿಸುವುದು, ಆತ್ಮಸಾಕ್ಷಿಗೆ ತೃಪ್ತಿಯಾಗುವಂಥ ಉನ್ನತ ಉದ್ದೇಶಗಳಿಗಾಗಿ ಯತ್ನಿಸುವುದು ಅವ್ಯಾವಹಾರಿಕನ ಲಕ್ಷಣ ಎಂದು ನಾವು ಬಗೆಯಾ ತ್ತೇವೆ. ಅಂಥ ಪ್ರಾಮಾಣಿಕನನ್ನು ಮೂರ್ಖನೆಂದು ಕರೆದು ನಗುತ್ತೇವೆ. ಎಷ್ಟೋ ಕಡೆ ಪ್ರಾಮಾಣಿಕವಾಗಿ ಶಕ್ತಿ ಮೀರಿ ದುಡಿಯುವವನು ಕಚೇರಿಗಳಲ್ಲಿ ಸಹಕಾರಿಗಳ ವಿರೋಧಕ್ಕೆ ಗುರಿಯಾಗುತ್ತಾನೆ—ಅದೇ ವಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಇತರರೂ ದುಡಿಯಬಾರದೇಕೆಂ ದು ಮೇಲಿನವರು ಕೇಳಿದರೆ ? ಶಾಲೆ ಕಾಲೇಜುಗಳಲ್ಲಿ ಪಾಠ ಹೇಳುವವರು ಪರೀಕ್ಷೆ ಪಾಸಾಗುವ “ವ್ಯಾವಹಾರಿಕ” ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಕಲಿಸುವರಲ್ಲದೆ ನಿಜವಾದ ಜ್ಞಾನ ಪ್ರಸಾರಕ್ಕಲ್ಲ. ಕಲಿಯುವವರೂ ಶಿಕ್ಷಕರು—ಪ್ರೊಫೆಸರರು ಏನನ್ನು ಬೋಧಿಸಿದರೂ “ಇದು ಪರೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ಉಪಯೋಗಕ್ಕೆ ಬಂದೀತೇ ಸಾರ್ ? ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಏಕೆ ನಮಗೆ ಅದನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೀರಿ ?” ಎಂದು ಕೇಳುತ್ತಾರೆ. ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ “ಜಾಣತನ” ಎಂದರೆ ಕಷ್ಟಪಡದೆ ಇಷ್ಟು ಸಾಧಿಸುವುದು ಎಂದರ್ಥವಾಗಿಬಿಟ್ಟಿದೆ. ರಾಜಕಾರಣದಲ್ಲಿ, ಶಿಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ, ವ್ಯವಸಾಯದಲ್ಲಿ, ವಾಣಿಜ್ಯದಲ್ಲಿ ವ್ಯಾವಹಾರಿಕತೆ, ಜಾಣತನಗಳಿಗೆ ಇರುವ ಅರ್ಥವನ್ನು ನೋಡಿ ನನಗೆ ವ್ಯಾವಹಾರಿಕರು, ಜಾಣರು ಎಂಬುವರ ಮೇಲೆಯೆ ತಿರಸ್ಕಾರ ಮೂಡಿದೆ. ವ್ಯಾವಹಾರಿಕರು ಜಾಣರು ಎಂಬವರಿಂದ ಈ ದೇಶ ಎಂದೂ ಮಹತ್ತಾದುದನ್ನು ಸಾಧಿಸಲಾರದು. ಮಹತ್ತಾದುದನ್ನು ಸಾಧಿಸಲು ಸ್ವಲ್ಪ ಅವ್ಯಾವಹಾರಿಕತನ, ದುಡುಕು ಅಗತ್ಯವೆಂದೇ ನನಗೆ ತೋರುತ್ತದೆ.

ಇದಕ್ಕಲ್ಲ ಒಂದೇ ಔಷಧವಿದೆ. ಅದೆಂದರೆ ಉತ್ಕೃಷ್ಟತೆಯನ್ನು ನಮ್ಮಿಂದಲೂ ಇತರರಿಂದಲೂ ನಿರೀಕ್ಷಿಸುವುದು. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಹಟ ತೊಡುವುದು. ನಮ್ಮ ಆಂತರಿಕ ಯೋಗ್ಯತೆ ಬೇರಾವ ದೇಶೀಯರಿಗಿಂತ ಕೀಳಾಗಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ಪೂರ್ವಜರ ಅಮರ ಕೃತಿಗಳೂ ಇಂದು ಕೂಡ ಕೆಲವರು ಒಬ್ಬೊಂಟಿಗರಾಗಿ ಸಾಧಿಸುತ್ತಿರುವ ಉತ್ಕೃಷ್ಟ

ತೆಯೂ ಇದಕ್ಕೆ ಸಾಕ್ಷಿಯಾಗಿವೆ. ನಾವೀಗ ಮಾಡಬೇಕಾದುದಿಷ್ಟೇ—ಉತ್ಕೃಷ್ಟತೆಯನ್ನು ಸಾರ್ವತ್ರಿಕ ಹಂಬಲವಾಗಿ ಮಾಡುವುದು.

ಉತ್ಕೃಷ್ಟತೆಯನ್ನು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಚಟವಾಗಿ ಮಾಡಲು ಎರಡು ಕ್ರಮಗಳು ಅಗತ್ಯ. ಉತ್ಕೃಷ್ಟವಲ್ಲದ್ದನ್ನು ನಿರ್ದಾಕ್ಷಿಣ್ಯವಾಗಿ ಖಂಡಿಸುವುದು ಮತ್ತು ಉತ್ಕೃಷ್ಟತೆ ನಿಜವಾಗಿ ವ್ಯಕ್ತವಾದಲ್ಲಿ ಅದನ್ನು ಗೌರವಿಸುವುದು. ಉತ್ಕೃಷ್ಟತೆಯ ನಿಜವಾದ ಹಂಬಲವು ತನಗೆ ತಾನೇ ಅಂಕುಶವಾದ, ತನಗೆ ತಾನೇ ಪ್ರತಿಫಲವಾದ ಮನೋಭಾವ ಎಂಬುದು ನಿಜ. ಅದರ ಚಟ ಹಿಡಿದವನು ಬೇರೆ ಯಾರ ಪ್ರಶಂಸೆ ಅಥವಾ ಅವಗಣನೆಗೆ ಮಹತ್ವ ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲ. ತನ್ನ ಸಮಾಧಾನಕ್ಕಾಗಿಯೇ ಉತ್ಕೃಷ್ಟವನ್ನು ಬೆಂಬತ್ತುತ್ತಾನೆ. ಆದರೂ ಉತ್ಕೃಷ್ಟತೆಯನ್ನು ಗೌರವಿಸಿದರೆ ಅದು ಇತರರಿಗೆ ಸ್ಪೂರ್ತಿಯಾಗಬಲ್ಲದು. ಈ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಈಚೆಗೆ ಮಾಂಬಯಿಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸಂಸ್ಥೆ ಸ್ಥಾಪಿತವಾಗಿದೆ. ಅದರ ಧ್ಯೇಯಪತ್ರಿಕೆಯನ್ನು ಓದಿದ್ದರಿಂದಲೇ ಎಷ್ಟೋ ದಿನಗಳಿಂದ ಒಳಗೆ ಕುದಿಯುತ್ತಿದ್ದ ಈ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಲೇಖನದಲ್ಲಿ ಮೂಡಿಸಲು ಉತ್ಸಾಹ ಬಂದದ್ದು.

ನನಗೆ ಆಶ್ಚರ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ!

ನಿರ್ಗದ ಉದ್ದೇಶಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಯೋಚಿಸಿದಷ್ಟೂ ಸೋಜಿಗವಾಗುತ್ತದೆ. ಎಲ್ಲ ಜೀವಿಗಳಿಗೂ ಇಂದ್ರಿಯಗಳಿವೆ. ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರಾಣಿಗಳಿಗೆ ಐದು ಇಂದ್ರಿಯಗಳೆಂದೂ ಅವುಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಸಂಯೋಜಿಸುವಂಥಾದ್ದೂ ಮನಸ್ಸು ಎಂದೂ ಬಹುಕಾಲದ ತಿಳಿವಳಿಕೆ. ಜೀವಶಾಸ್ತ್ರದ ಪ್ರಕಾರ ಈ ಇಂದ್ರಿಯಗಳೆಲ್ಲ ಜೀವದ ಉಳಿವು ಬದುಕುಗಳಿಗೆ ಪೋಷಕಗಳು. ಕಿವಿಗಳು ವಾಯುತರಂಗಗಳನ್ನು (ಕೆಲವೊಂದು ತರಂಗಾಂತರಗಳ ಮಿತಿಯೊಳಗೆ) ಗ್ರಹಿಸಿ ಶಬ್ದವಾಗಿ ಮಾರ್ಪಡಿಸಿ ಪರಿಸರದ ಬೋಧವನ್ನು ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಮಾಡುತ್ತವೆ. ಈ ಶಬ್ದ ತನಗೆ ಪ್ರಯೋಜನಕರವೋ ಅಪಾಯ ಸೂಚಕವೋ ಎಂದೂ ಪ್ರಾಣಿ ಅಂಶತಃ ತನ್ನ ಮೂಲ ಪ್ರಕೃತಿಯಿಂದ ಮತ್ತು ಅಂಶತಃ ಹುಟ್ಟಿದ ಮೇಲಾದ ತನ್ನ ಅನುಭವಗಳ ಬಲದಿಂದ ಅರಿಯುತ್ತದೆ; ಕಣ್ಣುಗಳು ಪ್ರಕಾಶವೆಂದೂ ನಾವು ಕರೆಯುವ ಪರಿಮಿತ ತರಂಗಾಂತರದ ವಿದ್ಯುತ್ಕಾಂತೀಯ ಅಲೆಗಳ ಮೂಲಕ ಪರಿಸರದ ಇರವು ತೆರವುಗಳನ್ನು ಗ್ರಹಿಸಿ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಹಿತಾಹಿತ ಬೋಧಗಳನ್ನು ಕೊಡುತ್ತವೆ; ಮೂಗು ಪದಾರ್ಥಗಳಿಂದ ಹೊಮ್ಮುವ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಅಣುಗಳನ್ನು ಗ್ರಹಿಸುವ ಮೂಲಕ ಪರಿಸರದ ಪ್ರಜ್ಞೆಯನ್ನು ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಮೂಡಿಸಿ, ಮತ್ತು ಹಿತಾಹಿತಗಳ ಪ್ರತೀತಿಯನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತದೆ; ನಾಲಗೆ ಪದಾರ್ಥಗಳ ಖಾದ್ಯಾಖಾದ್ಯತೆಯ ಪ್ರಜ್ಞೆಯನ್ನು ನೀಡುತ್ತದೆ; ಚರ್ಮದಲ್ಲಿರುವ ಸ್ಪರ್ಶ ಶಕ್ತಿಯೂ ಪ್ರಾಣಿಯ ಮೈಗೆ ತಗಲುವ ವಸ್ತುಗಳ ಅನುಭವ ಒದಗಿಸುತ್ತದೆ. ಕೆಲವು ವೇಳೆ ಒಂದೇ ಉದ್ದೇಶಕ್ಕೆ ಒಂದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಇಂದ್ರಿಯಗಳು ಸಂಯುಕ್ತವಾಗಿ ದುಡಿಯಬಹುದು. ಅನ್ನ ಪ್ರಾಶನಕ್ಕೆ ನಾಲಗೆಯಲ್ಲದೆ ಮೂಗು ಮತ್ತು ಕೆಲ ವೇಳೆ ಕಣ್ಣುಗಳು ಕೊಡುವ ಅನುಭವ ಕೂಡ ಸಹಾಯವಾಗುತ್ತವೆ ಇತ್ಯಾದಿ. ಕೆಲವು ಜೀವಿಗಳು ಇದಕ್ಕಿಂತ ಕಡಿಮೆ ಇಂದ್ರಿಯಗಳಿಂದ ಕೆಲಸ ಸಾಗಿಸುತ್ತವೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಹಾವುಗಳು ಕಿವಿಗಳಿಲ್ಲದೆ ಬದುಕುತ್ತವೆ.

ಎಲ್ಲ ಸುಲಭ ಮತ್ತು ಯಾಂತ್ರಿಕ ವಿವರಣೆಗಳು. ಆದರೆ ಇಂದ್ರಿಯಗಳ

ವ್ಯಾಪಾರ ನಡೆಯುವ ರೀತಿಯನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಕುತೂಹಲ. ಸೋಜಿಗ, ಕೊನೆಗೆ ಆಶ್ಚರ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ, ಹುಟ್ಟಿದ ಜೀವಿ ಬದುಕಲು ಯಾಕೆ ಬಯಸುತ್ತದೆ ಎಂಬ ದೊಡ್ಡ ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ಬದಿಗಿರಿಸಿದರೂ ಬದುಕುವುದಕ್ಕೆ ನೆರವಾಗಿ ಇಂದ್ರಿಯಗಳು ವರ್ತಿಸುವ ರೀತಿ ನಮ್ಮನ್ನು ಕಣಕುತ್ತದೆ. ಹಸಿವಾಗುತ್ತದೆ ಆದ್ದರಿಂದ ತಿನ್ನುತ್ತದೆ; ತಿನ್ನುವುದರಿಂದ ಹಸಿವು ಹುಟ್ಟುತ್ತದೆ; ಆದ್ದರಿಂದ ಮತ್ತೆ ಹಸಿವಾದಾಗ ತಿನ್ನುತ್ತದೆ; ಸೈ. ಈ ತೃಪ್ತಿ ತಿನ್ನುವ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಬರುವಂಥಾದ್ದು. ಆದರೆ ತಿನ್ನುತ್ತಿರುವಾಗಲೇ ಆಗುವ ಸಂತೋಷ ಈ ಕ್ರಿಯೆಗೆ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹವಲ್ಲವೆ? ಆ ಸಂತೋಷವನ್ನು ನಾನು "ಅಪ್ಯಾಯನ ತತ್ವ" ಎನ್ನುತ್ತೇನೆ. ಕೇವಲ ಶರೀರದ ಒಂದು ಅವಶ್ಯಕತೆಯನ್ನು ಪೂರೈಸುವಲ್ಲಿ ಆಗುವ ಸಮಾಧಾನಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿನ ಯಾವುದೋ ಒಂದು ಸಕಾರಾತ್ಮಕ (positive) ಸುಖ ಈ ಅಪ್ಯಾಯನದಲ್ಲಿ ಯೆಂದು ನನಗನಿಸುತ್ತದೆ. ಆಹಾರ ಭಕ್ಷಣ ಮತ್ತು ತೃಗಿಂದ್ರಿಯದ ಅಪ್ಯಾಯನ ವೆನ್ನಬಹುದಾದ ಲೈಂಗಿಕ ಕ್ರಿಯೆ-ಇವುಗಳ ಸಂಬಂಧದಲ್ಲಿ ಈ ಅಪ್ಯಾಯನ ಸುಖವನ್ನು ಅನೇಕ ಪ್ರಾಣಿಗಳ ಕಣ್ಣು ಮೋರೆಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಣಬಹುದು. ಉಳಿದ ಇಂದ್ರಿಯಗಳ ಮೂಲಕ ಆಗುವ ಅನುಭವ ಪ್ರಾಣಿಗಳಿಗೆ ಎಷ್ಟು ಮಟ್ಟಿಗೆ ಈ ತರದ ಸುಖವನ್ನು ಕೊಡುತ್ತದೋ ಹೇಳಲುಬಾರದು. ಆದರೆ ಮನುಷ್ಯತರ ಜೀವಲೋಕದಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲವೇ ಇಲ್ಲವೆನಿಸುವ ಯಾವುದೇ ಲಕ್ಷಣಗಳು ಮನುಷ್ಯ ಪ್ರಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಇವೆ ಎಂದು ಹೇಳುವ ಧೈರ್ಯ ನನಗಿಲ್ಲ.

ಈ ಅಪ್ಯಾಯನ ತತ್ವ ಮನುಷ್ಯನಲ್ಲಿ ವರ್ತಿಸುವ ಬಗೆಯೇ ನನ್ನನ್ನು ಆಶ್ಚರ್ಯಗೊಳಿಸುವುದು. ಪುಚ್ಚೇಂದ್ರಿಯಗಳ ಮೂಲಕ ಆಗುವ ಅನುಭವಗಳೆಲ್ಲದರಲ್ಲಿಯೂ ಈ ಅಪ್ಯಾಯನ ತತ್ವ, ಮನುಷ್ಯನಲ್ಲಿ ಕೇವಲ ಶರೀರದ ರಕ್ಷಣೆ ಪೋಷಣೆಗಳ ಉದ್ದೇಶಕ್ಕೆ ಮೀರಿದ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ವರ್ತಿಸುತ್ತದೆ. ರಸನೇಂದ್ರಿಯಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಅನ್ನದ ವಿಚಾರ ನೋಡುವೆವು. ಖಾದ್ಯಾಖಾದ್ಯ ವಿವೇಕಕ್ಕಾಗಿ ನಾಲಗೆ ಇದೆ, ನಿಜ. ಆದರೆ ಮನುಷ್ಯನಲ್ಲಿತೂ ಅನ್ನಪ್ರಾಶನ ಕ್ರಿಯೆ ಕಣ್ಣು ಮೂಗು ನಾಲಗೆಗಳೆಂಬ ತ್ರಯೇಂದ್ರಿಯಕ ಅಪ್ಯಾಯನವಾಗಿದೆ. ರಾಚಿಯೆಂಬ, ನಾಲಗೆಗೆ ನಾವು ಆರೋಪಿಸುವ, ಅನುಭವ ಖಾದ್ಯದ ವಾಸನೆಯಿಂದ ಉತ್ಕಟೀಕೃತವಾಗುತ್ತದೆಂಬುದು ನೆಗಡಿಯಿಂದ ನಮ್ಮ ಮೂಗು ಕಟ್ಟಿದಾಗ ಆಹಾರದ ರಾಚಿ ಕಡಿವೆಯಾಗುತ್ತದೆಂಬ ಸರ್ವತ್ರೀಕ ಅನುಭವದಿಂದ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ನಮ್ಮ ಮುಂದಿರಿಸಿದ ಆಹಾರದ ಬಣ್ಣ

ಅದರ ರಸ್ಯಮಾನತೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುತ್ತದೆಯೆಂಬುದು ಪ್ರಯೋಗಗಳಿಂದ ಖಚಿತವಾಗಿದೆ. ಜೀವಧಾರಣೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರೆ ಈ ಉತ್ಕಟೀಕೃತ ರಸ್ಯಮಾನತೆ ಅಗತ್ಯವಿತ್ತೇ? ಮೂಗಿಲ್ಲದ ಹಕ್ಕಿಗಳು ಅನ್ನಪ್ರಾಶನದಿಂದಾಗುವ ಅಪ್ಯಾಯನದಲ್ಲಿ ಮೂರನೆ ಆಯಾಮದಿಂದ ವಂಚಿತವಾಗಿದ್ದರೂ ಅವುಗಳ ಬಾಳು ನಡೆಯುತ್ತಿಲ್ಲವೇ? ಇದು ಮನುಷ್ಯನಿಗೆ ಆಹಾರಗ್ರಹಣದಲ್ಲಿ ದೂರಕುವ ಬೋನಸ್ಸು?

ಈ ತ್ರೀಂದ್ರಿಯ ಸಂಸ್ಥಾಯವನ್ನು ಒಂದೊಂದಾಗಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವಾಗ: ಪದ್ರಸವೆಂದು ಪುರಾತನರು ಹೇಳುವ ರುಚಿಗಳ ಪ್ರಧಾನ ಕಾರ್ಯವೇನು? ಹಿತಾಹಿತ ಆಹಾರಗಳ ವಿವೇಚನೆಯ ಉಪಕರಣವೇ ನಾಲಗೆ ಎನ್ನಬಹುದು. ಹೆಚ್ಚಿನ ವಿಷಗಳು ಕಹಿಯೆನಿಸುವುದು ಅವು ಶರೀರಕ್ಕೆ ಅಪಾಯಕರವಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಅವನ್ನು ವರ್ಜಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ. ಉಪ್ಪು ಶರೀರಧಾರಣೆಗೆ ಅಗತ್ಯವಾದ್ದರಿಂದ ನಾಲಗೆಗೆ ಅದರ ಹಿತಾನುಭವವಾಗುತ್ತದೆ ಇತ್ಯಾದಿ. ಆದರೆ ಈ ಪದ್ರಸಗಳ ರಕ್ಷಕ-ಧಾರಕ-ಪೋಷಕ ಉದ್ದೇಶಗಳನ್ನು ಮೀರಿದ ಯಾವುದೋ ಅನುಭವವನ್ನು ಮನುಷ್ಯ ಪಡೆಯುತ್ತಾನೆ. ಅವುಗಳ ವಿವಿಧ ಮಿಶ್ರಣಗಳಿಂದ ನಿಸರ್ಗದಲ್ಲಿ ದೂರಕದ ಒಂದು "ರಸಾನುಭವ"ವನ್ನು ಪಡೆಯುತ್ತಾನೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ವಿಷಕಾರಿಯಾದ ಕಟುತ್ವಕ್ಕೂ ಸ್ಥಾನ ದೂರಕುತ್ತದೆ. ರಸಗ್ರಾಹಿಗಳಿಗೆ ಗುರುತು ಸಿಗುವ, ಆದರೆ ಅದರಲ್ಲಿರುವ ಚಂಚಲ ತೈಲದಿಂದಾಗಿ ಪ್ರಾಶನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಮೂಗಿಗೆ ಯಾವುದೋ ಹಿತಾನುಭವ ಕೊಡುವ, ಖಾರವಾದ ಮೆಣಸು, ಮೆಣಸಿನಕಾಯಿಗಳೂ ಅನ್ನದ ರಸ್ಯಮಾನತೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುತ್ತವೆ. ಒಣ ಮೆಣಸಿನಕಾಯಿಯಲ್ಲಿರುವ ಕೆಂಬಣ್ಣ ಕೂಡ ಓಗರವನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಇಷ್ಟವಾಗಿ ಮಾಡುತ್ತದೆ.

ಮೂಗಿನ ವಿಚಾರ ಮಾಡಿದರೆ ಬೇರೆ ಒಂದು ಗೂಢವ ಬಾಗಿಲ ಮುಂದೆ ನಿಲ್ಲುತ್ತೇವೆ. ಮೂಗಿನೊಳಗಿನ ನರಗಳ ಗ್ರಾಹಕ ಶಕ್ತಿಯ ಚೆರುಕು ಅನೇಕ ಪ್ರಾಣಿಗಳಲ್ಲಿದ್ದಷ್ಟು ಮನುಷ್ಯನಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲ. ಗಂಡು ಸೊಳ್ಳೆ ಮೈಲಾ ದೂರದಿಂದ ಸ್ವಜಾತಿಯ ಹೆಣ್ಣಿನ ಲೈಂಗಿಕ ಸ್ರಾವದ ವಾಸನೆ ಹಿಡಿಯಬಲ್ಲದಂತೆ. ನಾಯಿಯ ವಾಸನಾ ವಿವೇಕದ ಸೂಕ್ಷ್ಮತ್ವದ ದೆಸೆಯಿಂದಾಗಿ ಅದನ್ನು ಪೊಲಿಸು ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಹಚ್ಚಲಾಗುತ್ತದೆ. ಯಾವ ಕಾರಣದಿಂದಲೋ ಮನುಷ್ಯ ಘ್ರಾಣ ಸೂಕ್ಷ್ಮತೆಯನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾನೆ. ಹಲವಾರು ಪ್ರಾಣಿಗಳ ಮಿದುಳಿನಲ್ಲಿನ ವಾಸನಾ ವಿಭಾಗದ ವಿಸ್ತಾರ

ತುಲನಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಮನುಷ್ಯನಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲ. ಆದರೂ "ಪೂರ್ವಜನ್ಮದ ವಾಸನೆ". "ಕಾಮ ವಾಸನೆ" ಮೊದಲಾದ ಪದಗಳು ಈ ಇಂದ್ರಿಯ ಅಂತರ್ಮನಸ್ಸಿನ ಮೇಲೆ ಬೀರಾವ ಪ್ರಭಾವವನ್ನು ಮನಗಂಡದ್ದರ ಫಲವೆಂದು ನನಗನಿಸುತ್ತದೆ. ಕೆಲ ಹೆಂಗಸರು ತಮ್ಮ ಗಂಡಾದಿರ ಬೆವರ ವಾಸನೆಯನ್ನು ಇತರ ಗಂಡಸರ ವಾಸನೆಯಿಂದ ಭಿನ್ನವಾಗಿ ಗುರುತಿಸಬಲ್ಲರೆಂದೂ ಕೆಲ ಗಂಡಸರ ಬೆವರಿನ ವಾಸನೆ ಕೆಲ ಹೆಂಗಸರಿಗೆ ಲೈಂಗಿಕವಾಗಿ ಅವಮ್ಯ ಆಸಕ್ತಿಯನ್ನು ಪ್ರಚೋದಿಸಬಲ್ಲದೆಂದೂ ನಾನು ಓದಿದ್ದೇನೆ. ಸುವಾಸನೆಯ ಸನ್ನಿಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಕಾಮಪ್ರಚೋದನೆ ತೀವ್ರವಾಗುತ್ತದೆಂಬುದು ಸರ್ವ ಗ್ರಾಹ್ಯವಾದದ್ದು. ಆದ್ದರಿಂದ ಕಾಮವಾಸನೆಯೆಂಬ ಪದಗಳಲ್ಲಿ ನಾವು ಭಾವಿಸುವುದ ಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿನ ಗರ್ಭಿತಾರ್ಥವಿದೆ.

ಆದರೆ ನಾನು ಅದ್ಭುತಪಡುತ್ತಿರುವುದು ಅನ್ನ-ಕಾಮಗಳೆಂಬ ಮೂಲಭೂತ ಪ್ರಚೋದನೆಗಳ ಹೊರಗೆ ವಾಸನೆಯ ಕೆಲಸವನ್ನು ಕುರಿತು. ಅನ್ನ ಪ್ರಾಣಗಳಲ್ಲಿ ಜೈವಿಕ ಉದ್ದೇಶಕ್ಕಾಗಿ ಹಿತವಾಸನೆ ಅಹಿತವಾಸನೆ ಎಂಬ ಪ್ರತೀತಿ ಇರಬಹುದಾದರೂ ಸುವಾಸನೆ ದುರ್ವಾಸನೆಗಳೆಂಬ ವಿವೇಕ ಎಷ್ಟಿದೆಯೋ ನಾ ಕಾಣೆ. (ಬಹುಶಃ ಸೀಳು ಗೊರಸಿನ ಆಕಳು, ಚಿಗರೆಯಂಥ ಪ್ರಾಣಿಗಳಿಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಉಂಟೋ ಏನೋ.) ನಾಯಿ-ಹಂದಿಗಳಿಗೆ ಮಲದ್ದು ದುರ್ವಾಸನೆ ಅಲ್ಲ. ಮನುಷ್ಯನಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ವಾಸನಾ ಶಕ್ತಿಯ ಸೂಕ್ಷ್ಮತೆ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿದ್ದರೂ ಅದರ ನವಿರೂತನ ಖಂಡಿತವಾಗಿ ಬೇರಾವ ಜೀವಿ ಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೆ. ಮನುಷ್ಯನಿಗೆ ಒಂದು ಚಿಂಗುಲಾಬಿ ಹೂವಿನ ಬಲು ಸೌಮ್ಯವಾದ ವಾಸನೆ ಒದಗಿಸುವ ಆಹ್ಲಾದ, ಒಂದು ಸುರಗೆ ಹೂವಿನ ವಾಸನೆ ಏರಿಸಬಹುದಾದ ಮತ್ತು, ಒಂದು ಮಲ್ಲಿಗೆ, ಒಂದು ಕೇದಗೆ, ಒಂದು ಸಂಪಗೆ (ಆಹ! ಕನ್ನಡ ನುಡಿಯ ಸೊಬಗೇ!—ಎಷ್ಟು ಹೂಗಳಿಗೆ 'ಗೆ' ಕಾರಾಂತವಾದ ಹೆಸರುಗಳು!) ಕೊಡುವ ವೈವಿಧ್ಯಪೂರ್ಣವಾದ ಅನುಭವ ಅವನ್ನು ಆರಸರಿಸಿ ಬೆಂಬತ್ತುವಂತೆ ಮಾಡುವುದರಲ್ಲಿ ಏನು ಜೀವಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ಉದ್ದೇಶವಿದೆಯೋ ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಇಲ್ಲ ವೆಂದೇ ನನ್ನೆಣಕೆ. ಮನುಷ್ಯನ ಮೂಗಿರುವುದೂ ಇತರ ಪ್ರಾಣಿಗಳಿಗಿರುವಂತೆ ರಕ್ಷಣೆ ಪೋಷಣೆಗಾಗಿಯೇ ನಿಜ. ಆದರೆ ಅದು ಆ "ಸ್ವಾರ್ಥ"ಗಳ ಬೇಲಿಯನ್ನು ದಾಟಿ ಬೇರೆ ಬಗೆಯದೇ ಒಂದು ಅಪ್ಯಾನಯವನ್ನು ನಮಗೆ ನೀಡುತ್ತದೆ.

"ಶಬ್ದ ಗುಣ ಆಕಾಶಃ" ಎಂದು ಹಿಂದಿನವರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಇಂದಿನವರು

ವಾಯುಮಂಡಲ ಶಬ್ದಗುಣವುಳ್ಳದ್ದು ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ. ವಾಯುಮಂಡಲದ ಪ್ರತಿ ಯೋಧು ಅಲುಗಾಟವೂ ಶಬ್ದವೇ. ಪ್ರಾಣಿಗಳ ಕಿವಿಗಳ ಯಂತ್ರ ಈ ಅಲುಗಾಟದ ಆಲೆಗಳ ಕೆಲವು ಅಂತರಗಳನ್ನು ಗ್ರಹಿಸುವಂತೆ ರಚಿತವಾಗಿದೆ. ಇಲ್ಲಿಯೂ ಮಾನವನ ಶ್ರವಣಯಂತ್ರ ಬೇರೆ ಅನೇಕ ಪ್ರಾಣಿಗಳವರಷ್ಟು ಗ್ರಾಹಕತ್ವವುಳ್ಳದ್ದಲ್ಲ. ಸೂಕ್ಷ್ಮವೂ ಅಲ್ಲ. ನಾಯಿಗೆ ಕೇಳಿಸುವಷ್ಟು ಅತಿ ತಾರ ಧ್ವನಿಗಳು ಮನುಷ್ಯನಿಗೆ ಕೇಳಿಸವು. ಅನೇಕ ಕಾಡು ಪ್ರಾಣಿಗಳು ಅಲಿಸಬಲ್ಲ ಅತಿ ಮಂದ್ರ ಧ್ವನಿಗಳೂ ನಮಗೆ ಶ್ರವಣ ಬಾಹಿರವಾಗಿವೆ. ಕಿವಿಗಳ ಜೀವಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ಉದ್ದೇಶದ ಬಗ್ಗೆ ಇಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ವಿವರಿಸ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ ಇಲ್ಲಿಯೂ ಅದು ಬದುಕಿಗೆ ನೆರವು ನೀಡುತ್ತದೆ. ಇತರ ಪ್ರಾಣಿಗಳಂತೆ ಮನುಷ್ಯನಿಗೆ ಕೂಡ ಅದು ಅಪಾಯದ ಎಚ್ಚರಿಕೆ ಕೊಡಬಲ್ಲದು. ಆಹಾರದ ಸಾಮೀ ಪ್ಯವನ್ನು ತಿಳಿಸಬಲ್ಲದು. ಕಾಮದ ಕರೆಯಾಗಿ ಪುನರತ್ಪತ್ತಿಗೆ ನೆರವಾಗಬಲ್ಲದು; ಸಂತೋಷದ ಅಥವಾ ಆರ್ತತೆಯ ನಿನಾದವಾಗಿ ಒಳಗೆ ತುಂಬಿದ್ದನ್ನು ಹೊರಗೆ ತುಳುಕಿಸಿ ಭಾರ ನೀಗಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಸಾಧನವಾಗಿರಬಹುದು. ಇವೆಲ್ಲವುಗಳ ಸಾಧನ ವಾಗಿ ಮನುಷ್ಯನ ಶ್ರವಣೇಂದ್ರಿಯ ಇತರ ಪ್ರಾಣಿಗಳಿಗಿಂತ ಒಂದಿಷ್ಟು ಅದಕ್ಷವಾ ಗಿಯೇ ಇದೆ.

ಆದರೆ ಸಂಗೀತ ? ಸಪ್ತಸ್ವರಗಳನ್ನು, ಇಪ್ಪತ್ತೆರಡು ಶ್ರುತಿಗಳನ್ನು ಅವುಗಳು ಬಗೆ ಬಗೆಯ ಸಂಯೋಗ ಪ್ರತಿಯೋಗಗಳನ್ನು ಮಾನವನ ಶ್ರವಣೇಂದ್ರಿಯ ಗ್ರಹಿಸು ವುದು ? ಆದರಿಂದ ಆನಂದಪಡುವುದು ? ಅವುಗಳನ್ನು ತಾನೇ ಉತ್ಪಾದಿಸು ವುದು ? ಲಯದಿಂದ ಲೋಲಾಯಮಾನನಾಗುವುದು ? ತಾಳಗತಿಯಿಂದ ಉತ್ಸಾ ಹಿತನಾಗುವುದು ? ಮಂದ್ರತರ ಧ್ವನಿಗಳಿಂದ ಉತ್ತೇಜಿತನಾಗುವುದು, ಉನ್ಮತ್ತ ನಾಗುವುದು ? ಸಪ್ತಸ್ವರಗಳ ಮಿಶ್ರಣದಿಂದ ಅನೇಕ ರಸಭಾವಗಳನ್ನು ಅನುಭವಿ ಸುವುದು ? ಶಾಂತವಾದ ಸುಖಬೋಧ ಪಡೆಯುವುದು ? ಮಾತುಗಳಿಂದ ಸಾಧ್ಯ ವಾಗದ ಭಾವಗಳನ್ನು ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಗೊಳಿಸುವುದು ? ಈ ಅಪ್ಯಾಯನಾನುಭವದಲ್ಲಿ ಮನುಷ್ಯನೊಡನೆ ಗೋವುಗಳಂಥ ಕೆಲ ಪ್ರಾಣಿಗಳೂ ಸಹಭಾಗಿಯಾಗಿವೆಯೆಂದು ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ನಂಬಿಕೆ ಇದೆ. ವಿಷ್ಣು ಮಟ್ಟಿಗೆ ಎಂದರಿಯದು. ಆದರೆ ಇದರ ಜೀವಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ಉದ್ದೇಶ ನಿಗೂಢವಾಗಿದೆ. ಅವರಲ್ಲಿಯೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ಆಶ್ಚರ್ಯ ವೆಂದರೆ, ನಮ್ಮ ಕಿವಿಗಳು ಯಾವ ನಾವಗಳಿಂದ ಸುಖವನ್ನು ಅನುಭವಿಸುತ್ತವೋ ಅವು ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ತುಸು ಅಪಶ್ರುತಿಯುಳ್ಳವುಗಳಂತೆ. ಅಂದರೆ

ಮನುಷ್ಯನಿಗೆ ಶ್ರುತಿಹಿತವೆನಿಸುವ ಸ್ವರಗಳು ನಿಖರವಾಗಿ ಸ್ಥಾಯಿಯಿಂದ ಸ್ಥಾಯಿಗೆ ಇಮ್ಮಡಿಗೊಳ್ಳುವ ಕಂಪನ ಸಂಖ್ಯೆಗಳಿಂದಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆ ಕಂಪನ ಸಂಖ್ಯೆ ಭಿನ್ನರಾಶಿಯಾಗಿದ್ದರೆ ನಮ್ಮ ಕಿವಿ ಮೆಚ್ಚುವುದಿಲ್ಲ; ಹತ್ತಿರದ ಪೂರ್ಣಾಂಕ ಸಂಖ್ಯೆಯ ಕಂಪನ ನಮಗೆ ಶ್ರುತಿ ಹಿತವಾಗಿರುತ್ತದೆ - ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಕರ್ಣಾನಂದವೆಂಬುದು ಭಿನ್ನ ರಾಶಿಗಳನ್ನು ಮೆಚ್ಚುವ ಪೂರ್ಣಾಂಕಗಳನ್ನು ಮೆಚ್ಚುತ್ತದೆ. ಅಥವಾ ಆನಂದ ಪೂರ್ಣಾಂಕಗಳಲ್ಲಿ ಆಲೋಚಿಸುತ್ತದೆ ಎನ್ನೋಣವೆ ?

ತ್ವಕ್ ಅಥವಾ ತೊಗಲು ಎಂಬ ಇಂದ್ರಿಯ ಜೀವಜಾತಗಳಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಂತ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಸಂವೇದನಾವಹಕವಾದದ್ದು. ಅದು ಜೀವ ಮಾತ್ರದ ಕೆಲ ಮೂಲ ಅವಶ್ಯಕತೆಗಳನ್ನು ಪೂರೈಸುವುದಲ್ಲದೆ ಮನುಷ್ಯ-ಮನುಷ್ಯರೊಳಗಿನ ಭಾವನಾತ್ಮಕ ಸಂಬಂಧದಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯ ಪಾತ್ರ ವಹಿಸುತ್ತವೆ. ಮನುಷ್ಯನು "ಮುಟ್ಟು" ಎಂದು ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಹೇಳುವಾಗ ಅಥವಾ "ಮುಟ್ಟು ಪೂಜಿಸು" ಎನ್ನುವಾಗ, ಇಂಗ್ಲೀಷಿನಲ್ಲಿ attachment ಎನ್ನುವಾಗ, "ಅವಳ ಸ್ಪರ್ಶದಿಂದ ರೋಮಾಂಚಿತನಾದ" ಎನ್ನುವಾಗ ಸ್ಪರ್ಶೇಂದ್ರಿಯದ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು, ಅದರ ಬೆಸೆಯುವ ಗುಣವನ್ನು ತಾನೇ ನಾವು ಶಬ್ದಗಳಲ್ಲಿ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸುತ್ತೇವೆ? ಸಂತಾನೋತ್ಪತ್ತಿಯ ಸಂಭೋಗ ಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿ, ತಾಯಿ ಮಗುವಿನ ತಗಲಿನಲ್ಲಿ ಈ ಸ್ಪರ್ಶ ಸುಖ ಒಂದು ಚೋದಕವಾಗಿದೆ. ಇದು ಪ್ರಾಣಿ ಮಾತ್ರಕ್ಕೆ ಅನ್ವಯಿಸುವಂಥಾದ್ದಾದರೂ ಮಾನವ ಶರೀರದಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಸ್ಥಾನಗಳು ಆತ್ಮೀಯ ಭಾವನೆಯನ್ನು ಪ್ರಚೋದಿಸುವುದರಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಉತ್ಕಟವಾಗಿವೆ. ಕಾಮ ಶಾಸ್ತ್ರ ಇದನ್ನು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಗುರುತಿಸುತ್ತದೆ. ಒಂದು ಗಂಡು ಒಂದು ಹೆಣ್ಣಿಗೆ (ಅಥವಾ ತದ್ವಿಪರೀತವಾಗಿ ಹೇಳಬೇಕೋ ?) ಶಾಶ್ವತವಾಗಿ ತಗಲಿಕೊಳ್ಳುವ ಮಾನವ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯದಲ್ಲಿ (ಕೆಲ ಹಕ್ಕಿಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಇದು ಇವೆ.) ಸ್ಪರ್ಶದ ಪಾತ್ರ ಎಷ್ಟಿದೆಯೋ ಹೇಳಲು ಬರುವುದಿಲ್ಲ, "ತೊಗಲ ಚೀಲಗಳಲ್ಲಿ ನಡೆದಿಹುದು ಸಂಸಾರ" ಎಂದು ಬೇಂದ್ರಿಯವರು ಹೇಳುವಾಗ ಅದರಲ್ಲಿ ತೋರಿಕೆಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಅರ್ಥ ಅಡಗಿದೆ. ಸ್ಪರ್ಶದ ಅಪ್ರಾಯನ ಕೂಡ ಮನುಷ್ಯನಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಜೀವಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ಅಗತ್ಯಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿನ ಆನಂದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಗಿದೆ, ಸ್ಪರ್ಶವೇ ಪ್ರೇಮ.

ಕೊನೆಯದಾಗಿ ಕಣ್ಣುಗಳು. ಕಣ್ಣಿನ ಹಿರಿಮೆ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಒತ್ತಪೋತವಾಗಿದೆ. ಕಣ್ಣು ಜ್ಞಾನಕ್ಕೆ ಸಮಾನಾರ್ಥವಾಗಿ ಇರುವುದು ಸುಮ್ಮನಲ್ಲ. ಮಾನವ ಮಿದುಳಿ

ನಲ್ಲಿ ಮತ್ತೆಲ್ಲ ಇಂದ್ರಿಯಗಳಿಂದ ಬರುವ ಸಂವೇದನೆಗಳಿಗೆ ವೀಸಲಿರುವ ಪ್ರದೇಶ
 ಗಳಿಗಿಂತ ಕಣ್ಣಿನ ಸಂವೇದನೆಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಪ್ರದೇಶ ತುಂಬಾ ದೊಡ್ಡದು. ಇತರ
 ಇಂದ್ರಿಯಗಳ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಹೇಗೋ ಹಾಗೆ ಚಕ್ಷುರಿದ್ರಿಯದ ಸೂಕ್ಷ್ಮತೆಯ ವಿಷಯ
 ದಲ್ಲಿ ಕೂಡ ಮಾನವ ಅನೇಕ ಪ್ರಾಣಿಗಳನ್ನು ಸರಿಗಟ್ಟಲಾರ. ಪ್ರಾಣಿಗಳ ಇಂದ್ರಿಯ
 ಸೂಕ್ಷ್ಮತೆಯ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಹಳೇ ಕಥೆಯೊಂದಿದೆ. ರಾತ್ರಿ ಯಜಮಾನ ಹಾಯಾಗಿ
 ನಿದ್ದೆ ಮಾಡಿದ್ದಾಗ ಮನೇ ನಾಯಿ ಮನೇ ಬೆಕ್ಕನ್ನು ಕರೆದು, "ನೋಡೇ ಒಳಗೆ ಅಡಿಗೆ
 ಮನೇಲಿ ಏನೋ ದೊಡ್ಡ ಸಪ್ಪಳವಾಯಿತು. ಏನು ಬಿತ್ತು ಅಂತ ಹೋಗಿ ಸ್ವಲ್ಪ
 ನೋಡು" ಎಂದಿತಂತೆ. ಬೆಕ್ಕು ಅಡಿಗೆ ಮನೇಗೆ ಹೋಗಿ ಕತ್ತಲಲ್ಲೇ ಹುಡುಕಿ
 ಸಾಸಿವೆಕಾಳು ಕಚ್ಚಿಕೊಂಡು ಬಂದು, "ನೋಡು ಇದೇ, ಇದೇ ಬಿದ್ದದ್ದು," ಎಂದಿ
 ತಂತೆ. ಹಾಗೆಯೇ ಮಾನವ ಕಣ್ಣುಗಳು ಕಾಣಬಲ್ಲದ್ದಕ್ಕಿಂತ ದನ ಚಿಗರೆ ಮೊದಲಾ
 ದವುಗಳು ಕಾಣಬಲ್ಲ ಕೋಣಾತ್ಮಕ ವಿಸ್ತಾರದ ಪರಿಧಿ ದೊಡ್ಡದು; ಯಾಕಂದರೆ ಅವು
 ಗಳ ಕಣ್ಣುಗಳು ಮುಖದ ಪಕ್ಕಗಳಲ್ಲಿವೆಯಲ್ಲದೆ ಮನುಷ್ಯನಲ್ಲಿರುವಂತೆ ಏದೂರಿಗಿಲ್ಲ.
 ಕೆಲ ಕೀಟಗಳಿಗೆ ಕಣ್ಣುಗಳು ಸುತ್ತಲೂ ಇರುವುದರಿಂದ ಅವು ೩೬೦ ಅಂಶ ಕೋಣ
 ದಲ್ಲಿ ನಡೆಯತಕ್ಕದ್ದನ್ನೆಲ್ಲ ಏಕಕಾಲದಲ್ಲಿ ಕಾಣಬಲ್ಲವಂತೆ. ಮನುಷ್ಯನ ದೃಷ್ಟಿಕೋಣ
 ಪರಿಮಿತ. ಆದರೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಚತುಷ್ಪಾದಿಗಳು ಪ್ರಪಂಚವನ್ನು ಬಿಳಿದು ಕರಿದು ಎಂಬೀ
 ಎರಡು ಬಣ್ಣಗಳಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಕಾಣಬಲ್ಲವು. ಅವುಗಳದು ಬ್ಲಾಕ್-ಎಂಡ್-ವೈಟ್
 ಫೋಟೋಗ್ರಾಫಿನಂಥ ದೃಕ್ ಪ್ರಪಂಚ. ಗಂಡುಹಕ್ಕಿಗಳು ಬಣ್ಣದ ಗರಿ ಅರಳಿಸಿ ಕುಣಿ
 ಯುವಾಗ ಹೆಣ್ಣು ಆ ವರ್ಣ ಪ್ರಪಂಚವನ್ನು ಮಂತ್ರಮುಗ್ಧವಾಗಿ ನೋಡುತ್ತ ನಿಂತು
 ಕೊನೆಗೆ ಗಂಡಿನ ಕಾವುದ ಕರೆಗೆ ತನ್ನನ್ನು ಒಡ್ಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಬಣ್ಣದ ಗರಿಗಳುಳ್ಳ
 ಹಕ್ಕಿಗಳೆಲ್ಲ ಬಣ್ಣಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಿ ವಿವೇಚಿಸಬಲ್ಲವು. ಆದರೆ ಅವುಗಳ ಕಣ್ಣುಗಳ
 ವರ್ಣವಿವೇಚನಾ ಶಕ್ತಿ ತಮ್ಮ ಜಾತಿಯನ್ನು, ಗಂಡು-ಹೆಣ್ಣನ್ನು ಗುರುತಿಸುವ ಮತ್ತು
 ಸಂತಾನೋತ್ಪತ್ತಿಗೆ ಬೇಕಾದ ಉತ್ತೇಜನ ಪಡೆಯುವ ಮಟ್ಟಿಗೆ ದಕ್ಷವಾಗಿದೆ. ಅನೇಕ
 ಹಕ್ಕಿಗಳಲ್ಲಿ ಅವುಗಳ ವಸಂತ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಅಂದರೆ ಬೆವೆಯ ಋತುವಿನಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ
 ಶೋಭಾಯಾಮಾನವಾದ ಗರಿಗಳು ಬೆಳೆದು ಪ್ರತಿಲಿಂಗದ ಸ್ವಜಾತಿಯ ಜೀವಿಯನ್ನು
 ಆಕರ್ಷಿಸಿ ಮೋಹಿಸುವ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿ ಆ ಮೇಲೆ ಉದಾರಿ ಹೋಗುವುದುಂಟು.
 ದುಂಬಿಗಳಂಥ ಕೆಲ ಕೀಟಗಳು ಬಣ್ಣಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಬಲ್ಲವಾದರೂ ಕೆಲ ಕೆಲವು
 ಜಾತಿಗಳು ಕೆಲ ಕೆಲವು ಬಣ್ಣಗಳಿಗೆ ಕುರುಡಾಗಿವೆ,

ಮನುಷ್ಯನ ದೃಶ್ಯಪ್ರಪಂಚದ ಅದ್ಭುತ ಮಾತ್ರ ಅನ್ಯಾದೃಶವಾದದ್ದು, ಅದು ವರ್ಣಮಯವಾಗಿದೆ. ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಅಪರೂಪವಾಗಿ ಬಣ್ಣಗುರುಡರಿರಬಹುದಾದರೂ ಮನುಷ್ಯ ಕುಲದ ಬಹುಸಂಖ್ಯಾಕರು ಕನಿಷ್ಠ ಏಳು ಬಣ್ಣಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಬಲ್ಲರು. ಕೆಲ ಕಲಾವಿದರು ಮೂರು ಸಾವಿರ ವರ್ಣಚ್ಚಾಯೆಗಳನ್ನು ವಿಂಗಡವಾಗಿ ಕಾಣಬಲ್ಲ ರೆಂದು ಕೇಳಬರುತ್ತವೆ. ಇವಲ್ಲವೆ ಮೂರು ಆಯಾಮಗಳಲ್ಲಿ ನಾವು ದೃಶ್ಯಗಳನ್ನು ಗ್ರಹಿಸುವುದರಿಂದ ಸೃಷ್ಟಿಯನ್ನು ಅದರ ಸಮಸ್ತ ಮೋಹಕತೆಯಲ್ಲಿ ಕಾಣುತ್ತೇವೆ. ಸಂಗಡವೇ ಆಕೃತಿಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಮಾಣಬೃತ್ತಿಯನ್ನು ಗ್ರಹಿಸುವ ಶಕ್ತಿ. ಸೌಂದರ್ಯ ಎಂಬ ಆ ಅಂತರಂಗಗ್ರಾಹ್ಯವಾದ ಆದರೆ ವರ್ಣಸಿ ವಿಪರಿಸಲು ಬಲು ಕಠಿಣವಾದ ಅನುಭವ ವನ್ನು ಮನುಷ್ಯನಿಗೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗಿ ಮಾಡಿದೆ. ಇಂದ್ರಿಯಗಳಿಂದ ಬರುವ ಅನುಭವ ಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಮನುಷ್ಯನು ಕಣ್ಣುಗಳಿಂದ ಗ್ರಹಿಸುವ ಅನುಭವ ಅವನ ಹುಟ್ಟು ಕಾಪು ಬದುಕುಗಳ ಧೈಯಗಳನ್ನು ಅತಿಯಾಗಿ ಮೀರಿಮಾಫ ಒಂದು ಅಪಾಯನವಿಶ್ವವನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸುತ್ತವೆ. ಸಂಗೀತದಂತೆ ಅದು ಕೊಡುವ ಸುಖ ಅವೂರ್ತ ಅಲ್ಲ ಮಿದುನ ಅತಿ ಗುಹ್ಯ ಸ್ತರಗಳಲ್ಲಿ, "ಪ್ರಾಚಿ ನ ಮಿದುಳು" ಎನ್ನಿಸುವ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ವಾಸನಯಂತೆ ಅದು ನಮ್ಮನ್ನು ಕಲಕುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೂ ಅದನ್ನು ಮನುಷ್ಯನಿಗೆ ದೊರೆತ ಅತ್ಯ ಮೂಲ್ಯ ಆಪ್ಯಯನ ಎಂದು ನಾನು ಭಾವಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಬದುಕಿನ ಆವಶ್ಯಕತೆಗಳೆಂದು ವಿಜ್ಞಾನಿಗಳು ಗುರುತಿಸಿದ ಇಂದ್ರಿಯ ಸಾಮ ಥ್ಯಗಳನ್ನು ಮೀರಿದ ಸಾಮರ್ಥ್ಯಗಳು ನಮಗೆ ಹೇಗೆ, ಏಕೆ ಕೊಡಲ್ಪಟ್ಟಿವೆ? ಈ ಎಕ್ಸ್‌ಟ್ರಾ ಸಾಮರ್ಥ್ಯಗಳ ಉದ್ದೇಶವೇನು? ಮಾನವ ಜೀವಧಾರಣೆ, ವಿಸ್ತರಣೆ, ಅವನ ವಿಕಾಸದ ಮುಂದಿನ ಕ್ರಮ ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಈ ವಿಶೇಷ ಶಕ್ತಿಗಳ ಪಾತ್ರವೇನು? ಮಾನವ ವಿಕಾಸದ ಒಂದು ಹಂತದಲ್ಲಿ ಅವನ ಮಿದುಳು ಒಮ್ಮಿಂಟೊಮ್ಮೆ ಗಾತ್ರದಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು ಮೂರರಲ್ಲೊಂದರಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚಾಯಿತೆಂದು ಹೇಳಲಾಗಿದೆ. ಈ ಏಕಾಏಕಿ ವೃದ್ಧಿಯಿಂದಲೇ ಇವೆಲ್ಲ ವಿಶೇಷ ಶಕ್ತಿ ಸಾಮರ್ಥ್ಯಗಳು ದೊರೆತವೇ? ಇದರ ಪ್ರಯೋ ಜನವೇನು? ಉದಾಹರಣೆಗೆ, ಸಂಗೀತದಿಂದ ಬದುಕಿಗಾಗಲಿ ವಿಕಾಸಕ್ಕಾಗಲಿ ಏನು ಲಾಭ? ನಮ್ಮ ಪ್ರತೀತಿಯ ವರ್ಣಮಯ ಪ್ರಪಂಚ, ನಮಗೆ ಅರ್ಥವಾಗುವ ಮಟ್ಟಿಗೆ, ಹಕ್ಕಿಗಳಿಗೋ ತುಂಬಿಗಳಿಗೋ ಆಗುವಂತೆ ಜೀವಧಾರಣೆಗೆ, ಉದರಂಭರಣಕ್ಕೆ ವಿಶೇಷ ಪ್ರಯೋಜನಕರವೇನೂ ಅಲ್ಲ, ಅಥವಾ ಭಾವಪ್ರಪಂಚದ ಉತ್ತೇಜನಕ್ಕೆ ಈ ಅತಿರಿಕ್ತ

ಶಕ್ತಿಗಳು ಸಹಾಯಕವಾಗಿದ್ದು, ಮನುಷ್ಯನು ಕೆಲವೇ ಸಾವಿರ ವರ್ಷಗಳ ಅಂತರದಲ್ಲಿ ಪಡೆದ ಭೌದ್ಧಿಕ ಮತ್ತು ಭೌತಿಕ ಪ್ರಗತಿಗೆ, ಅನಾವಶ್ಯಕ ಶಕ್ತಿಗಳಾಗಿ ತೋರುವ ಇವುಗಳೇ ಕಾರಣವೋ?

ಅಥವಾ ಉದ್ದೇಶವೆಂದು ನಾವು ಕರೆಯುವ ಕಲ್ಪನೆಯೇ ಒಂದು ಪೂರ್ವಾಗ್ರಹವೋ? ಮಾನವನ ಮಾನಸಿಕ ಕಟ್ಟುಪಾಡು ಉದ್ದೇಶ, ಪ್ರಯೋಜನ, ಎಂದು ಗುರುತಿಸುವಂಥ ಪದಾರ್ಥ ನಿರ್ವಹಿಸಿದ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗಳಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲವೇ ಇಲ್ಲವೆ? ಉಪನಿಷತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ ಹಾಗೆ, “ಯಥಾ ಕಾಷ್ಠಂ ಚ ಕಾಷ್ಠಂ ಚ” (ನರೆಯಲ್ಲಿ ತೇಲುತ್ತ ಇರುವ ಎರಡು ಕಟ್ಟಿಗೆ ತುಂತುಗಳು ಎಲ್ಲದರೊಮ್ಮೆ ಒಂದಕ್ಕೊಂದು ತಗಲುವ ಹಾಗೆ) ಘಟನೆಗಳು ತಂತಾನೇ ನಡೆಯುತ್ತಿರುತ್ತವೆ, ಮತ್ತು ಜೀವೋತ್ಪತ್ತಿಯಿಂದಾರಂಭಿಸಿ ಮಾನವನ ಉತ್ಪತ್ತಿ ಮತ್ತು ಉದ್ಯೋಧವವರೆಗೆ ಎಲ್ಲವೂ ಅಕಸ್ಮಿಕವೇ ಏನು? ಜೀವ ಜಾತಿಯೊಂದರಲ್ಲಿ ಮೊದಲು ಒಂದು ಬದಲಾವಣೆ ಅಕಸ್ಮಿಕವಾಗಿ ಆಗುತ್ತದೆ, ಮತ್ತು ಆ ಮೇಲೆ ಈ ಬದಲಾವಣೆಯಿಂದ ಅವರ ವರ್ತನೆ ಬದಲಾಗತೊಡಗುತ್ತದೆ ಎಂಬುದೇ ನಿಜವೇ? ಉದ್ದೇಶ, ಪ್ರಯೋಜನ ಇವೆಲ್ಲ ಒಂದು ಭ್ರಮೆಯೇ? ಒಂದು ಮಾಯೆಯೇ? ಘಟನೆಗಳು ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಸಾಲಾಗಿ ನಡೆಯುತ್ತವೆ, ಸಾಲಾಗಿ ನಡೆಯುವುದರಿಂದ ನಾವು ಅವುಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧ ಕಲ್ಪಿಸಿ ಮೊದಲು ಆದದ್ದು ಅನಂತರ ಆದದ್ದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ ಎಂದು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ ಹೊರತು ನಿಜಕ್ಕೂ ಅವುಗಳಿಗೆ ಪರಸ್ಪರ ಸಂಬಂಧ ಇಲ್ಲವೇ? ಏನನ್ನೂ ಕೇವಲ ಜೀವನಾವಶ್ಯಕತೆಗಳಿಗೆ ಮೀರಿದ ಈ ಮಾನವೇಂದ್ರಿಯ ವ್ಯಾಪಾರವೇ ಕೇವಲ ಅನುಭವವಾಗಿದ್ದದ್ದನ್ನು ಅನುಭೂತಿಯಾಗಿ ಮಾಡುವಂಥದ್ದು. ಅವಕ್ಕಾಗಿಯೇ ರವೀಂದ್ರರು ಒಂದು ಪದ್ಯದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ ಮಾತು ನನ್ನ ಮಾನಸಿನಲ್ಲಿ ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಕೂತು ಬಿಟ್ಟಿದೆ.

ಜಾಬಾರ ದಿನೇ ಏನ ಕಥಾಟಿ

ಬ'ಲೇ ಯೇನ ಯಾಇ

ಯಾ ದೇಖಿ ಭಿ ಯಾ ಪೇಯೇಫಿ

ತುಲನಾ ತಾ'ರ್ ನಾಇ.

ಹೊರಡುವ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಈ ಮಾತೊಂದ
ಹೇಳತ ಹೋಗುವೆ ನಾನು
ಏನು ಕಂಡೆನೋ ಏನು ಪಡೆದೆನೋ
ಸಾಟಿಯಿಲ್ಲ ಅವಕೇನೋ.

ಇವನ್ನೆಲ್ಲ ಮೆಲಕು ಹಾಕುತ್ತ ನಾನು ಮಾತ್ರೆ ಬೇರೊಂದು ತರವಲ್ಲಿ ಯೋಚನಾ ಪರನಾಗುತ್ತೇನೆ. ಇವೆಲ್ಲ ಆಶ್ಚರ್ಯವಲ್ಲವೇ? ನಮ್ಮ ಮಾನೆಯ ಬೆಕ್ಕೂ ನಾನೂ ಒಂದೇ ಲೋಕವನ್ನು ಕಾಣುತ್ತೇವೆ ಬೆಕ್ಕಿನ ಕಣ್ಣುಗಳು, ನೋಡುವ ಒಂದು ಉಪ ಕರಣವೆಂಬ ನಿಜವಿಲ್ಲ, ನನ್ನ ಕಣ್ಣುಗಳಿಗಿಂತ ಶ್ರೇಷ್ಠವಾದವುಗಳು, ಅದರೂ ಅದಕ್ಕೆ ಬಣ್ಣಗಳ ಅನುಭವ ಆಗುವುಲ್ಲ ಎಂಬ ವಿಜ್ಞಾನಿಗಳು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ನನಗೆ ಈ ಲೋಕ ಬಣ್ಣಬಣ್ಣವಾಗಿ ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಬೆಕ್ಕಿಗೆ ಅವು ಬೇರೆ ಬೇರೆ ದಪ್ಪದ ಕಪ್ಪು ಬಿಳಿಯ ಜಗತ್ತಾಗಿಯೇ ಕಾಣುತ್ತವೆ. ಬಣ್ಣಗಳೆಲ್ಲ ವಿಮೃತ್ಯಾಂತ ತರಂಗಗಳ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಗಾತ್ರದ ಅಲೆಗಳು ಮಾತ್ರ. ಅಲೆಗಳ ಗಾತ್ರದ ಮೇಲಿಂದ ಮನುಷ್ಯನ ಕಣ್ಣುಗಳಿಗೆ ಅವು ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಬಣ್ಣಗಳಾಗಿ ಕಾಣುತ್ತವೆ. ಇನ್ನೂ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಹೇಳಬೇಕಾದರೆ ಈ ಅಲೆಗಳು ಕಣ್ಣು ಪರದೆಯ ಮೇಲೆ ಬಿದ್ದಾಗ ನಮ್ಮ ಮನಸ್ಸು ಅವುಗಳನ್ನು ವಿಭಜಿಸಿ ನೋಡುವ ರೀತಿಯಿಂದ ನಮಗೆ ಬಣ್ಣಗಳ ಪ್ರತೀತಿಯಾಗುತ್ತದೆ—ಅಷ್ಟೇ. ಕೆಂಪು ಬಣ್ಣವೆಂದು ನಾನು ಗ್ರಹಿಸುವ ಬೆಳಕಿನ ಅಲೆಗಳಿಗಿಂತ ನಸುವೆ ಉದ್ದವಾದ ವಿಮೃತ್ಯಾಂತ ಅಲೆಗಳನ್ನು ವಿಜ್ಞಾನಿಗಳು ಮನುಷ್ಯನ ಕಣ್ಣುಗಳಿಗೆ ಅಗೋಚರ ವಾದರೂ ರಕ್ತಾತೀತ (ಇನ್‌ಫ್ರಾ-ರೆಡ್) ಕಿರಣಗಳೆಂದೇ ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಅವುಗಳನ್ನು ನಮ್ಮ ಕಣ್ಣು ಗುರುತಿಸದು. ಚರ್ಮ ಗುರುತಿಸುತ್ತದೆ—ಉಷ್ಣತೆಯಾಗಿ—ಎಂದೂ ಅವರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ ಇರಬಹುದು. ಆದರೆ ನನ್ನನ್ನು ಓಡಿಸುವುದು ಅದಲ್ಲ. ಅದು ಬೇರೆಯೇ ಪ್ರಶ್ನೆ—ನಾನು ಕಾಣುವ ಸರ್ವಣ ವಿಶ್ವ ಸತ್ಯವೋ ಬೆಕ್ಕಿಗೆ ಕಾಣ ಸರ್ವ ನಿರ್ವಣ ಪ್ರಪಂಚ ಸತ್ಯವೋ? ಅಥವಾ ಎರಡೂ ಸುಳ್ಳೋ? ಇದೆಲ್ಲ ಮನಸ್ಸು ನೋಡುವ ರೀತಿಭೇದ ಎಂದಾದರೆ ಇವೆರಡೂ ಸುಳ್ಳೋ? ಶಂಕರಾ ಚಾರ್ಯರು ಜಗನ್ನಿಧ್ಯಾ ಎನ್ನುವುದು ಇದಕ್ಕೇ ಏನು? ಅಥವಾ ವಿಮೃತ್ಯಾಂತ ಅಲೆ ಗಳು ಮಾತ್ರ ಸತ್ಯ; ಬೆಕ್ಕೂ ನಾನೂ ಕಾಣುವುದೆಲ್ಲ ಮಿಥ್ಯ ಎನ್ನಬಹುದೇ? ವಿಮೃತ್ಯಾಂತ ಅಲೆಗಳೇ ಸತ್ಯ ಎಂದು ಒಪ್ಪೋಣ. ಆದರೆ ಆ ಸತ್ಯವನ್ನು ಗ್ರಹಿಸು

ವುದು ಹೇಗೆ ? ಗ್ರಹಣಕ್ಕೊಂದು ಮಾಧ್ಯಮ ಬೇಕು. ಯಾವುದೇ ಮಾಧ್ಯಮ ವಾದರೂ ನನ್ನ ಅಥವಾ ಬೆಕ್ಕಿನ ಕಣ್ಣಿನಂತೆ ಒಂದು ಮಾಧ್ಯಮವೇ ಆಗಿರುವಾಗ, ಮತ್ತು ಮಾಧ್ಯಮದಲ್ಲಿ ಆ ಅಲೆಗಳು ಉಂಟಾದವು ಬದಲಾವಣೆಗಳಿಂದಲೇ ಒಂದು ಪದಾರ್ಥದ ಪ್ರತೀತಿ ಮಾಧ್ಯಮಕ್ಕೆ ಆಗುವುದರಿಂದ ವಿದ್ಯುತ್ಕಾಂತ ಅಲೆಗಳು ನಿಜವಾಗಿ ತಿಳಿಯುವುದೇ ಅಸಾಧ್ಯವಾಗದೇ ? ಗಾಡಿ ಕಂಬಿ ಬಿಟ್ಟು ಸರಿಯುತ್ತಿದೆ. ಬೇಡ. ಬಂಡವಾಳ ಎಲ್ಲಿಂದ ಬಂತು ಎಂಬ ಯೋಚನೆಯೇಕೆ ? ಬದುಕು ಒಂದು ಡಿವಿಡೆಂಡು. ಈ ಅಪಾಯನಗಳು—ಡಿವಿಡೆಂಡಿಗೆ ಮೀರಿದ್ದು—ಬೋನಸ್ಸು, ಬಂಡವಾಳ ಎಷ್ಟೋ ? ಯಾರು ತೊಡಗಿಸಿದವರೋ ? ನನಗೇಕೆ ? ಬೋನಸ್ಸು ಅನುಭವಿಸುತ್ತಾ ಇದ್ದರೆ ಸಾಲದೆ ? ●

ಈಗಲೇ ಚಂದಾದಾರರಾಗಿರಿ

ವೈಚಾರಿಕ, ಚಿಂತನಶೀಲ ಮತ್ತು ಬೋಧಕ ಸಾಹಿತ್ಯ
ನಿರ್ಮಾಣದ ಗುರಿ ಹೊಂದಿರುವ
ಏಕೈಕ ಗ್ರಂಥಮಾಲೆ

ವರ್ಷಕ್ಕೆ ೫೦೦ ಪುಟಗಳ ಸಾಹಿತ್ಯ

ವಾರ್ಷಿಕ ಚಂದಾ

೫೦/ ರೂ.ಗಳು

ಆಜೀವ ಸದಸ್ಯತ್ವ

೫೦೦/-ರೂ.ಗಳು

ಪೋಷಕರು

೧೦೦೦/-ರೂ.ಗಳು

ವಿಳಾಸ : ವಿಠಲನಬಳ್ಳಿ ಗ್ರಂಥಮಾಲೆ

ರಾಘವೇಂದ್ರ ಪ್ರಿಂಟರಿ, ಹೋಟೆಲ್ ಗೋವನ್ ಟಾವರ್ ಸಂಕೀರ್ಣ,

ನೆಹರು ಕ್ರೀಡಾಂಗಣ ರಸ್ತೆ, ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ-೫೮೦೦೨೦

ಮಿಂಚಿನಬಳ್ಳಿ ಗ್ರಂಥಮಾಲೆ

ಬುರ್ಲಿಬಿಂದುಮಾಧವ ಸ್ಮಾರಕ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾನದ ಪ್ರಕಟಣೆಗಳು

೧. ಜನಶವ ಕಲಾವಿಹಾರ	— ಡಾ ಜಿ. ಶಂ. ಪರಮಶಿವಯ್ಯ	೧೨-೦೦
೨. ಅಂಚೆ ಪ್ರಪಂಚ	— ಎಂ. ಎಂ. ಇನಾವುದಾರ	೧೨-೦೦
೩. ವಿಚಾರ ಜ್ಯೋತಿ	— ಕೆ. ಟಿ. ಪಾಂಡುರಂಗಿ	೧೫-೦೦
೪. ಪತ್ರಿಕಾ ಪ್ರಬಂಧಗಳು	— ಸುರೇಂದ್ರ ದಾನಿ	೧೦-೦೦
೫. ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ ಬಾಲಲೀಲೆ (ವಾದಿರಾಜತೀರ್ಥ ವಿರಚಿತ)	— ಸಂ : ಎಚ್. ಜಿ. ಲೋಕೂರ	೨೦-೦೦
೬. ದಾಸಸಾಹಿತ್ಯದ ದಿಗ್ಗಜಗಳು	— ಡಾ ಜಿ. ವರದರಾಜರಾವ್	೧೫-೦೦
೭. ಸಂಗೀತ ರತ್ನತ್ರಯರು	— ಎನ್ಯೆ	೧೫-೦೦
೮. ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಹೋರಾಟದ ಹಲವು ಮುಖಗಳು	— ಡಾ ಸೂರ್ಯನಾಥ ಕಾಮತ್	೧೫-೦೦
೯. ಸಮತೋಲನ	— ಚನ್ನವೀರ ಕಣವಿ	೧೮-೦೦
೧೦. ಶ್ರೀಬ್ರಹ್ಮಚೈತನ್ಯ ಕಥಾವ್ಯಾಸ	— ಶ್ರೀ ಮಾಧವ ಹ. ರಾಯಚೂರ	೧೫-೦೦
೧೧. ಶ್ರೀರಂಗರ ರಂಗವಿಚಾರಗಳು	— ಶ್ರೀರಂಗ	೨೦-೦೦
೧೨. ಅನುಭವತೀರ್ಥ	— ಈಶ್ವರಚಂದ್ರ ಚಿಂತಾಮಣಿ	೨೫-೦೦
೧೩. ಕನ್ನಡ ಮನಸ್ಸು	— ಡಾ ಹಾ. ಮಾ. ನಾಯಕ	೨೦-೦೦
೧೪. ಮಂಜೂಷಾ	— ಪಾ. ವೆಂ. ಆಚಾರ್ಯ	೨೦-೦೦

* ಪುಸ್ತಕಗಳು ಮುಗಿದಿವೆ.

ಪತ್ರಿಕೋದ್ಯಮದಲ್ಲಿಯ ಸಾಧನೆಗಾಗಿ ಗೋಯಂಕಾ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಪುರಸ್ಕೃತರಾದ ಪಾಡಿಗಾರು ವೆಂಕಟರಮಣ ಆಚಾರ್ಯರು ಬಾಲ್ಯದಿಂದಲೂ ಸಾಹಿತ್ಯಕ ಒಲವು ನಿಲುವುಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸಿಕೊಂಡವರು. ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಶಿಕ್ಷಣ ಸ್ವಲ್ಪವೇ ಆದರೂ ಸ್ವಾಧ್ಯಾಯದ ಸಾಧನೆ ಸಹ್ಯಾದ್ರಿಯಷ್ಟು. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ವಿಷಯವನ್ನು ಆಳವಾಗಿ ಮೂತ್ರ ಅಲ್ಲ; ಅಗಲವಾಗಿಯೂ, ಅಂಕುಡೊಂಕಾಗಿಯೂ ನೋಡುವ ಅವರ ದೃಷ್ಟಿ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತಿಗಳಲ್ಲೆಲ್ಲ ಅವರನ್ನು ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯ ಪೂರ್ಣರನ್ನಾಗಿಸಿದೆ.

ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ ಅವರವೇ ಆದ ಕೊಡುಗೆಯೆನಿಸಿದ ಪದಾರ್ಥ ಚಿಂತಾ ಮನೆಯ ಬರಹದಲ್ಲಿಯ ಘನತೆ ಪಾಂಡಿತ್ಯಗಳು "ಲೋಕದ ಡೊಂಕು" ಎತ್ತಿ ತೋರಿಸುವಲ್ಲಿಯೂ ಕಂಡು ಬರುತ್ತದೆ. ಕರ್ಮವೀರ ಕಸ್ತೂರಿಗಳ ಮುಖಾಂತರ ವ್ಯಕ್ತವಾದ ಅವರ ಪ್ರತಿಭೆ ಕ್ರಮೇಣ ಕನ್ನಡದ ಎಲ್ಲ ಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲೂ ಪ್ರಕಾಶನವಾಗುತ್ತ ಬಂದಿವೆ. ಆದರೂ ಆಚಾರ್ಯರದು ಒಂಟಿ ಸಲಗ ಪ್ರವೃತ್ತಿ. ಮಠ ಹಿತಗಳ ಪರಂಪರೆ ಅವರಿಗೆ ಒಪ್ಪಿಗೆಯಿಲ್ಲ. ಸನಾತನ ಸಂಪ್ರದಾಯದಲ್ಲಿಯ ಸೂರಭವನ್ನೂ ಬಂಡಾಯ ಕ್ರಾಂತಿಗಳಲ್ಲಿಯ ಕೆಚ್ಚನ್ನೂ ವಾಸ್ತವ ದೃಷ್ಟಿಕೋನದಿಂದ ನೋಡಿ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ ಮಾಡುವ ಶಕ್ತಿ ಆಚಾರ್ಯರ ಲೆಕ್ಕಣಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಇದ್ದಷ್ಟು ಬೇರೆಯವರಲ್ಲಿ ಅಪರೂಪ. ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿ ಉತ್ತರ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಅರಳಿದ ಆಚಾರ್ಯರ ಪ್ರತಿಭೆಯ ಒಂದು ತುಣುಕು ಈ ಗ್ರಂಥ. ವಿಚಾರವಂತರೆಂದುಕೊಳ್ಳುವವರನ್ನೂ ತಲೆ ತುರಿಸಲು ಹಚ್ಚುತ್ತವೆ ಇವರಲ್ಲಿಯ ಲೇಖನಗಳು.